

Nov alarmni zvonec (s pripisom)

BOJAN BREZIGAR

Nova diplomatska ofenziva ali samo nepomembna pobuda ene izmed številnih organizacij istrskih beguncev? Informacija o zahtevi italijanskemu zunanjemu ministru Martinu, naj od Slovenije terja vrnitev lastnih italijanskim državljanom ne le v Istri ampak v vsej Sloveniji, ter omejevanje s tem v zvezi Ljubljane, Kočevja, Novega mesta in Crnomlja ter neke Conce nere, za katero nam ni dano vedeti, klje se nahaja in ali je sploh v Sloveniji, odpira novo fronto v odnosih med dvema državama. Oziroma, odpira jo, če minister soglašal s temi zahtevami. To pa je že drugo, česar nam ni dano vedeti, kajti minister zaenkrat na komunique begunske organizacije ni reagiral.

Dano pa nam je vedeti, da minister te zahteve ni formalno zavrnil. Morda je še ni preučil, morda pa pusti, da lebdi med nebom in zemljo, češ, nikoli ne veš, kaj bo jutri. Morda ne celo podpira, kar bi pomenilo, da mešana komisija za nadgradnjo osimskih sporazumov ne zadoštuje več, ker je Crnomelj pripadel Jugoslaviji in Sloveniji z mirovno pogodbo in bo treba tudi o tem pomembnem dokumentu ponovno razpravljati.

O včerajšnji pobudi begunske organizacije lahko po zdravi pameti in ob mednarodnopravnih dejstvih rečemo, da je iz trte izvita in da ne bo mogla obroditi nikakršnih otipljivih sadov.

Mimo sale o tem, kaj nam je dano vedeti in kaj ne, pa je včerajšnje sporočilo pomemben alarmni zvonec: opozarja namreč, da vsaj nekateri izmed tistih, ki danes govorijo samo o premoženju istrskih beguncev in se zaklinjajo, da Italija nima nobene druge zahteve, to počenjajo s figo v žepu. Opozarja se, da bi tudi morebitno popuščanje Slovenije pri sedanjih pogajanjih ne pomenilo resitve vseh odprtih vprašanj ampak bi bilo za marsikatero dejavnike na italijanski strani meje znak, da lahko nadaljujejo s pritiski in da se ustvarjanje napetosti na meji končno obrne v njihovo korist.

Pripis: Edina Conca nera, ki smo jo našli na zemljevidih iz fašističnih časov, je dolinica pod Snežnikom, v kateri so Slovenci zgradili kočo, ker jim je bil prepovedan vstop v kočo na Sviscakih, pardon, Rifugio D'Annunzio.

ORGANIZACIJA BEGUNCEV PRI MARTINU

Vrniti premoženje v vsej Sloveniji

Združenje beguncev in povratnikov terja vrnitev dobrin v Ljubljani in na Dolenjskem

RIM - Predstavniki »Vsedržavnega združenja beguncev in povratnikov« ANR so izročili italijanskemu zunanjemu ministru Martinu zahtevo, naj na prihodnjih pogajanjih med Italijo in Slovenijo zahteva vrnitev premoženja, ki je bilo zaplenjeno italijanskim državljanom tako v delu istre, ki je pripadel Sloveniji kot tudi drugod na sedanjem ozemlju te republike.

Vest je objavilo to združenje v tiskovnem poročilu, v katerem navaja, da se to premoženje, ki ga je zaplenila jugoslovanska oblast, nahaja na območjih Ljubljane, Kočevja, Novega mesta, Crnomlja in

kraja, ki ga navaja z imenom Conca Nera (Reka) (Nikakor nismo mogli ugotoviti, za kateri slovenski ali hrvaški kraj naj bi slo, op.ur.). Po mnenju organizacije ANR je »logično, da republika Slovenija, ki je razglasila, da spoštuje zasebno lastnino in je zaprosila za vstop v Evropsko unijo, dokaže, da je dosledna tudi v ekonomski politiki in vrne vse premoženje našim sodržavljanom,« ki bi »poskrbeli za reorganizacijo premoženja, ki bi bilo vrnjeno in torej so prinesli tudi znaten kapital.« (Ansa)

Zunanje ministrstvo na tiskovno poročilo begunske organizacije doslej ni reagiralo.

REVIJA LIMES

Trst in Koper dosledno vztrajata pri politiki dialoga in sodelovanja

Illy za boljšo koordinacijo jadranskih luk Juri o težavah v odnosih z Ljubljano

TRST - Sinocnja predstavitev zadnje številke italijanske geopolitične revije Limes je nudila priložnost za soočanje o sodelovanju med Trstom in Koprom ter med Italijo in Slovenijo. Poleg direktorja revije Lucia Caracciola sta o tem spregovorila tržaški zupan Riccardo Illy in njegov koprski kolega Aurelio Juri, oglasil pa se je tudi krajevni zgodovinar Antonio Sema.

Oba župana sta potrdila, da bosta vztrajala pri dosedanji politiki dialoga in sodelovanja. Illy je izrazil potrebo po

koordinaciji vseh severno-jadranskih luk, medtem ko je voditelj koprskih občine opozoril na nekatere težave v odnosih z Ljubljano. Težave zadevajo predvsem lokalno samoupravo, prometnice in načrtovano privatizacijo koprskih pristanišč.

Sema pa je bil kritičen do tržaškega upravitelja, kateremu je očital, da vodi svojo zunanjo politiko in da pri tem »krade« pristojnosti rimski vladi. To glasno očita Illyju tudi tržaška nacionalistična desnica.

Na 3.strani

SVETOVNO NOGOMETNO PRVENSTVO / ZDAJ ČAKAJO NA AZZURRE

»Vroči« norveški navijači

NEW YORK - V Italiji navijači se niso prebavili poraza proti Irski, Norvežani pa se s temi skrbmi ne ubadajo. Norveški navijači so bili zadovoljni z uvrstitvijo na zaključni del svetovnega prvenstva v ZDA, po uspešnem startu in zmagi nad Mehiko pa se jim je povečal tudi apetit.

V četrtek bo v New Yorku izredno važno srečanje med Italijo in Norveško. Navijači »vikin-gov«, ki so že na srečanju z Mehiko dokazali, da v njih ni nič ledeno severnjakega, napovedujejo proti »azzurrom« se bolj vroce navijanje, ki naj bi njihovim ljubljencem pomagalo se čez eno oviro in jim istocasno zagotovilo tudi uvrstitev v osmino finala.

Na 25. in 26. strani

IRAN / OBLETNICA UPORA

V Mašadu bombni atentat terjal na desetine mrtvih

Oblast krivi ljudske mudzahedine

NIKOZIJA - V mestu Mašad na severovzhodu Irana je včeraj bombna eksplozija prekinila molitveno slovesnost v nabito polnem mavzoleju osmega šiitskega imama Reze. Menda je izgubilo življenje na desetine ljudi, v masadske bolnisnice pa so prepeljali več kot 60 ranjenih vernikov. Kasneje so sporočili, da je bilo ubitih 70 vernikov, drugih 140 pa jih je bilo laže in težje ranjenih. Iranska tiskovna agencija Ima je sinoci krivdo za

krvavi atentat naprtla »teroristom iz vrst ljudskih mudzahedinov«, najmočnejše oborožene iranske protirežimske organizacije. Irna trdi, da so kriminalci s tem zločinskim dejanjem hoteli počastiti začetek upora proti Iranski islamski republiki 20. junija 1981. Vodstvo ljudskih mudzahedinov je kasneje v Parizu najodločneje obsodilo atentat, podobno so storile tudi druge iranske opozicijske skupine, ker ta atentat koristi le teheranskemu režimu.

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Miran in Ilaria žrtvi prekupčevalcev z orožjem?

Tožilstvo v Gaeti raziskuje prekupčevanje orožja med Italijo in Somalijo, zaradi katerega sta bila najbrž ubita v Somaliji Ilaria Alpi in Miran Hrovatin.

Stran 2

Popustile so mu zavore

Zaradi okvare na zavorah je tržaski avtomobilist zavozil naravnost na Ul. Baiamonti, zbil motociklista, zapeljal na pločnik in se ustavil na drugi strani ceste.

Stran 6

Gorica: balotaža brez povezav

Zupanska kandidata v Gorici bosta v balotazi ohranila le podporo začetnih koalicij. Druge stranke se niso odločile za nobeno povezavo, četudi je iz njihovih stališč mogoče razbrati večjo naklonjenost do Crocettija.

Stran 9

Začenja se poletna sezona SSG

V Prebenegu na Trzaskem bo nocoj prva predstava Molierove komedije Zdravnik po sili, ki jo Slovensko stalno gledališče ponuja se v poletni preobleki.

Stran 11

Na tržaškem sejmju dan Slovenije

Na mednarodnem vzorčnem sejmju v Trstu bo danes uradni dan Slovenije z okroglo mizo o tujih vlaganjih in privatizaciji.

Stran 27

Včerajšnja rezultata

Kamerun- Švedska 2:2

Brazilija- Rusija 2:0

RADIO
KOPER - CAPODISTRIA
modri valovi

549 KHz
88.6 MHz
98.1 MHz
100.3 MHz
100.6 MHz
104.3 MHz
107.6 MHz

45 let z vami

EKONOMSKA PROPAGANDA ZA ITALIJO:
PUBLIEST s.r.l.
T R S T - Ulica dei Montecchi 6

FINANČNI TRGI / VZPOREDNO Z OŠIBITVIJO VSEH GLAVNIH EVROPSKIH BORZ

Motnje na milanski borzi povzročile 4-odstotni padec

Slabo tudi lira, ki je do marke nazadovala na marčne kotacije

MILAN - Včerajšnji je bil nov črn dan za evropske finančne trge, za borze, vrednotnice s stalnim donosom in valute. V Londonu, Parizu in Frankfurtu so strah pred porastom obrestnih stopenj in znaki o prebujanju inflacije povzročili plaz prodaj, ki so začel finančnega tedna pospremile s tezkimi znižanji indeksov, milanska borza pa se je s padcem indeksa Mibtel za 4,19 in Mib za 3,99 odstotka odrezala se veliko slabše. Tamkajšnji operaterji sicer opozarjajo, da je milanski trg v preteklih mesecih pridobil veliko več kot ostale evropske borze in je se naprej aktiven glede na začetek leta. To seveda povzroča, da je padec veliko bolj strm, pospešujejo pa ga tudi notranji razlogi, zacusni z ogromnim javnim dolgom in luknjo v blagajni Inps, kar utegne povzročiti rast obrestnih stopenj. Tudi tokrat pa seveda ne manjka spekulacijskih posgov, ki v nihanju borznih gibanj isčejo svoj vsakdanji kruh.

Strmoglavljenje milanskega trga vrednotnic pa kot kaže ni presenetilo borzne komisije Consob, ki je označila včerajšnji sestanek kot sorazmerno miren, brez panike, saj naj bi trg sprejel vso ponudbo, kar pomeni, da ni bilo velikega nesorazmerja med ponujenimi in povpraševanimi delnicami. Motnje na trgu vrednostnih papirjev niso vplivale niti na potek rezervacij za delnice zavarovalne grupe INA, ki bodo v javni prodaji od prihodnjega ponedeljka, medtem ko se je Mediobanca odločila za odložitve po-

stopka za povišanje svoje glavnice, ki bi se bil moral zaceti jutri. Odložitev je vsekakor začasna, sporočajo iz Ul. Filodrammatici, postopek pa bo stekel takoj, ko se bo na trge vrnila stabilnost.

Tudi lira je včeraj nazadovala na položaje, ki jih je imela pred političnimi volitvami preteklega marca, ko je bila usoda republike obešana na izid volilne preizkušnje. Včerajšnji negativni potek se napovedoval ze petkove kotacije, največ pa je italijanski bankovec izgubil do marke, ki je preseгла 990 lir, torej najvišjo kotacijo od 25. marca letos. V zameno si je italijanski bankovec nekoliko opomogel do dolarja, ki pa je osibeli tudi v razmerju do vseh ostalih glavnih deviz. Iz Bance d'Italia je medtem pršla pomirjujoca vest, da emisijski zavod ne namerava spremeniti usmeritve svoje politike in da nemir na finančnih trgih nikakor ne bo povzročil visanja obrestnih mer.

Podobno pomirjevalno noto je ubral tudi zakladni minister Dini, za katerega so kratkoročne motnje na močno integriranih finančnih trgih, kot so evropski, dokaj normalen pojav, ki večkrat privede do neupravičenih pretiranih nihanj. Na notranjem prizorišču bodo nevšečnosti, ki bi utegnile povečati javno porabo, kompenzirane s specifičnimi ukrepi za povečanje doliva v državno blagajno, zagotavlja Dini, ki hkrati potrjuje tako skrb za pospeševanje gospodarskega ozivljanja kot ukrepe za korekcijo javnih računov.

Arhivski posnetek milanske borze

GAETA / ZAPLENJEN DNEVNIK SOMALSKE LADJE

Prekupčevanje z orožjem

Najbrž povezava z umorom Ilarie Alpi in Mirana Hrovatina

GAETA - Na ukaz državnega tožilstva v Gaeti so karabinjerji včeraj zalepili ladijski dnevnik somalske ladje »XXI. October II«, ki je last ladarske družbe Shiffco. Ladja »XXI. October II« je ena od šestih ladij, ki jih je Italija podarila Somaliji v okviru programa o kooperaciji.

Karabinjerji so na ukaz tožilstva zaplenili dnevnik, na katerem so zabeležene vse proge, ki jih je ladja preplula od leta 1990. Zaplemba dnevnika se je tožilstvo v Gaeti (ladja je namenjena v to italijansko pristanišče, kjer bo pristala najbrž danes) odločilo tudi na osnovi pričevanja somalskega mornarja Mohameda Samatarja, ki je bil

izkrcan in ki je karabinjerjem povedal, da je videl v podpalubju nekaj zabojev z napisom »explosive«.

Za prekupčevanje orožja med Italijo in Somalijo se je zanimala tudi novinarica televizijskega dnevnika TG3 Ilaria Alpi, ki je skupaj s snemalcem Miranom Hrovatinom pripravljala vrsto oddaj o Afriskem rogu. Po pisanju nekaterih časopisov naj bi novinarica in snemalec najbrž dregnili, kamor ne bi bila smela. Zaradi tega naj bi ju bili tudi umorili, ukaz pa naj bi morda prisel tudi iz Italije.

Danes bo tožilstvo začelo zasliševati 22 članov posadke (5 Somalcev, 1 Kenijec in 16 Romunov), da bi preverilo utemeljenost sumov. Glavni cilj pa je vsekakor ugotoviti, ali je umor Ilarie Alpi in Mirana Hrovatina res povezan s prekupčevanjem orožja.

DSL / POLITIČNA KOORDINACIJA

Iskanje rešitve, ki naj bi jamčila večjo legitimnost

Tajnika naj bi izvolili konec julija po posvetovanju s članstvom

RIM - Odstop tajnika Achilleja Occhetto je v Demokratski stranki levice izzval ostro notranjo dialektiko, ki je zadevala predvsem način izvolitve novega tajnika, obenem pa je bila tudi izraz globokega nelagodja stranke po porazih na političnih in evropskih volitvah.

Predlog politične koordinacije, ki je sklicala za konec meseca vsedržavni strankin svet, da bi izvolil Occhettovega naslednika, je izzval plaz kritik v stranki. Eden od kandidatov za novega tajnika, dose-danji drugi mož Massimo D'Alema, se je zavzel za čimprejšnji kongres, dotlej pa naj bi stranko vodil začasni odbor. Njegov tekmeec Walter Veltroni pa je predlagal referendum med vsemi vpisanimi. Poleg teh dveh predlogov je bila se kopica drugih. Dialektika je bila tako ostra, da je bivši predsednik zbornice Giorgio Napolitano zaskrbljeno spregovoril o hudi krizi, ki se odraža tudi v odrekanju legitimnosti vodilnim organom.

Včeraj se je spet sestala politična koordinacija, ki med ekstremnima predlogoma takojšnje izvolitve tajnika ob koncu junija in referendumom med vpisanimi, išče vmesno pot. Možna rešitev naj bi bila sklicanje vsedržavnega sveta ob koncu julija, ki bi izvolil novega tajnika po posvetovanju z vsemi temeljnimi strankinimi strukturami in s članstvom.

Vsedržavni svet se bo vsekakor sestal že prihodnji teden, pred njim pa se bo sestalo strankino vodstvo, da preuci kandidate in razvije razpravo, iz katere naj bi jasno izhajalo, kateri so kandidati in kakšni so njihovi politični predlogi.

Razprava o metodi za izvolitev tajnika se bo najbrž se nadaljevala, ker je statut DSL tog, spremeniti pa ga lahko kongres ali vsedržavni svet, vendar z dvetretjinsko večino. Različnost usmeritev - pa tudi pričakovanje, ki ga vzbuja zamenjava tajnika - je razvidna iz intervjujev z voditelji DSL, ki jih objavlja revija Micromega. Tako zupan Bologne Walter Vitali pravi, da mora izvolitev novega tajnika prekiniti s prakso stare KPI o kooptiranju voditeljev in dokazati, da je Hrast nova stranka. Neapeljski zupan Antonio Bassolino je ocenil, da mora biti DSL aktivnejša v periferiji, kjer se pridobiva dejansko soglasje, medtem ko je podpredsednik poslanske zbornice Luciano Violante dejal, da »se mora Hrast oddaljiti od SKP, če hoče pritegniti k sodelovanju za vladni projekt tudi sile, ki niso izrazito levicarske«. Augusto Barbera, ki je bil med pobudnik Demokratskega zavezništva, se zavzel za izvolitev tajnika z referendumom po vzoru britanske Labour party. Predsednik progresističnih poslancev Luigi Berlinguer pa je zelo realistično ugotovil, da je DSL edina organizirana sila italijanske levice, to pa je »paradoksalno ovira za oblikovanje učinkovite alternative sedanji desnosredinski koaliciji«. In to je dejanski voz, ki ga bo moral razrešiti novi tajnik DSL.

NOVICE

Dečka izginila v Nadiži

VIDEM - Dva bratca iz Firmina pri Vidmu sta včeraj popoldne izginila in po vsej verjetnosti utonila v Nadiži. 15-letni Fabrizio in 9-letni Roberto Piazzoni sta odšla ob 14. uri s kolesoma in psičkom od doma. Malo pred 20. uro se je na dom vrnil le psiček. Starši so takoj obvestili policijo, ki je na bregu Nadiže, kakega pol kilometra od doma, našla obe kolesi in majici bratov. Fabrizio in Roberto sta se verjetno odločila za kopanje, kar naj bi bilo za njiju usodno. Potapljači tržaskih gasilcev so ze sinoci začeli z iskanjem dečkov, a ju do zaključka redakcije se niso našli.

Začetek procesa »Protezione«

MILAN - Pred milanskim kazenskim sodiščem se je včeraj začel proces zaradi tekočega računa »Protezione«, na katerega se je steklo sedem milijonov dolarjev milanske banke Ambrosiano, ko jo je se vodil Calvi. Na zatožni klopi so bivši socialistični voditelji Bettino Craxi, Claudio Martelli in Silvano Larini, bivši predsednik Enja Leonardo Di Donna in veliki mojster lože P2 Licio Gelli. Odvetnik Salvatore Lo Giudice, ki je nadomeščal Craxijevo zagovornika, je zahteval preložitve procesa, ker da je bivši tajnik PSI v tunizijski bolnici zaradi težav s srcem. Na zahtevo tožilca je sodišče zahtevo zavrnilo, vendar odložilo proces na 25. junij.

Nekdanji blagajnik KD Citaristi obsojen v Turinu

TURIN - Zaradi podkupnin, ki so bile izplačane ob gradnji bolnice v Astiju, je bil včeraj obsojen na dve leti zapora zaradi korupcije bivši upravni tajnik Krščanske demokracije Severino Citaristi. Skupaj z njim je prvostopenjsko sodišče obsodilo 8 ljudi.

Ruski premier zadovoljen s pogovori v Arcoreju

ARCORE (MILAN) - Predsednik italijanske vlade Berlusconi je včeraj v Vili San Marino v Arcoreju sprejel ruskega premiera Viktorja Stepanoviča Cernomirdina. Po dveurnih pogovorih je Berlusconi napovedal sklenitev novega dvostranskega sporazuma, ki naj bi ga ratificiral med svojim obiskom v Moskvi pred koncem leta. Sogovorniku je Berlusconi obenem zagotovil vso podporo Italije ruski vlogi na mednarodnem gospodarskem prizorišču, tako da bi G7 lahko spremenili v G8. Seveda pa se to se ne bo zgodilo med prihodnjim neapeljskim vrhom. S pogovori je bil zadovoljen tudi Cernomirdin, ki si od Italije pričakuje dodatno podporo.

PADOVA / V NEKI VASI PRI PADOVI

Našli avtomobila, s katerima so zbežali Maniero in njegovi

Eden od avtomobilov je imel tržaško registrsko tablico

Zažgana avtomobila so s tovornjakom odpeljali na policijo. (Telefoto AP)

PADOVA - V Reschiglianu pri Padovi so našli oba avtomobila, ki sta služila pri begu mafjskega sefa Feliceja Maniera in drugih petih zapornikov iz padovske ječe Due Palazzi. Se goreča avtomobila je opazil neki mimoidoči, ki je takoj obvestil policijo. Plameni so na croma s tržasko registrsko tablico, ki so jo ukradili pri Padovi 22. aprila, in na alfi 33 z milansko registrsko tablico, ki so jo ukradli v Padovi 27. maja, izbrisali vse, kar bi lahko služilo preiskovalcem. Medtem pa so direktorji italijanski zaporov obsodili kot nezakonit in nepravilen disciplinski ukrep proti direktorju padovskega zapora in v zameno zahtevajo glavo namestnika generalnega direktorja Francesca Di Maggia.

ILLY IN JURI GOSTA ITALIJANSKE REVIJE LIMES

Trst in Koper potrdila politiko sodelovanja

Za skupno strategijo pristanišč severnega Jadrana

TRST - Severnojadranske luke - predvsem Trst, Koper in Reka - edinole s skupno gospodarsko in tržno strategijo lahko uspešno tekmujejo s pristanišči severne Evrope, ki so danes v vsestranski prednosti. Trzaski zupan Riccardo Illy in njegov koprski kolega Aurelio Juri sta znova potrdila politiko dialoga in sodelovanja, ki, tudi v teh nelahkih političnih ramerah, označuje njuni upravi. Illy je zaradi svoje odprte politike do sosedov stalno tarca napadov trzaskes desnice, Koper pa že nekaj časa vodi bitko proti centralističnim težnjam Ljubljane.

Illy in Juri sta sodelovala na sinočnji predstavitvi zadnje številke italijanske geopolitične revije »Limes«, ki posveča tudi tokrat veliko pozornost dogajanjem na tleh nekdanje Jugoslavije. Revija objavlja med drugim soočanje med trzaskim, koprskim in reskim zupanom o sodelovanju severnojadranskih luk ter nekatere prispevke o odnosih med Italijo, Slovenijo in Hrvaško. V tem okviru izstopa po ostrini prispevek trzaskega zgozovinarja Antonia Seme, ki nikakor ni zadovoljen z Illyjevo politiko do Kopr in Ljubljane. Illy se po njegovem mnenju obnaša kot neke vrste zunanji minister, pri čemer »krade« pristojnosti rimski vladi. Podobno očita zupanu tudi nacionalistična desnica.

Illy je izhajal iz ugotovitve, da Trst, Koper in Reka ne morejo v teh pogojih na noben način

Sinočnja trzaska predstavitev zadnje številke italijanske revije Limes (Foto KROMA)

kljubovati severnoevropskim konkurentom. Če hočejo ostati na tržišču, morajo te luke nujno iskati in najti nekatere oblike sodelovanja oziroma koordinacije. Trzaski upravitelj je v tem sklopu predlagal sodelovanje na področju skupnih pomorskih linij, infrastruktur in nekaterih servisov. Jadransko morje je danes nedostopno za največje kontejnerske ladje, ki lahko brez težav dosežejo Hamburg ali Rotterdam. Trst, Koper in Reka bi lahko organizirali skupni terminal za te vrste kontejnerjev in jih potem z manjšimi ladjami pripeljali v konico Jadrana.

Juri je poudaril, da na Koprskem vlada soglasje glede politike vsestranskega sodelovanja s Trstom in z Italijo. Povedal je, da so v slovenski Istri

zaskrbljeni nad zunanje-političnimi stališči nekaterih italijanskih vladnih strank, izrazil pa je prepričanje, da je sodelovanje v obojestransko korist. Sef koprskes občine je glede tega zmerno optimist in upa v pozitivne učinke bližnjega obiska sefa Farnesine Antonia Martina v Sloveniji in julijskega trzaskesga srečanja med predsednikoma italijanske in slovenske vlade Silvijom Berlusconiem in Janezom Drnovškom.

Koprski gost je seznanil trzasko publiko tudi z nekaterimi težavami in trenji, ki se pojavljajo na relaciji Koper-Ljubljana. Omenil je predvsem afero okrog lokalne samouprave (teznja po razkosanju koprskes občine), s katero hočejo nekatere politične sile v bistvu prizadeti in omejiti go-

spodarske in druge razvojne zmogljivosti koprskesga območja. Različna gledanja o avtocestnih povezavah v Sloveniji ter nenazadnje se spore okrog privatizacijskega postopka koprskes luke.

Splošni politični trenutek za dialog med sedmima mestoma Trstom in Kopr, kot rečeno, gotovo ni najboljši. Negativni signali prihajajo predvsem iz Rima, kjer bo morala Berlusconijsva vlada prej ali slej jasno odkriti svoje karte in pojasniti svojo strategijo do Slovenije. Trzaski zupan glede tega ni pretirano optimist, a tudi ne pesimist, saj je trdno prepričan, da bi bilo vsakršno nadaljnje zaostrovanje odnosov s Slovenijo škodljivo za Rim in za italijanske interese v teh krajih.

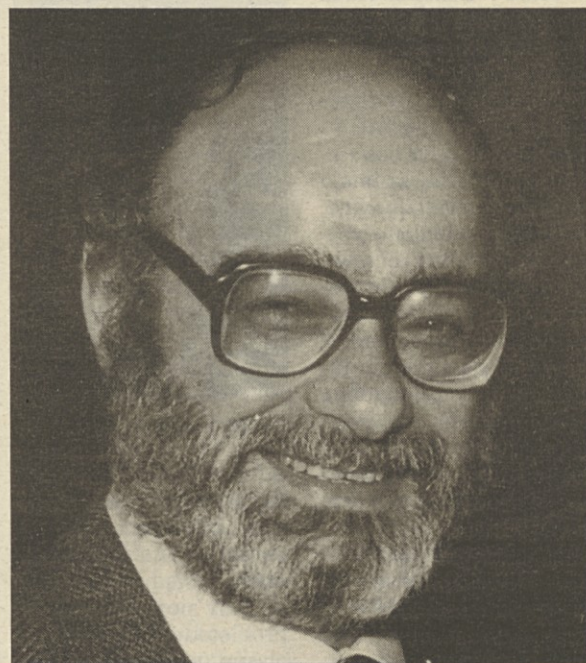
TRST / OBČNI ZBOR TRŽASKE ZAVAROVALNICE

Zanesljiva rast Lloyd Adriatica

Delničarji odobrili poslovni obračun 93

TRST - Ena največjih italijanskih zavarovalnih družb, trzaski Lloyd Adriatico, je lansko poslovno leto sklenila s čistim presežkom v vrednosti 43 milijard lir (10,8 odstotka več kot leto prej) in s prometom, ki je dosegel skoraj 1.700 milijard lir, medtem ko je poslovni presežek brez davčnega odbitka znašal več kot 67 milijard lir. Delničarji bodo prejeli za redno delnico 390 lir, za hranilno pa 420 lir, kar je za 30 lir na delnico več kot leta 1992.

O glavnih poslovnih rezultatih je na včerajšnjem obnem zboru delničarjev poročal predsednik in pooblaščen upravitelj zavarovalne družbe Antonio Sodaro, ki je opozoril, da so notranja ekonomska in politična dogajanja in mednarodni trendi vplivali ne samo nasplošno na zavarovalni sektor, ampak v občutni meri tudi na poslovanje trzaskes zavarovalnice. Stopnja rasti zavarovalnih premij se je lani občutno upočasnila, medtem ko je davčni odliv Lloydju odnesel kar 24 milijard lir. Vrednost neposredno zbranih premij se je glede na leto 1992 povečala za 14,3% in dosegla 1.643 milijard lir, kar bo Lloydju omogočilo ugotoviti položaj na lestvici največjih italijanskih zavarovalnic. Področje zivljenjskega zavarovanja, ki ostaja druga najvažnejša dejavnost kompanije, je doseglo 15,1-odstotno povišanje z iztržkom 203 milijarde lir, medtem ko je področje

Predsednik zavarovalnice Lloyd Adriatico Antonio Sodaro

zavarovanja pred raznimi vrstami skode uresnicilo promet v vrednosti 1.440 milijard lir. Edino področje, ki nazaduje, je nizkodonosno ali celonarentabilno avtomobilsko zavarovanje, katerega delež v skupnem prometu zavarovalnice se postopno niža in je lani znašalo samo se 52,3%. Lastna sredstva trzaskes zavarovalnice so lani narasla na 583 milijonov lir, medtem ko so bile premoženjske in finančne dejavnosti vredne 3.083 milijard (+18,7%).

Tudi dejavnost nadziranja zavarovalnic Giuliana Vita in Giuliana Assicurazioni je lani doživela pospeseno rast: prva s prometom 5,9 milijarde in čistim presežkom 402 milijona lir, druga pa s prometom 8,7 milijarde in s poslovno izgubo 216 milijonov lir. Sodaro se

je ustavil tudi pri 25,9-odstotni udeležbi trzaskes zavarovalnice pri glavnici slovenske zavarovalnice Adriatic in poudaril, da to sodelovanje za koprsko zavarovalnico pomeni v prvi vrsti možnost operativnega in tehnološkega sodelovanja z bolj izkušeno trzasko kompanijo, kar naj bi privedlo do pomembnih tehnično-komercialnih ciljev. Koprski Adriatic izkazuje trenutno aktivno stanje v vrednosti 5,1 milijarde lir.

Na včerajšnjem zboru delničarjev so obnovili tudi vodilne organe trzaskes zavarovalne družbe in za predsednika upravnega sveta potrdili Antonia Sodaro, ki bo se na prejšnji tudi pooblaščen upravitelj, medtem ko je bil za podpredsednika imenovan Herbert Schönenberger.

NOVICE

Slovenska zastava bo plapolala v Roveretu

TRST - V soboto, 25. junija bo od dnevu državnosti Slovenije v Roveretu svečanost, med katero bodo predstavniki Republike Slovenije izobesili slovensko zastavo o tamkajšnjem zvonu miru.

Zvon, ki zveni vsak večer v upanju, da bi spomin na padle v vseh vojnah človeštvu pomagal najti pot do svetovnega miru. Zvon miru, ki je največji na svetu, je bil namreč ulit iz topov vseh držav, ki so se vojskovali v svetovni vojni in zeli biti spomin na tiste, ki so umrli v prvi svetovni vojni vihari.

Na prostoru ob zvonu so obešene razstave večine držav na svetu in zastava OZN, med njimi pa doslej ni bilo slovenske. Zato se je Slovenija prek generalnega konzulata v Trstu dogovorila s Fundacijo, ki upravlja prostor ob zvonu miru, da bi dvignili tudi slovensko zastavo. Slovensnost bo v soboto, 25. junija z začetkom ob 10. uri. Po polaganju venca in masi v spomin vsem Slovincem, ki so padli v vseh vojnah, bo spregovoril slovenski veleposlanik v Italiji Marko Kosin. Nato pa bo po blagoslovu slovesno dvignjena slovenska zastava.

Travanut sprejel madžarskega predstavnika

TRST - Glavne smernice gospodarske politike nove madžarske vlade in sodelovanje med Budimpešto in Italijo so bile v ospredju pogovora med predsednikom deželne vlade FJK Renzom Travanutom in gospodarskim svetnikom madžarske vlade Janosem Barabasem.

TRST / URADNI OBISK AMERIŠKEGA AMBASADORJA V ITALIJI BARTHOLOMEWA

»Preteklost vas uči za prihodnost«

TRST - »Ko sem prihajal v Trst, sem občudoval vas prelepi glavni trg, Trg Unità s pozibavajočim se morjem pred sabo, ki je nastal v času svobodnega pretakanja v tem delu Evrope. Ta preteklost je spodbuda pri gradnji nove, svobodne Evrope in sveta miru, v katerem bo Trst odkril, da ni samo simbol slavne preteklosti, ampak zora se slavnejše prihodnosti.« S temi besedami je veleposlanik ZDA v Italiji Reginald Bartholomew zaključil svoj nastop pred auditorijem Trgovinske zbornice v Trstu, kjer se včeraj in danes mudi na uradnem obisku.

Pred javnim nastopom na Trgovinski zbornici, kjer je govoril o gospodarskih vidikih mednarodne varnosti, se je ambasador Bartholomew sestel z vladnim komisarjem Lucianom Cannarozzom, s predsednikom dezelne vlade FJK Renzom Travanutom in s trzaskim zupanom

Riccardom Illyjem. Tudi na teh razgovorih so bile v ospredju perspektive in ogromne potencialne možnosti, ki se odpirajo Trstu in Furlaniji-Juljski krajini s vzhoda. Zupan Illy je ameriskemu diplomatskemu predstavniku podaril zgodovinski mestni pečat, Bartholomew pa je v zlato mestno knjigo vpisal naslednje posvetilo: »Z velikim občudovanjem za preteklost Trsta in z zaupanjem v njegovo prihodnost.«

Misel o preteklosti, ki prehaja v prihodnost je prepletala tudi ambasadorjev poseg na Trgovinski zbornici, ki ga je začel s spominom na mednarodni spor leta 1948, ko je prvič slišal za naše mesto, in za delo Itala Sveva, ki izpostavlja povezanost Trsta s srednjo Evropo. Za Bartholomewa sta lega Trsta in njegova dolga zgodovina odnosov s srednjo Evropo ključni izziv za in-

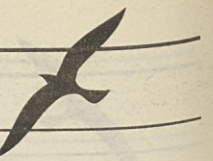
Ameriški ambasador Reginald Bartholomew (F. KROMA)

tegracijo in krepitev sirse Evrope, kar je edini način za zagotavljanje miru. ZDA so po njegovih besedah sodelovale pri ustvarjanju zamisli o združenji Evropi in pri njeni izgradnji, so najbolj evropeistična neevropska država od

Marshallovega načrta naprej. Razhajanja in delitev Evrope so privedla do katastrofe in ZDA niso mogle stati ob strani, zato so danes se toliko bolj prepričane v nujnost evropske integracije. Potrebna je torej skupna strategija,

ki Zahodu nalaga dolžnost, da pomaga Vzhodu in se posebej Rusiji, ki jo caka velikanska zgodovinska naloga. Ta pomoč pomeni vzpostavljane sodelovanja za mir, za tržni gospodarski razvoj in za demokracijo. Ambasador je poudaril že doseženo partnerstvo za mir, ki danes vključuje že 19 držav z dobrimi perspektivami, da se jim pridruži se Rusija. Na področju gospodarskega sodelovanja pa mora Zahod aktivno sodelovati pri preseganju hudih problemov, ki jih v vzhodnih državah ustvarja prehajanje na tržno ekonomijo. »Ne smemo zapirati svojih trgov pred njimi, sicer tvegamo neuspeh,« je opozoril veleposlanik in poudaril pomen, ki ga v prizadevanjih za gospodarsko sodelovanje z vzhodom igra zlasti malo in srednjeveliko podjetništvo v Furlaniji-Juljski krajini.

Vlasta Bernard

DEŽELA / NA PREDLOG DEŽELNE UPRAVE

Trajno posvetovanje s parlamentarci FJK

Bela knjiga knjiga z navedbo nerešenih vprašanj

TRST - Dezelna vlada bo skupaj s parlamentarci Furlanije Julijske krajine oblikovala trajno posvetovalno telo, v katerem naj bi poglobljali in iskali rešitev za vse deželne probleme, ki imajo vsedrjavno valenco. Tako je bilo sklenjeno včeraj na prvem srečanju med predsednikom deželne vlade Renzom Travanutom in parlamentarci FJK. Dogovorjeno je bilo tudi, da bodo podobna srečanja imela neko kontinuiteto. Praviloma naj bi bila v programu v ponedeljkih vselej neke v deželi.

Predsednik deželne vlade Travanut je izročil parlamentarcem obsežen dokument, skoraj neke vrste belo knjigo o vseh odprtih problemih v

Renzo Travanut

odnosih med deželo in italijansko državo. Prihodnji dve srečanju med parlamentarci in deželno vlado bosta bili namenjeni prav poglobitvi dveh problemov, ki so bili so-glasno ocenjeni kot prioritni. Gre za posodobi-

tev zakona 19 o mejnih območjih in za prizadevanja dežele, da bi njen delež davčnega priliva dvignili s sedanjih starih na vsaj pet desetih. Ostala vprašanja bodo nato obravnavali po lestvici prioritete.

Po oceni dezelnega predsednika Travanuta mora tem pogovorom slediti usklajevanje akcijske sposobnosti dezelne vlade in parlamentarcev, vsaj glede na svoje pristojnosti. Taka koordinacija po Travanutovi oceni lahko res postane eden od pomembnih prijemov politične akcije Furlanije-Julijske krajine v vsedravnem okviru. K temu navaja tudi dosedanja izkušnja, saj je dežela dosegla za deželno skupnost pomembne dose-

zke, ko je bila akcija dezelne vlade in parlamentarcev usklajena.

Bela knjiga, ki jo je dezelna vlada izročila včeraj parlamentarcem, vsebuje štiri pomembne problemske sklope. Prvo poglavje zadeva ustavne reforme, drugo pobude za družbeno in gospodarsko rast dezelne skupnosti, tretje zadeva odnose s sosednjimi deželami in z Evropsko unijo, četrto pa nekatere specifične probleme. V beli knjigi je tudi vprašanje zaščite slovenske manjšine.

Ob koncu se je Travanut zahvalil parlamentarcem za udeležbo, obenem pa jim ponudil v uporabo rimski sedež dežele, ki po njegovem mnenju doslej ni bil dovolj izkoriščen.

Književniki na osmih Premskih srečanjih

ILIRSKA BISTRICA - V nedeljo so bila na Premu pri Ilirski Bistrici 8. Premska srečanja (na fotografijah dva prizora nedeljskega shoda književnikov), ki jih vsako leto v juniju prireja Zdrženje književnikov Primorske in Zveza kulturnih organiza-

cij Ilirska Bistrica. Tokratni »Prem« je zelo lepo uspel, tako po vsebinski plati kot tudi kar zadeva obisk. Primorski dnevnik in Republika bosta nletošnjim Premskim srečanjem posvetila celo stran, ki bo izšla v nedeljo, 26. junija.

V Ossoppu razstava Ruševine gradov

OSOPPO - Na pobudo Italijanskega zavoda za gradove so včeraj v Ossoppu odprli razstavo Ruševine gradov. Na okoli tridesetih panojih so prireditelji zbrali podatke o ruševinah gradov, ki so po oceni prirediteljev pomembno poglavje v zgodovini Furlanije-Julijske krajine. Razstava, ki bo v Ossoppu do 17. julija, bo nato obiskala razna deželna središča. Katalog razstave pa je bil zamišljen kot vodnik z vsemi podatki za ogled ruševin. V Ossoppu bo razstava odprta vsak konec tedna od petka do nedelje.

KOPER / V SPOMIN NA JULIUSA KUGYJA

Težiti k preseganju meja

Za to se je veliki alpinist zavzemal vse svoje življenje

KOPER - Julius Kugy, evropski občan je bila tema srečanja, ki so jo na prenovljenem sedežu Skupnosti Italijanov v Kopru priredili tržaški odbor Julius Kugy, krozek Istria, Skupnost Italijanov in primorsko Planisko društvo.

Po pozdravu koprškega župana Aurelia Jurija, so Claudio Geissa v imenu Skupnosti Italijanov, Marino Vocci v imenu krožka Istria in Gianna Fumo kot predsednik Odbora Julius Kugy orisali cilj večera. O liku velikega alpinista pa je zelo navdihnjeno spregovoril pisatelj Spiro Dalla Porta Xidias, ki tudi predseduje združenju italijanskih kjiževnikov, ki se ukvarja jo predvsem z gorami. Kugy, je poudaril Xidias, je bil izredno kompleksna osebnost, ljubezen do ljudi teh

območij pa je presegala vse meje.

Sergio Coloni, podtajnik v finančnem ministrstvu v Ciampijevi vladi in predsednik Kluba parlamentarcev-prijateljev gora, se je zaustavil pri Juliusu Kugyju kot človeku, to pa je bilo izhodišče za razmišljanje o aktualni temi meddržavnih odnosov v teh krajih. Coloni je zelo pozitivno ocenil dejstvo, da se je Avstrija na referendumu izrekla za pristop k Evropski uniji, v polemiki z italijanskim zunanjim ministrom Antoniom Martinom pa je poudaril, kako mora italijanska zunanja politika težiti k približevanju Slovenije in Hrvaske Evropski uniji.

Na ta način bo po Colonijevi oceni končno presegli meje, za kar si je Kugy, ki je umrl v štiridesetih letih, prizadeval vse življenje.

VIDEM / PO NESREČI POBEGNIL IN SE VSO NOČ SKRIVAL

Aretirali avtomobilista, ki je kot za krvavo stavo podiral motocikliste

Eden je izgubil življenje, trije so bili ranjeni - Zaman so ga skušali ustaviti

Udeleženev shoda motociklistov pri San Danieleju (AP)

VIDEM - Vso noč je verjetno taval naokrog, vedel je, da ga iščejo, zjutraj je sedel na linijski avtobus za Buio, na njem pa se je tudi končala njegova pot: karabinjerji, ki so ga iskali od predvčerajšnjim, so ga ustavili in odpeljali v videmski zapor, kjer je na razpolago sodnim oblastem. Kot v kakšnem ameriskem filmu je namreč 52-letni Renzo Peleatti iz Sedegliana (sicer izseljenec v Belgiji) z brezvestno vožnjo pustil na asfaltu nekaj motociklistov, eden je celo izgubil življenje. Po nesreči je pobegnil, kmalu nato pa je zapustil se avtomobil in pot nadaljeval peš.

Do tragedije je prislo v kraju San Daniele v Furlaniji, kjer so motociklisti iz vse Evrope imeli svoje običajno letno srečanje. V nedeljo popoldne je bil čas slovesa, srečanje je slo h kraju, udeleženci so se začeli odpravljati na pot proti domu. Naenkrat je »lada niva« z belgijsko registrsko tablico zade la dva milanska motociklista, 27-letnega Stefana Colombina ter 26-letnega Gianfranca Recchio. Oba sta se zvr-

nila na tla, avtomobilist pa je pobegnil. Nedaleč stran je bil 32-letni Alessandro Bersanti iz Podbonesca, v rokah je imel videokamero, na filmski trak je zelel ujeti se nekaj utrkov s srečanja. Sedel je na motor in se pogljal za avtomobilom, iz solidarnosti se mu je takoj pridružil 25-letni Gabriele Nuvolin iz Milana. Na cesti za San Daniele je Bersanti prehitel avtomobil in pomahal soferju, naj se ustavi. Tudi Nuvolin je skušal prehiteti ubeznika, ki pa je sunkovito obrnil volan v levo in zadel Milancana: motor je poletel več metrov daleč in ko je padel na tla, se je vnel, pilot bo okrevl v mesecu dni, ugotovili so mu opekline in udarce v prsi in koleno.

Na zalost je najhujše sele sledilo. Peleatti je zapeljal na drugo stran ceste, v tistem trenutku je nasproti z motorjem privozil 34-letno Antonino Pappalardo, zobotehnik iz Catanie. Trčenje je bilo celno, Pappalardo je negiben oblezal na tleh, Peleatto pa se tudi tedaj ni ustavil, njegov avtomobil so nasli okrog 5 kilometrov daleč.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo tržškega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - P.R.A.E. d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZTT, Trst

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, NIA, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958
Ekonomsko propaganda: Trst in Gorica: Publist
tel. 040-7796611, fax 040-768697

Italija: podružnice SPI

Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana
tel. 061-1253244 int. 38, fax 061-224943

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 42 mm) 80.000 LIT,
finančni in legalni 120.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
850 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.300 LIT - 50 SIT

Naročnina za Italijo 372.000 LIT

Postni t.r. PRAE DZP st. 11943347

za Slovenijo: mesečna 1.500 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu st. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

LJUDSKE GRADNJE NA OBMOČJU SV. JAKOBA

Prebivalci Ponzanina so naveličani obljub

Protest na Trgu Unità in pogovor z županom Illyjem

Na območju Sv. Jakoba, v predelu, ki mu pravijo Ponzanino, stoji že nekaj časa gradbišče, na katerem bodo zrasli veliki stanovanjski bloki. Gre za poslednji (sporni) projekt ljudskih gradenj (PEEP), ki bo korenito spremenil videz južnega dela enega najstarejših tržaskih rajonov. Načrt bo, kot vedno, prinesel novosti in prednosti, hkrati bo ustvaril oziroma že ustvarja tudi velike probleme in težave. Posebno za prebivalce Ul. Ponzanino in sosednjih ulic, ki se bodo v kratkem znašli brez strehe nad glavo, brez stanovanj in his, ki jih bodo porusili bagerji.

Pristojna javna telesa (v prvi vrsti ustanova za ljudske gradnje IACP) so že pred časom obljubila prizadetim prebivalcem (vsega skupaj kar 200 družin) ne samo ustrezne protivrednosti za porušene stavbe, a seveda tudi nova stanovanja. Za kvadratni meter razlasecnega stanovanja neuradno ponujajo 260 tisoč lir, celotni postopek, ki je v vsakem primeru zelo za-

Včerajšnji protest prebivalcev Ponzanina pred tržaskim županstvom (Foto KROMA)

pletan, pa je naletel na birokratske ceri, ki ustvarjajo v ljudeh veliko nezadovoljstvo. Na zatožni klopi je predvsem občinska uprava, ki po mnenju »odbora razlasecne« ni spoštovala nekaterih sprejetih obljub, čeprav je večji del vseh pristojnosti v rokah deželne uprave.

Omenjeni odbor je zaradi nastalih težav včeraj dopoldne uprizoril protestno manifestacijo pred županstvom, njegovo delegacijo pa je sprejel župan Riccardo Illy. Župan je demonstrantom obljubil, da bo naredil vse, kar sodi v pristojnosti mestne uprave in da bo hkrati pozval ostala pristojna telesa, da naredijo isto. Več od tega Illy ni mogel obljubiti. Sporazumeli so se vsekakor, da bo v kratkem ta problematika predmet javne skupščine, na kateri bodo sodelovali župan in tudi pristojni občinski funkcionarji.

»Odbor razlasecne« Ul. Ponzanino vsekakor ne zahteva nemogočega. Prizadete družine so tako že pred nekaj meseci zahtevale od Občine, naj pošlje na kraj funkcionarja, ki bo vzdrževal

odnose z domačim prebivalstvom, jim pomagal pri izpolnjevanju raznih prošenj in formularjev ter jih točno seznanil z izvajanjem načrta PEEP. Na tem območju namreč živi mnogo priletnih in tudi onemoglih ljudi, ki ne morejo sami spremljati zapletenega razlasecnega postopka. Ta funkcionar, ki ga pri Sv. Jakobu se čakajo, naj bi posloval v okviru krajevnega rajonskega sveta.

Illy je, kot rečeno, obljubil prebivalcem tega predela Sv. Jakoba čimprejšnjo javno skupščino, na kateri naj bi vendarle začeli skupno reševati številna odprta vprašanja. Ljudje upajo, da jih Občina res ne bo pustila na cedilu. Če se bo to zgodilo, napovedujejo ostre protestne pobude.

ŠOLSTVO / MATURA

Jutri začetek zrelostnih izpitov

Prevodi naslovov morajo biti brezhibni

Za slovenske petošolce bo jutri matura-day. 115 kandidatov bo zjutraj posedlo v solske klopi in z nalogo v slovenščini začelo svojo zadnjo visješolsko preizkušnjo: zrelostni izpit. Dan kasneje bo sledila druga pisna naloga, ki bo za vsako solo posebej različna, zatem bodo imeli maturanti se nekaj dni »oddih« pred začetkom ustnih izpitov. Kot je »zacasno« obveljalo že četrto stoletje, bodo tudi tokrat dijaki odgovarjali na vprašanja iz dveh predmetov od starih, ki jih je določilo ministrstvo za solstvo; en predmet bo izbral kandidat, drugega pa mu bo določila ocenjevalna komisija.

Letošnji zrelostni izpiti bodo se posebno pomembni za dijake peda-

goskega liceja Antona Martina Slomška. Na tej soli, bivšem učiteljscu, bodo letos prvič opravljali maturo dijaki petega razreda. Do predslanskim so namreč na tej soli polagali izpite dijaki četrtyh razredov, lani pa jih niso izvedli prav zaradi »prehoda« učiteljsca v pedagoški licej. Ocenjevalni komisij se bo predstavilo 11 kandidatov.

Na znanstvenem liceju F. Prešerna bo opravljalo zrelostni izpit 38 kandidatov, na klasičnem liceju 8, na trgovskem tehničnem zavodu Z. Zoisa 36, na oddelku za geometre 3 in na poklicnem zavodu J. Stefana 19 (8 na oddelku tehnikov elektricne in elektronske industrije, 5 na oddelku tehnikov mehanske indu-

strije, 6 pa na bio-kemijskem oddelku).

Uvod v zrelostni izpit bo torej v znamenju slovenščine. Pred več kot desetletjem se je ministrstvo za solstvo odločilo, da nalogo v slovenščini »prilagodi« realnosti slovenske sole, in med štiri maturitetne naslove vključilo tudi naslov iz slovenske književnosti. Novost smo ugodno ocenili in pozdravili, pa čeprav se je doslej pogosto dogajalo, da se dijaki niso poslužili možnosti, ki jim jo je ponujal tako imenovani »slovenski naslov«.

Skoraj vstrec s to novostjo je ministrstvo uvedlo še drugo: uradni slovenski prevod naslovov maturitetnih nalog. Dotlej so namreč na vsaki soli prevajali naslove sami člani ocenjevalnih komisij. Tudi to drugo novost smo pozitivno ocenili, saj je bilo s tem uradno poudarjeno dostojanstvo slovenskega jezika. A pri tem se je že nekajkrat hudo zataknilo. Vcasih se je namreč dogodilo, da so bili prevodi naslovov slabi, pomanjkljivi ali pa celo netočni. Tak primer smo zabeležili lani, in o njem tudi opozorili naslovnost. Nekatera vsebinska sredstva javnega obveščanja so povzela nase pisanje, o »ponesrečenem« prevodu se je izrekli tudi pristojni urad pri ministrstvu za solstvo. Skratka: pomanjkljivi prevod je dvignil mnogo prahu.

Ze jutri bomo videli, če je tolikšen halo zalegel, ali ne. Nasa zahteva ostaja nespremenjena: prevodi morajo biti brezhibni! (M.K.)

ŠOLSTVO / ZAKLJUČNI IZPITI

Mala matura: ustni izpiti za 155 naših nižješolcev

Medtem ko se bodo zrelostni izpiti za visješolce sele začeli, so zaključni izpiti za dijake slovenskih nižjih srednjih sol že v polnem teku. Pretekli teden so dijaki tretjih razredov opravili pisno preizkušnjo (pisali so naloge v slovenščini, v italijanski, v tujem jeziku in iz tematike); včeraj so se na nekaterih solah že začeli ustni izpiti, na drugih pa se bodo začeli danes.

Malo maturo, kot pravimo zaključnim

državnim izpitom, opravlja letos skupno 155 dijakov (14 na nižji srednji soli Sv. Cirila in Metoda pri Sv. Ivanu, 7 na oddelku sole na Katinari, 23 na soli Simona Gregorčiča v Dolini, 31 na soli Srečka Kolsova na Opčinah, 20 na soli Frana Levstika na Proseku, 31 na soli Ivana Cankarja pri Sv. Jakobu, 17 na soli Iga Grudna v Nabrezini, 5 na oddelku sole v Križu in 7 na soli Frana Erjavca v Rojanu).

TISKOVNA KONFERENCA DSL

Trst nima prostorov za dejavnost mladih

Tržaska občinska uprava naj čimprej pripravi obljubljeni »zemljevid« dvoran in prostorov za družbeno in kulturno dejavnost, predvsem mladih generacij. Ze znane zahteve Krožka za socialno dejavnost iz Ul. Gambini in Stranke komunistične prenovе je sedaj podprla tudi Mladinska levica DSL, ki je včerajšnji tiskovni konferenci opozorila, da mladi Tržacani sploh nimajo prostorov (in hkrati tudi priložnosti) za družbeno, posebno koncertno dejavnost. O tem sta novinarjem spregovorila Marco Ferluga in Giulia Crepaldi.

Novinarsko konferenco je uvedel pokrajinski tajnik DSL Stelio Spadaro, ki je z zadovoljstvom podčrtal, da se je v stranko v zadnjem mesecu včlanilo približno 25 mladih. To nam potrjuje, je dejal tajnik Spadaro, da nekateri mladi, kljub vsem težavam, se vedno zaupajo v dinamično in v ustvarjalno vlogo leveice, v tem primeru DSL. Stranka, če hoče spet pridobiti zaupanje mlajših rodov, ki so se tokrat množično opredelili za Berlusconi, pa mora seveda biti odprtejša in mora zato pazljivo prisluhniti potrebam mladih.

»Zemljevid«, ki sta ga včeraj predlaga-

la Ferluga in Crepaldijeva, bi lahko bil konkreten prispevek občinske uprave, ki je mladim sicer že obljubila marsikaj, obvezam pa žal se niso sledila dejanja. V mislih imamo predvsem znano afero okrog socialnega centra v Ulici Gambini, ki so ga mladi že nekajkrat iz protesta zasedli, posegla je policija, konkretnih ukrepov pa od nikoder. To vprašanje ze nekaj časa polni stolpce krajevnih časopisov in o tem je večkrat tekla debata tudi v občinskem svetu, kjer je prišlo do glasnih polemik in do razhajanj med političnimi strankami in Illyjevo upravo. Odbor je za ta projekt odobril posebno proračunsko postavko v višini 100 milijonov lir, ki pa je se neizkoriščena.

Včerajšnja pobuda DSL ima namen predvsem znova sensibilirati občinsko upravo na mladinsko problematiko, ki je v starem mestu, kot je Trst, se posebno občutena. V ta namen sta Ferluga in Crepaldijeva napovedala, da bodo mladi DSL v poletnem času priredili vsaj tri koncerte v mestnem jedru. Poleti za to ne bo velikih težav, pozimi pa so take in podobne pobude dejansko neizvedljive. Razpoložljivih dvoran je namreč zelo malo, stroški za najemnino pa so previsoki.

SODIŠČE / PODKUPNINE

Franco Tabacco mora še čakati

Sodili mu bodo šele novembra

Sodna pot Franca Tabacca, bivšega predsednika Ezita (Ustanove za industrijsko cono) in bivšega deželnega tajnika PLI, se bo nadaljevala sele novembra. Tako je sklenil sodnik za predhodne preiskave Raffaele Morvay, da bi omogočil nadaljevanje pogajanj o povračilu tega, kar naj bi si bil Tabacco prilastil, in torej o višini kazni.

Sodni postopek proti Tabaccu je rezultat številnih preiskav. Med drugim ga obtožujejo poneverbe javnega denarja (iz blagajne Finezita je izginilo 970 milijonov lir, ki pa jih je Tabacco kasneje vrnil). Nadalje naj bi bil od gradbenega podjetja bratov Vidonis zahteval 50 milijonov lir v zameno za dodelitev nekaterih del znotraj Ezita. Denar naj bi bil nakazal stranki, zato ga dolžijo izsiljevanja in nedovoljenega financiranja stranke (za ta

prekršek sta se brata Vidonis 14. februarja letos domenila za denarno kazen v višini 5 milijonov lir). Tabacco mora nadalje odgovarjati zaradi izkoriščanja službenega položaja (sel naj bi bil na roko inz. Gigliu, kateremu je dolgoval 180 milijonov lir).

Franco Tabacco je vodstvo Ezita in PLI zapustil že predslanskim, ko se je posvetil svojemu uvozo-izvoznemu podjetju. Marca lani je namestnik državnega pravdnika Reinotti skušal ugotoviti, kam je iz blagajne finančne družbe Finezit izginilo 970 milijonov lir. Kot smo dejali, je Tabacco sam kril primanjkljaj. Maja so mu iz Pordenona poslali jamstveno obvestilo v zvezi s podkupnino, ki naj bi jo bil prejel od Marca Vidonija, kar je Tabacco zanikal. Julija lani pa je moral v zapor pod obtožbo izkoriščanja uradne funkcije.

NOVICE

Obisk vinskih kleti v Brdih

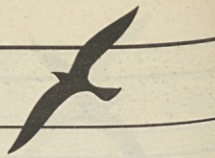
Gostinska sekcija SDGZ vabi vse zainteresirane člane na prvo srečanje iz niza obiskov najboljših vinskih kleti iz Brd, ki ga letos v drugo prirejajo gostinski kolegi Slovenskega gospodarskega združenja Gorica. Danes je na vrsti ogled in pokušnja proizvodnje Zadrzne kleti Brda iz Seteverjana (Bukovje). Zbirna točka je ob 15.45 pred motelom Nanut v Gorici. Za podrobnejše informacije kličite na organizacijsko tajništvo SDGZ (tel.: 040 - 362949).

V Primčevi vili na Greti javno srečanje o problemih prometa

Sekcija za trgovino na drobno pri Slovenskem deželnem gospodarskem združenju obvešča zainteresirane člane, da bo jutri, 22. t.m. ob 20.30 v vili Primc na Greti javno srečanje o problemih, ki jih poraja predvidena uvedba enosmernega prometa po Videmski ulici (Ul. Udine). Predstavniki trgovskih in drugih prizadetih kategorij se bodo na srečanju izrekli o tem načrtu in posledicah, ki jih prinaša za njihove dejavnosti, s svojimi stališči pa bodo nato seznanili tržasko občinsko upravo.

Srečanje o informaciji

Tržaški dnevnik La Cronaca Nord-Est ter dnevnik La Stampa prirejata jutri ob 18. uri v gledališču Miela srečanje z naslovom »Vse državna informacija, krajevna informacija: Nove meje pluralizma. Govorili bodo Luigi La Spina (Stampa) ter Walter Spreafico in Fabio Amodeo 8La Cronaca. Posegel bo tudi župan Illy.

NOVICE

Prvo vsedržavno zasedanje ženskih konzult

»Obracun neke prisotnosti: ženske konzulte v spreminjajoči se Italiji« je naslov vsedržavnega zasedanja, ki bo v soboto, 25. junija, v Trstu. Zasedanje prireja ženska konzulta Trzasko občine, udeležile pa se ga bodo predstavnice deželnih in občinskih konzult in predstavnice komisij za enake možnosti iz Sicilije, Apulije, Lacija, Emilije-Romagne, Umbrije, Piemonta, Lombardije, Veneta Ligurije, Tridentinskega-Južne Tirolske in Furlanije-Juljske krajine. Srečanje se bo začelo ob 9.30 na Gradu sv. Justa.

Iztek šolskega leta v zgoniški občini

Zgoniška občinska uprava obvešča, da se bo solsko leto 1993/94 v občinskem otroškem vrtcu v Gabrovcu zaključilo v torek, 28. junija. Vpisovanje otrok za prihodnje solsko leto 1994/95 bo potekalo v vrtcu od 27. do 30. junija od 8. do 14. ure. Za vpis sta potrebna rojstni list in potrdilo o cepljenju. Datum začetka novega solskega leta bo občinska uprava sporočila naknadno.

Festival »Operetta e dintorni«: štirje filmi z Elso Merlini

V okviru revije Operetta e dintorni se bo jutri v avditoriju muzeja Revoltella začel cikel starih filmov italijanske igralkke, Trzacanke Else Merlini, ki je zaslovela kot igralka komično-sentimentalnega zanra. Ciklus prireja gledališče Verdi v sodelovanju s Cappello Underground. Prvi film na sporedu bo komedija La segretaria privata, ki ga je režiser Goffredo Alessandrini posnel v Nemčiji leta 1931. V naslednjih dneh bodo predvajali filme Paprika (1933), Lisetta (1933) in Trenta secondi con amore (1936). Začetek predvajanja ob 17.30.

Nagrada Città di Trieste

Odbor Glasbene nagrade Città di Trieste je razpisal natečaj za prihodnje leto. Natečaj je tokrat namenjen orkestralni skladbi z določenim številom izvajalcev, brez pevskega zbora in vokalnih ter instrumentalnih solistov. Rok za predložitve skladb zapade 30. aprila 1995.

Sporočilo Pokrajine športnim društvom

Trzaska pokrajina obvešča športna društva in rekreacijska združenja, da 20. julija letos zapade rok za vložitev prošelj za prejem pooblastila za uporabo pokrajinskih telovadnic v sezoni 1994/95. Društva naj predložijo prošnjo v Uradu za protokol (1. nadstropje) na sedežu Pokrajine na trgu Vittorio Veneto 4, in sicer ob ponedeljkih in četrkih od 9. ure do 13.40 in od 15. ure do 17.40, ob torkih, sredah in petkih pa od 9. ure do 13.40.

»Predlogi za drugačno mesto«

Tako je naslov pobude, ki jo prireja združenje ACLI Anni verdi od 23. do 26. junija v okviru praznovanj ob 50-letnici ustanovitve ACLI. Združenje bo v zupnišču sv. Marka evangelista v Ul. Modiano 3 odprlo okence, kamor bodo lahko občani dostavili svoje predloge za boljše ureditev življenja v mestu. V nedeljo, 26. junija bodo organizatorji seznanili občinskega odbornika za zaščito okolja o rezultatih ankete.

RIŽARNA / OB 50. OBLETNICI

Ne samo proslave

V pripravi je vodič po »spominskih krajih«

Zgodovinski spomin nalaga veliko več obveznosti od golega obhajanja raznih obletnic. Ob 50. obletnici taborišča v trzaski Rižarni zato Dezelni institut za zgodovino odpornišva v Furlaniji-Juljski krajini poziva javnost in vsakega posameznika posebej, da se ob tej priložnosti, ki bo primerno obeležena, zamisli nad nemško okupacijo v tistem obdobju in nad oboroženim odporom, ki se je razvil na tem območju.

Splošna pozornost, ki bo ob 50-letnici »preustroja« bivše tovarne za predelovanje riza v koncentracijsko taborišče namenjena Rižarni, pa mora bo oceni deželne instituta ob dolžnostni proslavi prerasti v pobudo širšega pomena, ki bi osvetlila takratno obdobje in vsesplošni pomen tedanjega dogajanja. Glede na številne narodne in verske skupnosti, ki so bile vpletene, Rižarna presega vprašanja politične narave, ideološke izbire, probleme državne pripadnosti in je zato najvišji možni simbol »osvoboditve«.

Zaradi vsega povedanega je Dezelni institut za zgodovino odpornišva v dogovoru s posvetovalno komisijo za Muzej Rižarna trdno prepričan, da bi se morala prizadevanja za ovrednotenje Rižarne spet obnoviti in to v državnem in mednarodnem okviru in nikakor ne zamreti po letih 1994-95 posvečenih proslavam. Zato so se navezale stike z nekaterimi spominskimi kraji, ki pričajo o pro-

tinacijskem in antifascističnem boju in odporu: npr. z Marzabottom, Muzejem v Ul. Tasso v Rimu, s Skladom Ferramonti, z Ardeatinskimi jamami. Namen tega povezovanja je sestava nekakega seznama za pripravo vodiča po spominskih krajih, ki naj bi se ga posluževali skupine in tudi posamezniki, zlasti mladi, ki bi jim tovrstni obiski služili pri globljem spoznavanju kompleksnega pojava nacifasizma v Italiji. Z ozirom na dejstvo, da so v nekaterih drugih državah - npr. v Franciji in Nemčiji - že pripravili podobne pobude, obstaja možnost za sestavo »evropske poti spomina«.

Skupina, ki je pobudnica tega vodiča, si je za sedež izbrala Bologno zaradi centralne lege mesta in tudi zato, ker bodo v kraju Monte Sole v Emiliji ustanovili nekakšen »didaktični park«. Prihodnje leto bodo organizirali vodene obiske po raznih spominskih krajih, istocasno pa bodo priredili tudi zgodovinske seminarje o vojnem obdobju in o odporništvu.

Posvetovalna komisija za muzej Rižarna pa je tudi predlagala, da bi v kratkem popravili staro poslopje in tudi predvidli možnost, da bi se v Rižarni lahko prirejele razne kulturne pobude. Ze letos, točneje 25. julija, bodo v Rižarni na pobudo trzasko občinske uprave predvajali opero Brundibar, ki bo prej na sporedu na cedajskem Mittelfestu.

VPRAŠANJE UPRAVLJANJA NARAVNIH PARKOV

Poučen obisk jusarjev v Cortini

Oris zgodovine skupnosti Regole d'Ampezzo

Predstavniki jusarskih odborov s Trzasko združenje zasebnih lastnikov so bili v soboto, 18. t.m. na poučnem izletu v Cortini. Namen izleta je bil predvsem ta, da se naši predstavniki v luci živahne razprave v teku o Kraskem parku in njegovi upravi seznanijo s tem, kako v znanem turističnem centru Veneta tamkajšnji odbor Regole d'Ampezzo upravlja naravni park Dolomiti v Ampezzu. Nase predstavnike je na sedežu Regole d'Ampezzo, v samem središču Cortine, sprejel predsednik Regol Ugo Pompanin, ki je v prostorni dvorani orisal obširno zgodovino te ustanove, katere uradni zapiski segajo v trinajsto stoletje. V sprosceni in zelo tehtni razlagi je Pompanin pritegnil pozornost naših ljudi, ki so Regole v njihovi začetni in nato razvojni zgodovini lahko nekako primerjali z našimi nekdajnimi zadrugami upravičenih posestnikov. Medtem ko je pri nas večina teh zadrug po zakonu št. 1766 iz leta 1927 omejila svoje delovanje, se v Cortini niso vdali in uveljavili svoje pravice, čeprav z velikim trudom in naporom krajanov, kot je večkrat poudaril Pompanin. V veliko pomoč so jim seveda bili dobro podkovani odvetniki in izvedenci o zakonskih problemih skupne lastnine jusa itd., in tako so leta 1958 v Cortini prisli do odločilnega koraka. Občina in

komisar za ločena upravljanja jusarskega premoženja so sklenili, da se teritorij upravičenih posestnikov razdeli v dva dela, in sicer 88 % so prevzele Regole d'Ampezzo, 12 % pa občina v solastništvu z Regolami. Čeprav so bili zakoni pomanjkljivi, so Regole dobile svojo pravno moč po zadnjih dveh zakonih iz 3.12.72 in 3.1.94. Kar zadeva park, so Regolam - čeprav so kot naši jusarski odbori atipična ustanova - z zakonom št. 21 dežele Veneto z dne 22.3.1990 dodelili njegovo upravo. Gre namreč za naravni park Dolomiti d'Ampezzo, ki ima približno 11 tisoč hektarov, od katerih večji del (6800 ha) pripada prav skupnosti Regole d'Ampezzo, ostalo pa je občinsko ali državno. Za upravo in vzdrževanje parka prejema skupnost Regole d'Ampezzo deželno podporo.

Predstavniki jusarskih odborov in lastnikov so bili po tem srečanju mnenja, da so se seznanili z dejstvom, da se je v sosednji deželi zgodilo brez posebnih pretresov in diskriminacij nekaj, o čemer pri nas zatrjujejo, da je nemogoče, neuresničljivo in protizakonito. Nič čudnega torej, da so ob koncu poučnega predavanja zasuli predavatelja Pompanina z vrsto vprašanj, na katere je zelo podkovano odgovarjal ter nanizal kopico zanimivih podatkov.

Bruno Rupel

ŠE SREČA V NESREČI

Avtomobilu popustile zavore

Zapeljal je naravnost na Ul. Baiamonti - Težje ranjen motociklist

ki prebiva nedaleč stran, v Ul. Ronchetto (Ditto je iz Ul. Baiamonti). Sterzaia so ga hudo poškodovanega odpeljali na katarinško bolnico, kjer so ga s pridržano prognozo sprejeli na oddelke za oživljanje. Tudi Ditto je moral po zdravniško po-

moč, vendar bo okrevljal v 10 dneh. Sreča v nesreči pa je bila, da v tistem trenutku na pločniku ni bilo nikogar in da tudi na Ul. Baiamonti z izjemo Terzaia ni bilo ne avtomobilov ne avtobusov ne težkih tovornjakov, ki jih tam običajno ne manjka.

ZAKLJUČENA PREISKAVA

Bivšega upravnega tajnika Lige dolžijo oderuštva

Po skoraj dveh mesecih je preiskava proti Fabriziou Romi, bivšemu upravnemu tajniku Severne lige, zaključena. Namestnik državnega tajnika Federico Frezza je namreč sodniku za predhodne preiskave naslovil zahtevo, da proti Romi, ki je osumljen oderuštva, sprožijo sodni postopek. Skupaj z bivšim občinskim svetovalcem Lige bi se na zatožni klopi moral znajti tudi Arnaldo Genuzio, bolje znan kot »Strica«, ki je prav tako imel opravka z različnimi primeri oderuštva. Roma se bo moral zagovarjati tudi zaradi posesti in prekupčevanja z mamili (med hisno preiskavo so mu našli 38 gramov hasisa).

Bivšega predstavnika Severne Lige so aretirali letošnjega 3. maja (zatem so ga sicer iz zapora izpustili), njegovo ime pa naj bi bili izsledili med preiskavo, ki se je nanašala na Genuzija.

Rovelli na sodišču

Včeraj se je nadaljeval proces proti bivšemu glavnemu direktorju EAPT (Avtonomna ustanova za trzasko pristanišče) Luigiju Rovelliju, ki ga dolžijo izkoriščanja službenega položaja (med aprilom in novembrom 1991 naj bi bil podpisal tri pooblastila za izplačilo večjih vsot denarja v korist Culpta - enotne kompanije pristaniških delavcev). S tistim denarjem naj bi bili znižali stroške za delovno silo, vendar naj bi bil manjkal ustrezen sklep upravnega sveta. Predlanskega novembra je Fusaroli, ki je bil svojčas predsednik Eapt in je bil medtem imenovan za komisarja, Rovellija odpustil. Razsodba bo znana v ponedeljek, javni tožilec pa je zahteval leto dni, 11 mesecev ter 10 dni ječe in 50 tisoč lir globe. Rovellija obtožujejo tudi prevare v zvezi z nekimi stroški, poleg tega naj bi v zasebne namene uporabljal dostavno vozilo.

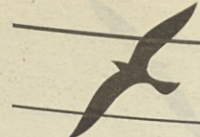
ZGONIK

Umrl Karlo Štolfa

Od včeraj mirno počiva na zgoniskem pokopališču Karlo Štolfa iz Saleza, najstarejši občan zgoniske občine, ki je dočkal častljivo starost 92 let. Njegovo plodno življenjsko pot so označevale vsestranska delavnost, postenost, zavednost in pokončna drža. Z dušo in telesom je bil vseskozi zapisan svoji kmetiji (se zlasti vinogradništvu), ki je bila za zgled daleč naokoli. Svojo vsestransko aktivnost je izkazoval tudi na družbeno-političnem prizorišču in bil vrsto let občinski svetovalec v vrstah SSK, zavezeto pa je bil angažiran tudi kot starsešina zupnijske cerkvene skupnosti.

Pokojni Karlo Štolfa si je leta 1936 ustvaril družino z življenjsko družico Milko Vodopivec iz Koludrovce, ki mu je povila hčeri Marico in Dragico ter sina Srečka. Na lastni kozi je brdiko in trpko občutil grozote druge svetovne vojne. Najprej so ga kot rodoljuba internirali v Celano v Južni Italiji, ob povratku pa ga je nemški okupator nasilno odpeljal na prisilno delo v Nemčijo. Po strtju Hitlerjeve strahovlade se je kar pes odpravil iz nemške internacije in se po več kot enomesečni hoji vrnil v rodni Salez. Čeprav težko zaznamovan od nečloveškega trpljenja in ponizanja se je z vso vneto posvetil družini in obdelovanju svoje kmetije, s svojo preudarno besedo pa je tudi v javnem življenju veliko doprinesel.

Na pogrebni svečanosti, ki jo je vodil zupnik g. Merkuza, je pokojniku med masno daritvijo pel cerkveni zbor, pri odretem grobu mu je zapel zalostinko se moski zbor Rdeca zvezda iz Saleza, vasčan in nacelnik krajevne svetovalske skupine SSK Jozko Gruden pa je v nagovoru orisal Štolfov lik in izpostavil njegova prizadevanja za dobrobit širše skupnosti. Naj mu bo lahka domača gruda, prizadeti družini pa izrekamo iskreno sožalje. (B)

PROSEK - KONTOVEL / MOŠKI PEVSKI ZBOR VASILIJ MIRK

Lep koncert s podelitvijo Gallusovih značk pevcem

Pevski večer je uvedla sopranistka Irena Baar iz Ljubljane

Taksnega uspeha si organizatorji letnega koncerta Moskega zbora Vasilij Mirk res niso pričakovali. Bali so se namreč, da bodo ljudje ob televizorjih spremljali svetovno nogometno prvenstvo, pa se je v soboto zvečer zbralo v Kulturnem domu na Proseku veliko zvestega in navdušenega občinstva, ki ni stedilo z aplavzi in je se enkrat potrdilo navezanost Proseka in Kontovela na svoj zbor.

Večer je uvedla priznana sopranistka Irena Baar iz Ljubljane, prejemnica številnih nagrad doma in v svetu, ki je ob spremljavi domačega pianista Aljose Starca zapela kar sedem arij. Dvorana na Proseku res ni najbolj akustična, a njen glas in brezhibno podajanje skladb, od Maska, Ipavca, Vilharja, Haendla, Gounod-ja in Bellinija, sta poslušalce navdusila.

Sledil je nastop domačega zbora, ki ga vodi že sedmo leto Miram Žitko, na večeru pa sta kot solista nastopila Mario Simić in Marjan Versa. Slednji je tudi predsednik zbora.

»Zbor nam veliko pomeni, kar je razvidno že iz tega, da vztrajamo, da se po delu redno srečujemo na vajah, da cimveč, da smo torej nekak steber in jamstvo, da ima slovenska pesem pri nas še lepo prihodnost, nam je povedal.

Zbor je v tej sezoni nastopil v Novi Gorici, v KD Trstu, v Mengšu, na »Primorski poje«, v Postojnski jami in drugih prireditvah, v soboto pa bo pel na Repentabru, ob

predstavitvi druge knjige o bolnišnici Pavla.

17 pevcev je na večeru prejelo bronaste in srebrne Gallusove značke. Podelil jih je v imenu ZKO Slovenije predsednik pokrajinskega odbora ZSKD Boris Pangerc, ki je zazel pevcem in pevovodji se veliko uspehov. Dva pevca pa sta na večeru prejela posebno priznanje: Josip Cuk in Alojz Kapun za njuno 50-letno neprekinjeno nastopanje v domačem zboru.

Program, s katerim so se pevci predstavili, ni bil lahek in je terjal veliko vaj in znanja. Toda odpeli so ga tako, da so lahko veseli in zadovoljni. Lepo prireditev je obcuteno napovedovala Ksenija Starec.

Neva Lukeš

Moški pevski zbor Vasilij Mirk med nastopom Kulturnem domu (Foto Ferrari/KROMA)

DOLINA / KULTURNA PRIREDITEV SKD VALENTIN VODNIK

Odjek Pesmi pri Studencu

GABROVEC / OTROŠKI VRTEC

Prisrčna sklepna prireditev s pozdravom pomladi

Malčki z otroškega vrtca v Gabrovcu so v petek razveselili starše in svoje prizadevne učiteljice z res bogato, lepo oblikovano in zavzeto interpretirano zaključno prireditvijo. Ob lepo po-

slikani scenografiji so sproščeno in dinamično izvedli vrsto prizorčkov v pozdrav pomladi s petjem, recitacijami in plesnimi točkami. Tako so se v pravem vrtincastem ritmu

pojavalje na prizorišču razne cvetlice in zivali, vrhunec pa smo doživeli ob posebno slovesni siniciji porok, ko si je pred županjo mladi par obljubil večno zvestobo in svatje iz zival-

skega sveta so veselo zarajali. Posrečena sta bila tudi prizorčka o zajčkih, ki so zahajali k pouku v vrtec, in o kozličkih, ki jih je s prevaro ugrabil zlobni volk, katerega pa so nato ulovili in osvobodili »talce«. Prisrčna prireditiva se je končala s petjem priljubljene otroške melodije o murenčkih in tudi učiteljica Norma ob klavirski spremljavi kolegice Mare je kot solistka uglaseno odpela refren. Devet malčkov, ki bodo septembra prvič prestopili solski prag, je za slovo dobilo priznanje, darilo in nageljn, na ogled je bila tudi bogata razstava risb in ročnih del, ki so jih otroci oblikovali med solskim letom.

V otroškem vrtcu v Gabrovcu se bo solsko leto zaključilo v torek, 28. junija, vpisovanje za prihodnje leto pa bo potekalo od 27. do 30. junija. (B)

Damiana Ota

PRIREDITVE

GLASBENA MATICA TRST - Sola M. Kogoj vabi na zaključna interna nastopa v podružnici v Borstu jutri, 22.6., ob 18. (1) in ob 20.30 (2).

GLASBENA SOLA GODBE NA PIHALA IZ RICMANJ sporoca, da bo v sredo, 22. t.m., ob 20. uri v Babni hiši v Ricmanjih podeljevanje priznanj in spriceval ter sprejemanje potrdil za vpis v novo solsko leto. Vabljeni!

KD SLAVKO SKAMPERLE s pomočjo tabornikov priredi KRES v četrtek, 23. junija s pričetkom ob 21. uri na dvorišču stadiona 1. Maj. Kresovali bomo ob petju in veseli družbi. Vabljeni!

SKD GRAD iz Banov priredi v četrtek 23. 6. ob 20.45 v društvenih prostorih za Svetoivanski praznik KULTURNO-ZABAVNI VEČER s klepetuljama Tonco in Vanko in ansamblom mlajših harmonikašev glasbene matice iz Boljunca. Toplo vabljeni.

SKD VIGRED vabi v četrtek, 23. t. m. na KRESOVANJE, ki bo pri sempo-lajskem kalu ob 20. uri.

SKLAD MITJA CUK vabi na KRES v četrtek, 23. t. m. od 19. ure dalje na openski Piklc - nasproti srelisca. Kresovali bomo s pomočjo slovenskih zamejskih skavtov, ob petju, igri, prigrizku in zabavi.

SKD SLAVEC Ricmanje - Log priredi v petek, 24. t. m., ob 21. uri na prireditvenem prostoru "Zrebcevo" v Ricmanjih, v sklopu stoletnice društva, KONCERT MIX ORKESTRA S PEVCI. Nastopajoči bodo izvajali izvirne popevke 3. Zamejskega festivala v Trstu, ki ga je priredilo KD Barkovlje. Vabljeni!

K.D. ROVTE KOLONKOVEC, ul. Monte Sernio 27, vabi v soboto, 25. junija 1994, ob 20.30 na CELOVEČERNI NASTOP moskega pevskega zbora Tabor z Opčin pod vodstvom Sveta Grgiča. Na frajtonarco bosta igrala Mitja Malalan in Egon Tavcer.

SPORTNO REKREACIJSKO DRUŠTVO in VASKA SKUPNOST PRAPROT prireja 24., 25., 26. in 27. junija 1994 20. SAGRO v Praprotnu.

PRISPEVKI

V spomin na Majdo Legisa darujeta Stefanija in Angelo (Praprot) 30.000 lir za Sklad Mitja Cuk.

V spomin na drago mamo Nado Stoka vd. Kemperle darujejo hči Marija in sinova Edi in Marjan z družinami 100.000 lir za MPZ Vasilij Mirk, 100.000 lir za SD Primorje, 100.000 lir za SD Kontovel, 100.000 lir za AO Jaka Stoka, 100.000 lir za prosekški cerkveni pevski zbor in 100.000 lir za Skupnost Družina Opčine.

V spomin na Nado Stoka vd. Kemperle darujejo Ada Versa 40.000 lir, Marija Dancu vd. Segina 20.000 lir in Marija Sonce 25.000 lir za MoPZ Vasilij Mirk.

V spomin na pok. Nado Stoka vd. Kemperle daruje Eda Praselj 20.000 lir za cerkev na Kontovelu.

V spomin na Nado Stoka vd. Kemperle darujeta Slavko in Matija Kalc 30.000 lir za Kulturni dom Prosek-Kontovel.

Namesto cvetja na grob pok. Alojzija Purica daruje družina Slapnik 30.000 lir in Ljudmila Puric 20.000 lir za KD Kraski dom.

V spomin na brata Pepija Zagarja darujeta sestra in Mirko 20.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB iz Padric in 30.000 lir za balinarsko sekcijo SD Gaja.

V spomin na strica Pepija darujeta Liliana in Sergio Grdelic 20.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB iz Padric in 30.000 lir za balinarsko sekcijo SD Gaja.

V spomin na strica Pepija daruje Darko Grgič z družino 50.000 lir za RMV.

V spomin na Pepija Zagarja darujejo bratrance Pepi, Lojze, Toncka in Marija z družinami 120.000 lir za Sklad Mitja Cuk.

V spomin na Evgenijo Grgic vd. Kalc daruje Toncka Kalc (Padrice 72) 30.000 lir za Skupnost družina Opčine.

V spomin na Evgenijo Kalc daruje Marija Grgic (Padrice 134) 50.000 lir za Sklad Mitja Cuk.

+

Po kratki bolezni nas je zapustila naša nepozabna

**Julka Škabar
vd. Hmeljak**

Pogreb bo danes, 21. t.m., ob 12.45 iz mrtvašnice glavne bolnišnice na pokopališče na Repentabor.

**Zalostno vest sporočajo
sin Paolo z zeno Sonjo,
vnuk Marko, sin Robi,
sestri Zofka in Vera, brat
Milo in svakinja Julka z
družinami ter ostalo
sorodstvo**

Repen, 21.6.1994

**Ob izgubi drage mame
Julke izrekata Paolu in
Robiju ter vsem svojcem
iskreno sozalne**

družini Rolli in Triolo

**Zalovanju družine
Hmeljak se pridružujejo**

kolegi Distribuzione
Ricambi Padova

**Ob izgubi drage mame
Julke iskreno
sodustvujemo s Paolom
in svoji**

Olga, Karlo, Sonja, Matej
in Igor Rolich

**Ob izgubi drage Julke
Hmeljak izreka
sinovoma in svojcem
najiskrenejše sozalne
Zupnijska skupnost
Repentabor**

+

Zapustila nas je naša
draga

**Angela
Martinuzzi
vd. Struggia**

Pogreb bo jutri, sredo, 22. junija, ob 12.15 iz mrtvašnice glavne bolnišnice v cerkev v Kriz.

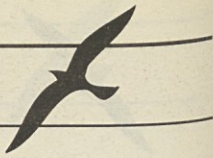
**Zalostni vest sporočajo
hči, zet, vnukinje z
družinami, pravnuka,
sestra in drugo sorodstvo**

Trst, 21.6.1994
(Pogrebno podjetje Zimolo)

**Uprava občine Zgonik
izreka iskreno sozalne
Srečku Stolfi in svojcem
ob smrti oceta Karla
Stolfe, dolgoletnega
občinskega svetovaleca.**

**Ob smrti dolgoletnega
člana Karla Stolfe izreka
iskreno sozalne svojcem**

**Zveza neposrednih
obdelovalcev iz Trsta**

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Molière

ZDRAVNIK PO SILI

Režija Zvone Sedlbauer

PREDSTAVA NA PROSTEM

Danes, 21. t. m., ob 21. uri PREBENEG - v parku

VČERAJ-DANESDanes, TOREK,
21. junija 1994

ALOJZIJ

Sonce vzide ob 5.15 in zatone ob 20.58 - Dolžina dneva 15.43 - Luna vzide ob 18.52 in zatone ob 3.21.

Jutri, SREDA,
22. junija 1994

AHAC

VREME VČERAJ: temperatura zraka 25,4 stopinje, zračni tlak 1013,8 mb ustaljen, veter 12 km na uro sever, vlaga 68-odstotna, nebo rahlo oblačno, morje skoraj mirno, temperatura morja 22,2 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Alessandro, Antonio in Federico Arcidiacono, Martina Bertesina, Ylenia Cristante, Omar Marizza, Federico Zeno Bassanese, Gioia Semmez, Joanna Pellizer, Alex Magnani, Eleonora De Michele, Emanuele Bastia, Vallery Moratto, Caterina Rocco.

UMRLI SO: 73-letni Giuseppe Godina, 104-letna Bianca Mayer, 75-letni Francesco Sangiorgio, 86-letna Renata Gianni, 74-letna Maria Bozic, 95-letna Carla Medeot, 92-letna Antonia Giaschi, 83-letni Giuseppe Merzek, 81-letna Margherita Ivulli, 80-letni Giorgio Lagovini, 83-letna Angela Martinuzzi, 89-letna Maria Simonovich, 84-letna Maria Cattich, 44-letni Mario D'Ambrosio, 96-letna Gisella Carlin, 56-letni Dino Onor, 74-letna Giulia Skabar, 72-letni Mario Castellani, 79-letni Paola Urbani.

LEKARNE

Od ponedeljka, 20., do nedelje, 26. junija 1994.

Normalen urnik lekarn od 8.30 do 13.00 ter od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00

Ul. Combi 17 (tel. 302800), Trg 25. aprila 6 - Naselje sv. Sergija (tel. 281256), Ul. Flavija 89 - Zavlj (tel. 232253).

FERNETICI (tel. 416212) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30

Ul. Combi 17, Trg 25. aprila 6 (Naselje sv. Sergija), Ul. Mazzini 43, Ul. Flavija 89 (Zavlj).

FERNETICI (tel. 416212) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

NOCNA SLUŽBA
Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Ul. Mazzini 43 (tel. 631785).

Za dostavljanje zdravil na dom tel. 350505 - TELE-VITA

Urad za informacije KZE-USL - tel. 573012.

Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka ob 8. do 13. ure. - tel. 573012.

Zdravstvena dežurna služba

Nocna služba od 20. do 8. ure, tel. 118, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 118.

Telefonska centrala KZE-USL: 399-1111.

ČESTITKE

Danes slavi naša draga LOJZKA iz Boljunca svoj 60. rojstni dan. Se na mnoga zdrava in srečna leta ji klicemo vsi, ki jo imamo radi.

V drevju hisica stoji, tam nekdo danes 25-letnico slavi. Se mnogo srečnih, veselih in skupnih dni jima želijo Bandijevi.

MARIJA in BRUNO ZAHAR iz Borsta slavita danes 25 let skupnega življenja. Obilo veselja ob tem lepem jubileju in se na mnoga srečna leta jima zeli Vesna z družino. Obenem pa zeli vse najboljše tudi njuni hčerki PATRICIJI, ki bo 23. junija slavila rojstni dan.

Danes bo v Ricmanjih ugasnil svojo prvo svečko mali LUKA. Vse najboljše in zvrhan kos poljubčkov mu pošiljajo sestrica Veronika ter družini Carli in Berce.

OBVESTILA

SKD TABOR - Općine - Prosvetni dom. Gledališka skupina, ki jo vodi Edita Franceskin, vabi visjesolce (se posebej fante), ki ljubijo gledališče, ples in petje, na INFORMATIVNI SESTANEK, ki bo v petek, 24. t.m., ob 18.30.

TPPZ PINKO TOMAZIC obvešča ves ansambel, da bo po kratki pavzi imel v petek, 24. t.m. vajo za nastop v Bazovici na velikem Partizanskem srečanju, ki bo 2. in 3. julija.

SKD I. GRUDEN vabi na ogled razstave miniaturnih izdelkov Giuliana Kosute. Razstava bo odprta do 26. t.m. in sicer: ob delavnikih od 18. do 20. ure, v soboto in nedeljo pa od 11. do 13. ure ter od 18. do 20. ure.

ZVEZA SLOVENSKEH KULTURNIH DRUSTEV obvešča, da so odprta vpisovanja za 24. LIKOVNO KOLONIJO MLADIH '94, ki bo v Vuzenici (Slovenija) od 21. do 27. avgusta t.l. Prijavijo se lahko udeleženci od 11. do 15. leta starosti. Vse podrobne informacije nudi trzaski urad ZSKD, ob ponedeljku do petka, ob delovnem urniku - tel. 635626 do 23. junija t.l.

SLOVENSKE DIJASKI DOM SRECKO KOŠOVEL sporoča, da je v teku vpisovanje za naslednje solsko leto 1994/95; nadalje obvešča morebitne zamudnike, da je se nekaj prostih mest za letovanje od 1. do 15. julija na Ptuj, za letovanje v naravi od 20. do 29. julija v Zelenem centru, za obmorsko letovanje od 1. do 11. avgusta v Portorožu ter za Poletno središče v Trstu, ki bo potekalo od 20. junija do 9. septembra 1994. Podrobne informacije daje ravnateljstvo, tel. st. 573141.

SKD I. GRUDEN obvešča, da se nadaljuje vpisovanje v poletni ZIV-ZAV. Prijavnice dobite v otroških vrtcih, na sedežu Hranilnice in posojilnici v Nabrežini ter v podružnici v Sesljanu. Za vsa podrobnejša pojasnila tel. na st. 200620.

SKLAD MITJA CUK prireja tudi letos poletne lekcije za popravne izpite. Vse informacije dobite vsak dan med 10. in 12. uro (razen sobote in nedelje) do 15. julija v uradih Sklada, Narodna ul. 126 - Općine (tel. st. 212289).

SKLAD MITJA CUK obvešča, da bodo od 1. julija dalje do septembra t.l. prekinjene dejavnosti civilskih popravil.

SKLAD MITJA CUK obvešča, da z vzgojno svetovalnico zaključijo 28. t.m. Svetovanje se bo znova začelo v septembru.

MALI OGLASI

UVELJAVLJENO in priznано uvozno/izvozno komercialno podjetje na goriskem išče za takojšnje zaposlitev uradnika/co z znanjem slovenskega jezika za pokritje funkcije odgovornega finančno - knjigovodskega urada. Idealen kandidat bi moral imeti večletne izkušnje pri tovrstnem delu na računalniško vodenem knjigovodstvu, vsekakor sprejememo tudi prijave kandidatov, ki nimajo večjih izkušenj. Tel. na st. (0481) 21711 od 9.30 do 16.30.

KAROSERIJA GUSTIN z Opcin, Ul. Carsia 45 išče resnega avtolicarja. Tel. st. 214522.

PRODAM kože mlekarice. Tel. 229264 v večernih urah.

PRODAM kompletno pohištvo za spalnico. Tel. 272701 v večernih urah.

PRODAM volkswagen golf 1300, temno sive metalizirane barve, letnik november '84, v odličnem stanju, možnost kateregakoli preizkusa, za 3.800.000 lir. Tel. 416832.

OPEL CORSA GSI 1600, letnik oktober '90, 73.000 prevoženih km, strešno okno, bele barve, ugodno prodam. Tel. st. (0481) 882006 v jutranjih urah. **KLAVIR** stenski, primeren za učenje, prodam. Tel. ob uradnih urah na st. 366633 - zvečer ali 351426.

PRODAM komplet: zelezna okna s sipami, verandno in šivilni stroj. Tel. st. 228547.

ZA 250.000 LIR prodam staro krasko kamnito korito. Ogled v Doberdobu, Ul. Bonetti 2, vsak dan od 17. do 20. ure.

STANOVANJE v Rojani, opremljeno, 85 kv. m z dvoriščem in vrtom dajemo v najem nerezidencem. Tel. st. 420604 po 20.30 ali pustiti sporočilo.

ODDAM mladice nemškega ovčarja. Tel. st. 226483.

18-LETNO dekle nudi varstvo otrokom nad tremi leti na svojem domu (hisa z vrtom), urnik po dogovoru do 20. julija. Tel. 226207.

DIPLOMIKANA iz ekologije z opravljenim mednarodnim izpitom iz angleščine nudi privatne lekcije kot pripravo na popravne izpite iz knjigovodstva, trgovstva, matematike (za vse stopnje), prava, ekonomije, angleščine in slovenscine. Tel. st. (040) 232101 v večernih urah.

PROFESORICA nudi lekcije iz nemščine, angleščine, italijanscine in slovenscine. Tel. st. 774619.

PROFESORICA nudi privatne lekcije iz latinščine. Tel. st. (040) 728601 ob urah obedov.

NUDIM lekcije iz matematike in fizike za višje sole. Tel. st. 43176.

UNIVERZITETNA STUDENTKA nudi lekcije iz nemščine in italijanscine. Tel. st. 251005.

GOSPA nemškega materinega jezika nudi lekcije za vse stopnje znanja po zmernih cenah. Tel. st. 220730.

OSMICA je odprta pri Miskotu na Općinah - Ul. Peonie 3.

OSMICO je odprl Branko Slavec, Mackolje st. 133.

OSMICO imajo pri Kraljevih, Slivno st. 9.

OSMICO ima odprto Colja v Samatorci st. 20. V TRNOVCI st. 4 ima odprto osmico Berto Skrk. **OSMICO** je odprl Ladi Rebula, Repnic 2. **OSMICO** je odprl Miro Lauri, Dolina 233.

KMECKI TURIZEM je odprl Just Škerlj, Salez 44.

PEPE SERVOTOV je v Doberdobu odprl osmico. Toci belo in črno vino domače proizvodnje.

PODGORA / V SOBOTO V ŽUPNI CERKVI

Izjemen koncert zborovske pesmi

Nastopil je mešani pevski zbor Filipinske univerze s sporedom religioznih skladb

Filipinski zbor na koncertu v Podgori (foto Studio Reportage)

V podgorski cerkvi je bil v soboto izreden koncert mešanega pevskega zbora Filipinske univerze pod vodstvom Reya T. Paguya in ob klavirski spremljavi R. Navarra. Nastop odličnega zbora je dobesedno očaral številno občinstvo, ki je do zadnjega prostora napolnilo cerkev, tako, da so mnogi stali tudi zunaj. Zbor je uspel vspostaviti izredno vzdušje, tisti s poslušalci, kar se sicer bolj redko doseže. Pri trinidesetclanskem zboru, ki ga sestavljajo študentje med 17. in 24. letom starosti, velja posebej opozoriti na izredno zlitost glasov, kljub prisotnosti številnih solistov, na izjemno vokalno tehniko, na program skladb, prilagojen za prefinjene okuse. Skratka, nastop filipinskega zbora, ki je na šestme-

secni "svetovni" turneji - domov se bodo namreč vrnili sele oktobra - je bil dogodek, ki ga redko dozivis. Filipinski pevci so se predstavili z bogatim sporedom religioznih skladb.

Za gostovanje tako kakovostnega ansambla je poskrbelo prosvetno društvo Podgora, ki se je odlično izkazalo tako z organizacijskega vidika, kakor tudi v svojstvu gostitelja, na domaciji pri Sirku. Tu so člani zbora in njihovi spremljevalci uživali ob okusni domaći hrani in prijetni briski kapljici in, izven programa, tudi zapeli.

Goste iz daljne azijske države je pozdravila predsednica Sveta slovenskih organizacij Marija Ferletič. Koncert se je namreč odvijal pod pokroviteljstvom te organizacije.

PRIREDITVE

MePZ RUPA - PEC vabi v soboto, 25. t.m., ob 20.30 na koncert zborov Rupa-Pec (mladinski in mešani), Ciril Silič iz Vrtolje in iz Dobove. Koncert bo v Rupi na prireditvenem prostoru, v slučaju slabega vremena pa v občinski telovadnici v Sovodnjah.

GORISKA MOHORJEVA DRUŽBA in Kat. knjigarna vabita na predstavitev spominskih zapisov Ljuba Marca z naslovom Crepinje, ki bo jutri ob 18. uri v Katoliški knjigarni.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

AL MORO, Carduccijska ul., tel. 5302683.

DEŽURNA LEKARNA V TRZICU

CENTRALE, Trg Republike 26, tel. 410341.

DEŽURNA LEKARNA V DOBERDOBU

PRI JEZERU (AL LAGO), Vrtna ul. 2, tel. 78300.

POGREBI

Danes ob 8. uri Romildo Cidin iz bolnišnice Janca od Boga na glavno pokopališče, ob 9.30 Mario Malavolti iz splosne bolnišnice v cerkev na Svetogorski ulici in na glavno pokopališče, ob 11. uri Ernesto Cernovitz iz splosne bolnišnice v cerkev Srca Jezusovega in na glavno pokopališče.

Ob boleci izgubi drage sestre Marije izreka obcuteno sozalne ravnatelju prof. Milku Renerju učno in neučno osebje klasične gimnazije in liceja Primož Trubar.

KD Kras in Zadruga Dolpoljane izrekata iskreno sozalne Josku in svojem ob izgubi očeta Miljota Vizintina.

KINO**GORICA**

VITTORIA 18.30-20.20.22.15 »Film rosso«. R. K. Kieslowski, i. Irene Jacob. Ozvočenje Dolby stereo.

CORSO Danes in jutri zaprto. V četrtek: 18.30-20.10-22.00 »Giovani, carini e disoccupati«.

TRZIC

COMUNALE Ni predstave.

ŠOLSKE VESTI

SINDIKAT SLOVENSKE SOLE - TAJNISTVO GORICA sporoča, da bo od 21. do 27. avgusta seminar za učitelje in profesorje. Letos bo v Krškem. Za goriske solnike je na razpolago 10 mest. Prijave sprejemajo odborniki sindikata najkasneje do 10. julija.

SOLSKO SKRBNISTVO obvešča, da bodo jutri, 22. t.m., razgnili pokrajinske lestvice za ravnatelje na visjih srednjih solah v s.l. 1994/95. Interesenti lahko v roku desetih dni vložijo priziv glede materialnih napak oziroma v roku tridesetih dni pritožbo (po hierarhični poti) na ministrstvo za šolstvo.

ČESTITKE

KD SOVODNJE cestita nogometašem in odbornikom SD Sovodnje ob zasluženem napredovanju ter jim zeli se uspešnejšo pot v višji ligi.

OBVESTILA

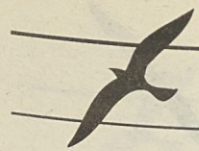
OBCINA SOVODNJE sporoča urnik za izročitev modelov 740, ICI in ICIAP: do 30. t.m., vsak delavnik, z izjemo sobote od 9.30 do 11.30.

OBCINA DOBERDOB sporoča urnik za izročitev modelov 740: do petka, 24. junija, od 7. do 8. ure in od 14. do 15. ure, vsak dan razen sobote; od 27. do 30. junija pa od 7. do 10. ure in od 17. do 19. ure.

TABORNIKI RMV obveščajo, da bo dvodnevni tabor na Općinah 25. in 26. junija.

DRUŠTVO SLOVENSKEH UPOKOJENCEV obvešča člane, da lahko na društvenem sedežu ob sredah od 10. do 11. ure dvignejo brošuro, ki so jo izdali ob 10-letnici društva.

OBCINSKA KNJIŽNICA V SOVODNJAH bo od 4. do 29. julija zaprta.

VOLITVE / PO 1. KROGU IZLOČENE STRANKE SE NISO OPREDELILE

Uradno brez povezav vendar bližji Crocettiju

O balotaži bo najbrž odločala udeležba volilcev

Kandidata za župana Gorice Bruno Crocetti in Gaetano Valenti bosta na nedeljski balotazi lahko računala na izrecno podporo le strank, ki so ju podpirale že v prvem krogu občinskih volitev. To so liste Cittadini per l'Isontino, Progresisti in SSK za Crocettija in Forza Italia ter MSI-AN za Valentija. V nedeljo je namreč zapadel rok za sklepanje zavezništva s kandidatoma v balotazi, vendar se te možnosti ni poslužila nobena od treh list (Severna Liga, Ljudska stranka in Zeleni), katerih zupanska kandidata sta izpadla po prvem krogu. To pa se ne pomeni, da so te tri skupine povsem ravnodušne do obeh kandidatov. Prej bo drzalo nasprotno, saj se je v vseh treh skupinah v prejšnjih dneh razvila vroča razprava o tem, kako se opredeliti v balotazi.

O staliscu Severne lige smo poročali že v prejšnjih dneh. Liga se izrecno ni opredelila za nobenega od kandidatov, pač pa je postavila nekatere programske pogoje, na osnovi katerih, naj bi se njeni somisljeniki opredelili. Med pogoji je tudi utrjevanje sodelovanja in prijateljstva ob meji, kar skupaj z nekaterimi drugimi nedvoumnimi namigi, ki jih je mogoče razbrati v uradnem staliscu Lige, daje misliti na podporo Crocettiju.

Podobne ugotovitve veljajo tudi za stalisce Ljudske stranke, ki ga je podpisal mestni koordinator Leonardo Zappalà. Po uvodnem pojasnilu,

da je stranka alternativna tako desnici kot levici in se zato ne bo opredelila, se Ljudska stranka sklicuje na lastni program. Poudarjeni so mednarodna usmeritev za razvoj Gorice, pomen sožitja med različnimi narodnostmi, jeziki in kulturami, odprtost Gorice do različnih narodov, vloga krajevnih skupnosti kot sredine, kjer se uresničujeta dialog in medčloveška solidarnost. Podčrtana je se potreba, da se clovek ne izniči pod tezo nacionalizma, nestrpnosti, nasilja, ekstremizma in masifikacije. Vsakdo v tem lahko seveda razbere to, kar mu je ljubše. Vsekakor pa v tej izjavi ni sledu o staliscih tistega dela vodstva stranke, ki se je ogreval za povezavo z desnico. Stalisce je prej izraz katoliških skupin, ki so po političnih prepričanjih in kulturi gotovo bližje Crocettiju in ki so, tudi po preferencah posameznih kandidatov sodeč, ohranile v Ljudski stranki večjo tezo kot interna desnica.

Kaj pa Zeleni? Po prvi izjavi Fiorellija, da bi bil Valenti nesreca za Gorico, a da ne ceni niti Crocettija, se je v Zeleni listi odprla vroča razprava med dvema usmeritavama. Po prvi naj bi se Zeleni vsekakor opredelili v podporo Crocettiju, po drugi pa naj bi se ne opredelili in naj bi izbiro med kandidatoma prepuščili presoji volilcev. Pričakovati je, da se bodo v vsakem primeru zeleni volilci v veliki večini opredelili za Crocettija, upostevajoč njegovo

Županski kandidat naprednega zavezništva Bruno Crocetti se je včeraj na meji srečal s predstavniki carine in družbe SDAG, nato pa še Konzorcija za industrijski razvoj Gorice (na sliki s predsednikom Gandinom), v poznih popoldanskih urah pa še z vodstvom SGZ.

odprtost glede sožitja, obmejnega sodelovanja in navsezadnje - če ga primerjamo z Valentijem - tudi glede okolja. Razlika med obema možnima usmeritvama je v tem, da bi jasnejša opredelitev pomenila tudi vabilo volilcem, naj se udeležijo glasovanja.

Ključnega pomena bo v nedeljo namreč volilna udeležba. Crocetti, ki mora nadoknaditi 4 tisoč glasov zaostanka za Valentijem, mora upati v to, da bo čimveč volilcev glasovalo (seveda zanj), medtem ko je neudeležba na balotazi gotovo v korist kandidata, ki je že bil v prednosti, torej Valentija.

Z druge strani utegne Valenti imeti določene težave tudi s svojimi volilci, tistimi, ki so ga v prvem krogu podprli kot nosilca želja po prenovi.

Podpora nekdanjega župana Scarana, ki je nedvoumno izjavil, da bi Valenti bil nadaljevalec njegove politike, je med "forzisti" povzročila določeno zadrego. Tolikšno, da so čutili za potrebno pojasniti, da sami te podpore niso zaprosili in da je Scarano kot vsak občan svoboden, da se izreče za kogar pač misli. Forza Italia skuša tudi odvracati pozornost od tega vprašanja s poudarjanjem "rdece" nevarnosti, ki naj bi jo predstavljala uveljavitev naprednega zavezništva. Iz nasprotnega tabora pa odgovarjajo, da je naravnost smešno označevati Crocettija za "rdečkarja" in naj Forza Italia raje pogleda v svoje vrste, kjer kar mrgoli recikliranih bivših andreottijevcev in forlanijevcev.

ŠOLE / IZPITI

Jutri začetek zrelostnih izpitov

Prva bo naloga iz slovenščine

Jutri ob 8.30 se bodo na vseh višjih srednjih solah začeli zrelostni izpiti. Prva na vrsti bo slovenska pisna naloga. Na maturo je bilo pripisanih, po uspešno opravljenem petem letniku skupno 48 slovenskih goriskih dijakov, sedem na klasičnem liceju Primož Trubar, osem na pedagogskem liceju Simon Gregorčič, devet na poklicnem zavodu za trgovske dejavnosti Ivan Cankar, dvaindvajset dijakov na oddelku za zunaj trgovino istega zavoda in deset dijakov na slovenski sekciji za informatiko tehnično industrijskega zavoda Galilei.

Kandidati bodo jutri pisali slovensko nalogo, pri čemer bodo izbirali naslov in aktualne, zgodovinske ali pa literarne teme. Nasi dijaki bodo dobili poleg ostalih naslovov, ki so skupni vsem italijanskim maturantom, tudi nalogo iz slovenske literature. Naslovi so prevedeni v slovenščino, kar pa je lani povzročilo zaradi slabega prevoda precej težav.

V četrtek bodo morali maturanti pokazati znanje v specifičnih strokah. Licejci bodo prevajali latinščino, na pedagogskem liceju bodo pisali o pedagogiki, na sekciji za zunanjo trgovino zavoda Cankar se bodo ubadali s knjigovodstvom, na sekciji za trgovske dejavnosti istega zavoda pa bodo pisali eksperimentalno multidisciplinarno nalogo iz ekonomike podjetja, prava in ekonomije. Na zavodu Galilei bodo maturantje reševali matematične naloge.

NOVICE

Mario Bassi imenovan za predsednika goriskega sodišča

Novi predsednik goriskega okrožnega sodišča je dr. Mario Bassi. Na tem odgovornem mestu bo nadomestil Pierluigija Delfina, ki odhaja na novo službeno dolžnost pri prizivnem sodišču v Trstu. Bassi, ki je star šestdeset let, se po skoraj stirinajstih letih vrača v Gorico. Od leta 1980 do zdaj je namreč služboval v Trstu, kot svetnik pri prizivnem sodišču, pred tem pa je bil sodnik pri goriskem okrožnem sodišču. Dr. Bassiju so pred meseci ponudili kandidaturu za goriskega župana, a je ponudbo odklonil.

Umetniški krožek Mittelart pripravlja ex tempore

Umetniški krožek Mittelart prireja 2. julija slikarski ex tempore za mlade z naslovom "Brez omejitev". To pomeni, da ne postavljajo omejitev glede slikarskih zvrsti, tehnike in motivov. Slikali bodo v soboto, 2. julija od 8.30 do 17.30 pod oboki na trgu sv. Antona, kjer je tudi sedež krožka Mittelart. Prijave sprejemajo na sedežu krožka do 25. t.m., ob vpisu je treba vplačati 20, oziroma 25 tisoč lir. Krožek bo udeležencem dal na razpolago risarske deske, ves preostali material pa si bodo morali oskrbeti sami. Ocena in nagrajevanje del bo 2. julija zvečer.

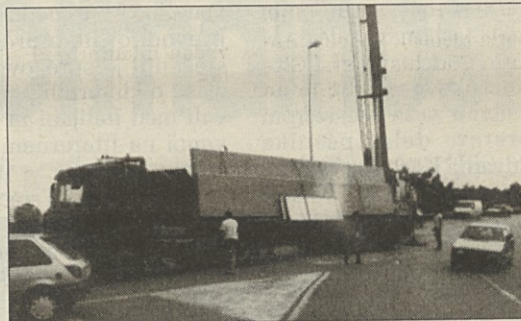
Počitnice za mladino z UISP

Združenje UISP iz Trsta prireja v sodelovanju z društvom za prosti čas "La marmotta" poletne počitnice za mladino v dolini d'Arzino pri Pordenonu (od 25 t.m. do 3. julija 1994) ter v Forni Avoltri v Karniji (od 18. do 29. julija 1994). Podrobnejše informacije nudijo na goriskem sedežu UISP, Korzo Verdi 109, telefon 535204.

Ekskurzija SGZ v vinsko klet

Gostinska sekcija SGZ zacena danes krog obiskov pri slovenskih vinogradnikih v Brdih. Danes bodo sli na ekskurzijo v zadržno klet Brda na Bukovju. Interesenti naj se zberejo do 15.45 pri motelu Nanut. Naslednja ekskurzija bo v torek, 28. junija.

Tovor se je premaknil

Promet na krožnem vozlišču na Trzaski cesti, je bil včeraj popoldne dalj časa močno oviran zaradi odstranjevanja oziroma vnovičnega nakladanja betonskih plošč. Tovor železobetonskih elementov se je namreč premaknil in del je končal tudi na cestišču. Bilo je potrebno kar precej dela in poseg posebnega premičnega zerjava, da so tovor spet namestili na vlačilec in oviro spravili s cestišča. (Foto Studio Reportage).

POLEMIKE / KDO JE PREDSTAVNIK STAREGA

Program je najpomembnejši

Stališča Genovesaja, Špacapana, Pecorarija in Zampara

Da bo razmisljanje odvetnika Genovesaja glede podpore bivšega goriskega župana Scarana Valentiju zadelo v živo, je bilo jasno vsakomur. Včeraj je tukajšnji "Il piccolo" objavil odgovor na "ironiziranje" odvetnika in predstavnika liste progresistov. Predstavniki Forza Italia so, kot sam ugotavlja, reagirali zelo nerodno in predvsem grobo. Genovesaja so proglasili za pomembnega predstavnika "starega" režima, pri tem pa so pozabili, da je bil v občinskem svetu le kratko dobo in da je izvajal opozicijo prav do Scarana in njegovih prijateljev. »Mecejo me v en kos s skupino Cittadini, ceprav ostajam prepričan ambientalist in sem kandidiral na listi progresistov, niti nisem glasnik gibanja Cittadini«, navaja v daljši polemični noti odvetnik Genovesa.

O prisotnosti starih

obrazov, ki skušajo tako ali drugače spet priti na oblast, razmisljata Bernard Spacapan in Maurizio Pecorari. Navajata, da sta v treh letih, ko sta bila del upravne večine, dobera razumela način vođenja politike in odločanja o pomembnih vprašanjih. Ni se sklepalo v odboru, se manj v občinskem svetu, ampak v ozkih odborih ki so jih sestavljali ugledni predstavniki KD in PSI. Sicer pa je v tem trenutku bolj kakor polemiziranje, kdo ima v svojih vrstah več "starih" in recikliranih osebnosti, pomembno razmisljati o programu, o tem, kako je stvaren in uresničljiv. Spacapan in Pecorari ne dvomita, da je Crocetti bližje potrebam mesta v vseh pogledih. Valentijev program, ugotavljata, pa sloni samo na sloganih, tako kakor Berlusconi, in vsakdanja praksa kaže, da jih je težko uresniti. Mimo

programa pa Spacapan in Pecorarija skrbi zaostrovanje vzdušja in napetosti zlasti v odnosu do sosedov, do katerega bi nedvomno prislo ob Valentijevi zmagi.

Z odprtim pismom pa se na javnost (in volilce) obrača pokrajinski svetovalec Severne Lige Adriano Zamparo. Volilce opozarja na moč in soodgovornost, ki jo imajo glede izbire župana. Vabi jih naj ob odločitvi, za koga bodo glasovali, upostevajo predvsem program in osebo, ki nudi jamstvo za uresničevanje obvez. Glede bodočega župana, ne glede na izid volitev, pa Zamparo meni, da bo pomembno že to, če bo znal prisluhniti in upoštevati predloge, ki jih je glede večje avtonomije goriske pokrajine, proste cone in preoblikovanja teritorija s priključitvijo Cervinjana in Ogleja v zadnjem času objavila predsednica Pokrajine.

NEURJE / VČERAJ POPOLDNE V GORICI

Voda razrila asfalt v Ul. Aquileia

Precej težav v prometu - Delno zalite tudi mnoge kleti in garaže

Silovit naliv, ki je včeraj popoldne zajel Gorico, je v raznih delih mesta in okolice (predvsem na območju Koprivnega) zalil kleti in ponekod pritlične stanovanje prostore. Marsikdo si je pomagal sam, v kakih desetih primerih pa so morali priskočiti na pomoč gasilci, da so z močnejšimi črpalkami odstranili vodo. Precej težav v prometu je bilo v Ul. Aquileia v Gorici, kjer je pritisk vode, ki se je v kratkem času zllla v kanalizacijo, dvignil in razbil asfaltno prevleko na cestišču (na sliki - Studio Reportage). Tudi tam so posegli gasilci skupaj z mestnimi redarji, ki so morali preusmeriti promet. Silovit veter pred nevihto je ponekod (na primer v Ločniku) nalomil vejve dreves vendar brez hujših posledic.

Županska kandidata na soočenju

Županska kandidata Bruno Crocetti in Gaetano Valenti se bosta danes javno soočala na srečanju, ki ga prireja dnevnik "Il piccolo". Srečanje bo ob 18. uri v Fogarjevem avditoriju (Verdijev korzo 4). Konfrontacijo med kandidatoma bo vodil odgovorni urednik tržškega dnevnika Mario Quaia.

Napovedanega shoda z Gianfrancom Finijem jutri ne bo. Ni znano, ali je odpovedi botrovala prezasedenost tajnika MSI-AN ali zadrega, da ne bi Valenti izpadel prevec desničarsko obarvan.

Crocettijevi pristasi pa pripravljajo jutri od 19. ure dalje veliko ljudsko srečanje na prireditvenem prostoru v Podturnu.

PREM / OSMa PREMSKA SREČANJA

Beseda za književnike

Tokrat so se pogovarjali tudi o sodobni slovenski prozi

Letosnja premska srečanja, ki so to nedeljo na gradu Prem pri Ilirski Bistrici potekala že osmice po vrsti, so bila v znamenju sodelovanja književnikov in kritikov primorskega prostora, osrednje Slovenije in zamejstva. Čeprav v letosnjih srečanjih nismo mogli poiskati običajne rdece niti, prireditve zato ni bila nič manj sporocilna in zanimiva.

Nasprotno, saj je morala celo provokativna, saj je udeležencem v razmislek ponudila aktualna vprašanja prevajalske ustvarjalnosti, prerez kontroverznega Kocbekovega življenja in dela ter zanimiv razgled po sodobni slovenski mladi prozi.

Premska srečanja, ki jih pripravlja Zdrženje književnikov Primorske in ilirskobistriška Zveza kulturnih organizacij, so tudi letos potekala v dveh delih. V prvem - esejističnem - je najprej dr. Boris Paternu predstavil značilnosti Kocbekove poezije. »Umetnost, predvsem umetnost imamo, da ne bi umrli od resnice« - s to Kocbekovo mislijo je dr. Paternu začel svoj izčrpni prerez dela pesnika Edvarda Kocbeka, ki bi letos praznoval 90. rojstni dan. Literarni kritik Matej Bogataj je spregovoril o mladi slovenski prozi zadnjih deset let. Ugotovil je, da je za generacijo mlajših piscev bolj kot diskontinuiteta značilno nadaljevanje s prejšnjimi literarnimi smerni, znotraj te generacije (Feri Lainšček, Jani Virk, Franjo Francić, Andrej Blatnik ...) pa prevladuje raznolikost, ki se na primer kaže

tudi v zelo različnem prikazovanju zensk v literaturi, medtem ko je vsem tem piscem skupna obsedenost z njimi.

Pozornost poslušalcev so pritegnili zlasti prispevki starih prevajalk slovenske literature v italijansko: profesorica Patrizie Vascoto, Marije Cenda in Diomire Fabjan-Bajc iz Trsta ter Jolke Milic iz Sezane. Slednja - neukrotljiva polemicarka - kot je znano publicistko, pesnico in pisateljico označila predsednica Združenja primorskih književnikov in voditeljica srečanja Zora Tavcar, je tudi tokrat poskrbela za nenavadnost, saj je udeležence presenetila z literarno-prevajalskim kvizom (v lazi in teži različici), v katerem je s praktičnimi primeri opozorila na težave prevajalske ustvarjalnosti.

Profesorica italijanske Patrizia Vascotto, predsednica Skupine 85 iz Trsta, je ena redkih Italijank, ki se je naučila slovenscine in se spoprijela s prevodno literaturo. Na srečanju je spregovorila zlasti o kulturnih povezavah med Italijani in Slovenci na literarnem področju.

Osmo premsko srečanja so udeleženci sklenili z literarnim večerom, na katerem so brali odlomke iz svojih del Sasa Vuga, Matjaž Kmecl, Ace Mermolja, Jani Virk, Danilo Japelj, Natasa Velikonja, Maja Vidmar, Damjana Logar in Marjan Vitez. Uvod v literarni večer je z nekaj pesmimi popestril Kvartet bratov Bostjancić iz Ilirske Bistrice.

Mateja Godejsa

NOVA GORICA / MEDNARODNI GLASBENI SIMPOZIJ

Povezani v glasbi - projekt Goriška

Tudi z glasbo je moč širiti kulturo sožitja

V soboto in nedeljo je v Gorici in na Dobrovem potekal mednarodni simpozij z naslovom Povezani v glasbi. Na njem je bil predstavljen projekt Goriška, ki je nastal kot plod sodelovanja med Združenjem YEM (Young European Musicians) iz Vidma, Glasbenega društva Lipizer, Goriškega pevskega društva A.C.Seghizzi, Slovenskega glasbenega centra Emil Komel (vsi iz Gorice) ter Kulturnega doma in Glasbene sole iz Nove Gorice.

Cilji tega projekta so: organiziranje periodičnih mednarodnih srečanj in posvetov, ustanavljanje skupnih orkestror, mednarodna srečanja mladih glasbenikov in ustanovitev Sole narodov.

Na tokratnem simpoziju so sodelovali ugledni strokovnjaki iz Slovenije, Italije, Danske in Svice. Na njem je prof. Igor Kuret predstavil omenjeni projekt Goriška, ki je skupaj s se tremi podobnimi mladi izbran za obdelavo na mednarodnem seminarju za kulturni menedžment letos julija v Salzburgu pod okri-

ljem Sveta Evrope. Tudi goriški oziroma dobrovski simpozij je imel močno politično in drugačno podporo, saj so pokroviteljstvo prevzele vladne, politične in strokovne ustanove iz Slovenije in sosednje dežele Furlanije Julijske krajine. Prof. Igor Kuret iz Trsta, ki je duhovni in resnični oče projekta Povezani v glasbi - projekt Goriška, je o samem simpoziju povedal, da so ob veliki udeležbi priznanih mednarodnih predavateljev in lokalnih poznavalcev goriške glasbene preteklosti sprejeli odločitev, da

se ta projekt izpelje. Dodal je še: »Na okrogli mizi smo se dotaknili vseh problemov, ki pestijo vsako glasbeno ustanovo, s posebnim poudarkom na italijanski glasbeni vzgoji. Nič manjše niso težave, kot je povedal prof. Silic, tudi na slovenski strani. Pripranje, ki so ga podprle tudi osebnosti iz upravnega sveta (dr. Vencelj, senator Darko Bratina in drugi), je to, da je le s skupnimi močmi in s stalno prisotnostjo odgovornih oblasti mogoče doseči najvišji cilj tega projekta: ustanovitev mednarodne visoke glasbene sole.« Prvo predstavo, kaj se da s takšnim projektom uresničiti, je dal koncert godalnega orkestra, ki so ga sestavljali mladi glasbeniki, stari do 12 let, iz Padove, Benetk, Vidma, Gorice, Trsta, Nove Gorice, Kopra in Reke. **Vojko Cuder**

NOVA GORICA / IZVRŠNI SVET

V občini morajo predvsem zaježiti odtok denarja

Novogoriški izvršni svet in njegov predsednik Crto-mir Spacapan - ta je včeraj sklical tiskovno konferenco - bosta naredila vse potrebno, da denar ne bo več odtekal iz občine.

Sprejetje zakona o obdavčevanju igralnic v državnem zboru bo povzročilo, da bo dobiček Hitovih igralnic Casino in Perla se bolj kot doslej odtekal iz občine. Ogrožena pa je tudi pogodba, podpisana lansko jesen med Hitom in IS, po kateri naj bi Hit občini prispeval tri milijone nemških mark. Doslej je v občinski blagajni približno polovica pogodbene vsote. Z njeno pomočjo je občina opravila že

nekaj del v mestu. S tem je več občinskega denarja ostalo za podeljenje. Novi zakon pa bo vse to »požrl«. Vendar ne gre samo za Hit. Nekatera podjetja, ki na območju občine ustvarjajo znatne dobičke, letih ne vnovčujejo tukaj, ampak v Ljubljani. Ze nekaj časa se zato med občani pojavljajo zahteve, naj takim podjetjem, ki nimajo sedeža v novogoriški občini - predvsem to velja tudi za brezcarinske prodajalne - odpovejo gostoljubje.

Gostoljubje naj občina odpove tudi tistim poslancem, ki jih ni izvolilo ljudstvo, ampak so do poslanskih sedežev prišli s pomočjo strankarskega ključa. **(V. C.)**

Obrtniki na volitvah v Zbornico

AJDOVSCINA - Veliko steno izmed 707 rednih in popoldanskih obrtnikov iz ajdovske občine se je odzvalo na volitve v 21-clansko skupščino Zbornice obrti in podjetništva. Novoizvoljena skupščina bo izvolila 13-clanski izvršilni odbor ter predsednika in podpredsednika odbora. Predsednik izvršilnega odbora je tudi predsednik Zbornice. Ajdovska Zbornica je imela pomembno vlogo tudi pri hitrejši predaji nekaterih vojašnic obrtnikom in podjetnikom v gospodarske namene. **(A. L.)**

ŠEBRELJE / OBLETNICA

Spomin na tragične dogodke pred 50 leti

Šebreljčani so prejeli originalni šolski prapor iz leta 1920

V Šebreljah so se v nedeljo spomnili tragičnih dogodkov 10. junija 1944. leta, ko so Nemci po umiku partizanskih enot do tal požgali vas, ubili šest domačinov, pet pa so jih odpeljali s sabo. Ob 50-letnici teh dogodkov so zaznamovali tudi 30-letnico delovanja tamkajšnjega gasilskega društva, ki je letos obnovilo svoj gasilski dom. Ob tej priložnosti so v gasilski paradi nastopile castne cete sosednjih gasilskih društev in predstavniki občinske gasilske zveze Idrije. V kulturnem programu je poleg domačih recitatorjev in mešanega pevskega zbora iz Šebrelj nastopila tudi pihalna godba iz Doberdoba.

Slavnostni govornik, slovenski vicekonzul v Trstu, prof. Tomaz Pavšic je v svojem nagovoru spomnil na pomembno vlogo te vasice na Cerkljanskem v času osvobodilne vojne ter pred tem, ko so bile Šebrelje se samostojna občina. V času fašistične okupacije je bilo nekaj najbolj zavednih Šebreljčanov pregnanih, o čemer je v svoji knjigi podrobneje pisal domačin Andrej

Pagon-Ogarev. Tragične dogodke pred 50 leti je opisal domačin Viktor Rejc, ki se je spomnil strahot sovražnikovega divjanja 1944. leta. Primerjal jih je s krutostjo današnjih vojn, v katerih največji krvni davek plačuje civilno prebivalstvo. S posebnimi castmi so se Šebreljčani spomnili svojega nekdanjega učitelja Huberta Mocnika, ki je kljub pregnanstvu poskrbel za ohran-

nitev šolskega prapora, ki ga je za časa njegovega učiteljevanja razvila takrat edinstvena šolska občina na Slovenskem. Originalni šolski prapor iz leta 1920 je Šebreljčanom predal njegov vnuk, tržaški odvjetnik in občinski svetovalec, dr. Peter Mocnik. Prijazna vasica Šebrelje z okoli 400 prebivalci in približno sto hišami se razprostira na izjemno lepi ter nekoliko odmaknjeni legi Šebreljske planote nad dolino Idrije. V vasi je tudi oddelek osnovne sole, ki ga od prvega do četrtega razreda obiskuje sedem otrok. O življenju v teh krajih pred dvajsetimi tisoletji pričajo najdbe kosti jamskega medveda v votlini Divje babe, ki so se danes predmet arheoloških raziskovanj. **Roman Bric**

NOVICE Z OBALE

Praznik Sv. Nazarija spet postaja tradicija

KOPER - Lani ozivljeni običaj praznovanja dneva mestnega patrona Sv. Nazarija spet postaja tradicija. Običaj, da se praznuje San Nazzaro, izvira v Kopru se iz srednjega veka, lani pa so na pobudo tukajšnjega turističnega društva praznik spet obudili. Praznik je letos padel na nedeljo in tako je bila minula nedelja v Kopru zelo živahna. Ze zjutraj se je pricel rally starih avtomobilov, na Markovcu pa je bilo kolesarsko tekmovanje. Pihalni orkester iz Marrezi je Koprčanom priredil promenadni koncert. Na trgu Muda (Prešernov trg, kjer se prav sedaj končuje prenova) je bil sejem Sv. Nazarija s kulturnim programom, na katerem so nastopili Istrski muzikanti, folklorna skupina Mandrac ter Tonca in Vanka. Popoldan je bil na Titovem trgu turnir v pandolu - tradicionalni sportni igri, ki nekoliko spominja na baseball. Zvečer je bila v stolnici slovesna masa, po njej pa koncert cerkvenega zbora Stefan Kovač in mešanega pevskega zbora Adriatic iz Hrvatitov.

Koprška občina proti MO

KOPER - Koprška občina namerava s tozbo dobiti nazaj objekte nekdanje JLA - počitniški dom na Debelem Rticu. Prejšnji teden je bila prva obravnava na temeljnem sodišču v Kopru zelo hitro zaključena, ker ni prišel zastopnik tožene stranke - Ministrstva za obrambo, ki sedaj poseduje te objekte. Obravnava je bila preložena na 20. september, tako da bo v letosnji poletni sezoni ministrstvo se lahko uporabljalo te počitniške zmogljivosti. Najverjetneje zadnjic, ker tudi republiški pravobrancelc meni, da ima do objektov nedvomno pravico Koprška občina.

Srečanje harfistov

KOPER - V petek je bilo v Glasbeni soli I. srečanje pedagogov za harfo Slovenije in italijanske dežele Triveneto. Do lani je bil Koper edino slovensko mesto, kjer so na nižji glasbeni soli poučevali ta instrument, sedaj pa jo poučujejo tudi v Velenju. Ob srečanju harfistov so proslavili novo pridobitev koprške glasbene sole - koncertno harfo znanega proizvajalca Salvija iz Italije. Instrument je stal 20 milijonov lir, nakup pa so omogočili Istrabenz, Adriatic ter Hoteli Riviera in Palace. Na večernem koncertu so nastopili znani solisti na harfi: Ruda Kosi - Ravnik iz Ljubljane, Patricija Tassini iz Vidma, Dalibor Bernatović iz Maribora in Diana Grubišić z Reke.

Razstava računalniške umetnosti

KOPER - V galeriji Loza je bila v petek odprta razstava z naslovom Sekvence računalniške slike. Svoja dela razstavlja Johannes Deutch iz Linza, kjer je končal specialko za grafiko, v Frankfurtu pa se je izpopolnjeval na Institutu za nove medije. V svojih nizih računalniških izpisov Deutch dokumentira spreminjanje barv in oblik na osnovi fotografskih motivov. Z računalniki izvaja slikarske predstave, pa tudi realne prostore s tridimenzionalnimi oblikami. V svojih zadnjih delih je presel na svobodno igro slikarske fantazije, z bogastvom oblik in barv.

Jure Cihlař razstavlja v Luciji

LUCIJA - V recepciji hotela Barbara so v petek odprli razstavo najnovejših del akademkega slikarja Jureta Cihlařja iz Portorja. Cihlař je med nasimi slikarji zelo samosvoja osebnost in ze leta ne glede na modne trende v slikarstvu upodablja zanj značilno doživljanje pokrajine. Za svoja dela najde pogosto navdih tudi v podobi seceveljskih solin, ki so tudi glavni motiv te razstave.

Vojna se je na Primorskem začela dan prej

KOPER - V zalozbi CZP Primorske novice je izšla nova knjiga o vojni za Slovenijo. Pripravili so jo novinarji, ki so v tistih časih spremljali dogajanje na Primorskem. Naslov knjige je Dan prej. Na Primorskem se je namrec boj za samostojno Slovenijo začel ze en dan prej kot v ostalih krajih, ker so tedaj, ko so v Ljubljani se slavili, tukaj ze rohneli tanki in so tudi padle prve žrtve. Knjiga Dan prej dokumentirano dokazuje, da so bili očitki o slabi drzi Primorcev v tistem času, ki so bili objavljeni med drugim tudi v znamenitih Premikih, povsem neutemeljeni. Knjiga bo danes predstavljena na sedežu Primorskih novic v Kopru, v soboto pa se v Vrhpolju pri Vipavi, kjer bo odkritje obeležja v spomin na 26. junij 1991.

Družinske zdrahe po piransko

PIRAN - Tukajšnja skupnost Italijanov Giuseppe Tartini ima med drugim zelo dejavno dramsko sekcijo. Z lansko postavitvijo igre Itala Sveva Atto Unico so ekipo uigrali, letos pa so pripravili komedijo, ki sta jo napisala domača avtorja Ruggero Pagi in Nives Zudić. Komedija z naslovom Remitur in fameia (Družinske zdrahe) je napisana v tukajšnjem narečju in na humoren način prikazuje zaplete sodobnega življenja. Danes bodo na drugi predpremierni predstavi nastopili v Galizani pri Pulju (prva predpremierna je bila v Babićih), premiero pa bodo imeli v četrtek zvečer v Kulturnem domu Izola.

Novice zbral Boris Vuk

NOVICE S PRIMORSKE

Spomin na množične aretacije

KROMBERK - KS Kromberk-Loke je svoj krajevni praznik povezala z dogodki iz druge svetovne vojne, ko so nemški okupatorji po padcu goriške fronte izvedli v tem in okoliskih krajih množične aretacije. V soboto (50-letnica teh dogodkov) so se krajani, nekdanji zaporniki in interniranci iz te KS, zbrali na skupni prireditvi. Spregovoril jim je novogoriški župan Tomaž Marušić, izvedli pa so tudi pester kulturni program.

Črniška šagra

CRNICE - V KS Crnice se ne morejo pohvaliti s peštrim družabnim dogajanjem, zato so se domačini in okolici se toliko bolj razveselili nedeljske prireditve, imenovane Črniška šagra. Priredili so jo ob praznovanju domačega patrona sv. Vida. V vaski soli so pripravili razstavo slik domačinke Estere Lampić Nežetčeve, sicer članice društva likovnih samorastnikov Ljubljana, ter razstavo starih predmetov in oblačil, ki jih nekateri domačini se vedno imajo doma. Omenimo naj se razstavo domačega peciva, ki so jo pripravile crniške žene. Njihovi izdelki so bili v zabavnem delu prireditve dobitki v srečelovu. Zaslužek bodo porabili za krajevne potrebe.

Poslanski večer Boruta Pahorja

NOVA GORICA - V veliki dvorani novogoriškega kulturnega doma bo jutri ob 20. uri poslanski večer Boruta Pahorja. Organizatorji ZLSD iz Nove Gorice so večeru dali naslov Zelo aktualne zadeve. Tokrat bo novogoriški poslanec povabil na klepet z njim in novogoriškim občinstvom predsednika slovenske vlade dr. Janeza Drnovška. Pogovarjali se bodo o aktualnih notranjepolitičnih vprašanjih, kot so odnosi vlada-parlament, koalicijska pogodba, zamenjave ministrov in podobno.

Novice zbral Vojko Cuder

GLASBA / SKUPNI AKADEMIJI GOJENCEV TARTINIJA IN GM

Za zaključek pa še dvakrat vsi skupaj

Gre za prvo tovrstno sodelovanje med tržaškima šolama

JOZE KOREN

Za sklep letosnjih zaključnih akademij sole Marij Kogoj Glasbene matice prav gotovo ni moglo biti lepše in pomenljivejše zamilsi, kot je bila izvedba dveh skupnih nastopov gojencev sole GM in tržaskega konservatorija Giuseppe Tartini, ki sta bila na sporedu v ponedeljek, 13. in v torek, 14. t.m., najprej v koncertni dvorani konservatorija in nato v Galusovi dvoranci GM v Ul. R. Manna. Ob tem, da smo na obeh nastopih lahko poslušali res odlično pripravljene posameznike in komorne skupine, je očiten pomen takih skupnih nastopov v možnosti neposrednih primerjav netekmovalnega značaja, se bolj pa v priložnosti medsebojnega spoznavanja in prijateljevanja med gojenci obeh glasbenih zavodov, pa seveda tudi sodelovanja med obema solama, njunima vodstvom in pedagogi. Se kako prav sta imela zato ravnatelj konservatorija prof. Giorgio Blasco in v.d. ravnatelja sole Marij Kogoj prof. Bogdan Kralj, ko sta v uvodnih besedah izrazila željo, da bi tokratna skupna nastopa bila le uvod v novo serijo srečevanj in sodelovanja, kar je še posebej pomembno za mladi rod obeh tržaskih skupnosti.

Gojenci konservatorija Tartini so se na obeh nastopih predstavili z delno spremenjenim oz. dopolnjenim programom, gojenci sole M. Kogoj pa so nastopili obakrat s popolnoma različnim programom.

V ponedeljek smo tako poslušali na konservatoriju najprej vokalno-instrumentalni trio v sestavi Francesca Romana Franzil - sopran, Lucia Cosmetico - klavir in Lorena Bagolin - klarinet v izvedbi Schubertovega speva Dir Hirt aus dem Felsen, D. 965 na besedilo Wilhelma Muellerja "Der Berggeist". Trio se je predstavil kot lepo ubrana skupina, z izrazitim in terpretacijskim smislom in pomembnimi individualnimi odlikami. Sopranistka ima zelo lepo oblikovan in tehnično dobro izsohlan glas z lepim obvladanjem odtenkov in prehodov in čisto dikcijo; klarinetistka muzicira z mehko zvočnostjo, pianistka pa s premisljenim dinamičnim niansiranjem. Tako je prišla do pomembne veljave romantično intenzivna spevnost.

Triu je sledil nastop violinistke France Sciarretta s klavirsko spremljavo Lare Sciarretta. Mladi izvajalki, predvsem pa violini-

stka, sta se spopadli s tehnično izredno zahtevnim stavkom Allegro maestoso iz Paganinijevega koncerta st. 1. op. 6 v D-duru. Skladba je eno samo sosledje virtuozištnih okraskov, dvojemk, flazoletov, sunkovitih preskokov z nizkih na visoke strune, silovitih potez z lokom in vmesnih kratkih spevnih pasaz, vse v pretežno hitrem tempu, kar postavlja izvajalca pred velik napor. Violinistka je pokazala pomembno muzikalčnost in precejšnje tehnične zmogljivosti pri obvladanju težavnih mest, seveda pa se vsem pastem ni mogla povsem izogniti, saj je skladba pisana za violiniste-mojstre. V pianistki je imela muzikalno občuteno spremljevalko in sooblikovalko.

V torek na sedežu Glasbene matice je sopranistka z Laro Sciarretta pri klavirju k Schubertovemu spevu dodala se nežno Sostakovičevu uspavanko in potrdila svoje vokalne odlike, violinistka je ponovila Paganinijev stavek, dodatno pa sta se predstavila se gojenca konservatorija Simona Zanella in Ilaria Vivan. Prva je na kitaro zaigrala Granadosov Španski ples st. 5 z lepo in čisto zvočnostjo glasbila, druga pa je na harfo zaigrala Grundjanyjevo Fantazijo na Haydnovo temo in prepirala z izdelano tehniko prstov obeh rok, s čistim prijemanjem strun in zvočnim niansiranjem. Prva je gojenka sole prof. Guerra, druga pa sole prof. Marie Grazia Trost.

Od gojencev sole M. Kogoj" Glasbene matice se je v dvorani konservatorija prva predstavila violinistka Ambra Cossutta s Karin Cossutta pri klavirju s stavkom Allegro iz Viottijevega Koncerta st. 22 v a-molu. Sledila je pianistka Aleksandra Pavlovič (r. prof. Xenja Brass) s Kogojev skladbo Andantino Cantabile in Rahmaninovim Preludijem op. 23 st. 6 v g-molu. Trio Marko Stoka - klarinet, Aleksander Sluga - violončelo in Tatjana Jercog - klavir (mentor prof. P. Filipčić) je zaigral stavek Allegro iz Brahmsovega Trija op. 114 in g-molu, Kvintet harmonik: Igor Kante, Dario Furlan, Alessandro Ipavec, Aljaz Nedoh in Dario Savron (r. prof. Loredana Coceani) pa Kneipove Bretonske akvarele s stavki Bretonska pomlad, Tamburin in Bretonski ples.

Vse te točke so bile izvajane za na zaključnih akademijah GM v Evangelicansko-luteranski cerkvi, a so v akustični koncertni dvorani

konservatorija prisle se mnogo bolj do izraza in samo se dodatno potrdile izvajalske sposobnosti gojencev sole GM Marij Kogoj in njenih pedagogov.

Na torkovem nastopu v Galusovi dvorani pa so solo Glasbene matice predstavljali Duo Tamara Tretjak - flavta in Christina Volpi - kitara (mentor prof. Igor Starc) s stavkom Allegro grazioso iz Castelnuovo-Tedescove Sonatine op. 205, mladi pozavnist Andrej Budin (r. prof. Zoran Lupinc) s Tamaro Raseni pri klavirju, ki je zaigral Landovo skladbo Racman Jaka, pianist Stefano Artesi (r. prof. Mojca Siskovic), ki je podal Ukmarjevo Zelfo in Chopinovo Preludij st. 11, violinist Matej Santi (r. prof. Jagoda Kjuder) s Tamaro Raseni pri klavirju, ki je zaigral Allegro moderato iz Accolyevega Koncerta v a-molu ter za zaključek kvintet flavt (Erika Buzecan, Metka Zerjal, Irina Perosa, Valentina Bembi in Marjana Debeljuh (r. prof. Erika Slama) z Boismortierjevim Koncertom st. 2 za kvintete flavt.

Tudi te točke so bile na programih zaključnih akademij sole GM v Evangelicansko-luteranski cerkvi in seveda tudi zanje velja v celoti ugotovitev, da je ustrezna akustika Tartinijeve dvorane samo se dodatno doprinesla k lepoti izvajanja vseh nastopajočih in k potrditvi visoke pedagoške ravni sole. Pa vendar bi morali se posebej prav zaradi akustike omeniti lepo skladnost in zvočnost dua flavta-kitara Tamare Tretjak in Christiana Volpija, pianista Stefana Artesija zlasti izvedbo Ukmarjeve skladbe Zelfa in pa violinista Mateja Santija, medtem ko za pozavnista Budina in Kvintet flavt lahko samo ponovimo najboljše vtise pri prvem o muzikalni nadarjenosti za interpretiranje, pri drugem pa o sposobnosti koncertantnega komornega muziciranja.

Obema koncertoma sta prisostvovala ravnatelj obeh sol, konservatorija Tartini prof. Blasco in sole GM prof. Kralj z nekaterimi profesorji, na konservatoriju je bil prisoten tudi predsednik GM Adrijan Semen, medtem ko bi si tako pomembna glasbena pobuda zaslužila več poslušalcev, predvsem na konservatoriju. Upajmo, da bo večja rednost takih skupnih nastopov kmalu bolj razgibala pozornost tržasko glasbene javnosti. Mladi izvajalci so pokazali, da si take pozornosti zaslužijo.

GLEDALIŠČE / SSG PONUJA MOLIEROVO KOMEDIJO

»Poletni« zdravnik

V soboto zvečer so se nastopili v Veroliju in z igro Draga Jancarja tudi to pot navdusili občinstvo, nedeljo so preziveli na avtocesti, v ponedeljek zjutraj se je Lucka Pockaj ze pridružila skupini, ki vadi za Mittelfest, a nočjo bodo znova vsi skupaj v Prebenegu. Govor je seveda o igralcih Slovenskega stalnega gledališča, ki bodo v kostumih Zdravnika po sili začeli vrsto predstav na prostem.

Molièrova komedija, je tako po svoji vsebini kot po dolžini in uprizoritvenih možnostih prav idealna igra za poletne nastope pod milim nebom. Dejstvo,

da je bila na repertoarju v redni sezoni, le delno zmanjšuje pomen teh predstav. Hujše je, da bo njihovo stevilo razmeroma omejeno, predvsem pa, da ob Molièru ne bo tudi nove uprizoritve.

Stevilo ponovitev zavisi od zapadlosti pogodb članov igralškega in tehničnega ansambla, da pa ni nikakršnih možnosti za novo poletno predstav, je bilo jasno že na začetku sezone tudi običajnim optimistom. In tokrat ni se nihče nicesar slutil ne o mednarodnem festivalu sodobne dramatike v Veroliju ne o sodelovanju na Mittelfestu.

Zato je vodstvo SSG

kljub vsemu zadovoljno, saj se bosta v gledališko zgodovino zapisali dve pomembni pobudi, pred očmi pa ima tudi lansko poletje, ko ni moglo gledalcem nuditi prav nicesar. In prepricano, da bo občinstvo s polnostevilno udeležbo upravičilo ta dodatni napor uprave in predvsem igralškega ansambla, ki ga zato velja navesti: Vladimir Jurc, Lucka Pockaj, Gojmir Lesnjak, Maja Blagovič, Andrijan Rustja, Livio Bogatec, Stojan Colja, Stanislava Bonisegna, Gasper Tic. Komedijo, ki bo na prostem predvidoma trajala dobro uro, je režiral Zvone Sedlbauer.

FILM / V DEŽELNIH KINODVORANAH

Gola formalnost

Napeta kriminalka polna skrivnosti

Una pura formalità (Gola formalnost). Režija: Giuseppe Tornatore. Igrajo: Gérard Depardieu, Roman Polanski, Sergio Rubini. Italija-Francija 1994.

Težak moz (Gérard Depardieu) dirja v deževni noči. Zdi se, da beži pred čim. Res je, da se je ravnokar slisal strel. Za sabo pušca gozd, kraj zased in skrivnosti: komaj stopi na belo cesto, ga ustavi policijska patrulja. Hočejo dokumente, on pa jih nima. Torej ga odvedejo na policijo. Mozakar je nasilen, da napade celo stražarja, ki mu je ponudil skodelico mleka. Pojavi se komisar (Roman Polanski, na sliki z Depardieujem) in zahteva, naj mu pove, kako mu je ime. V neobziren odgovor dobi: »Imenujem se Onoff.« Moz pravice se hrupno zarezi, saj mu ne more verjeti: Onoff je njegov najljubši pisatelj. Dal ga bo na preizkušnjo: zato na pamet navede odlomek iz zadnjega Onoffovega romana, a ga domnevni pisatelj ne prepozna. Torej, je ali ni on? Da bi Onoff dokazal svojo istovetnost, sam citira drug odlomek. In tako naprej: med dvema se vname bitka, kjer so zamahi z orožjem knjižni citati.

Koliko in česa se Onoff spominja? Režiserska spretnost Tornatoreja nas vodi skozi zmedene flashbacke, kjer se podobe iz bližnje preteklosti prepletajo brez nikakršnega reda ne logike. Komisar podvrže Onoffa zaslišanju, ki je gola formalnost (kot sam reče), enostavno preverjanje. V gozdu, odkoder je pisatelj bezal, so namreč nasli truplo. Onoff odgovarja na policajeve izzive protislovno. Ne ve za svoje poroke ali za ženino ime, kaj pa se, da bi povedal, kako je preživel prejšnji večer!

»Gola formalnost« torej postaja nekaj drugega, zajedljivi prodor v pisateljevo življenje. Komisar ga prisili, da izmozga spomin, osvetli svojo preteklost. Onoff se izmika in otepa; podobe prihajajo na površje, težke kot črni madeži v življenju moza, ki čuti, da je zapravljen življenje. Na dan pride, da je vsem znana biografija izmiselnost, da ime ni njegovo, da je najdenec, da je bil njegov razpiti roman zložen iz ilogičnih fraz, ki jih je na papir zapackal genialni klosar. Ponizanje človeka je totalno. Izdal se je za to, kar v resnici je: brez navdiha, alkoholik, sam. »Človek z vlogo« in ne »oseba«.

Tornatorejev film je razburljiva kriminalka polna skrivnosti, v kateri gre izkati sledi v človekovi notranjosti. Intimna je katarza, ki jo na koncu noči sprozi izpoved krivde. Ze sama ambientacija sledi notranjemu prebujanju človeka: vse se dogaja v gnilem komisariatu in živčni ropot dežja udara skozi vse potek drame. Notranje luci so tako sibke, da je mrak gost in grozljiv. Vzbujeni spomini begajo pisateljev razum kot izkrivljajo gledalcevo zavest. V zadnji sekvenci pa kamera najde izhod iz stavbe in poišče pejsaž in zarjo, ki napoveduje...

Na dnu filmske pripovedi je spor človeka z lastno vestjo, zapleten in težek odnos umetnika z lastno stvaritvijo, izguba notranje poti, ki naj bi dala smisla njegovi življenjski zgodbi: zapletene teme, ki uhajajo kakršnim koli predstavam. Tornatore jih je hotel ujeti v učinkovitem thrillerju, zato mu lahko »prizanesemo« za momente pretirane formalne izumetničenosti.

Igor Devetak

Skupinska slika gojencev Tartinija in Glasbene matice, ki so nastopili v ponedeljek, 13. junija (Foto Ferrari)

POLJSKA / KMETIJSKA POLITIKA

Mnogi so obupali

Zastarela tehnologija, veliki dolgovi, konkurenca EU...

BRUDZEWO - Janek Przybylowicz je postaven, velikodušen kmet, ki je od nekdaj rad delal na polju v vasi Brudzewo na zahodu države. Ko pa je v času, ko si država prizadeva vstopiti v Evropsko unijo, prislo do krize tudi na področju kmetijstva, je Przybylowicz pobral vse, kar mu je ostalo, in se odločil, da bo poskusil srečo v Združenih državah Amerike.

Vendar Przybylowicz ni edini, ki ga je doletela takšna usoda. Veliko kmetov se je po padcu komunizma, ko se je začela reforma, znašlo v nezavidljivem položaju; življenjski standard je padel, trg se je začel odpirati tuji konkurenci. Namesto da bi oral polja in redil prašice, se je Janek skupaj z ženo in sinom odločil za tujino - v Chicagu naj bi v veleblagovnici opravljal pomožna dela. Upajo, da jim bo vsak mesec uspelo prihraniti tisoč dolarjev in po nekaj letih naj bi se vrnili na Poljsko, nazaj v Brudzewo, ki leži približno 300 kilometrov zahodno od Varšave. Upajo, da si bodo lahko ustvarili pogoje za spodobno življenje, o čemer zdaj lahko le sanjajo.

Ko Janek omenja »stare case«, ima v mislih leta pred 1989; takrat ni imel težav - kupil je traktor in

rabljen mercedes, danes pa sta oba že v zelo slabem stanju. Zena poudarja, da si niti nove obleke ne morejo več kupiti, kaj sele nov traktor. Nekdanja poljska komunistična vlada je kar petino letnega proračuna namenjala subvencioniranju kmetijskih pridelkov. Kmetje so lahko dodatno zaslužili s prodajo dela pridelkov na prostem trgu.

V času gospodarskih reform so se cene izdelkov sprostile in državna pomoč je usahnila. Prihodek od kmetijstva je upadel, stroški pa so se povečali. Uradna statistika kaže, da je bilo v 80. letih mogoče kupiti traktor za vrednost 20 tisoč litrov prodanega mleka, leta 1991 pa že za približno 44 tisoč litrov. Przybylowicz je povedal, da le pred leti za to no krompirja dobil 2, 2 milijona zlotov (približno 160 dolarjev), zdaj pa dobi

zaradi inflacije za isto količino le 27 dolarjev. Kmetje skušajo varčevati povsod, kjer je mogoče; kupujejo manj umetnih gnojil, semen, pesticidov in živilske krme. Pridelek se je zmanjšal, dolgovi pa so narasli. Ministrstvo za kmetijstvo navaja podatke, po katerem je kmetijstvo obremenjeno s 1, 3 milijarde dolarjev visokimi dolgovi. Strokovnjaki opozarjajo, da je treba kmetijstvo prestrukturirati in izboljšati njegov položaj, če bo država pristopila k EU, katere članica naj bi postala ob koncu stoletja. Poljski veleposlanik pri EU Jan Kulakowski je pred kratkim opozoril, da prav kmetijstvo predstavlja največjo oviro pri vključevanju v EU. Drugi menijo, da bi lahko reforme, med katere sodi tudi združevanje 2, 5 milijona kmetij v večje enote, trajale več desetletij. Čeprav je večina poljskih kmetij v zasebni lasti, je njihova organiziranost, glede na zahodne standarde, zaostala.

»Struktura poljskega

kmetijstva se po 60. letih skoraj ni spremenila, »je zapisal dnevnik Rzeczpospolita. Povprečni poljski kmet ima 6, 3 hektarja zemlje, v državah EU pa je povprečna kmetija trikrat večja. Kar petina 40-milijonskega poljskega prebivalstva je zaposlena v kmetijstvu, kar je za zahodne razmere izredno veliko. Med drugimi problemi kaže omeniti nizko produktivnost, zastarelo tehnologijo, pomanjkanje organiziranosti in kmečkih bank, ki bi nudile ugodna posojila, pomanjkanje izvoznih načrtov...

»Med spremembe na področju kmetijstva sodijo tudi združevanje kmetij, izboljšanje bančnega sistema ter boljše zbiranje podatkov o potrebah domačega in tujega trga, »je izjavil Pierre Gerard, strokovnjak EU, ki ima svoj urad v Varšavi. Pomocnik ministra za kmetijstvo Ryszard Smolarek, član poljske Kmečke stranke (PSL), ki sestavlja levo usmerjeno vlado, se strinja z oceno, da je treba kmetijstvo reor-

ganizirati. Stranka, katere član je, se je znašla v težavah, ker zaradi pomanjkanja denarja ne more uresničiti predvolilnih obljub. Letos je vlada potrosila več kot 2, 5 milijarde zlotov (110 milijonov dolarjev) za subvencioniranje posojil za kmetijstvo. Vso ta je precej preizkušnja, opozarja Przybylowicz.

»Vsak kmet lahko dobi posojilo v višini milijona zlotov (45 dolarjev) za hektar, kar je premalo - skoraj nič, »meni Janek, ki odobrava nedavno vladno odločitev - z nizjimi dajatvami na kmetijske izdelke zeli zascititi poljske kmetje. Kmetje namreč opozarjajo, da uvoz ogroža domačo proizvodnjo, hkrati pa so jezni na zahodnoevropske države, ker so zaprle meje za uvoz nekaterih poljskih pridelkov. Smolarek zeli, da bi Poljska izboljšala svojo izvožno strategijo. Zato je treba kmetijstvo posodbiti, zmanjšati število majhnih kmetij in povečati produktivnost.

Susanne Hoell / Reuter

Afganistanski pihalci stekla

HERAT - V senci otočnih minaretov tisočletne moseje trije steklopihalci, zadnji v Afganistanu, se pihajo razbeženo steklo. Pravijo, da je njihova obrt - kakor moseja, ki jim daje senco - tisočletna tradicija v mestu mistike, ki je nekoč vabilo že Aleksandra Velikega, Džingiskana in Timurlenka. »Obrt je presla z očeta na sina, s sina na vnuka, z vnuka na pravnuka...«, pravi Sultan Hamidy, ki ima trgovino prav poleg velike petkove moseje v Heradu. Tam je moč izbirati med steklom modre, zelene in medene barve, katerega proizvodnja se ni spremenila že cele generacije. Le malce naprej se njegova družina stiska okoli blatne peči. Nasrullah, moz jegnega obraza, je star 38 let in se je svojemu tradicionalnemu poklicu odpovedal za 14 let ter se sel boril proti bivši sovjetski vladi. Tudi njegov starejši brat Saitullah se je boril, a je vojno večinoma preživel kar ob peči. Tretji brat, Saifullah, pa je v boju padel. Gulam Zaki, 20-letni grbavec, naklada les v peč. Zaenkrat je le vajenec pri starejših bratih.

Stoletja je družina zadovoljevala vse potrebe Afganistana po steklenih izdelkih. Ko je leta 1979 v Afganistan vdrla sovjetska vojska, so Hamidy in njegovi rokodelci ohladili peč. »Pod komunisti pac nisem hotel delati, » je dejal Hamidy. Za šest mesecev so ga zaprli, ga izpustili in zopet aretirali. Vecino vojne je preživel kot taksist v Heratu. S svojim poklicom so steklopihalci nadaljevali pred dvema letoma, ko se je komunizem umaknil iz Afganistana in je gverila ustanovila koalicijsko vlado v Heratu. »Pred vojno so bili tuji naše glavne stranke, » pravi Hamid. »Mislim sem, da se bodo s koncem komunizma k nam vrnili tudi turisti in da bomo z delom lahko nadaljevali.«

Ponovno zakuriti peč ni bilo ravno lahko. Mestni zupan je trgovinico skušal zapreti z utemeljitvijo, da dim iz peči onesnažuje okolico in da predvsem moti obrede v bližnji moseji. Kakorkoli že, močni zupan, mudzahedinski veteran Ismail Khan, je vseeno popustil in dovolil steklopihalcem nadaljevati z delom. »Ismail Khan je ukazal, naj nas pustijo pri miru, » pravi Hamidy.

V deželi, kjer zaradi vojne okenska stekla niso povsem varna, so draga barvasta stekla razkosje, ki si ga ne privoščijo kar vsi. »Domačini le malo kupujejo, » je potožil Hamidy. Svoje izdelke prodaja po 1000 afganijev za kos. To je za prebivalce, ki zaslužijo okoli 30 tisoč afganijev mesečno, preveč. Prodaja pri tem ubira svojo pot. Zgodi se, da mesečno Hamidy prodaja le deset kosov stekla, pa tudi do tisoč kosov, če se v mestu znajdejo na primer predstavniki OZN. Včasih tudi afganistanski trgovci kupijo večjo količino stekla in ga nato preprodajo v Pakistanu. »Tudi če bom imel izgubo, bom z delom nadaljeval. Moram ohraniti tradicijo, » pravi Hamidy. »To je spomin. Zato bi radi obrt odbržali.«

Jane Macartney / Reuter

Pakistanci iz odročnih krajev zahtevajo vsaj ustavne pravice

GILGIT - Sredi neznega rdecila sadovnjakov, ki se bohottijo pod s snegom pokritimi vrhovi, nezadovoljstvo vztrajno raste. Pakistanska vlada namreč v te odmaknjene gorate kraje demokracijo uvaja prepocasi. Islamabadova taktika, da bi prepustili skoraj vso upravo lokalnemu svetu, nanje ni naredila kdove kaksnega vtisa. »Ljudje iz Severne pokrajine hočejo svoje ustavne pravice, » pravi Rani iz Hunze, članica sveta sveta in zena bivšega voditelja (Mira) nekoč kraljeve dežele snežnih mareličnih cvetov. »Kot del Pakistana smo upravičeni do svojih pravic.«

Prebivalci vedno znova opominjajo pakistansko vlado na to, da se je pokrajina po le dveh tednih samostojnosti leta 1947 odločila, da se bo priključila Pakistanu.

Takrat se je upora proti v Kašmirju udeležil tudi angleški častnik, ki je na celu polka Gilgitskih izvidnikov prepeljal priključitev Severne pokrajine k Indiji.

»Prostovoljno smo se odločili za Pakistan, » pravi Hussain sah, vodja združene fronte večinoma siitskih skupin v Gilgitu. »Toda Pakistan okleva že 40 let.«

Resoluciji Združenih narodov leta 1948 in 1949 sta namreč področje združili s Kašmirjem, za katerega sta Pakistan in Indija kri prelivala v dveh od svojih treh vojn. In če bi si Pakistan prisvojil Severno pokrajino, bi Islamabad končno lahko prišel na dan s svojo že stiri desetletja staro zahtevo po plebiscitu pod nadzorom Združenih narodov, na katerem bi se prebivalci Kašmirja lahko sami odločili o svoji prihodnosti.

Novi zakon, ki ga je prejšnji mesec sprejel kabinet ministrske predsednice Benazir Buto predvideva povečanje števila članov lokalnega sveta s 16 na 24, dodelili so mu zakonodajno, finančno in izvršno oblast, ter zveznega ministra »povisali« v nekakšnega »izvršnega direktorja«. Nove volitve bodo predvidoma oktobra letos.

»Dali smo jim pravice in status, ki bi jih morali prejeti že pred 47 leti, » je dejal Afzal Khan, ki meni, da mora Pakistan popolnoma spoštovati »status quo« Severne pokrajine. »Ustave pa ne moremo spreminjati.«

Nekateri prebivalci se pritožujejo, da re-

forme niso dovolj temeljite, nekateri, da so preveč. Razkol poteka v glavnem med večinskimi siitskimi Muslimani in manjšinskimi, sunitiskimi Muslimani.

»Novi zakon ni zadovoljil naše osnovne zahteve po identiteti in ustavnem položaju, » meni sah. »S trenutno razdvojenostjo smo prikrajšani za najrazličnejše pravice, vendar je to vsaj prvi korak k reševanju naših problemov.«

Zdajšnji sah Mir Hunze, ki predstavlja večino siitov, vztraja pri tem, da bi Severna pokrajina postala pakistanska provinca s svojim predstavnikom v Narodnem svetu (spodnji dom). »Če je to res sporno območje, potem ni razloga, da ne bi moglo nekoč postati tudi provinca, » je dejal Altaf Hussain, vodja Združenja Gilgit Bar, ter dodal, da ni nobenih pravnih zadržkov, da to tudi ne bi mogel postati. »To sicer je provinca, toda vlada se to boji uradno potrditi, » meni Hussain.

V gorah Hunze si ismailski pastirji prav tako želijo združitev s Pakistanom.

»Zakon je korak naprej, » pravi kozji pastir Sifatuddin. »Toda hočemo svoje pravice in svoj glas v spodnjem domu. « Njegova žena priklama v potrditev njegovih besed.

Suniti temu močno nasprotujejo. Sami bi namreč radi postali del sunitsko večinskega Kašmirja.

»Novi zakon bo le ločil od sedaj enotno ozemlje, » pravi Sardar Rasool Mir, vodja lokalne sunitске stranke. On in njegovi somišljeniki so že večkrat pisali predsedniku Faruku Leghariju, naj zahteva preklic zakona in tudi zagrozili, da bodo suniti, ki predstavljajo 35 odstotkov prebivalstva v Severni pokrajini, bojkotirali naslednje volitve.

»Na zalost je prišlo do hude verske polarizacije, » ugotavlja Afzal Khan.

Suniti in siiti redno z granatami obmetavajo moseje v Gilgitu, kjer sta ti dve verski ločini prisotni v večjem številu kot kjerkoli v Severni pokrajini.

Pred volitvami leta 1988 je samo en spor med suniti in siiti zahteval več kot 250 življenj ter 400 ranjenih.

»Tokratne volitve bodo potekale mirno, » je zagotovil Mahmud Khan, trenutno »glavni« v Severni pokrajini.

Jane Macartney / Reuter

ŽIDI V TURČIJI

Vsi morajo umreti, grozijo skrajneži

CLELIA OZIEL / REUTER

CARIGRAD - Carigrajski Zidje, med katerimi je največ Muslimanov, so praznovali Gospodov dan in skupaj z rabinom zmolili zadnje molitev. Ko je bil obred končan in je množica zapustila sinagogo Beth, se je pogovor začel sukati okrog teme, s katero se ukvarjajo vsi turški Zidje: zmago prislamske Stranke za blaginjo (RP) v Carigradu in Ankari. »V zidovski skupnosti vlada zato velika zaskrbljenost, » je izjavil 30-letni zidovski poslovnež in zaprl svoj molitvenik. »Vendar lahko le čakamo, » je dodal.

Po lokalnih volitvah, ki so v Turčiji potekale 27. marca, so postali turški Zidje zaskrbljeni. Pred dvema letoma so praznovali 500-letnico verske strpnosti, ki so je bili deležni v večinsko muslimanskem predelu države. Leta 1492 je otomansko cesarstvo odprlo vrata Zidom, ki so bezali pred španskim preganjanjem. Ko je bila leta 1923 ustanovljena turska republika, je bila svobodomoiselnost uradno dovoljena. Zidje, ki so imeli v otomanski državi poseben status, so se temu privilegiju odpovedali in sprejeli tursko državljanstvo. Vec kot sto tisoč Zidov se je v Izrael izselilo po ustanovitvi izraelske države, nekateri pa so Turčijo zapustili zaradi v 70. letih levicarsko usmerjene turske vlade. Med drugo svetovno vojno je bilo ubitih veliko zidovskih družin in zidovska skupnost se je skrčila na 25 tisoč ljudi, od katerih jih večina živi v Carigradu, se vedno pa so precej premožni. Arabski skrajneži, ki so leta 1986 napadli sinagogo Neve Shalom in med molitvijo ubili 22 Zidov, so razburili zidovsko skupnost. Preiskava je pokazala, da je slo za incident, ne za organizirano preganjanje. Po volilni zmagi si nekateri voditelji Stranke za blaginjo prizadevajo, da bi tako verne Turke kot Zide prepričali, da ne bodo zagovarjali skrajnega islama.

»Moji predniki so odprli vrata Zidom. Vsi državljani turske republike so v naših očeh enakopravni, » je izjavil Tajip Erdogan. Svoje strankarske kolege je vodja stranke Nedzmetin Erbakan precej vznemiril z izjavo, da bo sele cas pokazal, ali bo »prehod v novo oblast miren ali krvav«. Veliko Turkov, tako Muslimanov kot Zidov, se boji, da ta izjava pomeni konec civilne države, ki jo je pred 70 leti utemeljil Mustafa Kemal in ukinil državo, ki temelji na islamskem pravu (šarija). Vodje stranke pogosto ozigosajo z »zlom« ameriškega imperializma in sionizma. Turskih Zidov ne napadajo, vendar je kmalu po marčevskih volitvah prišlo do skrunitve zidovskega pokopališča v Carigradu. Skupina članov, pripadnikov Islamske mascevalne fronte, je turskim Zidom začela groziti po pokolu v hebronski moseji, v katerem je zidovski priseljenec ubil 30 Palestincev.

»Turski Zidi ne smejo računati na tursko vlado. Vsi morajo umreti, » je v

svoji izjavi zapisala ta skupina. Zaradi zmage Stranke za blaginjo so postale bolj aktivne različne verske skupnosti, Zidje pa so ostali v ozadju. »Politika ni naš posel, » je izjavil neki vodja zidovske skupnosti. Razlog je najverjetneje dejstvo, da je večina Zidov poslovnežev. Zidinja Stella Ovadia, ki je psihologinja, meni, da so zaradi takšnega »zimskega spanja« Zidje v Turčiji se vedno nekakšni tuji. Ze vrsto let veliko turskih Zidov svoja imena spreminja in prevzema bolj tursko zveneca. Voditelji zavrcajo trditev, da so z večjo vlogo islama v Turčiji ogrojeni turski Zidje.

»Nobenega razloga ni za paniko. Nihče ne verjame, da bo Stranka za blaginjo postala močna po vsej državi. Tudi če bi prišlo do preobrata, se ni bati turskega zasuka v obratno smer. Ne kaže pozabiti, da Zidje pripomorejo k ugledu države na tujem, » je izjavil neki Zid. V sinagogi Beth je neka starka pri-trdila njegovi izjavi: »Kakorkoli že, vse je v božjih rokah.«

IZRAEL / NAJVEČJI USPEH IZRAELSKAJAJNOOBVEŠČEVALNE SLUŽBE

Poljski Žid Izraelu priskrbel tajni govor Nikite Hruščova

Viktor Graijevsky je več kot 30 let skrival svojo skrivnost

GIORGIO RACCAH / ANSA

JERUZALEM - Viktor Graijevsky, mirni 69-letni funkcionar izraelskega radia, si je brzkone zagotovil pomembno mesto v zgodovini izraelske protiovesečevalne službe. Ta do včeraj neznani poljski Žid je namreč izraelski protiovesečevalni službi priskrbel tajno besedilo govora Nikite Hruščova, s katerim je sovjetski partijski voditelj na 21. kongresu sovjetske partije februarja 1956 presenečenim kongresnikom razkril Stalino-ve zločine. Sedem izvodov tega strogo zaupnega govora so poslali sekretarjem bratskih partij Vzhodne Evrope. Zaman so zahodne protiovesečevalne službe poskušale na vse načine dobiti besedilo Hruščovega govora. Ameriška CIA je obljubila celo milijon dolarjev tistemu, ki bi ji priskrbel besedilo.

Med predsinocno dokumentarno oddajo izraelske televizije so končno razkrili, kako se je Sin bet (izraelska tajna varnostna služba) dokopal do tega dokumenta. Leta 1956 je bil Graijevsky kot preprican komunist sef redakcije za sovjetska vprašanja poljske tiskovne agencije. Pred tem se je njegova družina izselila v Izrael, ne da bi to vplivalo na njegovo kariero. Kot sposoben komunistični novinar je imel prost vstop na sedež poljske partije. V uradu generalnega sekretarja pa je delala neka njegova osebna prijateljica, h kateri je zelo pogosto zahajal.

21. kongres je poljska tiskovna agencija krila kot običajno s pozitivnim pri-

topom, ne da bi navedla kake senzacije. Vseeno pa so tudi Graijevskemu priskrbeli na uho vesti o nekem tajnem sestanku. Do dokumenta se je dokopal precej časa kasneje in povsem naključno. Graijevsky ga je dobil na mizi svoje prijateljice v njenem uradu pri generalnem sekretarju partije. Radovednost je bila močnejša od strahu, tako da je prijateljico preprical, naj mu ga posodi. »Med branjem sem takoj ugotovil, da imam v rokah pravo bombo. Ko sem prebral zadno stran, sem najprej pomislil, da ga moram takoj vrniti. Kasneje sem se pomiril in začel o vsej zadevi razmišljati, tako da sem sklenil, da moram dokument se prej pokazati nekomu na izraelskem veleposlanstvu,« se spominja Graijevsky, ki se takrat sploh ni zavedal, da se je spustil v zelo nevarno pustolovščino. Osebo je poznal diplomata Jacova Barmorja, ki mu je pomagal, ko so se njegovi izselili v Izrael. »Ko je Barmor pogledal dokument, je začel dobesedno spreminjati barve, z njim je odšel v drugi urad in nato mi ga je vrnil,« je povedal Graijevsky. Posebni kurir je fotokopijo dokumenta odnesel v Izrael in jo izročil sefu Sin beta. Ze isto noč je takratni izraelski premier Ben Gurion kar v ruskem originalu prebral govor Nikite Hruščova in sklenil, da ga morajo dati Americanom.

Graijevsky od leta 1957 živi v Izraelu, kjer je več kot 30 let skrival svojo preteklost.

Jeruzalem ne skriva samo tisočletne, temveč tudi bolj sodobno zgodovino. (Telefoto AP)

IRAN / V POKRAJINI FARS

Močan potresni sunek: 2 mrtva in 50 ranjenih

TEHERAN - Dve osebi sta izgubili življenje in 50 jih je bilo lažje in težje ranjenih v močnem potresnem sunku, ki je včeraj prizadel južnoiransko pokrajino Fars. Kot je sporočila iranska tiskovna agencija Irna so potresni sunek zabeležili ob 13.45 po krajevnem času (11.45 po srednjeevropskem času), njegova moč pa je bila 6,1 stopnje po Richterjevi lestvici. Iz glavnega pokrajinskega mesta Siraz ni vesti o gmotni škodi, saj je pil epicenter potresa pri mestu Me-

mand 110 kilometrov južno od Siraza. V Mejamandu sta dve osebi izgubili življenje, 50 pa jih je bilo ranjenih. Kot običajno so iranski viri zelo skopi, ker neradi poročajo o naravnih in drugih katastrofah. Pred desetimi dnevi je bil na istem območju potresni sunek 5,4 stopnje po Richterjevi jakostni lestvici. Takratni potresni sunek, naj bi povzročil le gmotno škodo in ne zrtev, tako da je sedanji potres brzkone dokoncal razdejanje.

OBLETNICA/MEJNIK ZA ČLOVEŠTVO

Pred 25 leti na Luni

Nekdanji avtomobilski dirkač Stirling Moss je osebno po londonskih ulicah popeljal lunarno vozilo, saj bodo 30. junija praznovali 25-letnico izkrcanja na Luni. (AP)

MAROKO / PALEONTOLOGIJA

Jurski park v muzeju maroške prestolnice

RABAT - V maroški gorski verigi Atlas so pred časom odkrili zelo dobro ohranjeno okostje velikanskega dinosavra, ki sodi v isto družino kot triceratopi. Obnova okostja je trajala kar 5 let, sedaj pa se spiri v muzeju maroške prestolnice. Orjaski dinosaver, ki je bil dolg 128 metrov in je tehtal 20 ton, je živel pred 165 milijoni let. Lobanja je dolga cel meter, vretenca imajo premer pol metra, okončine pa so dolge 3, 5 metra.

Zanimivo je, da so okostje našli skoraj nedotaknjeno v skladih spodnje krede. Domnevajo, da je žival poginila v jezeru in se nato zelo hitro potopila, tako da ni postala plen roparjev.

Končno je oblezala v kupu zelo drobne mivke, ki jo je pokrila in kjer so ostanki okameneli.

Sicer pa je Sahara prava zakladnica fosiliziranih ostankov najrazličnejših živali, saj je se pred 20 milijoni let v tej afriški puščavi kar mr-golelo najrazličnejših rastlinojedov in mesojedov. Tako so na primr odkrili ostanke 15-metrskega saharskega krokodila, ki je živel v približno enakem obdobju kot dinosavri. Lobanja saharskega krokodila je dolga poldrugi meter in ni si težko zamisliti tega velikana, ki preži v mlačni vodi saharskih močvirij, medtem ko se po njih sprehajajo ogromni dinosavri.

VB / VELEMESTNE TEŽAVE

Prepovedali bodo oglase prostitutk v telefonskih govorilnicah

Parlament bo moral poseči, da bi zaščitil občane pred tako reklamo

GIANCARLO MOTTA / ANSA

LONDON - London-ske telefonske govorilnice so postale kot nekakšne predsobe javnih his. Oblepljene so namreč z reklamo, slikami in telefonskimi stilkami vsakovrstnih prostitutk. Oblasti so doslej spregledale to tipično angleško navado reklamiranja spolnih uslug v telefonskih govorilnicah, toda zadnje case je to početje preseglo vsako mero, tako da so mnogi zahtevali, naj parlament končno nekako zaščiti državljane.

Na občini so priznali, da je trenutno poleg zločinstva ravno ta največji problem mesta. Matere ne morejo več v

telefonske govorilnice z otroki; vsak dan se na tisoče ljudi pritožuje, da je vse to že nevzdržno. Neka mati je obupano izjavila: »Padli smo na raven tretjega sveta, prostitucijo ti mečejo naravnost v obraz; telefonske govorilnice so se spremenile v javne hiše.«

Opolzka reklamna sporočila, s katerimi so oblepljene telefonske govorilnice, bodo najbrž privedla do zelo odločnih ukrepov. Nekateri menijo, da bi lahko celo prislo do tega, da bo telefonska družba izključila telefon tistim prostitutkam, ki se poslužujejo tovrstne reklame.

Zaradi poplav 450 mrtvih na Kitajskem

Tajfun Russ je v južnih kitajskih pokrajinah povzročil že 450 mrtvih, na tisoče brezdomcev in ogromno gmotno škodo, saj so poplavljeni obširna območja. (Telefoto AP)

NOVICE

Civilna služba v Avstriji ni več tako atraktivna

DUNAJ - Atraktivnost civilne službe upada. To je razvidno iz sporočila notranjega ministrstva, v katerem je sporočeno, da je od 1. maja do 7. junija bilo samo 621 novih prostov za vstop v civilno (namesto vojaško) službenje vojaškega roka. Lani jih je bilo v istem času se 960. Če do 31. oktobra ne bo prekoračeno število 3000 prijav, potem predvidoma ne bo prišlo do ponovnega podaljšanja trajanja civilne službe od enajst na dvanajst mesecev, kot to za tak primer predvideva z začetkom leta uvedena nova zakonodaja. Le-ta je za civilne uslužbenke prinesla bistveno poslabšanje statusa, službenih pogojev in vrsto zaostretev, hkrati pa dvignila atraktivnost vojaške službe z orožjem.

Steyr-Daimler Puch zaključil leto 1993 z izgubo

DUNAJ - Avstrijski Steyr-Daimler-Puch koncern je v preteklem letu utrpel izgubo v višini 113 milijonov silingov. V letu 1992 je podjetje, ki proizvaja avtomobilske motorje, oklepna in terenska vozila, traktorje in tovornjake, prigrislo se presežek v višini 18 milijonov silingov. Promet koncerna je upadel za eno četrtno na 10, 5 milijard silingov, boljše poslovne rezultate pa podjetje pričakuje šele v naslednjem letu.

Avanti bo še najprej izgradil mrežo bencinskih črpalk v tujini

DUNAJ - Podjetje Avanti, avstrijski diskontni prodajalec goriva, bo v tujini izgradilo svoje omrežje bencinskih črpalk. Skupaj z avstrijskim in nemskim servisnim klubom avtomobilistov (ÖAMTC in ADAC) zeli med zapadno Turčijo in Bolgarijo ter Hamburgom ustanoviti verigo tako imenovanih postaj za vozače, ki naj bi poleg bencinske črpalke nudile tudi tehnični servis, prodajalnice, okrepcevalnice in sanitarne naprave. Prvo tako postajo so že zgradili v madžarskem Komaromu. Na Madžarskem je načrtovanih 80 črpalk (do zdaj jih je že 52), na Hrvaškem 50, na Češkem in Slovaškem po deset. Promet koncerna naj bi letos narasel na 6 milijard silingov.

Pred spremembo spomega zakona o embalažnih odpadkih

DUNAJ - Sprememba avstrijske zakonodaje o embalažnih odpadkih postaja vedno bolj verjetna. Pristojna ministrica za okolje Maria Rauch-Kallat je člane Avstrijske zveze mest v posebnem pismu pozvala, naj podajo predloge za »adaptacijo odredbe o embalaži«. Nato naj bi pristojni delovni referenti za okolje z ministrstvom razpravljali o možnih spremembah. Neodvisno od kritičnih pripomb opozicijskih strank in protestov interesnih združenj potrošnikov je namreč lani od vladne koalicije sklenjena zakonska odredba v praksi komaj izvedljiva - to so navsezadnje pokazale aktualne organizacijske in finančne težave ARA, holdinga za odstranjevanje in reciklažo embalažnih odpadkov. ARA je bila ustanovljena kot strešna organizacija, ki podjetjem (»proizvajalcem«) odvzema nalogo odstranjevanja odpadkov, in se je letos spomlad z večino svojih hčera znašla pred skorajšnjim bankrotom.

AVSTRIJA / ZAČETEK VOLILNEGA BOJA ZA DRŽAVNOZBORSKE VOLITVE

Avstrijcem se obeta ostra volilna kampanja

Adut socialdemokratov je kancler Vranitzky - Haider spet zaostrojuje

IVAN LUKAN

V ospredju volilne kampanje socialdemokratov bosta stala zvezni kancler Franz Vranitzky in usoda Avstrije.

stranka, mimo katere v Avstriji nihče ne more, je poudaril zvezni kancler. S tem v zvezi je Vranitzky se opozoril, da se v rstah sedanjega koalicijskega partnerja pojavljajo tudi glasovi, ki bi radi videli vladno koalicijo med ljudsko stranko in Haiderjevimi svobodnjaki. Take racunice da je treba tudi matematično prepriciti, je izpostavil Vranitzky in hkrati ponovno izključil vsako koalicijo s Haiderjem.

Le-ta se je po hudem porazu na referendumu o Evropski uniji hitro opomogel. Na zveznem kongresu avstrijskih svobodnjakov v Linzu je s 96,6 odstotka glasov bil potrjen kot predsednik in glavni kandidat FPÖ.

Glede vprašanja morebitne koalicije med FPÖ in ÖVP je sicer namignil možnost takega povezovanja, izključil pa je sodelovanje z ljudsko stranko, kateri predseduje

ustvariti učinkovito »ne-socialistično protitež«.

Kongres Haiderjeve FPÖ je hkrati bil zgovern predokus na volilno kampanjo, kakršno hočejo voditi Haiderjevi svobodnjaki. Iz diskusijskih prispevkov je bilo kar hitro razvidno, da se bo Haider v volilnem boju osredotočil predvsem na konfrontacijo z veliko koalicijo, izbral pa si je ponovno zelo emocionalizirano vprašanje tujcev oz. »zaščito domovine pred njimi«.

Tako je kongres sklenil ustanovitev posebne delovne skupine, ki naj bi izdelala predlog, kako izgnati iz države izgnani vse tuje delavce - in to v roku enega leta. Delegati kongresa so se nadalje izrekli za »zvisanje vrednosti nemščine na solah«, zavrnili so model multikulturene družbe, ne nazadnje pa je bila izdana direktiva, da se boj proti

Evropski uniji nadaljevaje. Posledica tega: Haider je ostro obračunal z vsemi, ki znotraj stranke se vedno zagovarjajo vključitev Avstrije v Evropo.

Tudi Liberalni forum je konec tedna postavil kretnece za državnozbornske volitve. Predsednica mlade stranke Heide Schmidt je na kongresu LF na Predarlškem izjavila, da racuna z nad 5 odstotkov glasov, to pa bi pomenilo podvojitve sedezev v državnem zboru od trenutno pet na deset. Glavni potencial Liberalnega foruma da je pri volilnih svobodnjaške stranke, ki na eni strani nočejo več slediti Haiderjevi politiki, predvsem v vprašanju evropske integracije, na drugi strani pa tudi niso zadovoljni z veliko koalicijo, je poudarila Schmidt.

Konec tedna je padla se ena notranjepolitična predodločitev: Vse kaze, da različna zelena gibanja tudi tokrat ne bodo nastopili enotno. Prvi znak zato je bil zvezni kongres (desno usmerjenih) Združenih zelenih Avstrije (VGÖ), na katerem je bil za novega predsednika izvoljen Adi Pinter, nekdanji trener grškega nogometnega kluba GAK. Pinter je zamenjal predsednika Buchnerja, ki je aprila letos poskrbel za velik eklat, ko je sklenil volilno zavezništvo z v parlamentu zastopanimi zelenimi, hkrati pa je bil vodil pogajanja s Haiderjevo FPÖ. Zeleni so ukinili zvezo, znotraj VGÖ pa je izbruhnil konflikt, ki je privedel do razcepa stranke.

Jörg Haider (FPÖ) je napovedal oster volilni boj.

Heide Schmidt upa na osvojitve 10 mandatov.

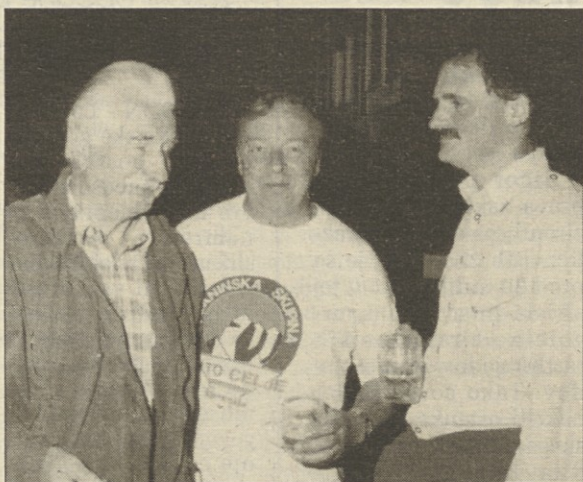
KOROŠKA / 23. SREČANJE ZAMEJSKIH PLANINCEV

Planinci iz treh držav kot pionirji združene Evrope

Odlikovanje SPZ v Celovcu - Udeleženci so bili navdušeni

CELOVEC - Letosnje 23. Srečanje zamejskih planincev v Globasnici na (avstrijskem) Koroškem je združilo nekaj sto planincev iz Trsta, Cedad, Benecije, Gorice, iz Slovenije (predvsem Celjani, Tržičani in Jesenčani so prisli v močni zasedbi) ter iz Koroške, za odlično organizacijo pa je poskrbela Slovenska planinska zveza Celovec kot gostitelj.

Udeleženci so se najprej povzpeli na goro Sv. Heme in si tam ogledali rimske izkopanine, v Globasnici sami pa jih je čakalo okrepčilo ter pester kulturni spored, ki so ga oblikovali Godba na pihala z Jesenic, deklinski zbor »Plamen« iz Toronta/Kanada, globaski moški zbor in folklorna sku-

Dolgoletni bivši predsednik SPD Celovec Lubo Urbajs (levo) z dušo celjskih planincev Stanetom (v sredini).

pina, ter moški zbor iz Radovljice.

Tradicionalnega Srečanja zamejskih planincev so se udeležili tudi visoki predstavniki slo-

venskega in zamejskega družbenopolitičnega življenja, med njimi državni sekretar za Slovenijo po svetu Peter Vencelj, predsednik Planinske

zveze Slovenije Andrej Brvar, predsednik ZSO Marjan Sturm, globasko občino pa sta zastopala zupan Albert Sadjak in podzupan Janez Hudl.

V svojih nagovorih so predsednik Slovenskega planinskega društva Celovec Hanzi Lesjak, castni gostje ter predstavniki planinskih društev poudarili pomen takih srečanj pri graditvi skupne Evrope in ob tem izpostavili njihov prispevek k premagovanju ozkih nacionalističnih okvirov.

Predsednik Planinske zveze Slovenije Brvar je poudaril prispevek slovenskega planinstva k ohranitvi in krepitvi osveščenosti naroda in v tej zvezi posebej omenil Ziljsko podružnico, predhodnico. (F.W.)

AVSTRIJA - EVROPSKA UNIJA

Pristop odprl pot »zadnjemu Habsburžanu«

Kaj bo storil Carl L. v. Habsburg?

DUNAJ/BRUSELJ - Avstrijski pristop k Evropski skupnosti (EU) bo imel tudi presenetljive posledice, take namreč, s katerimi se nihče ni ukvarjal v teku dolgomesečnih političnih razprav o EU. Tako je zdaj postalo znano, da bo avstrijski vstop v EU odaril pot v Avstrijo tudi »zadnjemu Habsburžanu« Carlu Ludwigu Habsburgu, ki je po zakonih republike Avstrije veljal kot »persona non grata«.

Cetrli sin zadnjega avstrijskega cesarja Karla se vse do danes ni odrekel svojim pravicam kot član nekdanje vladarske hiše. 1918. leta izklicana in

1945. leta obnovljena republika Avstrija pa je od vseh članov družine Habsburg (v zvezi z ambicijami do prestolnasledstva, imovine, ipd.) terjala izrečno odpovedno izjavo. Zato je potomcu avstrijskega cesarja in zdaj v Bruslju živečemu belgijskemu državljanu z ustavno zakonodajo bila zabranjena pravica prostega gibanja na ozemlju Avstrije.

Evropsko pravo pa je nadrejeno posameznim nacionalnim (tudi ustavnim) zakonodajam, in tako bo pravica svobodnega potovanja in gibanja z avstrijskim vstopom v EU odprla pot tudi Carlu Ludwigu Habsburgu. I.Sch.

KOROŠKA

Prva matura na višji šoli v Šentpetru

CELOVEC - Velik praznik za Visjo solo za gospodarske poklice v Šentpetru pri Sentjakobu v Rožu: konec preteklega tedna so to solsko ustanovo, ki jo vodi ravnatelj Janko Zerzer, zapustile prve maturantke, že ob priliki prve mature pa so lahko razobesili belo zastavo, saj je vseh 14 dijakin 5. razreda (razrednik Stefan Schellander) uspešno opravilo zrelostni izpit.

Z odliko so maturirale Anja Mikula, Maria-Elisabeth Perdacher in Gertraud Roblek, z odličnim uspehom Martina Kanžian, z dobrim uspehom pa Christina Kelich in Simona Metschina.

Pri maturi na soli je predsedoval nadzornik Anton Feinig. I.L.

SLOVENIJA PRED NAKUPOM BOJNIH LETAL

Bogatejši za 20 do 30 izraelskih letal tipa kfir?

Informacijo o nakupu je posredovala revija *Flight International*

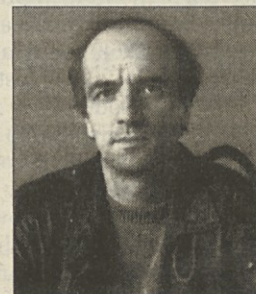
Slovenian Quality

VLADO MIHELJAK

»Bolj dol ne morem iti,«
je rekel Klobučar, »saj sem
že tako na tleh.«

»Pa lahko sedes, no,« je
odvrnil Kralj.

L. Carroll: Alicja v čudežni
deželi

Ko sem prejšnjo soboto, ki je napovedovala politično mirnejši vikend, zjutraj zaspal stal v marketu v vrsti za meso in so se mi oči leno sprehajale po hladilniku z delikateso, se je pogled ustavil na nekakšni, če se pravilno spomnim imena, bloški klobasi. Klobasa se je ponasala z bahavim sporočilom - Slovenian Quality.

Spomnil sem se intenzivnih političnih dogajanj zadnjih mesecev. Iz dneva v dan smo prehajali v krize, spore, skandale, velika časopisna razkritja in se večje časopisne prevare. Več ali manj se je celotno dogajanje zgoščevalo v osebi, ki je - vsaj zdi se tako - začela verjeti v samopodobo, ki jo je gradila in gojila.

Ce odmislimo tistih nekaj dni vojne, ko je bila Slovenija v središču medijske pozornosti in ko je bila naslovna zgodba sicer manj intenzivnega mednarodnega dogajanja, smo bili v obdobju med prvimi in drugimi volitvami relativno neopazeni. In ker država ni filmska starleta, ki se prezivlja s produkcijo skandalov (»ni važno, kaj se govori, samo da se govori«), je bila ta medijska anonimnost znak obetavne države. Države, ki poleg infrastrukturne in kadrovske zapuščine, kakršne ni nesla iz komunizma v parlamentarno demokracijo nobena druga vzhodnoevropska država, premore tudi dovolj modrosti, da z notranjepolitičnimi burleskami ne kvari svojega zunanjepolitičnega položaja in imidža. Nismo bili razpita država, pa vseeno ni bilo strahu, da bi nas spregledali tisti, ki nas naj ne bi spregledali (morebitni vlagatelji, ocenjevalci rizičnosti, svetovna diplomacija itd.).

Vse skupaj ni trajalo prav dolgo. Najprej se je zalomilo pri državnih skrivnostih. Vsaka država ima skrivnosti. In vsaka država ima tudi državnike. Večje in manjše državnike - osebnosti pač, ki to državo vodijo. In državniki posedujejo državne skrivnosti. Ne samo posedujejo, tudi proizvajajo jih. Toda naši novi državniki niso bili pravi državniki - torej osebe, ki jim je država največja ljubezen in jo zato ljubosumno skrivajo pred ljudstvom - ampak ljudje iz sosesčine, kavarne, tržnice, tega ali onega uredništva. Ko smo torej »vrgli« ljudsko demokracijo, smo se le dobili ljudsko oblast. In ker novi oblastniki niso bili pravi državniki, ampak se dovčerajsnji znanci, kolegi, sosede - pač ljudje iz ljudstva - državnih skrivnosti niso prikrivali, ampak razkrivali. Tisti, manj pismeni, po prastarem ustnem izročilu, oni, bolj pismeni, pa so sproti beležili in objavljali v javnih pismih, zapisih, knjigah. Ker so bili ljudje iz ljudstva, so komaj čakali, da ljudstvu povedo, kaj vse vidijo, slišijo in uspicijo sedaj, ko so na oblasti. In ker ima država meddržavne stike, posle, dogovore itd., so se v ažurnih zgodbah o državnih skrivnostih našli tudi tujci. Bili so seveda nejevoljni in so nam zugal, da nismo resna država, ker ne znamo paziti na državne skrivnosti.

Toda kljub temu so nas priznali. Prepričani smo bili, da zato, ker so opazili, da smo drugačni od Balkana, da dejansko ne sodimo v Jugoslavijo.

Prisel je čas nesrečnih volitev, ko smo mislili, da imamo srečo, saj smo se rešili enega najbolj nadležnih politikov, ki nam je mesec za mesecem izstavljal pavšalne račune za zmago v vojni, ki je trajala zgolj nekaj dni, in sicer kot kakšen goljufiv in nadležen natakav pavšalno zaračunava popito in nepopito pijaco pijani družbi. Toda izkazalo se je, da zgodovinski poraz slavnega vojskovodje za nas navadne državljane, opazovalce političnega dogajanja, ni sreča, ampak nesreča. Kajti sele, ko so presteli glasove in ugotovili, da ni izgubila samo stranka slavnega vojskovodje, ampak da je celo njega samega v domačem volilnem okolju premagala feministka iz izdajalske stranke, je napovedal vojno. Totalno vojno, proti vsem in vsakomur. In vodil jo je s samo njemu lastno energijo. Vodil pa jo je tudi z lastno armado.

Slovenija je medtem vse bolj postajala podobna državi, iz katere smo pobegnili. Iz meseca v mesec, iz dneva v dan smo doživljali skandale, afere, civilne iniciative, januarske, februarске, majniske, jesenske, dnevne itd. deklaracije, memorandum.

Na koncu se je njegova vojska vmesala v civilno življenje, se spopadla s policijo. In odstopiti sta morala oba ministra - vojski in policijski. Eden je ponudil odstop in brez teatra prevzel objektivno odgovornost za tolovaje, ki jih je imel na plačilnem spisku, drugi je pred parlament po balkansko zvozil mlajše upokojenke, histerične novinarke, ustavnega sodnika, javnega tožilca, slavne pesnike in postavne obritoglavce, ki so v Janski prepoznavali isto slovensko kakovost kot v bloški klobasi.

In tako se je krog sklenil. Spet smo pristali tam, kjer smo začeli - v balkanski državi, ki državljanke drži v sahu z nočnimi sejami, spekulacijami o vojskem udaru in ljudskimi miting.

S tem želim povedati le, da je prisotnost Janeza Janše na slovenski politični sceni nadaljevanje Jugoslavije z drugimi sredstvi.

zmogljivost, saj bo postala ena najpomembnejših letalskih sil na tem območju.

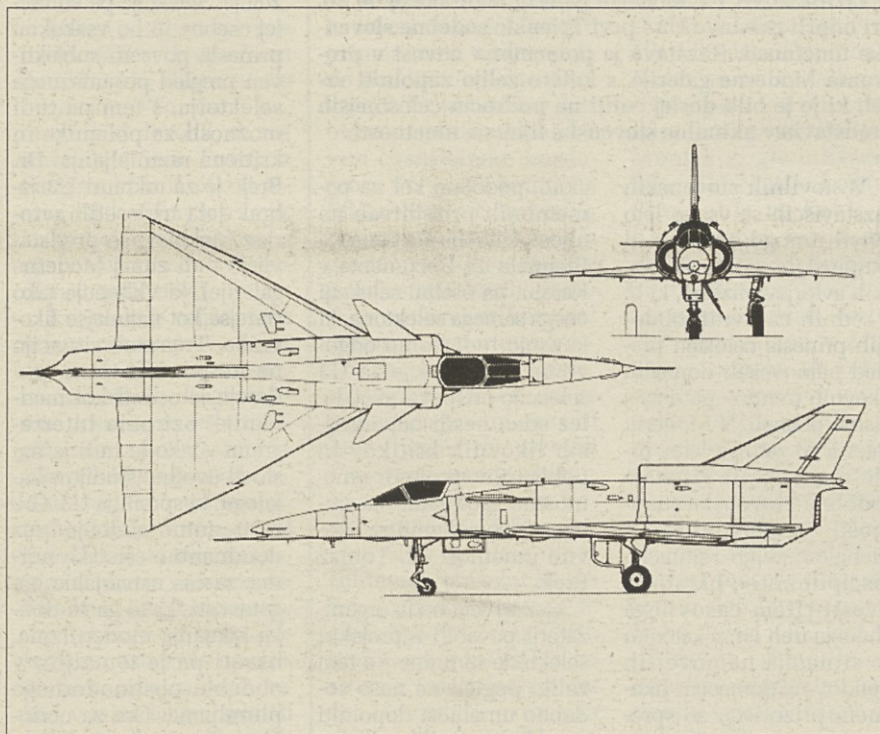
Slovenija ima zdaj na voljo le mešano floto helikopterjev vrste MI-8-Hip in gazel »Soko«, ki jih je podedovala od nekdanje Jugoslavije. Letala kfir pa lahko nosijo tudi rakete zrak-zrak in zrak-zemlja. Morebitna matična luka za ta letala bo najbrž Maribor, nekdanje jugoslovansko vojaško letališče, ki je opremljeno z močno utrjenimi hangarji. Slisati je, da je napovedana prodaja del širšega »sporazuma o barberskih poslih«, v okviru katerega naj bi Slovenija Izraelu dobavljala industrijske izdelke.

Tako Flight International.

V članku sicer kar mrgoli napak in nesmislov, ki jih opazi tudi laik: v Mariboru seveda nikoli ni bilo vojaškega letališča z močno utrjenimi hangarji, prav tako ne držijo podatki o naši letalski floti. Trenutno skupaj policija in vojska premoreta 10 helikopterjev, prav noben pa ni MI-8 Hip, gazelo pa ima vojska eno samo. Dvomitimo tudi, da gre res za 20 do 30 letal in da namerava Slovenija postati ena najpomembnejših letalskih sil na tem območju. Po naših informacijah gre za nakup 5 do 7 letal, kar se da sklepiti tudi iz vročih razprav ob sprejemanju obrambnega tolarja. Vsem napakam in nesmislom navkljub pa

članek zastavlja mnogo vprašanj: zakaj na obrambnem ministrstvu in v vladi podcenjujejo slovensko javnost. Nekorektno in nespametno je, da nas o nakupu letal obvešča Flight International. Mar ministra Kacina zgodba s helikopterji ni izučila: tudi ce je vse stokrat v skladu s predpisi, ni prav, da moramo brati tuje revije, ce hocemo zvedeti, kam gre denar davkoplačevalcev. Pravzaprav so ti časi, ko smo več o sebi zvedeli iz tujih kot domačih medijev, komaj dobro mimo, zato ne razumemo, v čigavem interesu so skrivnice. Izraelska letala bodo zanesljivo najbolj vroča zgodba tega tedna.

Boštjan Lajovic

Pogajanja o nakupu letal zaradi embarga na uvoz orožja menda še niso končana

AIA kfir: Večnamensko izraelsko bojno enosedežno letalo, ki je prvič poletelo leta 1973.

Motor: General Electrics J 79-17 1E (razmerje potisk - teža pri prestrezni verziji 0.91)

Teža z oborožitvijo in gorivom: 11.603 kg (prestrezna verzija), 14.270 kg (patruljiranje za nadzor zračnega prostora), 14.670 kg (lovsko-bombniška verzija)

Dimenzije: 8.22 m (razpon kril), 15.65 m (dolžina)

Oborožitev: Originalno 2 x IAI 30 mm top DEFA s 140 naboji, devet nosilcev (5 podtrupnih, 2 na krilih), za oborožitev, ECM (elektronsko opremo za motenje nasprotnikovih sistemov) in dodatne rezervoarje z gorivom.

Prestreznik: Dve samovodljivi infrardeči raketi sidewinder, pyton 3, ali shafir 2.

Lovski bombnik: do 2000 kg bojnega tovora

Hitrost: 2.3 maha v višinah nad 11 tisoč metrov, 1389 km/h pri višini 0 metrov.

Hitrost vzpenjanja: 14 tisoč metrov na minuto.

Dolžina pristajalne steze: 1280 metrov.

Bojni radijus: 776 km (prestreznik), oziroma 1186 km (lovsko-bombniška verzija).

Vir: *Jane's All the Worlds Aircraft 1988-89*

Jelko Kacin na ogledu ameriške letalonosilke

LJUBLJANA - Kot sporoča služba za stike z javnostjo obrambnega ministrstva, je delegacija ministrstva za obrambo Republike Slovenije na čelu z ministrom za obrambo Jelkom Kacinom in v spremstvu gospoda Allana Wendta, ameriškega veleposlanika v Ljubljani, včeraj odletela z ameriškim vojaškim letalom C2-A na obisk največje in najmodernejše ameriške nuklearne letalonosilke George Washington (CVN 73). Delegacijo bosta sprejela admiral Aleksander J. Krekich, poveljnik bojne skupine, in kapitan Robert G. Sprigg, poveljnik letalonosilke. (STA)

KLINIČNI CENTER / PLAČE ZAPOSLENIH

Po medicinskih sestrach jim grozi še beg zdravnikov

LJUBLJANA - Klinični center vedno bolj deluje zgolj na etični pogon - glede nagajevanja oziroma plač zaposlenih se že nekaj let ni premaknilo nič. Ob tem pa se iz leta v leto povečuje intenzivnost dela, saj na primer na leto sprejmejo kar 30 odstotkov vseh bolnikov v Sloveniji, kar je samo lani pomenilo 97 tisoč hospitalizacij in prek 700 tisoč ambulantnih pregledov ali dobrih 16 odstotkov več kot leto prej. Zdaj pa je poleg kroničnega pomanjkanja medicinskih sester (letos jih je odslo 143) mogoče pričakovati se »beg« zdravnikov - zdaj jih je odslo dvanaest.

Tak položaj je svojevrsten paradoks, je dejal včerajšnji generalni direktor KC prof. dr. Primož Rode, saj se pritisk bolnikov povečuje, zdravniki in sestre delajo več, v povprečju pa so plačani manj kot v drugih bolnišnicah. Zato na KC menijo, da bi bila edina rešitev rangiranje bolnišnic, kar pomeni, da bi imele tiste v prvem rangu, kamor sodi KC, tudi primerno višje cene oskrbnega dne. Glede na to, da poletni me-

seci, ki se danes začenejo, prinašajo s seboj specifične težave, je dr. Rode dejal, da sicer pričakujejo podaljšane čakalne dobe za bolnišnice in ambulate, vendar pa delovanje urgentnega bloka ne bo okrnjeno. Zelo se povečuje obisk v specialističnih ambulantah kot tudi število napotitev na internistiko in kirurško urgenco. Del razlogov za to tici v slabem organiziranju osnovnega splošnega zdravstva. Na splošno pa v

letosnjem letu ne predvidevajo povečanja števila zaposlenih, pač pa bo več nadur in dežurstev zaradi prehoda na 40-urni delavnik. Potekajo že tudi pogovori z zavarovalnico za dodatna sredstva, zlasti za zahtevnejše in dražje pose-

Za poletni čas so Institut za gerontologijo - Interna klinika Trnovo, Interna klinika bolnice dr. Petra Držaja in Interna klinika na Zaloški sklenile dogovor o delu, tako da bolniki v nobenem primeru ne bodo prikrajsani. Interna klinika Petra Držaja bo delovala, sicer s prepolovljenim številom postelj, od 11. julija do 8. avgusta. Klinika Trnovo bo zaprta od 8. do 29. avgusta, v tem času pa bo »vskočila« Interna klinika na Zaloški, ki pa bo med 15. julijem in 22. avgustom zaprla oddelek D Centra za bolezn srca in ožilja in Center za zastrupitve. Urgenti pacienti pa bodo kljub temu sprejeti.

ge, letos pa so namenili tudi več sredstev kot vrsto let doslej za posodobitev opreme. Glavna sestra KC Polona Zupancič je povedala, da bo treba, če mno-

žicnega odhajanja medicinskih sester in tehnikov ne bodo zaježili, nekatere oddelke zapreti. Na hematološki kliniki na primer je trenutno 16 sester, a jih je le polovica usposobljenih za delo, drugih osem pa je na daljšem bolniškem ali

porodniškem dopustu, dve pa sta pripravnici. Med restvami razmišljajo tudi o »uvozu« s Hrvaske in Slovaske.

Katarina Novak

NA KRATKO

Zora Cankarjeva drugič,
tokrat multikulturalna

LJUBLJANA - V vojnih razmerah Sarajeva je v letu 1993 ponovno vzniknila revija Zora Cankarjeva, ki jo izdaja Slovensko kulturno društvo Cankar. Prvic je izhajala od 1934. do 1941. pod okriljem Društva kulturnih delavcev Cankar. Čeprav so sedaj Slovenci v BiH manjšina, društvo z revijo ni njen predstavnik. V njem ne delujejo samo Slovenci, ampak tudi drugi, ki se na kakršenkoli način ukvarjajo s slovensko kulturo. Zato je revija zastavljena multikulturalno. Prispevki sodelavcev različnih narodnosti so dvojezični. Prizadevajo si, da bi bil na začetku vsakega članka povzetek v »nasprotnem« jeziku - članki Slovencev v bosansčini, kot ji sedaj pravijo, članki neslovenskih avtorjev pa v slovenscini. Glavna urednica Nada Potočnik Salom, Dzevad Hozo, Hanifa Kapidžić Osmanagić, Juraj Martinović in Josip Osti, ki sestavljajo uredništvo, so doslej ustvarili dve številki. Večji del prostora v reviji zavzemajo razprave v Tribuni, ki jo prireajo vsake tri mesece na različne teme. Tokrat so strokovnjaki dokazovali, da multikulturalnost Sarajeva ni le prazna beseda. Prizadevajo si objaviti tudi cimvec novic o kulturnih dogodkih v Sloveniji, imajo pa tudi stalno rubriko o slovenskem jeziku. Zelijó si izogibati politiki, kar je težko glede na to, da tudi politika determinira dogajanje okoli njih. Zbiranje člankov in distribucija revije sta se vedno povezana z veliko improvizacije, upajo pa, da bo nekega dne revijo mogoče dobiti tudi v Sloveniji. (K. H.)

Murkova priznanja in listine

ROGATEC- Slovensko etnološko društvo je 3. junija na občnem zboru v Rogatcu podelilo Murkova priznanja in listine. Predsednica društva Mira Omerzel Terlep jih je izročila dr. Tonetu Cevcu, Adi Bar Jansa in Konzervatorski sekciji društva.

Dr. Tone Cevc je prejel priznanje za življenjsko delo. Od leta 19971 je znanstveni sodelavec Instituta za slovensko narodopisje, bistven pa je njegov prispevek na področju raziskovanj ljudske stavbne dediscine. Rezultat intenzivnih terenskih raziskav so številne monografije, s katerimi Cevc sledi razvoju ljudskega stavbarstva od prazgodovinskih zavetisc, drvarskih in kraskih hišk, do pastirskih in plansarskih koč nasih Alp pa vse do kmečke hiše in naselij. Listino za življenjsko delo so podelili Adi Bar Jansa, ki je pripomogla k uveljavljanju etnologije na področju spomeniskega varstva. Njeno tridesetletno strokovno delo je obsegalo evidentiranje, vrednotenje in raziskovanje etnološke stavbne dediscine, izdelavo konzervatorskih programov in izvajanje prenov objektov. Murkovo listino je dobila se Konzervatorska sekcija, ki je med najaktivnejšimi v etnološkem društvu. Poleg običajnega varovanja nepremične dediscine imajo pomembno vlogo pri usmerjanju dela etnologov, članom pa komisija za podelitev priznanj čestita za pokončno drzo pri uveljavljanju etnološkega metodološkega pristopa. (K.H.)

LIKOVNA UMETNOST / 1. TRIENALE

Zdaj je čas
medvladja

Aleksij Kobal: Starless, 1992, mešane tehnike na platnu

LJUBLJANA - V Moderni galeriji bodo nočoj ob 20. uri odprli razstavo U3 - prvi Triennale sodobne slovenske umetnosti. Razstava je pomembna novost v programu Moderne galerije, s katero želijo zapolniti vrzel, ki jo je bilo doslej čutiti na področju celostnejših predstavitev aktualne slovenske likovne umetnosti.

V številnih slovenskih razstaviščih se vsako leto zvrsti mnogo osebnih in skupinskih razstav slovenskih avtorjev, razstav, ki bi v rednih časovnih obdobjih prinesle celosten pregled najnovejših domačih likovnih trendov pa doslej nismo poznali. V Moderni galeriji so zato so letos prvič organizirali Triennale sodobne slovenske umetnosti z naslovom U3. S trienalom želijo »situacijo disciplinirati«, hkrati pa uvesti ritem časovnega obdobja treh let, v katerem se situacija najnovejših trendov na domačem likovnem prizorišču ze spremeni, nanj ze stopijo nova imena. Koncept trienala

sloni, podobno kot na pomembnih prireditvah na tujem, kakršna sta beneška Biennale ali Documenta v Kasslu, na osebni selekciji enega samega selektorja, ki je zanjó tudi polno odgovoren. Kot prvi je za U3 selekcijo prispeval svoj delež eden naših najvidnejših likovnih kritikov in publicistov, profesor umetnostne zgodovine na ljubljanski Akademiji za likovno umetnost dr. Tomaž Brejc.

Cez tri leta bodo organizatorji povabili k projektu selektorja iz tujine - s tem želijo pogled na našo sodobno umetnost dopolniti s pogledom kritika, ki našo umetnost spremlja z ra-

zdalje. Selekcija pa bo vselej osebna in bo vsakokrat prinesla povsem subjektiven pregled posameznega selektorja, s tem pa tudi možnosti za polemike in kritična razmišljanja. Dr. Brejc je za tokratni U3 izbral dela tridesetih avtorjev (nekateri se predstavljajo tudi zunaj Moderne galerije), ki vključuje tako starejše kot najmlajše likovnike. Trenutno situacijo na našem likovnem področju je ocenil kot medvladje, oziroma Interregnum - tako je tudi je naslovil uvodno studijo v katalogu, ki spremlja U3. Gre za trenutno obdobje brez dominantne estetske norme, za čas ustvarjalne negotovosti, ki se ga se dotika izkušnja modernizma, hkrati pa je temeljito v obdobju postmodernega pluralizma. Gre za obdobje avtopoetik, poskusov in iskanj. (V. U.)

GLASBENE NOVICE

Nov posnetek Gounodovega
Fausta

Opera Faust francoskega skladatelja Charlesa Gounoda je brez dvoma eno najbolj priljubljenih del francoskega repertoarja. Pred kratkim je založba Teldec izdala nov posnetek, ki bi moral biti, sodeč po imenitni pevski zasedbi, zelo uspešen. Dirigent je Carlo Rizzi, pojejo pa Jerry Hadley, Cecilia Gasdia, Samuel Ramey, Susanne Mentzer in veteranka Brigitte Fassbaender (Siebel). Zbor in orkester prihajata iz Velske narodne opere.

Tancredi v Berlinu

V sezoni 1994/95 bo Berlinska državna opera predstavila dve različici Rossinijeve opere Tancredi. Prva, t. i. verzija iz Ferrare s tragicnim koncem, bo na sporedu septembra (premiera: 25. 9., pevci: Jochen Kowalski, Lynne Dawson, Robert Gambill), druga, verzija iz Benetk, pa oktobra (premiera: 6. 10., pevci: Kathleen Kuhlmann, Laura Aikin, Jeffrey Francis). Ostale premiere naslednje sezone bodo: Mozartova Carobna piscál, dirigent: Daniel Baremboim, režiser: Avgust Everding. 5. novembra je predvidena premiera Wagnerjevega Siegrida (v okviru celotne izvedbe cikla Prstan); dirigiral bo Daniel Baremboim, režiral pa Harry Kupfer. Maja 1995 pa bo Zubin Mehta dirigiral novo predstavo Aid, pevci pa bodo: Nina Rautio, Dolora Zajick, Michael Sylvester in Sergei Leiferkus. Poprej, v januarju, bo se premiera Beethovnove opere Fidelio.

Berlinski filharmoniki
bodo igrali 99 koncertov

Tema naslednje sezone Berlinskih filharmonikov bo Pogledi grške mitologije in atenske tragedije. Za uvod bosta koncertni izvedbi opere Elektra Richarda Straussa (pevke: Deborah Polaski, Catherine Malfitano, Marjana Lipovsek, dirigent: Claudio Abbado). Na Berlinskem festivalu (Berliner Festwochen) bo osrednja osebnost skladatelj Pierre Boulez, ki bo dirigiral tri koncerte, ki bodo 15., 28. in 29. septembra. Orkester bo pocastil tudi 100. obletnico rojstva skladatelja Paula Hindemitha. Umetniški vodja Abbado bo dirigiral tri koncerte z deli Hindemitha in Bacha. Berlinski filharmoniki bodo doma odigrali 99 koncertov, 19 zunajabonmajske, med drugim pa bodo dirigirali: Daniel Baremboim, Klaus Tennstedt, Seiji Ozawa, Simon Rattle, Yehudi Menuhin, Wolfgang Sawallisch, Nikolaus Harnoncourt, Berhard Haitink in Zubin Mehta. Slovenka Marjana Lipovsek pa bo sodelovala tudi pri Verdijevem Rekvemu.

25. obletnica Plácida Dominga
v Veroni

Osrednji dogodek letosnjega 72. opernega festivala v veronski Areni bo gala koncert (9. avgusta), s katerim bo tenorist Plácido Domingo proslavil 25. obletnico svojega sodelovanja s festivalom. Na sporedu bodo odlomki oper Aida, La Boheme in Otello, drugi solisti pa bodo: Daniela Dessi, Cecilia Gasdia, Daniela Longhi, Stefania Toczyška in Leo Nucci. (Mi. K.)

IZ TUJINE

Nagrajenci 11. festivala
stripov

SIEKRE - Enajsti festival stripov, ki so ga prejšnji četrtek odprli v majhnem švicarskem kraju Sierre, je med drugim opozoril tudi na dela ustvarjalck, ki so se predstavile na treh posebnih razstavah. Belgijski ustvarjalec René Hausman, znan po delu Laiyna, je dobil najpomembnejšo festivalsko nagrado, in sicer za celoten opus. Velika nagrada mesta Sierre je bila dodeljena avtorjema De Mooru in Le Grandu za strip z naslovom Cloveku smrt, živel ozonski plasc (A mort l'homme, vive l'ozone), Ziri pa je podelila tudi nagradi za najboljše humoristični strip in posebno nagrado mlademu ustvarjalcu. Stripi so v to majhno mestoce, znano po vinu in soncu, pritegnili kakih 40.000 obiskovalcev. (AFP)

Z morskim psom in mrtvo
ovco razjezil ljudi

LONDON - Ce je namen moderne umetnosti predvsem sokirati, potem sodi 29 - letni Damien Hirst gotovo med najbolj »vznemirljive« sodobne britanske umetnike. Njegova 4, 2 metra dolga, nenavadna skulptura morskega psa, je razburila društva za zascito zivali, Hirst pa je z njo dobro zaslužil, saj jo je za 50.000 funtov (dobrih 74.000 dolarjev) prodal galeriji Saatchi. Tudi Hirstova najnovejša stvaritev - Mrtva ovca v formaldehidu - je prav tako razjezila ljudi in nekdo jo je celo polil s crnilom. Umetnik pa zato ni žalosten, saj meni, da takšna dejanja le dokazujejo, da njegova dela vzbujajo zanimanje pri ljudeh. (Reuter)

Vox Medicorum na koncertu v Križankah

LJUBLJANA - Komorni zbor Vox Medicorum je ob petnajstletnici svojega delovanja na koncertu v Križankah predstavil program skladb J. S. Bacha, J. Boveta, Orlanda di Lassa, L. Marenzia, J. Galusa, Lennon-Mc Cartneyja, B. Ipavca, F. Mendelssohna, T. Morlyja, P. Robina, R. Schumanna, A. Srebotnjaka in vrsto priredb slovenskih narodnih pesmi. Zbor deluje v okviru Kliničnega centra Ljubljana, vodi ga Matjaz Vrtovec, kot strokovni mentor pa sodeluje Milivoj Surbek. Solistične deleže so peli Judita Caserman, Mojca Golez, Peter Jese in Matjaz Sinkovec.

V dobro založeni knjigarni, pripoveduje norveski učitelj filozofije Jostein Gaarder, avtor zgodovine filozofije »za odrasle od 14. leta dalje« (Sofies verden, Oslo 1991 - medtem ze svetovne uspešnice), je v oddelku za filozofijo odkril knjižne police z napisi New Age in Alternativna filozofija z najrazličnejšimi podnaslovi, zamen pa je iskal knjige, ki bi

govorile o »pravi« filozofiji.

Nekaj podobnega se dogaja s slovensko glasbeno kulturo in ce razmišljamo kot Gaarder, potem lahko ugotovimo, da je naše današnje glasbeno delovanje pravzaprav »alternativno« in deluje kot nekakšna glasbena pornografija, nekakšna instantna dejavnost, saj se napaja zgolj z drago plačanim domisljavo namisljenim domačim in snobistično predstavljenim tujim zvezdnostvom.

Postajamo izključno potrošniki kulturnega prometa in si ob prisotnosti domačih polizdelkov in tuje vrhunske prav na kramarski ravni puhoglavo domisljamo, da smo kulturni. Pa se vendar neka nacionalna glasbena kultura ne manifestira s snobovskimi priredbami in s svetlobnimi stolpi ter podobno kramo, temveč s stanjem duha.

Kultura je mozaična slika stanja miselne dejavnosti, znotraj katerega ima prav glasba gotovo zaradi svoje izjemne nematerialne narave tudi izjemno pomembno mesto. Mi pa - spet po Gaarderju - kot postmoderna, z maso-

vnostjo pogojena družba, brodimó po teh mozaičnih kamenčkih in vse gledamo in dojemamo zgolj v kosčkih. Zato je vsa naša kramarska in tako imenovana alternativna glasbena dejavnost zgolj dejavnost miselne odsotnosti in strokovnih manjkov, ki se, prav zaradi odsotnosti globalnega gledanja dokončno sestavljive mozaične slike prisotnosti in uveljavljenosti kulture, se pravi našega duhovnega potenciala, potrjuje zgolj s takim ali drugačnim fizičnim nasiljem, ne pa s silo ustvarjalnega umetniškega izraza.

Zato je toliko bolj razveseljivo, da je komorni zbor Vox Medicorum ze s širino programske zasnove svoje koncertne predstavitve, kot jo v glavnem zaman pričakujemo pri poklicnežih, dokazal tudi veličino zavzetosti za glasbo in prav ta zavzetost, prav nič alternativno pogojena, ki so jo pevci zmogli prenesti na poslušalce v polno zasedeni Križevniški cerkvi, prav ta odziv - saj je odobravanje izsililo celo dodatke - je bil gotovo največja nagrada za ze petnajstletno prizadevanje, ki so ga

lahko uresničili le z žrtvovanjem svojega prostega casa. Komorni zbor Vox Medicorum se je na lanski prireditvi Naša pesem v Mariboru ze prebil v sam vrh slovenske ljubiteljske zborovske kulture, kar je s praznovanjem svoje petnajstletnice tudi se potrdil in utrdil.

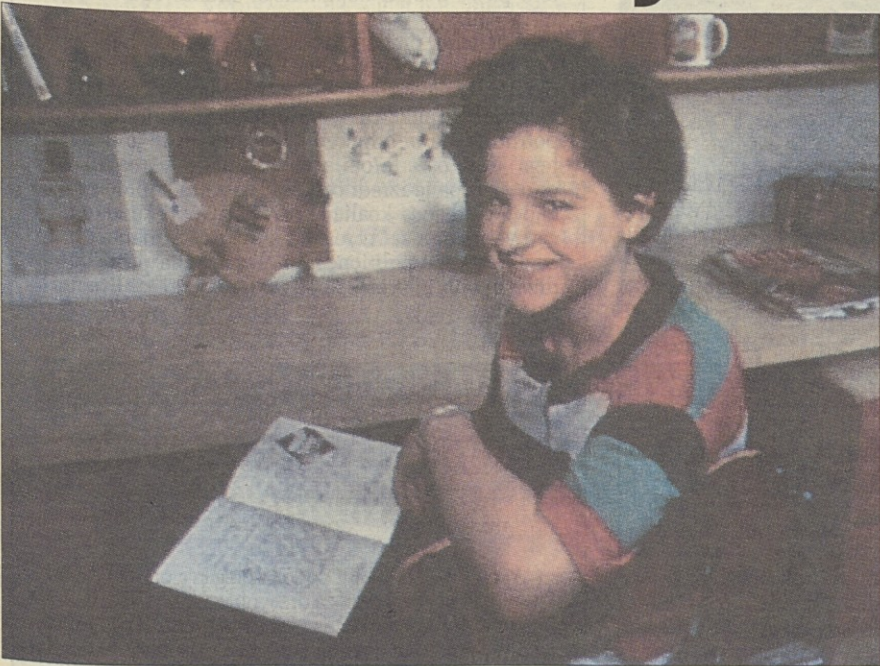
Ob nekdanj toliko uporabljanim in tako zlorabljenem geslu »Narod si bo pisal sodbo sam«, nam ostajata vendarle upanje in domala tudi gotovost, da se bo slovenska glasbena kultura z ljubeznijo in ljubiteljstvom morda le lahko otresla pogubnega poenostavljanja in duhovnega samozadovoljevanja, s katerim se domisljavo odpravljamo na pot v Evropo, ne vedoč, da za resnično suverenost - tudi in predvsem kulturno, kajti brez te se ze sedaj lahko kar ukine - nas samih in v družbi narodov ne pomaga besediceenje dosledno uveljavljanje stroke in strokovnosti brez susmarske kramarije tako imenovanih alternativcev in najrazličnejših drugih verižniških lovcev na sredstva za kulturo.

Milan Stibilj

LITERATURA / ZLATIN DNEVNIK

Ana Frank - to nisem jaz

Zlata z dnevnikom v svoji "nevarni sobi", obrnjeni proti hribom, s katerih streljajo.

LJUBLJANA - Pri Mladinski knjigi je pred kratkim izšla knjiga, ki je kmalu po prvi izdaji (francoski, novembra 1993) doživela velik odmev po svetu, hkrati pa sprožila tudi vrsto polemik. Gre za Zlatin dnevnik, osebne zapise enajstletne Sarajevke Zlate Filipović. Polemike o avtenticnosti zapisov je skusala zaključiti Zlata sama. V medijih je objavila več svojih pisem, v katerih zagotavlja, da so objavljena besedila njena in da jo hudo žalosti, ker se odpirajo razprave o resnici in resničnosti objavljenega teksta.

»Vem, da sem napisala svoj dnevnik. Napisala sem ga zase. Ko sem dovolila njegovo objavo, sem to storila z namenom, da svetu povem nekaj o otrocih in otrostvu v Sarajevu,« je med drugim zapisala v svojem odgovoru na članek, objavljen letosnjega 28. marca v Guardianu. Dnevnik je izšel na pobudo Unicefa, ki je v »tednu Unicefa« zelel objaviti vojni dnevnik otroka in komisija je med mnogimi izbrala prav Zlatine zapise. Deklica piše podobno kot večina mladostnikov po svetu. O

praznovanjih rojstnih dni, o svojih prijateljih in sosolcih, o domačih ljubljencih, o sorodnikih in učiteljih. K vsemu pa seveda dodaja utrip časa in prostora, ki je bistveno drugačen kot drugod po svetu. Dnevi so si med seboj podobni, en dan ni elektrike, naslednji dan ni vode, končno ni več ne enega ne drugega. Umirajo njeni znanci in sorodniki, večina njenih prijateljev je mesto zapustila, zato ostaja sama, celo brez svojega najljubšega instrumenta - klavirja, ki stoji v »nevarni sobi«, obrnjeni proti hribom,

s katerih streljajo.

Mnogi so njeno pisanje primerjali z dnevnikom Ane Frank. Zlata na to odgovarja: »To nisem jaz, drugi so si dovolili, da me imenujejo 'Ana Frank iz Sarajeva'. Sama nikoli nisem delala primerjav z njo. Kako naj se primerjam z njo in njeno usodo?« (Guardian, 2. april 1994).

Knjiga, ki je najprej izšla v francoskem prevodu, ki mu je sledila objava se v enaindvajsetih drugih jezikih, doslej se ni izšla v originalnem, srbohrvaskem jeziku. Podobna je usoda večine knjig, ki v vojnem času nastajajo po svetu, piscem pa ostane le upanje, da bodo njihove misli nekoč, v miru, lahko prebirali tudi njihovi sonarodnjaki.

Vanda Straka

GLEDALIŠČE / PG KRANJ

Ohraniti dosedanje popularnost

KRANJ - V prihodnji gledališki sezoni si bodo abonenti kranjskega Prešernovega gledališča lahko ob treh uprizoritvah domačega gledališkega ansambla ogledali se dve gostujoči predstavi. Lani so Kranjčani na svojih predstavah zabeležili okrog 50 tisoč obiskovalcev, nastopili pa so v 23 slovenskih krajih ter italijanski Gorici in Trstu.

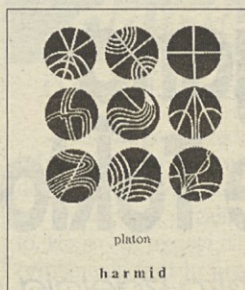
Prešernovo gledališče je sicer že pol leta, gledano formalno-pravno, brez direktorja. Njegovo vlogo sicer opravlja Milan Marinic, direktor, ki mu je mandat uradno potekel zadnje dni preteklega leta, od tedaj pa opravlja »dela in naloge« le na temelju stališča občinskega sekretariata za družbene dejavnosti, ki meni, da je Marinic primeren za takšna dela do izvolitve novega direktorja. In kakšno so bili bistveni poudarki nedavne casnikarske konference PG-ja, na kateri sta Milan Marinic in Matija Logar, umetniški vodja gledališča, predstavila nekaj statističnih podatkov o pravkar končani sezoni in repertoarni načrt za prihodnje leto? Ansambel Prešernovega gledališča je lani opravil 182 ponovitev svojih predstav, kar je približno toliko kot leto poprej, številka pa je polovico višja od tiste, ki jo zahtevajo obveznosti do financerjev. Kranjčani so gostovali v 25 različnih krajih, na odru PG-ja pa so se v iztekajoči sezoni zvrstila prav vsa slovenska poklicna dramska gledališča

vključno z lutkovnima. V Kranju so v zadnjih letih zabeležili tudi precejšnje povečanje števila abonentov, ki jih je bilo letos 1.500. Velja tudi omeniti, da je uspešnica PG-ja iz leta 1992 doslej doživela že 140 ponovitev.

Prihodnje leto si bodo obiskovalci PG-ja lahko ob dveh se neizbranih gostujočih predstavah ogledali F. G. Gorcein Dom Bernarde Albe v novem prevodu Alenke B. Vrabec in režiji Bojana Jablanovca. Sledila bo slovenska praznovedba komedije J. Moritmerja - B. Cooka Ko mačke ni doma v prevodu Jakoba J. Kende, tretja premiera in hkrati otvoritvena predstava jubilejnega 25. Tedna slovenske drame pa bosta Zlata čevljevka Dominika Smoleta v režiji Matjaza Klopčica, s čimer se bo nadaljevalo uspešno sodelovanje omenjenega režiserja s kranjskim gledališčem. Besedilo Matije Logarja Speckahla na kahli pa bo namenjen mlajši gledalski publiki, slo pa bo za krstno uprizoritev. Logar je poudaril, da bodo v gledališču v znanstvenem smislu obdržali enako shemo kot v preteklih letih z željo po ohranitvi dosedanje popularnosti PG-ja. Profesionalna kadrovska zasedba v Kranju ostaja ista, le Judita Zidar je predstirimi meseci prekinila redno delovno razmerje in bo poslej s PG-jevo sodelovala pogodbeno, enoletno zaposlitev pa je dobila igralka Tanja Dimitrijevska.

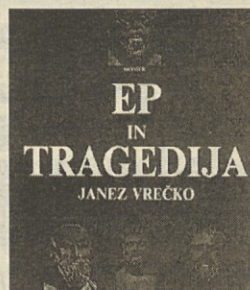
(V. B.)

IZŠLO JE / KNJIGI IN REVIJI

Platon: Harmid

Zalozila Zalozba Obzorja Maribor, opremil Marko Pogačnik, natisnila Dravska tiskarna Maribor, 1994, 500 izvodov, mehka vezava, 112 strani, 1.698, 90 tolarjev. Polovica knjige, ki je izšla kot 121. zvezek Znamenj, je prevod Platonovega Hermida (Charmides), ki ga je pripravil Boris Vežjak. Le-ta pa v spremni studiji ugotavlja, da sodi Harmid med zgodnejše stvaritve, ki se ne tvorijo besedil, v katerih je Platon dopolnil svojo misel in razvil lastno nadgradnjo Sokrata v teoriji idej. Za to skupino »sokratskega obdobja« sta pomembni dve značilnosti: v njih je se vedno osrednja figura Sokrat in njegova ziva »metoda« (Platon se posveča spominskemu opisu svojega učitelja in njegovi dejavnosti), po drugi strani pa je teoretsko polje, v katerega Platon zahaja, tipično sokratsko obeležje - problematika omenjenih dialogov je tako skoraj izključno etična in zaokroža Sokratov nauk o vrlinah. (J. S.)

Janez Vrečko: Ep in tragedija

Zalozila Zalozba Obzorja Maribor, opremil Viktor Sest, natisnilo GZP Mariborski tisk, 1994, 500 izvodov, trda vezava, 474 strani, 4.977, 00 tolarjev. Avtor razpravlja o Ahilovi smrtnosti in iz tega izhajajoči jezi, ki Iliado razdeli na področje javnega in zasebnega. Ahil je tragični junak, ki živi se v epu, govori pa jezik tragedije. V drugem delu zanimata avtorja nastanek in konec grške tragedije. Izhaja predvsem iz Aristotelove Poetike, raziskuje ditiramb in satirsko igro in vnasanje tragičnih vsebin v satirski ditiramb. S tem sele tragedija kot prvotno komicna igra postane vzvisena in tragična z eno samo možno peripetijo: iz sreče v nesrečo. V tretjem delu pa Vrečko v luči dvojnosti med ritualno in herojsko tragedijo analizira Evripidove Bakhe in Sofoklejevega Kralja Ojdiipa in Ojdiipa na Kolonu. Po Bakhi tragedija ni več mogoča, po Ojdiipu ni več potrebna. Čas je za nastanek romana. (J. S.)

Toleranca

Casopis za kritiko znanosti, domisljijo in novo antropologijo, številka 164-165, letnik XXII, Studentska organizacija Univerze v Ljubljani, 1994, 2100 (za studente 1050) tolarjev. Tema najnovejše številke je toleranca, ki jo uređnik Igor Pribac v uvodu definira kot »eno tistih sumljivih lepodusnih vrednot, ki jih imamo vedno radi na jeziku, razen tedaj, ko bi bilo najbolj potrebno.« Zanimivo »anarhičen« blisk prinaša tako prispevke domačih kakor prevode besedil tujih avtorjev (omenimo Locke, Mirabeauja, Marcuseja, Milla in Lévi Straussa), ki na vrsto načinov obravnavajo strpnost do drugih in drugačnih, pa najsi gre za invalide ali Beavisa in Butt-Heada. Tonci Kuzmanič tako npr. analizira postsocializme in ugotavlja, da ima vsak sistem te vrste svoje »Tiste«, sovraže, brez katerih pač ne gre. Del revije, posvečen Paulu Feynabendu, prinaša odločitev njegovega besedila Proti metodi ter spominsko besedilo Darka Polška, številko CKZ-ja pa sklepa vrsta kritik (domače in tuje) družboslovne literature, ki je izšla v zadnjem času. (T. V.)

Ars vivendi

Številka 21-22, Ljubljana, maj 1994, izdaja DOMUS, 144 strani, 1.000 tolarjev. Prenovljena in pomlajena revija vabi z novo podobo in temami. Izredno lep dizajn uokvirja vsebino v znamenju mode, oblikovanja in interiera. Revija je lani prenesla svojo ustvarjalnost s področja opisovanja tudi na oblikovanje. Nastala je kolekcija čevljev pro ars vivendi oblikovalke Nade Vodusek, ki tokrat predstavlja kolekcijo pomlad-poletje 94. Fotografije spregovorijo o modnih stvaritvah slovenskih oblikovalcev, pokukajo pa se v nekaj butikov Pariza in Udina. V Franciji izhaja sorodna revija Jardin des modes, o kateri pripoveduje njena urednica. To pa ni edini intervju v tej številki; pogovarjali so se s Kostjo Gatnikom, slikarjem in ilustratorjem, s krajinskim arhitektom Dušanom Ogrinom in z Iztokom Aberskom. Sklop clankov o dizajnu se ukvarja z oblikovanjem stekla, stolov, obvesti nas o dosežkih študentov oblikovanja in natrese nekaj tem iz tujine. Ostane še strip Mihe Mazzinija, fotoreportaza iz tropskega pragozda, predstavitev kiparke Marine Grzinič in pregled razstav v galerijah. (K.H.)

Zlatin dnevnik

Torek, 3. december 1991

Danes je velik dan - moj rojstni dan. Vse najboljše, Zlata!! Ampak na žalost sem bolna. Imam vnete sinuse in grlo...

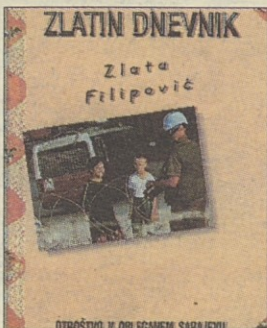
no, prav, ozdravela bom, s sosolkami bomo praznovali praznovale kdaj drugič. "Ta veliki" (sorodniki in družinski prijatelji) so mi kljub bolezni prisli vscit za rojstni dan...

Povabljeni so pravkar odsli, jaz pa sem tudi ze utrujena. Ne morem vec pisati, ker mi je zmanjkalo idej in navdiha. Lahko noc.

Sobota, 4. april 1992

Dear Mimmy, danes je bajram (velik muslimanski praznik). Na ulicah ni veliko ljudi. Najbrz zato, ker jih je strah zgodb o bombardiranju. Ampak Sarajeva niso bombardirali. Ocitno je mama imela prav, ko je rekla, da so to lazi. Hvala bogu!

Rada te imam, Zlata.

Sobota, 18. april 1992

Dear Mimmy, obstreljujejo nas, granate padajo. Res je VOJNA. Ocka in mama sta zelo zaskrbljena; sinoci sta pozno v noc bedela in se pogovarjala. Razmisljata, kaj bi morala ukreniti, ampak teško se je pametno odlociti. Ali naj odpotujemo in se locimo ali naj vsi skupaj ostanemo v Sarajevu? Keka bi me rada vzela s seboj na Ohrid. Mamo ze misel na to možnost spravlja v obup, in kar ne more nehati jokati, ceprav se trudi, da jaz tega ne bi opazila. Ampak jaz vse to vidim. Vem, da slabo kaze. miru je konec. Vojna je nenadoma vdrla v naše

mesto, v naso hiso, v naše glave in v naše življenje. to je strasno. Prav tako strasno, kot gledati mamo, kako pripravlja moj kovček. Rada te ima Zlata.

Sreda, 21. oktober 1992

Dear Mimmy, danes ima ocka rojstni dan. dala sem mu velik poljubček in mu zazelela vse najboljše. Za to priloznost smo spekle kolacke "à la Mirna". Mimmy, nekaj ti moram povedati: kot ves, ti pisem (skoraj) vsak dan. Se spomniš poletne sole v krajevni skupnosti? Pogovarjali smo se, sli v gledališče, recitirali, in kar je bilo najbolj zanimivo, pisali spise. Super je bilo, dokler ni priletela tista prekleta granata in ubila našega prijatelja EL-DINA.

Maja se vedno dela pri nasi tovarisici Ireni Vido- vič. Ves, kaj me je zadnjic vprasala?

"Ali pišes dnevnik, Fipa?" (Fipa je moj vzdevek.)

"Ja," sem ji odgovorila. "Ali pišes o svojih ma-

lih skrivnostih ali o vojni," sem rekla.

"Ona pa: "Fipa, ti si neverjetna!"

To mi je povedala, ker bi radi objavili kakšen otroški dnevnik. To bi bil lahko tudi moj dnevnik, hočem reci TI, MIMMY! Zato sem te prepisala v drug zvezek, ti pa si sla na obcino, kjer te bodo prebrali.

Ravnokar sem izvedela, Mimmy, da te bodo objavili. Za teden UNICEFA bodo izdali knjigo. In to prav mojo! SUPER!

Danes imam se eno dobro novico. Dobili smo elektriko.

Oh ne, ura je 17.45 in spet smo brez elektrike. Sa-

mra pravi, da jo bomo kmalu spet dobili. Upam, da res. Ciao!

Zlata

Ponedeljek, 1. februar 1993

Dear Mimmy, februar je tu. Cez tri dni bo minilo deset mesecev, odkar v Sarajevu vladajo pekel, kri in strahote vojne. Danes je Kenanov rojstni dan. Zal ne moremo na praznovanje, ker spet streljajo. Upala sem ze, da bo konec vojne, ampak ne, mora se nadaljevati.

Zlata

Ponedeljek, 2. avgust 1993

Dear Mimmy, spet novinarji, fotografi, snemalci. Pisejo, fotografirajo, snemajo, potem pa vse to posljejo v Francijo, Italijo, Kanado, Japonsko, Spanijo in Ameriko. Medve, Mimmy, pa ostajava v Sarajevu in cakava. Na koga? Nanje, seveda.

Primerjajo me z Ano Frank. Tega me je strah, Mimmy. Nocem koncati tako kot ona. Zlata

Zlata Filipović, odlomki

KOREJSKI POLOTOK / JEDRSKI SPOR

Pjongjang obtožuje Tokio

Japonska bi lahko izdelala jedrsko orožje, če bi hotela

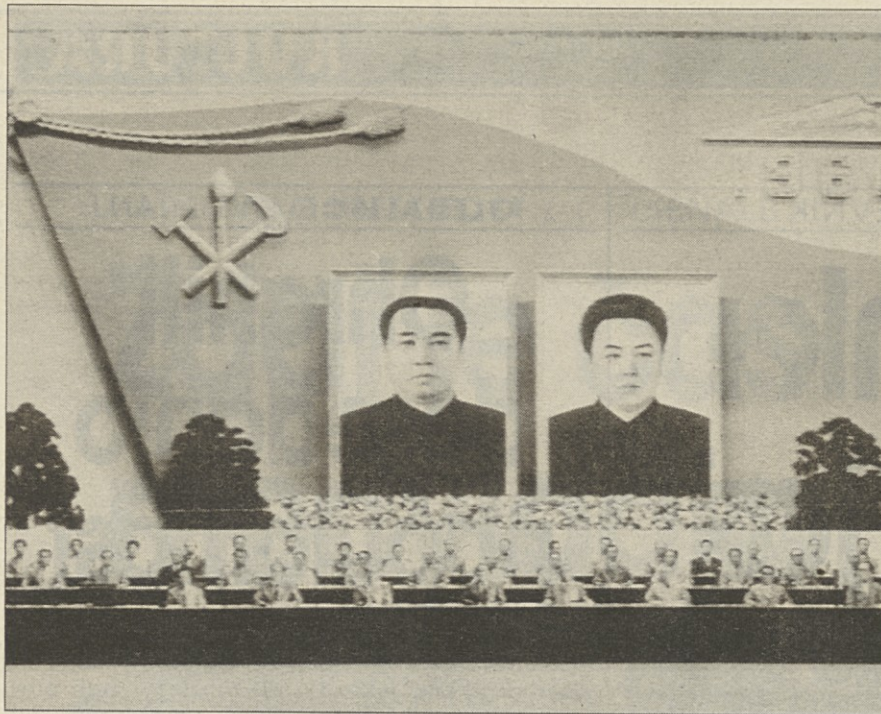
TOKIO, SEUL - Vodstvo Južne Koreje, ki mu zaostrovanje odnosov s Pjongjangom ni prav nič pogodu, saj negativno vpliva na gospodarstvo in med ljudmi povzroča precej strahu, je vodstvu Ljudske Republike Koreje pisno predlagalo skorajšnji prvi sestanek predsednikov obeh držav.

Seul predlaga, da bi 28. junija organizirali pripravljalni sestanek v obmejnem in močno zastraženem mestu Panmunjom. Južnokorejski minister za združitev Lee Hong Koo je novinarjem povedal, da se njegova vlada zavzema za mirno reševanje spora v zvezi z domnevno gradnjo jedrskega orožja na severu. Tudi ameriški predsednik je po vrnitvi nekdanjega predsednika Carterja - ta se je v Pjongjangu sicer mudil na zasebnem obisku - dejal, da obstaja nekaj vzpodbudnih znakov, vendar bo moral Pjongjang pred začetkom

pogovorov bolj prepričljivo kot doslej dokazati, da ne gradi jedrskega orožja.

Zanimivo pa je, da je severnokorejska tiskovna agencija KCNA hitro izkoristila neprevidno izjavo japonskega premiera Hate, ki je med drugim dejal, da ima Japonska vse potrebno za izdelavo jedrskega orožja, če bi ga zares želela narediti, vendar tega ne name-rava. Ob tem je dodal, trdi korejska tiskovna agencija, da Japonska nima jedrskega orožja, ker to od nje zahteva določilo sporazuma o nesirjenju jedrskega orožja, katerega sopolisnica je Japonska.

Pjongjangu je izjava, ki jo je Hata pozneje skušal omiliti, čes da ni bila mišljena tako, kot so jo prenesli novinarji, pršla v trenutku zaostrovanja zaradi lastnega jedrskega programa se kako prav. »Zdaj je jasno, da so trditve japonske vlade o zgolj miroljubni uporabi jedr-

»Spoštovanje« voditeljev v Severni Koreji (Telefoto: AP)

skih potencialov lažne in so le sredstvo za zavajanje domače javnosti,« trdi severnokorejska tiskovna agencija KCNA. Japonske obtožbe o sever-

nokorejskem jedrskem programu je KCNA obsodila kot »laži japonske vlade, ki se je v naporih, da bi oblatila Severno Korejo, povezala z me-

dnarodnimi reakcionarnimi silami drugod po svetu«, saj »Pjongjang nima ne potrebe ne kapacitet za gradnjo jedrskega orožja.« (Reuter)

KOLUMBIJA / IZVOLILI NOVEGA PREDSEDNIKA

Konec vladavine podzemlja?

Država, ki slovi po tihotapcih mamil, potrebuje spremembe

BOGOTA - Na kolumbijskih predsedniških volitvah je zmagal kandidat vladajoče Liberalne stranke Ernesto Samper. Svojege konservativnega nasprotnika Andresa Pastrana je po podatkih državne volilne komisije premagal za slaba dva odstotka, kar je najtesnejši volilni rezultat predsedniških volitev v dvajsetih letih.

»Pred nami se je odprlo novo okno,« so bile prve besede, ki jih je novi predsednik (na sliki) namenil množici privrženec. Manj optimističen je bil poraženec Pastrana: »Kandidiral sem zato, da bi se postavil po robu korupciji in pranju denarja, nagrabljenega s prodajo mamil. Zato sem poudarjal, da predsednik, ki je prejemal denar od preprodajalcev kokaina, nima pravice voditi Kolumbije.« Pastranova izjava je vzbudila nemalo vprašanj. Samper je bil namreč leta 1989 tarča napada »kokainskih atenta-

torjev« in takrat so mu zdravniki komaj rešili življenje. Morda je Pastrana meril na Samperjevo predvolilno kampanjo, v kateri je slednji pred boj proti mamilom, ki so v Kolumbiji že nekaj let med najbolj zgočimi problemi, postavil odpiranje novih delovnih mest in oživljanje kmetijstva. Policija je namreč decembra lanske leto med aretacijo ubila kokainskega kralja Pabla Escobarja, glavnega organizatorja kolumbijskega trga s tridimi drogami, zato boj proti mami-

lom po Samperjevih besedah, »ne sodi več v samo ospredje«.

Ob koncu volitev je najbolj zadovoljna volilna komisija. Lani je na volišca prišlo le slabih 40 odstotkov volilcev. Njihov strah je bil se toliko bolj utemeljen zaradi svetovnega prvenstva v nogometu, ki ga marsikateri Kolumbijec postavlja pred vse druge dolžnosti. Vendar so volilci tokrat volitve vzeli resno, saj jih je na volišca prišlo »kar« 56 odstotkov.

(Reuter, Telefoto: AP)

FRANCIJA / ODPSTOP VODITELJA SOCIALISTOV ROCARDA

Prva žrtev evropskih volitev

Socialisti stavijo na predsednika Evropske komisije Delorsa

Francoski socialistični stranki se napoveduje morilsko poletje, polno grenkih bojov za osebno prevlado in programsko usmeritev. Michel Rocard, ki je lani oktobra prevzel krmilo Socialistične stranke (PS), ki bi jo moral zmagovalno popeljati v Evropski parlament in zatem se v palače na Elizejskih poljanah, je moral zaradi neuspeha na evropskih volitvah odstopiti. Volitve v strasbourski parlament so terjale svojo prvo žrtev, čeprav so mnogi napovedovali, da bo ta žrtev španski premier Gonzalez.

Odkar so marca lani neogolisti prevzeli oblast - od takrat pa premieru Edouardu Balladurju priljubljenost nezadržno narasla - gre francoskim socialistom vse narobe. Edini socialist, ki ga francoski volilci sploh se upošteva, je zato zadnje upanje PS, je predsednik Evropske komisije Jacques Delors. Po desetih letih službovanja v bruseljski komisiji je Delors hkrati tudi edini francoski politik, ki lahko stopi ob bok Balladurju. Ta je po javnomnenjskih raziskavah tudi edini favorit za predsedniške volitve, ki bodo maja prihodnje leto.

Vendar Francozi, predvsem pa njihovi politiki, ne zaupajo raziskavam javnega mnenja. Tudi Michel Rocard se je tolažil, da se bo ponovila zgodba iz leta 1981, ki so ankete le tri tedne pred predsedniškimi volitvami govorile v prid Giscardu d'Estaingu, volilci pa so se odločili za François Mitterranda. Vendar je za Rocarda, nekdanjega ministra za planiranje, kmetijskega ministra in premiera, prepozno. Razblinile so se mu dolgoletne sanje, ki jih je pred več kot dvajsetimi leti izrekel v presenečenje vseh strankarskih kolegov: »Ko bom vodja

socialistov in pozneje predsednik republike...«

Svojih predsedniških ambicij ni nikoli dobro skrival in razočaran je bil obakrat, ko se je PS odločila, da bo njen kandidat Mitterrand, za katerega je Rocard že leta 1980 menil, da je za predsednika prester. Vendar se danes poslavlja Rocard, ne Mitterrand. Ta dva politika pa se razlikujeta še v marsičem: medtem ko je Mitterrand bolj literaren tip, ki se izraza v jasni in lepi francosčini ter verjame, da je kapitalizem zlo, ima Rocard rad številke, izraza pa se v nerazumljivem tehnokratskem jeziku in celo pisci njegovih govorov imajo pogosto težave, ko ga prepičujejo, naj govori bolj preprosto. Ambiciozni Rocard, protestant iz intelektualne družine (njegov oče je general de Gaulle odlikoval za raziskave, ki so Franciji omogočile, da je sestavila

Michael Rocard (Telefoto: AP)

svojo prvo atomsko bombo, se lahko pohvali tudi z diplomom najelitnejše francoske sole ENA (École Nationale d'Administration), ki svojim studentom že vnaprej zagotavlja več kot solidno kariero. Tam si je našel tudi dva pomembna prijatelja: Jacquesa de Larosière, nekdanjega guvernerja francoske narodne banke in sedanjega predsednika Evropske banke za obnovo in razvoj, ter Jacquesa Chiraca, sedanjega zupana francoske prestolnice.

Rocard in Chirac sta bila neločljiva prijatelja: oba nervozna, hiperaktivna, verizna kadilca z levicarskimi teznjami sta bila celo zaljubljena v isto dekle. Kljub različnim političnim potema sta ostala prijatelja do današnjih dni, in če kdaj, potem danes Rocard potrebuje pomoč Chiraca, ki je se nedavno dejal: »Michel je pravi prijatelj. Če bi kdaj potreboval osebno uslugo, bi sel zanj tudi na konec sveta.«

Ana Kovac

NOVICE

Korenček in palica za Haiti

NEW YORK - Združene države so se odločile za novo strategijo do Haitija, potem ko so poročila varnostno-obveščevalnih služb pokazala, da med haitskimi vojniki in castniki narašča nezadovoljstvo. Washington bo skušal prepričati voditelje hunte, naj se, dokler je se cas, odrečejo oblasti v zameno za udobno življenje v izgnanstvu. Ameriška vlada je tudi večini vojakov in policistov, ki so leta 1991 sodelovali v prevratu proti demokraciji izbranemu predsedniku Aristidu, obljubila, da se bodo izognili kazni, če Aristidu omogočijo vrnitev na položaj. Novico je posredno potrdil tudi Bill Clinton z izjavo, da Američani ne nameravajo nikogar preganjati. (Reuter)

Negotova usoda francoske pobude za Ruando

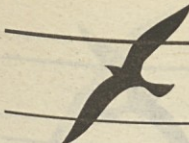
KIGALI - Uporniška Ruandska domoljubna fronta je v ponedeljek sprožila vrsto napadov na položaje vladnih sil v ruandski prestolnici. Pripadniki OZN so evakuirali več sto civilistov, ujetih sredi vojskujočih se strani. Francoski mirovni odposlanec Jean-Michel Marlaud je odpotoval v Ruando, kjer naj bi pojasnil cilje nacrtovanega vojaškega posredovanja, ki ga predlaga Pariz. Poveljnik uponikov Paul Kagame je že sporočil, da se z Marlaudom ne namerava sestati, evropski diplomatski krogi pa dvomijo, da bo Franciji uspelo pridobiti zaveznike za operacijo. (Reuter)

Premirje v Jemnu je še daleč

ADEN - Sprti jemski strani se po mnenju mirovnega odposlanca OZN Brahimiya strinjata, da je premirje nujno, ne moreta pa se sporazumeti o načinu njegovega nadzora. Severnojemenska delegacija je v Kairu predstavila nov sveženj predlogov, ki predvidevajo ozivitev mešane vojaške komisije, telesa, ki je obstajalo že pred vojno, a svoje naloge ni izpolnilo. Tako rešitev je južna stran doslej odločno odklanjala, saj vlada v Adnu zahteva, naj za morebitno premirje poskrbijo sile OZN. Boji so se medtem nadaljevali. Se posebej srditi so bili v okolici Adnai. (Reuter)

Sinn Fein ne bo maščeval umorjenih katoličanov

DUBLIN - Garry Adams, predsednik političnega krila Irske republikanske armade Sinn Fein, je pripadnike organizacije pozval, naj se ne maščujejo zaradi sobotnega umora šestih katoličanov v Loughinisladnu, ki so jih postrelili protestantski skrajneži, privrženci prepovedanih Sil za osvoboditev Ulstra (UVF). Adams je dejal, da povračilne akcije, v katerih nedolžni ljudje umirajo samo zato, ker so te ali one vere, ne smejo več biti del Irine strategije. Poleg tega bi bilo nadaljnje razpihovanje sovratstva voda na mlin UVF, ki je ena od tistih sektaskih frakcij, ki skušajo z vsemi sredstvi spodkopati anglesko-irsko prizadevanja za mirno rešitev 25 let trajajoče severnoirske krize. Zadnjo verizno reakcijo napadov in maščevanj je z ubojem dveh protestantov v Belfastu prejšnji teden sprožila radikalna Irska narodnoosvobodilna armada (INLA), odcepljeno krilo Ire. (Reuter)

BIH / KRŠITVE PREMIRJA

Streljali so Muslimani

Abdić zapira neubogljive

SARAJEVO - »Muslimanska vojska je z napadi na srbske položaje na severu Bosne grobo krsila dogovor o enomesečnem premirju, vendar je srbska stran doslej pokazala neverjetno mero potrpežljivosti,« je povedal predstavnik Unproforja, ki ni želel biti imenovan. Po drugih virih pa so Srbi na podobna bosanska izzivanja odgovorili s topniškim obstreljevanjem civilnih ciljev v bosanskih mestih.

Tiskovni predstavnik Unproforja je na redni dnevni tiskovni konferenci poročal o približno 150 topniških detonacijah v okolici Doboja ob vznožju gore Ozren. Po njegovih trditvah za zdaj se niso opazili priprav na večje napade bosanske vojske, o čemer zadnje čase vse pogostejše govori srbski viri. Ti ob tem navajajo, da bodo na

nadaljnje muslimanske provokacije odgovorili z enakimi sredstvi in da ne bodo več vztrajali pri »pasivni obrambi«, če Unprofor ne bo ustavil bosanskih napadov. Srbska televizija celo trdi, da je bosanska vojska zavzela nekaj položajev v okolici Vozuce, vendar njihov strateški pomen menda ni bil velik.

Iz Velike Kladuse, kjer kljub ženevskemu dogovoru o premirju potekajo spopadi med Muslimani, ki podpirajo zamisli Fikreta Abdića, in redno bosansko vojsko, ves čas trajanja premirja poročajo tudi o nadaljevanju aretacij tistih za vojno sposobnih, ki se niso pripravljeni boriti zoper bosansko vojsko. Po nepotrjenih podatkih predstavnikov Mednarodnega rdečega križa v Bihaću so od desetega junija, ko so se aretacije za-

Zubin Mehta pred ruševinami sarajevske Narodne knjižnice (Telefoto: AP)

cele, zaprli že od 400 do 700 ljudi, ki se niso hoteli boriti ali so kako drugače nasprotovali politiki lokalnega mogotca. V ponedeljek je predsednik parlamenta samozvane avtonomne pokrajine Zahodna Bosna Božidar Sićel, ki jo je Abdić razglasil lani septembra, mesec zatem pa so izbruhnili spopadi z vladno vojsko, priznal, da so aretirali 150 ljudi, ki jih je označil za »spijone« in »dezerterje«, ter dodal, da so pri nekaterih nasli strelivo in eksplozivna sredstva. Povedal je, da so številke zaprtih, ki jih je posredoval Rdeči križ, »močno pretirane«.

(Reuter, AFP)

Svet in Bosna brez (ameriškega) vodstva

WASHINGTON - Svet pričakuje, da bodo ZDA odigrale pomembno vlogo v reševanju bosanske krize, vse več uslužbencev zunanjega ministrstva pa izgublja zaupanje v Clintonovo zunanjo politiko. Trdijo, da Clinton ni pripravljen posvečati dovolj časa in pozornosti zunanji politiki. Praznine, ki je zato nastala, predsednikovim najožji sodelavci očitno ne morejo zapolniti. Nekatere tuje vlade so že ugotovile, da na ZDA ne gre računati kot na sposobno in verodostojno voditeljico. Številni ameriški diplomati se pridružujejo javnosti, ki dvomi o ameriški vlogi v svetu. Warren Christopher meni: »Vec kot 40 let je bila obramba pred komunizmom osnovni koncept našega odnosa do tujine. Zdaj, ko je treba povsem na novo oblikovati seznam prvenstvenih nalog, se seveda soočamo s kopico težav...«

(Reuter)

HRVAŠKA / PARLAMENTARNA KRIZA SE NADALJUJE

Opozicija grozi z bojkotom v saboru

ZAGREB - Hrvatska parlamentarna kriza se nadaljuje. V ponedeljek, dan pred zasedanjem obeh domov parlamenta, je opozicija dokončno odklonila sodelovanje pri delu sabora, dokler ne bo dosežen strankarski sporazum. Vladajoča stranka (HDZ) se obnaša, kot da je vse v najlepšem redu. Tako je v ponedeljek v vili Prekrižje sklical sestanek poslanskih klubov obeh domov parlamenta, na katerem razprav z opozicijo sploh niso omenjali, temveč so govorili o zakonskih osnutkih, ki jih bodo danes obravnavali poslanci v saboru.

Opozicija ne vztraja več pri vnovičnem sklicu zasedanja zupanijskega doma, češ da legitimnost izvolitve predsednika tega doma ni sporna, nikakor pa ne morejo sprejeti zamenjave Stipeta Mesića in postavitve Nedjeljka Mihanića na njegovo mesto. »Zelimo, da HDZ spoštuje sporazum,« je v imenu predstavnikov opozicije v ponedeljek poudaril predsednik Hrvatske socialno-liberalne stranke (HSL) Dražen Budisa. »Če HDZ ne bo spoštovala sporazuma, doseženega 18. maja, se bo opozicija do nadaljnjega odpovedala vsem vidnim mestom v parlamentu, njeni delegati pa pri delu parlamenta ne bodo več sodelovali,« je bil odločen predsednik HSL. Opozicija ni povsem enotna, toda Ante Dapić, predsednik Hrvatske stranke prava, ki je že pred časom izstopila iz opozicijskega bloka hrvatskega parlamenta, je dejal, da so pravasi »na tretji strani«, da pa se kljub temu ne bodo udeležili zasedanja parlamenta, če se bo opozicija tako odločila.

V ponedeljek se je sestel tudi predstavniški dom Hrvatske republike Hercegovine, ki je imenoval kandidate za funkcije v vladi bosanske federacije. Za podpredsednika in obrambnega ministra so imenovali Jadranka Prlića, dosedanjega predsednika

vlade Hercegovine. Hrvati morajo predlagati se kandidate za finančnega ministra, ministra za pravosodje, za trgovino, za zdravstvo ter ministra brez listnice, pa tudi nekaj namestnikov ministrov drugih resorjev. Razprava je bila burna, saj so nekateri poslanci HDZ očitali, da imenuje poslance, ki delujejo zoper lastno stranko in komuniste. Slisati pa je bilo tudi trditve, da se bosanski HDZ »nagiba v levo«, kar je skušal demantirati sedanji predsednik federacije Kresimir Zubak, ki je menil, da gre v BiH trenutno za združitev vseh bosanskih Hrvatov.

Darko Pavčić

Saborska vrata se ne prinašajo političnih rešitev (Foto: Bojan Velikonja)

INTERVJU Z MIRKOM PEJANOVIĆEM

Milošević in Karadžić bosta morala popustiti

ZEKERIJAH SMAJIĆ

Ze samo dejstvo, da Srbski državljanski svet (SGV) obstaja, pomeni veliko. Najpomembnejša naloga SGV je pospeševanje mirovnega procesa, da bi našli politično rešitev za BiH. Temu je bil namenjen tudi naš obisk v Moskvi, kjer smo Vitaliju Curkinu predložili stališča državljskano usmerjenih Srbobov. Pojasnili smo številna vprašanja. Pri večini stališč smo dosegli soglasje: prekinitve vseh vojskavih akcij, federalna ureditev države v okviru obstoječih meja, mednarodna jamstva za vrnitev beguncev, nadzor ali uprava ZN v enklavah, ki so zasedene, njihov status pa se ni jasen - taksni enklavi sta Sarajevo ali Mostar. Curkina smo seznanili tudi z zamisljivim o časasnem mednarodnem nadzoru meja BiH.

Seznanili smo se z uradnimi stališči ruske vlade, ki nasprotuje etničnemu čiščenju in delitvam. Predlagali so nam tudi začasno ozemeljsko razmejitev, »da bi v tem obdobju prišlo do nujnega umika vojskega in političnega vodstva s Pal in iz Beograda oziroma tistih, ki so najbolj pijani od vojne.«

Ali lahko napoveste naslednje korake Karadžića in Miloševića po očitni krepitvi bosnasko-hrvatske federacije?

Uspešen obstoj te federacije bo neposredno pritiskal na Miloševića in Karadžića. Prepričan sem, da bosta morala popustiti. Federacija ni umetna tvorba, temveč je logičen model možnih odnosov. Zgodovina je določila Bosno in Hercegovino kot skupen prostor, čeprav politični vpliv Srbobv v

BiH se ni povsem opredeljen.

Ali menite, da bo kmalu prišlo do obračuna med Miloševićem in Karadžićem? O tem zahodni tisk piše vse več in pri tem navaja celo podrobnosti.

Manjšim spopadom se Srbija ne bo mogla izogniti. Sedanji glavni akterji vojne v BiH bodo tudi neizogibno glavni junaki medsebojnega obračuna v Beogradu. Zelim si, da bi slo le za politične spopade, ker je večina ljudi nedolžnih. Če pa bi prišlo do vojskega spopada v Srbiji, bi se poslabšal tudi položaj v Bosni, čeprav mnogi menijo prav nasprotno.

Vodstva in posamezniki se očitno nikakor ne morejo sporazumeti o politiki

vrnitve pregnancev in beguncev?

Vsa vprašanja vrnitve je treba določiti z državnimi sklepi z najvišje ravni in ob čimvečji podpori mednarodne skupnosti. Za bolj množično vračanje bo treba počakati, da bo osvobodjena vsa Bosna in Hercegovina. Bila bi namreč velikanska škoda, če bi se ljudje iz Foče vračali v Sarajevo ali če bi se ljudje, ki so ziveli v Maglaju, morali preseliti v Zenico...

Poseben problem je položaj beguncev, kar jih strahotno obremenjuje: kako jih bodo sprejeli v okolju, iz katerega so iz različnih nagibov odsli? To lahko ozdravi samo čas, toda tudi država lahko pomaga pri ukinjanju ločitev na »prvoborce« in druge.

O čem pišejo drugje po svetu

O Rocardovem odstopu

»Nenadni padec vodje socialistov Michaela Rocard, ki je bil tokrat zelo blizu svojemu cilju (da postane predsednik države), je patetičen. Rocardova pot proti vrhu je bila naporna, polna napak in zalitev. (...) Rocard ni propadel samo zato, ker so bili njegovi cilji previsoko zastavljeni - k temu je pripomoglo tudi in predvsem tridesetletno sovraštvo do Mitterranda. (...) Rocardova tragična in nezaslužna usoda je usoda levicarja, ki je moral vedno prepustiti mesto vodje Mitterrandu, ki mu je nato ob vsakem poskusu, da pride na vrh, vrigel polena pod noge.« (Le Quotidien, Pariz)

»Rocard nikoli ne bo postal predsednik Francije - le če se zgodi čudež. Za sabo namreč pusca socialistično stranko, ki je zdaj bolj kot kdajkoli prej opustila arhaizem. Operacija, polna eksplozivnih metafor, ki jo je Rocard začel spomladi 1993, je propadla. Najverjetneje zato, ker je dajal napačne odgovore na dobra vprašanja - o obnovi Socialistične stranke. Ali pa zato, ker so bila vprašanja napačno zastavljena. Ali pa tudi - ker Socialistična stranka služi samo Mitterrandu in ker ji je v bistvu namenjeno, da z njim tudi izgine. (...) Kaj je torej bolj spektakularno: propad Rocard ali rusevine, na katerih je nastalo delovišče, kjer naj bi delal?« (Liberation, Pariz)

O skandinavski socialdemokraciji

»Za tiste, ki se zavzemajo za siritev Evropske unije, je bil ta konec tedna znova uspešen. Po uspelem avstrijskem referendumu prejšnji konec tedna so tokrat Evropski uniji rekle: da tudi tri ključne stranke vseh treh skandinavskih držav, ki želijo pristopiti k Uniji. Da bi dobil podporo finske agrarne stranke, je Esko Aho postavil na kocko svoj premierski položaj in položaj predsednika socialistične stranke. Na Norveškem in Švedskem so socialdemokrati - vsaj - udeležencem strankarskih kongresov dokazali, da Unija ni projekt desnice, kot to radi zatrjujejo kritiki Evropske unije, in da je lahko obarvana tudi socialdemokratsko.« (Basler Zeitung, Basel)

O Delorsovem nasledstvu

»Pri izbiri novega predsednika Evropske komisije demokratični principi ne igrajo nobene vloge. Zgodba je stara: znova bomo slisali pritožbe na račun bruseljske birokracije, ki je ne bo izvolil nihče. Birokratov ne volijo, ker to ni v interesu nacionalnih vlad. Tudi najvišji birokrat, ki je več kot samo to, bo izvoljen na način, nad katerim bi se od sramu razjokal sam papež. Predsednikovanje Evropski komisiji je pod Jacquesom Delorsom dobilo poseben pomen; tako kot je uspelo Delorsu, tega ni mogoče več ponoviti. Kdo bi se temu se čudil, če se projekt Evropa vedno bolj oddaljuje od narodov Evrope.« (The Guardian, London)

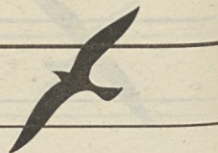
DANES PO SVETU

BRUSELJ - Obisk ruskega zunanjega ministra Andreja Kozirjeva

LUKSEMBURG - Srečanje ministrov Evropske unije za solstvo

BUKARESTA - Obisk češkega predsednika Vaclava Havla

HAAG - Obisk španskega obrambnega ministra Garcie Vargasa

SLOVENSKI PROGRAMI

SLOVENIJA 1

10.00	Video strani
10.15	Zgodbe iz školjke
11.10	Ne vem, kdo sem, angleska oddaja
12.00	24. tabor slovenskih pevskih zborov Sentvid pri Sticni 1993: Koncert zamejskih zborov
12.30	Univerzitetni razgledi
13.00	Porocila
13.05	Koncert ob 300-letnici rojstva G. Tartinija, pon.
13.45	Piran: Tiskovna konferenca ob mednarodnem festivalu Giuseppe Tartini 1994, prenos
15.25	Sobotna noč:
	David Bowie - Crna kravata, Bel hrup
16.20	Alpe - Donava - Jadran
16.50	Sportni pregled
17.20	Mostovi
18.00	TV dnevnik 1
18.10	Uporniki v službi kralja, 12/13 del danske nadaljevanke
18.40	Iz življenja za življenje
19.10	Risanka
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
20.10	Osmi dan
21.05	Strta srca, 15/16 del francoske nadaljevanke
	Slepa ulica
21.55	Svet poroca
22.30	TV dnevnik 3, VPS 2230
	Sova
22.55	Zakonca Fields v Franciji, 13/18 del angleske nanizanke
	Francosko s solzami
23.25	Delo na crno, 5. del ameriske nanizanke
	David za zapahi, 1. del

SLOVENIJA 2

12.50	Video strani
13.00	Euronews
16.25	Obzorja duha, ponovitev
16.55	V avtobusu, 30. del angleske nanizanke
	Sova, ponovitev
17.20	Delo na crno, 4. del ameriske nanizanke
	Zgodba o dveh mestih
18.10	Poslovna borza
18.20	SP v nogometu:
	Argentina - Grčija, prenos iz Bostona
20.20	Pogled na prenovno nacionalnega medija RTV Slovenija
21.00	Koncert tria Lorenz:
	D. Sostakovic: Trio v e-molu, op. 67
21.35	Turistični kazipot: Bavarska
21.50	SP v nogometu:
	Nemcija - Spanija, prenos iz Chicaga
23.50	Video strani

KANAL A

07.00	Borza dela
07.15	Video strani
12.00	Na velikem platnu
12.25	Luč svetlobe, ponovitev 191. dela ameriske nadaljevanke
13.15	Popspot
13.55	Video igralnica, oddaja o racunalniskih igricah
14.25	Spot tedna
14.30	Borza dela
14.45	CMT
16.15	Spot tedna
16.25	Na velikem platnu
16.50	Brlog, ponovitev 17. dela spanske nanizanke
17.20	Prepozno za solze , pon. ameriskega filma
19.00	Porocila
19.10	Luč svetlobe, 192. del ameriske nadaljevanke
20.00	Rodeo, glasbena oddaja
20.40	Drzavnik novega kova , 12. del angl. satiricne nanizanke
21.10	Porocila
21.20	Babica gre na jug , slovenska komedija, 1991
	Igrajo: Majolka Suklje, Bojan Emersic, Natasa Matjasec, Dragica Potocnjak, Andrej Rozman in drugi; režija Vinci Vogue
23.00	Dan po jutrisnjem, 5. del am. pzn. serije
23.30	Spot tedna
23.35	Na velikem platnu
00.00	CMT
00.45	Borza dela
01.00	Video strani

MMTV (62. kanal)

16.20	Bravo, maestro, ponovitev kulinaricne oddaje
16.30	Video strani - Panorama
18.55	Napovednik programa
19.00	Risanka
19.19	Bravo, maestro, kulinaricna oddaja
19.30	TV akvarij
20.05	Domaci zdravnik
20.35	Vojaški avtobus II. , ameriski film
22.15	Reklame
22.20	Mamilo, ameriski film
23.55	Video strani
01.00	Adult Channel

RAI 1

6.45	Poletna jutranja oddaja Unomattina, vmes(7.00, 8.00, 9.00, 9.30, 10.00) dnevnik
9.35	Nan.: Cuori senza età
10.15	220. Obletnica ustanovitve korpusa financnih straznikov
11.35	Oddaja s koristnimi nasveti Utile futile
12.25	Vreme in devnik
12.35	Nan.: La signora in giallo
13.30	Dnevnik
14.00	SP v nogometu ZDA '94, 14.15 Holandska-Saudska Arabija
15.00	Variete: Mi ritorni in mente (vodi Red Ronnie)
15.05	Mladinski variete Solletico, vmes nanizanke in risanke
16.45	Nan.: I ragazzi del Mundial, 17.05 Danger Bay
17.55	Danes v Parlamentu
18.00	Dnevnik 1
18.20	Nan.: In viaggio nel tempo (i. Scott Bakula)
19.05	Miritorni in mente. 2. del
19.50	Vreme, dnevnik, sport
20.40	Variete: Serata Mondiale, vmes (21.55) nogometna tekma Nemcija- Spanija
22.50	Dnevnik 1
0.10	Dnevnik in vreme
0.20	Danes v Parlamentu
0.30	Gassman bere Danteja
0.45	Dok. DSE Sapere

RAI 2

6.55	Spoznavajmo biblijo
8.05	Oddaja za najmlajse
9.45	Nan.: Furia
10.20	Nad.: Quando si ama
11.45	Dnevnik
12.00	Nan.: La clinica della Foresta nera
13.00	Dnevnik, Dribbling Mondiale in vreme
14.00	Nad.: Santa Barbara, 15.05 Beautiful
14.50	Aktualno: I suoi primi 40 anni (vodi E. Sampa)
15.50	Film: LA meticcica di Sacramento (pust., ZDA 52)
17.15	Iz Parlamenta, dnevnik
17.30	Nan.: Miami Vice
18.25	SP ZDA '94: Argentina-Grčija
20.30	Dnevnik
20.55	Film: Sogni mostruosamente proibiti (kom., It. '82, i. P. Villaggio)
22.30	Film: Amore in prima classe (kom., It. '80, i. E. Montesano, S. Koscina)
23.15	Dnevnik in vreme
0.20	Glasba: arole e musica d'autore (Umbria jazz)
1.15	Filmske novosti
1.20	Film: Rischio assoluto (dram., ZDA '89, i. T. Stamp, M. Johnson)

RAI 3

6.25	Pregled tiska
6.45	Jutranja odd. Laltrarete
7.15	Euronews
7.30	Oddaje DSE: Angleščina, dok., Cudežno oko itd.
10.45	Euronews
12.00	Dnevnik 3
12.15	TGR E - O gospodarstvu
12.30	Znanstveni dnevnik
12.35	Dove sono i Pirenei?
14.00	Dezelne vesti, dnevnik
14.50	TGR Bellitalia
15.15	Sport: Derby, 15.25 triatlon, Ip v smučanju na vodi
16.30	Dok.: Divja narava
17.00	Film: Anime in delirio (dram., ZDA '47)
18.45	Sport in vreme
19.00	Dnevnik, Dezelne vesti
19.50	BlobCartoon
20.05	Blob, Una cartolina
20.30	Aktualno: Chi l'ha visto?
22.05	Aktualno: Harem, vmes (22.30) dnevnik in vreme
23.55	Proces SP v nogometu
0.35	Dnevnik, pregled tiska
1.05	Fuori orario: Eveline

RETE 4

7.25	Nad.: Piccola Cenerentola, 8.00 Valentina
9.00	Variete: Buona giornata, vmes 9.15 Pantanal, 9.45 Guadalupe, 10.15 Maddalena, 11.35 Antonella, 12.00 kviz Gioco delle coppie beach, 13.00 nan.: Murphy Brown, vmes (11.30, 13.30) dnevnik
14.00	Nad.: Sentieri, 15.00 nan. Avvocati a Los Angeles, 16.15 Principessa, 16.50 Topazio
17.15	Kviz: La verità, vmes (17.30) dnevnik
18.00	Funari News, vmes (19.00) dnevnik
20.30	Nad.: Primo amore
22.30	Variete: raffaella carrà Show, vmes (23.45) dnevnik
0.30	Pregled tiska
0.45	Nan.: Top secret, 1.50 Marcus Welby

CANALE 5

6.30	Na prvi strani
9.00	Variete: Maurizio Costanzo Show
11.45	Aktualno: Forum
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Sgarbi quotidiani
13.35	Nad.: Beautiful
14.05	Kviz: Sarà vero? (vodi Alberto Castagna)
15.25	Agenzia matrimoniale
16.00	Otroski variete, vmes risanke
17.55	Dnevnik
18.00	Kviza: OK il prezzo è giusto, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5
20.30	Aktualno: Forum di sera
22.30	Aktualno: Le più belle Scene da un matrimonio
23.00	Variete: Mautrizio Costanzo Show, vmes (24.00) dnevnik
1.45	Sgarbi quotidiani
2.00	Pregled tiska

ITALIA 1

6.30	Otroski variete
9.30	Nanizanke
11.00	Sport:Mundial Film
12.25	Odpri studio
12.30	Aktualno: Fatti e misfatti
12.40	Sport studio
12.45	Otroski variete
14.00	Odpri studio
14.30	Varieteja: Non è la RAI, 16.00 Smile
16.05	Ris.: Gli anni verdi del Pollino, 16.10 nan.: I ragazzi della prateria, 17.05 Agli ordini papà, 17.55 I miei due papà, 18.30 Baby Sitter, 19.00 Genitori in blue jeans
19.30	Odpri studio
20.00	Variete: Karaoke
20.30	Nan.: Tequila & Bonetti
22.30	Film: Com'è difficile amare (kom., Izrael '96, i. Tom Hanks)
0.30	Sport studio ZDA '94
1.40	Nan.: Starsky & Hutch

TELE 4

13.30	19.30, 23.05 Dogodki in odmevi
20.35	Film
22.30	Nadaljevanka

MONTECARLO

14.00	20.30, 24.00 Dnevnik, 13.30, 15.45 Sport
10.00	13.45, 18.30, 22.00, 1.15 SP v nogometu ZDA '94
16.00	Film: Giovani giganti (dram., '83, i. J. Huston)
3.15	CNN News

Koper

16.00	Euronews - TV novice
17.00	Ponedeljkov sportni pregled, ponovitev
18.00	Time Out, tv nanizanka
18.45	Primorska kronika
19.00	TV dnevnik
19.30	Carobna svetilka, otroški program:
	TV sola;
	Zivljenje v gozdu, dokumentarna serija
20.30	Muzej glasbe:
	Potovanje v Benetke, 8. oddaja:
	»Luigi Boccherini v Ca' Rezzonico«
21.20	Zgodovina prihodnosti, dokumentarni film
22.15	TV dnevnik
22.30	Slovenski program:
	Studio 2 pogovor, Reportaza

Avstrija 1

Avstrija 1

09.00	Cas v sliki
09.05	Zlata dekleta
09.30	Porocila iz parlamenta
10.30	Stric iz Amerike, pon. nemškega filma
12.15	Sportna arena
13.00	Cas v sliki
13.10	Mi
13.35	Druziinske vezi
14.00	Trojica s stirimi pestmi
14.45	Pogledi od strani
15.00	Otroski program
	Knjiga o dzungli
15.45	Smrkci
16.00	Konfeti
16.35	Kremenckovi
17.10	Wurlitzer
18.00	Mi
18.20	SP v nogometu:
	Argentina - Grčija, prenos iz Bostona
20.20	Univerzum:
	Ogrozeni tigri
21.12	Pogledi od strani
21.25	Weissenthaler, 9. del avstrijske humor. serije
22.00	Pozdravi iz Hollywooda , ameriski film, 1990
23.35	Cas v sliki
23.40	Ljubezen v Hong Kongu, honkonski film
01.15	Porocila
	Tisoč mojstrov

Avstrija 2

12.50	Tisoč mojstrov:
	Paul Nash: Sanjska pokrajina
13.00	Cas v sliki
13.10	SP v nogometu, povzetek tekem prejsnje noci
15.00	Lipova ulica, serija:
	Znamenje
15.30	Bliznji posnetek
16.00	Druzina Merian, serija
16.45	Locomotion - Kako je zeleznica spremenila svet, 2/6 del dokumen. serije
17.30	Orientacija
18.00	Zlata dekleta:
	Sophia se odseli
18.30	Vse devetke, vodi Harald Prünster
19.00	Zvezna dezela danes
19.30	Cas v sliki
20.00	Kultura
20.15	Vrtljak popevk, 2. del
21.12	Reportaze iz tujine
21.35	Vecerni studio
21.55	SP v nogometu:
	Nemcija - Spanja, prenos iz Chicaga

Hrvatska 1

08.00	Dobro jutro
10.00	Porocila
10.05	Jaz, lutkar
10.20	Zgodbe vsevednice
10.35	Okoli sveta v 80 dneh, 17/26 del risane serije za otroke
11.00	Poletni solski program:
	Naravne znamenitosti Evrope
11.50	TV leksikon
12.00	Porocila
12.05	TV-koledar
12.15	Divja vrtnica, 115/199 del meh. nadaljevanke
12.40	Na veliki nogi, 1/7 del am. humoristicne serije
13.10	Balada o Dingusu Maggeju , am. film, 1970
	Igrajo: Frank Sinatra, Louis Nettelton, George Kennedy, Anne Jackson, Michele Carey in drugi; režija Burt Kennedy
14.40	Monoplus
15.15	TV razstava:
	Dimitrije Popovic
15.30	Ucimo se o Hrvaski
16.00	Porocila
16.05	Glavni odmor
16.30	Morje
17.00	Hrvatska danes
18.00	Porocila
18.05	Kolo sreče
18.35	Santa Barbara, 745. del ameriske nadaljevanke
19.30	Dnevnik 1
20.15	Z jadri okoli sveta, 11/12 del dokumentarne serije
	Umetni otoki Malaite
20.45	TV parlament
22.45	Porocila
22.50	Slika na sliko
23.50	Porocila v nemščini
23.55	Sanje brez meja

Hrvatska 2

09.50	TV-koledar
15.00	Okoli sveta v 80 dneh, pon. 17/26 dela risane serije za otroke
15.25	Zadeva Seznec, pon. 1/4 dela franc. nadaljevanke
16.15	Nasvidenje, otroci, francoski film, 1987
18.25	SP v nogometu:
	Argentina - Grčija, prenos 1. polcasa iz Bostona
19.30	Nogomet, 2. polcas
20.15	V vecernem hladu, 2/23 del humoristicne nanizanke
20.50	Zadeva Seznec, 2/4 del franc. nadaljevanke
21.50	SP v nogometu:
	Nemcija - Spanija, prenos 1. polcasa iz Chicaga
23.00	Nogomet, 2. polcas
23.45	Glasbena noc
04.10	Video strani

Madžarska

09.30	Riviera, serija
10.30	Nacionalni parki Evrope: Svica
11.30	Igra
12.00	Opoldanski zvon
12.07	Your English Magazine
12.45	Sence svobode, potopis
13.35	Prepovedana ljubezen, francoski film
15.09	Okna pripovedujejo
15.40	Vaska tv
16.00	Dnevnik
16.12	Tele video
16.22	Nacionalna zakladnica: Vértess
16.35	Gospodarski magazin
17.05	Zenski magazin
17.30	Za boljsi jezik
17.40	Vklopi
18.15	Gospodarski magazin
19.00	Maček v zaklju, kviz
19.25	Katoliska kronika
19.42	Pravljica
20.00	Dnevnik
20.45	Otroci zmaja, serija
21.41	Minispoti
21.55	SP v nogometu:
	Nemcija-Spanija, prenos

2/5

RAI 3

17.00

POSESSED,

ameriški film, 1947

Režija: Curtis Bernhardt
Igrajo: Joan Crawford, Van Heflin, Raymond Massey in drugi.

Mlado žensko pripeljejo v bolnišnico. Hudo je ranjena in ne spominja se, kdo je. Šele čez nekaj dni potrpežljiv zdravnik izve, da ji je ime Louise in da je bolničarka. Louise potem postopoma razkrije svojo žalostno zgodbo: ko je delala pri Grahamovih, je spoznala mladega inženirja Davida in se vanj zaljubila. Ko je njuna zveza propadla, se je proročila z ovdovelim Grahamom, vendar... Bernhardt je režiral napet film, v katerem prek flashbackov spoznamo težavno življenje uboge Louise, ki jo odlično igra Joan Crawford.

TV SLOVENIJA 1

21.05

STRTA SRCA,

francoska nadaljevanka, 15. del

Helene ima sedaj vse, da bi se lahko maščevala Isi, vendar je preveč odvisna od Sylvaina. Audrey opravi, da je Christian v resnici ne ljubi, tolaži se s petjem, Isa pa se ubada z denarnimi težavami.

Za pomoč prosi Jeana-Philippa, ki ji to obljubi pod pogojem, da se odpove vsemu premoženju v korist Helene. Isa to ponudbo seveda zavrne.

Sovraštvo med Iso in Helene je vse bolj očitno. Kroti ga le skrivnost, ki jo poznata le oni dve. Sylvain in Patricija se vse pogosteje shajata. Arnaud pa vse pogosteje obiskuje Genevieve. Nekega večera Patricija, ki nežno ljubi Sylviana, odkrije njegovo zvezo z njeno materjo. Pobe-gne iz La Reserve. Sylvain jo noro išče in najde v trenutku, ko si želi vzeti življenje.

2/5

SAT 1

00.15

DEKLE, KI SEM GA LJUBIL,

ameriški film, 1973

Režija: Sidney Pollack
Igrajo: Robert Redford, Barbra Streisand, Bradford Dillman in drugi.

Med Rooseveltovim predsedništvom se Katie, levičarska aktivistka, in Hubbel, ki bi rad postal pisatelj, zaljubita. Poročita se nekaj let kasneje in se preselita v Hollywood, kjer so Hubbelu ponudili pisanje scenarijev.

Mož sprejme več kompromisov, Kathie pa se bori proti zloglasni Maccarthyejevi komisiji. In prav politika ju vedno bolj ločuje. V komercialnem ameriškem filmu je nenavadna »prisotnost javne« dimenzije, ki v tej zgodbi odločilno vpliva na potek dogodkov. Film je prejel oskarja za najboljšo glasbo.

RADIO SLOVENIJA 3

16.40

IRVING HOWE: IZJEMNI AMERIKANEC,

prevedeni esej

Prevedeni esej se vsebinsko ukvarja z Ernestom Hemingwayem, to je izjemno literarno osebnostjo prve polovice 20. stoletja. Tako kot njegova smrt tudi njegovo delo še vedno buri kritiške duhove.

Esej, ki je posvečen razlagi Hemingwayevih pisem je napisal Irving Howe, profesor literature v New Yorku, ki je hkrati avtor številnih biografij, na primer: o Williamu Faulknerju, Sherwoodu Andersonu, Thomasu Hardyju in zbirk kritičnih ocen Politika in roman, Privlačni svet, Redno delo.

RADIO SLOVENIJA 1

21.05

JOSIP TAVČAR: LOČITEV,

radijska igra

Iz repertoarja radijskih iger, ki jih je izvedel slovenski program Radia Trst, smo vam tokrat izbrali radijsko igro Ločitev, ki jo je napisal slovenski dramatik Josip Tavčar.

Njegovi dosedanjí družbeno in moralno kritični literarni usmeritvi sledi tudi komedija nravi Ločitev, v kateri avtor predstavlja nekoliko karikirano vivisekcijo današnje potrošniške družbe.

РАДИО МОСКВА

RADIO MOSCOW

Program Radia Moskve oddaja v slovensčini vsak dan od 19.00 do 19.30 na valovih 25 m ali 11820 kHz ter 31 m ali 9785 in 9775 kHz

TV SLOVENIJA / NOVOSTI

Teletekst -

preživelij medij

Pogovor z Darjo Orehovec

Prikradel se je na ekrane večine naročnikov in še vedno išče pot dalje. Pot, ki jo je v največji meri zarisala Darja Orehovec.

»Izziv je, ko hočes iz nič narediti nekaj, in to z voljo in delom tudi dosežeš. Teletekst je posledica tistega v kar sem verjela.«

MOJA PRVA LETA NA RTV-JU

»Že od nekdaj sem ljubila pisane strani in tako sem na začetku dela na RTV-ju, od konca 60-tih let, sodelovala z internim RTV casopisom Obvestila, ki je bil nekakšen predhodnik današnjega Kricaca. Kmalu za tem pa je, sedaj že pokojni g. Miha Rigl povabil skupino ljudi, ki delu v Službo za tisk, ki je bila zadolžena za obveščanje javnosti. Pokrivala sem področje TV informacij, drugi pa so se ukvarjali z drugimi mediji in s fotografijo. V tem času smo se preselili v novo televizijsko zgradbo, kasneje sem postala urednica priloge Dela, »Delo RTV«, ki je bila po vsebini podobna današnjemu Vikend magazinu. Kasneje je to prilogo začelo urejati Delo samo, pa tudi naša Služba za tisk se je začela razporejati po medijih.«

VZPON IN SKORAJ PADEK TELETEKSTA

»Vprašali so me, če bi delala na teletekstu. Privolila sem, ne da bi sploh poznala to področje delo-

nja. Zbrali smo se iz vseh vetrov in fizično ustanovili teletekst. Delovanje nam je omogočil dogovor med Televizijo, Radiom ter Oddajniki in zvezami. Uradna otvoritev je bila 7. maja 1984 leta, prvi urednik pa je bil Luka Skoberne, ki je ta nov medij v slovenski informacijski prostor tudi uvedel.

Delo je bilo zabavno pa tudi garaško. Scasoma pa smo spoznali, da stopicamo na mestu. Potrebne so bile radikalne spremembe, predvsem v tehnologiji. Prevzela sem vodenje teleteksta in kasneje, ko je uredništvo postalo samostojno odgovorno uredništvo, tudi delo odgovorne urednice.«

NEBO JE MEJA

»Ostali smo samo se stiri: tajnica, novinar, lektorica in jaz. Trudili smo se in iskali. Borili smo se in docakali. Leta 1989 smo dobili nov, zmogljivejši sistem, ki so ga izdelali v družinskem podjetju g. Sokolova in njegovih sinov v Nemčiji. Od takrat naprej se je teletekst samo se razvijal. Apetiti tako nasi kot tudi apetiti gledalcev in poslovnih partnerjev so postajali vse večji in z novim sistemom smo jim celo uspeli slediti. Vzpostavili smo neposredne modemske povezave z letališčem Brnik, Slovenskimi železnicami in Hidrometeorološkim zavodom Republi-

ke Slovenije. Podpisali smo tudi dogovore o sodelovanju z drugimi informacijskimi partnerji, kot so: Gospodarska zbornica Slovenije, banke, borze, zavarovalnice. Finančno injekcijo, ki je bila za vse to zelo potrebna, smo dobili s sklenjeno pogodbo z zunanjo agencijo Publikum.«

VSEBINA TELETEKSTA

»Pri določanju vsebine sem vedno imela tri izhodišča: Evropo in njene standarde, gledalce in naša lastna hotenja. Iz danih možnosti sem želela narediti največ. Poleg tega pa že ves čas vem, da povprečnega okusa ni, in tako sem hotela predstaviti čimveč različnih tem.«

TELETEKST IN EVROPA

»Ze dolgo sodelujemo z avstrijskim teletekstom, s katerim si izmenjujemo glasbene lestvice, sodelovali pa smo tudi z Madžari. Do večjega mednarodnega sodelovanja šele prihaja, saj je sedanjí odgovorni urednik Brane Nustran zelo dinamičen na tem področju, in išče meje teleteksta tudi zunaj Slovenije. Sedaj nas lahko že vidijo na vzhodni obali obeh ameriških celin.«

PRICAKOVANO JE TOREJ DOSEŽENO

»In še več. Na začetku smo iskali informacije drugod, sedaj pa smo sami vir informacij za druge. «

IZBOR IZ SATELITOV

MUSIC TELEVISION

09.00 Video; 12.00 Soul Of MTV; 13.00 Greatest Hits; 14.00 Video; 16.30 Coca Cola Report; 16.45 MTV v kinu; 17.30 Dial MTV; 18.00 Music Non Stop; 20.00 Greatest Hits; 21.00 Most Wanted; 22.30 Beavis & Buttthead; 23.00 Ponovitve; 00.00 Rock Block

SKY ONE

07.00 The DJ Kat Show; 10.00 Risanke; 11.00 Koncentracija; 12.00 Sally Jessy Raphael; 13.30 E Street; 14.00 Falcon Crest; 15.00 Nadaljevan-ka; 16.00 Drugačen svet; 16.45 DJ Kat Show; 18.00 Star Trek; 19.30 E Street; 20.00 Blockbusters; 20.30 M.A.S.H.; 21.00 East of Eden, 3/4 del am. mini serije; 23.00 Ponovitve

PRO 7

05.55 Ponovitve serij: 11.35 Pri Huxtablovih; 12.05 Agentka s srcem, serija; 15.00 Dinastija; 15.55 Hl-sica v pretriji; 17.00 Risanke; 18.25 Naš hrupni dom; 18.55 Drugi svet; 19.25 Pri Huxtablovih; 20.00 Poročila; 20.15 Boj za Emily, am. drama; 22.00 Poročevalci; 22.55 Palm Beach Duo

PREMIERE

07.00 Romeo; 09.30 Poslednji Mohikanec, am. pustol. film; 11.20 Kriza, franc. film; 14.00 Romeo; 15.00 No Surrender, am. film; 16.45 Kamenodo-bni najstnik, am. kom.; 18.25 Rebekine hčerke, angl.-nem.pustol. kom.; 20.00 Poročila; 20.15 Družina v stiski, am. film; 21.50 Max in Jeremie, franc. kriminalka; 23.30 David Letterman Late Show

SAT 1

09.00 Ponovitve; 13.30 Ladja zaljubljenecv; 14.30 Superboy; 16.00 Vesoljska ladja Enterprise, serija; 17.00 Pet krat pet; 17.30 Regionalna po-ročila; 18.00 Pojdi na vsel; 19.00 Poročila; 19.19 Šport; 20.15 Hribovski zdravnik, 13. del; 21.15 Pra-rica iz teme, am. serija; 22.15 Ugovorniki; 23.10 Spieglova TV reportaža; 23.45 Pozor, kamera

EUROSPORT

07.00 SP v nogometu, pregled; 09.00 SP v nogo-metu, vrhunci; 11.00 Tenis, vrhunci turnirja iz Hal-leja; 12.30 SP v nogometu, poročila; 13.00 SP v nogometu, vrhunci; 15.00 Kolesarstvo; 16.00 Plavanje, srečanje v Monacu; 17.00 Eurotenis;

18.00 SP v nogometu, vrhunci; 18.30 SP v nogo-metu: Argentina-Grcija, prenos iz Bostona; 20.30 Poročila; 21.00 SP v nogometu, vrhunci; 23.15 Poročila; 23.45 SP v nogometu, vrhunci; 01.30 SP v nogometu: Nigerija-Bolgarija, prenos iz Dallasa

RTL

09.05 Serije, ponovitve; 12.00 Opoldanski ma-gazin; 13.00 Tenis: Odprto prvenstvo Velike Bri-tanije - Wimbledon '94, prenos iz Londona; 18.45 Poročila; 19.10 Eksplozivno; 19.40 Dobri časi, slabi časi; 20.15 Columbus: Umor na vele-poslaništvu, ameriška tv kriminalka; 21.45 Quincy, am. serija; 22.35 Dirk Bach Show

RTL 2

05.25-16.55 Ponovitve; 16.55 Mož za šest milija-nov dolarjev; 17.50 Umik; 18.20 Nasmehnite se, prosim; 18.55 Poročila; 19.00 Angel se vrača, se-rija; 20.00 Poročila; 20.15 Moj starejši brat, am. film; 22.20 Poročila; 22.30 Krk v tišini, angl. film

SKY MOVIES

16.45 Mrs. 'Arris Goes To Paris; 19.00 The News Boys; 21.00 The Bodyguard; 23.10 Karate Cop

MOVIE CHANNEL

17.00 The Time Game; 19.00 Lifeline To Victory; 21.00 Problem Child 2; 23.00 Twin Peaks: Fire Walk With Me

FILMNET +

16.00 K-TV; 18.00 Dial M For Murder; 20.00 Miss-ion Of The Shark; 22.00 29th Street

SUPER CHANNEL

05.30 Verska oddaja: Novice; Gospodarstvo; Super Shop; 17.30 Evropsko gospodarstvo; 18.00 Danes, novice; 19.00 Poročila; 19.30 Ushu-alia, angleška dok. serija; 20.30 Frontalno; 21.30 Showcase; 22.00 Poročila; 22.30 Gospodarstvo; 22.45 Market Wrap; 23.30 Res osebno

CNN

06.00-23.00 World News; 07.30 MoneyLine; 11.30 World Report; 12.30 Business Report; 13.30 Busi-ness Day; 14.30 Business Asia; 15.00 Larry King Li-ve; 17.30 Cnn & Co; 20.00 World Business Today; 21.00 International Hour; 23.00 World Bu-siness Today Update; 23.30 Showbiz Today

RADIO

Slovenija 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 21.00, 23.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Radio plus; 8.30 Dnevnikov odmev; 8.40 Minute za smeh; 9.35 Turistični napotki; 10.30 Pregled slov. tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 14.30 Poslovne informa-cije; 15.30 Dogodki in od-mevi; 16.15 Ekološki ko-tiček; 17.00 Ob 17-ih; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Slov. zemlja v pesmi in besedi; 20.35 Minute za; 21.05 Igra; 21.46 Inter-mezzo; 22.30 Informativ-na oddaja v tujih jezikih.

Slovenija 2

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Ju-tranja kronika; 8.40 Kole-dar prireditve; 11.00 No-vosti založb; 11.35 Obve-stila; 12.00 Opoldne; 13.00 Val 202 - Fiesta lati-na; 15.30 Dogodki in od-mevi; 17.30 Novice, ob-vestila; 17.50 Šport; 19.30 Štos - še v terek obujamo spomine; 21.00 Zgodnja dela; 22.20 Stoletje im-provizirane glasbe.

Slovenija 3

9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 8.05 Glasbena matineja; 10.05 Kulturni globus; 11.05 Clovek in zdravje; 11.35 Izbrali smo; 13.05 Enajsta sola; 14.05 Izobraževalni program; 15.00 Big Band RTS; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Ljudsko izročilo; 16.40 Esej; 17.00 Vokalna gla-sba; 18.00 Koncerti; 19.30 Arje in monologi; 20.00 Li-terarni večer; 20.45 S kon-certov; 22.05 Pretok idej; 23.55 Lirični utrinek.

Radio Koper

(slovenski program)

(SV 549 kHz, UKV 88.5 - 93.8 - 100.3 - 100.6 - 104.3 - 107.6 MHz)
6.00 Otvoritev; 8.30, 10.30, 13.30, 14.30 Po-ročila; 6.30 Jutranjik; 7.30 Pregled tiska; 7.45 Ever-green; 8.15 Vsak dan je dober dan; 9.00 Servisne informacije, prireditve; 9.45 Finančno sveta-vanje; 10.45 Nostalgi-ja; 11.00 Hladno, toplo, vroče; 12.10 Pesem ted-na Modrega vala; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Ja-gode in podoknice; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.35 iz kulturnega sveta; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 iz kulturnega sveta, 2. del; 19.00 Dnevnik; 19.30-23.15 Večerni pro-gram Modrega vala RK.

Radio Koper

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 7.05 Dobro ju-tro, otroci; 8.00 Horoskop; 8.40 Telefonski kviz; 9.00 Aktualnosti; 9.32 Bilo je nekoč; 9.40 Izbrali ste; 10.00 Pregled tiska; 10.35 Psihologija; 11.30 Aktual-nosti; 12.00 Romagna mia; 13.00 Glasba po

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00 Gorenj-ska včeraj, danes, jutri; 5.30 Dobro jutro; 7.40 Pre-gled tiska; 9.20 Tema dneva; 10.40 Informacije, zaposlovanje; 12.30 Osmrtnice; 13.00 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.00 Na vrtiljaku z Romano; 18.20 Most med bolnikom in zdrav-nikom; 19.30 do 24.00 Večerni program.

Radio Maribor

6.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00 Poroči-la; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.45 Pregled tiska; 7.00 Kronika; 9.05 Stajerske m iniaturre; 11.45 Infoservis; 12.10 Mali oglasi; 13.05 Pod Pekrsko gorco; 15.10 Kmetijski nasveti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Želeli ste; 17.30 Osmrtni-ce, obvestila; 17.45 Šport; 20.00 Študij in glasba; 21.00 Kult. umetniški pr.

Radio Študent

11.00 Vžig; 12.00 Kondi-cija dvojskega sistema; 14.00 OF (24 ur in-fo); 15.00 Radio Metelkova; 17.00 Jocular; 17.30 Te-chnica elaboratum; 19.00 Tolpa bumov; Mc Solaar; 20.00-24.00 Un-dergorund International.

Radio Trst A

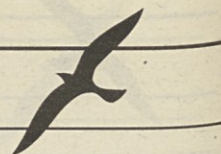
7.00, 13.00, 19.00 Dnev-nik; 8.00, 10.00 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Do-bro jutro po naše, vmes Koledar in Pravljica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Skozi tancico molka; 8.30 Soft music; 9.00 Iz studia z vami; 9.15 Odprta knjiga; Ni neskončnih poti (prebi-ra Minu Kjuder); 10.30 In-fermezzo; 11.45 Okrogla miza; 12.40 Zborovska glasba; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kro-nika; 14.10 Aktualnosti; 16.00 Popoldanski potpu-ri; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Božanska komedija: Ne-besa (r. S. Verč, 38. del); 18.40 Slov. lahka glasba; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

11.30, 15.30, 17.30 Poroči-la; 10.00 Glasba po željah; 18.00 Otroški vr-tiljak; 20.00 Oddaja SKD Tabor Opčine; 20.30 Smeh in glasba.

Radio Koroška

18.10-19.00 Partnerski magazin: Danes sošolci, jutri poslovni partnerji mednarodne razsežnosti dvojezične trgovske aka-demije v Celovcu.

VOJAŠKA TEHNOLOGIJA / LEČE S POSEBNIMI ŠČITNIKI

Usodni odblesk je preteklost

Ostrorelci pogosto merijo v odblesk. Med invazijo v Normandiji so britanski castniki nosili zemljevide v prozornih zaščitnih ovojih, ki so se v sončni svetlobi bleščali. Mnogo castnikov je padlo prav zato, ker so nemški ostrorelci streljali v odbleske svetlobe. Podjetje iz Massachusettsa pa je nedavno razvilo metodo, ki preprečuje bleščanje bistvenega dela vojaške opreme leč daljnogleda. Najbolj znana žrtev daljnogleda je gotovo bivši izraelski obrambni minister Moše Dajan. Med prvo izraelsko-arabsko vojno je ostrostrelec opazil odblesk od Dajanovega daljnogleda. Dajan je izgubil oko in vse odtlej je bila črna preveza preko očesa njegov zaščitni znak.

Tenebraex, majhno podjetje iz Massachusettsa, dobavlja ameriski vojski posebne ščitke, ki jih nataknemo na lece daljnogledov. Te posta-

nejo motnega videza in sploh ne odbijajo svetlobe. Ščitki skorajda ne oslabijo svetlobe, na ločljivost daljnogleda pa ne vplivajo. Ščitki izgle-

dajo neprozorni. Clovek, ki se prvič sreča z novotarijo, je prav presenečen, ko pogleda skozi daljnogled in ugotovi, da je skozi njega moč videti. »V resnici pride do očesa le kakih 15 odstotkov svetlobe manj,« je dejal predsednik družbe Tenebraex Peter Jones, »tako da večina ljudi niti ne opazi razlike.« Podjetje izdeluje tudi ščitke za daljnogled za amerisko vojaško puško M-1. »Odblesku bi se lahko izognili tudi tako, da bi - kot fotografi - leco zasencili, vendar bi bil

senčnik z enako učinkovitostjo dolg kar 250 milimetrov,« je dodal Jones. Pogrnjavščina družbe Tenebraex je pravzaprav nekakšna satasta struktura z več kot 300 celicami s premerom 3 mm. Vsaka celica je droben senčnik. Ščitek ima podobne optične lastnosti kot velik senčnik, ceprav je debel le 12 milimetrov. Da zmanjšajo notranje odboje, premažejo celice se s snovjo z majhno odbojnostjo, ki jo uporabljajo v satelitskih optičnih sistemih.

Enaka načela veljajo tudi za vsak drug optični sistem, je povedal Jones. Njegovo podjetje je ščitke namestilo tudi na zaromete vojaških vozil in na fotografsko opremo letal in tankov. »Vendar pa bi moralo biti naše največje tržišče civilno: mi znamo izdelati luci, ki izgledajo motno, ko so ugasnjene, a so običajno svetle, če jih prižgemo,« meni Jones. Podjetje Tenebraex se ravno sedaj pogaja z enim večjih ameriških proizvajalcev avtomobilov o dobavi »neprozornih« zarometov in notranjih luci v poljubni barvi. »Izdelovalci avtomobilov skušajo na razne načine - in z velikimi sredstvi - skriti zaromete in doseči, da bi se barva signalnih luci ujemala z izgledom vozila,« je pojasnil Jones. »Vendar se lahko teža avtomobila na račun poklopcev zarometov in mehanizmov, ki pomikajo luci ven in noter, precej poveča, težave pa so tudi z zanesljivostjo takih sistemov.«

J. Beard -PrZ-

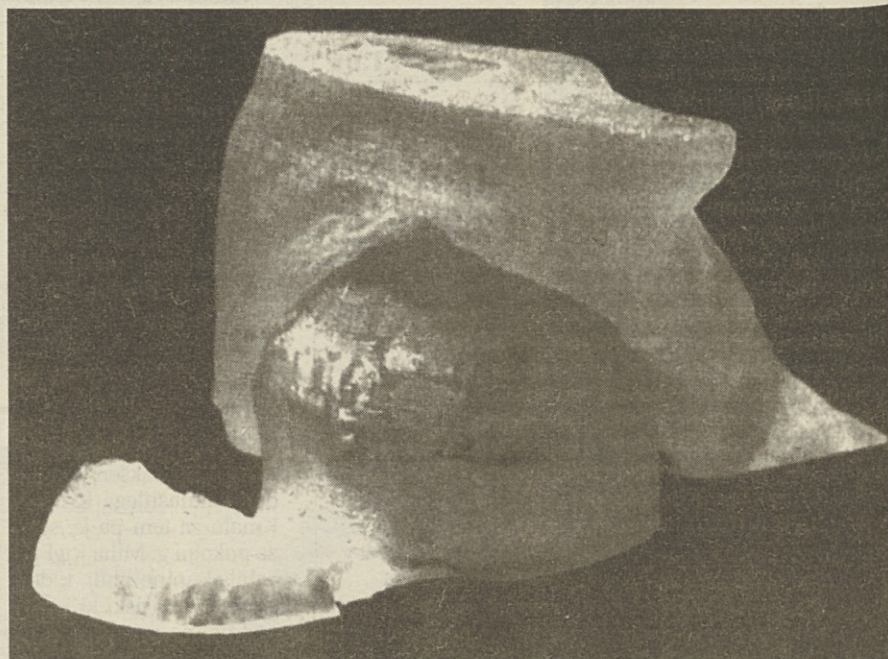

Lečča brez ščitnika odbija sončne žarke (NS)

KIRURGIJA / VAJE NA MODELIH

Računalniško oblikovanje modelov nadomestnih kolkov

Zapleti s programsko opremo

Računalniško izdelani model kolčnega sklepa (NS)

Prav možno je, da bodo nadomestne dele za kirurške operacije že kmalu izdelovali s tehnologijo, prvotno namenjeno proizvodnji avtomobilskih delov. Metoda bo zdravnikom omogočila, da operacijo vnaprej natančno preučijo in uvezbajo ter morda celo izdelajo nadomestni sklep. Medicinski tehniki vsakodnevno predelujejo tomografske slike, da jih lahko kirurgi na računalniškem zaslonu vrtijo in si sklep ogledajo z vseh strani.

V skupini Gordona Smitha s Centra za napredne tehnologije pri Univezi v Warwicku pa so po trirazsežni sliki iz računalnika oblikovali model kolčnega sklepa v naravni velikosti. To stopnjo procesa - ki je znan tudi kot hitra izdelava prototipov - so razvili v britanski tovarni avtomobilov Rover, da bi sestavne dele vozila naredili neposredno po načrtu iz računalnika z inženirjeve mize.

Gre za prvo medicinsko uporabo hitre izdelave prototipov v Veliki

Britaniji. Dosedanje metode modeliranja se v praksi niso obnesle, saj je od načrta do modela neredko preteklo več mesecev. Prednosti hitre izdelave prototipov so očitne, meni Diane Fitzpatrick, radiologinja iz coventryjske Bolnisnice Walsgrave. »Kirurgi so nagnjeni k temu, da želijo stvari otipati,« je dejala. »Sedaj lahko model vzamejo v roko in ga razrežejo, tako da je operacije mogoče uvezbati in natančno načrtovati ter napovedati rezultate.« Vendar »stvar ni tako prepro-

sta, kot se sliši,« opozarja Gordon Smith. »Tomograf je treba naravnati na primerno ločljivost, ki pa ne sme biti previsoka, saj bi bolnik tedaj prejel preveč rentgenskih žarkov.« Zaradi neobičajno velikega skanerja, potrebnega za pregled celotnega kolka, so bile težave tudi s programsko opremo. Metoda je se na razvojni stopnji in je zaenkrat predraga - edini doslej izdelani model kolka je stal 1.000 funtov. Seveda se bo postopek pocenil, ko ga bodo uporabljali bolj množično. Diane Fitzpatrick upa, da bo hitro izdelavo prototipov mogoče razširiti na obrazno kozmetično kirurgijo za bolnike z rakom. Kaj kmalu pa jih bo mogoče uporabiti tudi na drugih področjih te medicinske stroke.

A. Goddard -PrZ-

INFORMATIKA / POSPEŠEVANJE REŠEVANJA PROBLEMOV V TELEFONIJI

Nova družabnika - Ericsson in Novell

Dogovor, ki sta ga sklenila Ericsson Business Networks AB in Novell Inc., bo omogočil povezavo med Ericssonovimi telefonskimi centralami in NetWare strezniki, kar bo označevalo podporo za aplikacijske programske vmesnike v telefoniji (TSAPI). Prvi korak pri tem sodelovanju bo podpora Ericssonove aplikacijske povezave za računalniško podporne telekomunikacijske aplikacije (CSTA) na platformi NetWare operacijskega sistema.

Na tržišču LAN-streznikov pripada korporaciji Novell vodeče mesto, saj ima vzpostavljeno bazo, ki steje več kot 40 milijonov uporabnikov, s tremi milijoni streznikov po vsem svetu. Razvoj TSAPI, aplikacijskega vmesnika (API), ki sloni na Združenju evropskih proizvajalcev računalnikov (ECMA) CSTA in obsežna Novellova baza, ki se se naprej povečuje, tvori priložnost za razširitev računalniško integriranih rešitev v tele-

foniiji. Ericsson je bil pravzaprav prvi dobavitelj PBX za podporo ECMA CSTA.

»Prepričani smo, da je zelo pomembno, da Novell podpira CSTA, ki je odprt standard, ker varuje mnoge investicije naših kupcev in jim zagotavlja določeno prožnost tudi v prihodnosti,« je dejal Lars Boman, podpredsednik generalni direktor Ericsson Business NetWorks AB. Dodal je se, da odpira sodelovanje z Novellom

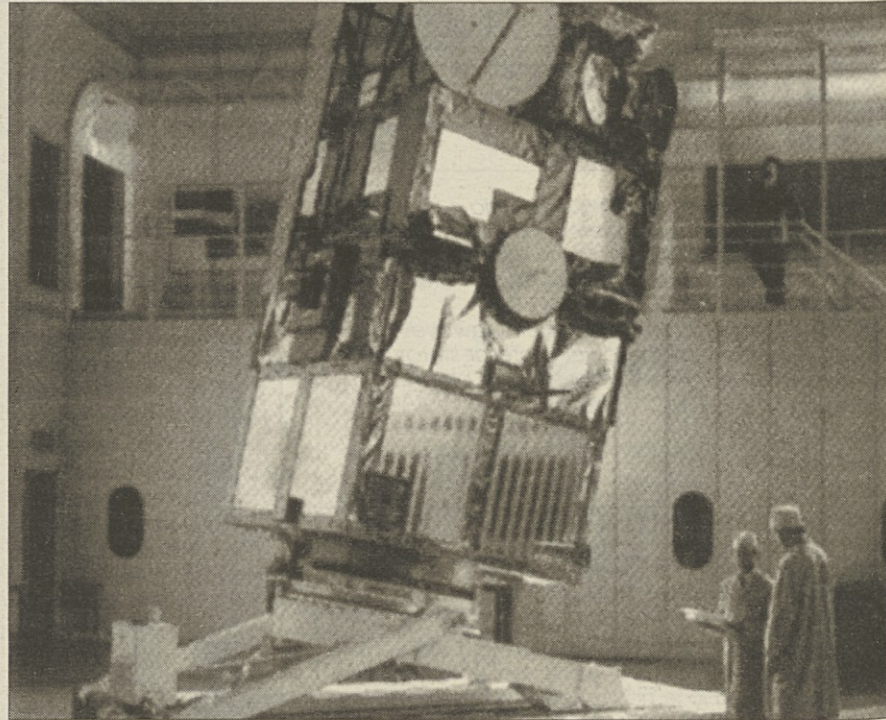
možnost za pridobivanje novih uporabnikov v organizacijah in za integracijo novih vrst aplikacij.

Povezava z Novellovim NetWare streznikom bo Ericssonu omogočila vzpostaviti zvezo z različnimi vrstami namiznih aplikacij, ki potekajo pod operacijskimi sistemi, kot so DOS, Windows NT, OS/2, UNIX in Macintosh. Za uporabnike bo to pomenilo širši izbor osebnih in zmogljivih orodij, kot so telefonski imeniki, telefaks, zvočna pošta in video konferenca.

Tudi Novell je dokaj zadovoljen, da bo sodeloval s skupino Ericsson, ki ji pripada vodeče mesto v telekomunikacijah po Evropi, saj bo to sodelovanje precej olajšalo razvoj odprtih računalniško inte-

griranih rešitev v telefoniji. »Informacije v obliki glasu in podatkov postajajo vse pomembnejše komponente omrežja,« je dejal Greg Fallon, podpredsednik podjetja Novell Europe. »Razen tega sta Novell in Ericsson tako močna, da lahko vpeljeta močne rešitve odjemalcev/streznikov in na pripadajočih standardih temelječe telekomunikacijske rešitve tudi na področje razširjenih omrežij v podjetjih,« je poudaril Fallon.

Prvi korak v tem sodelovanju je načrtovana izdaja »gateway« v prihodnjem letu. Kot je znano, je Novell softverska hisa informacijskih sistemov, ki razvija omrežne storitve, proizvode operacijskega sistema za posebne in splošne anmene in aplika-

Brez računalniške podpore bi bile telekomunikacije domala nemogoče (ERS-1)

cijsko programsko orodje. Novell sega od majhnih proizvajalcev do velikih podjetij ter medomrežnih povezav. Z združitvijo z WordPerfectom, ki naj bi se končala nekako sredi junija letos, Novell se do datno širi svojo prevlado pri razvoju omrežnih aplikacij. Novellovi proizvodi

iz družin NetWare, UnixWare in AppWare zagotavljajo uporabnikom primerne sistemske komponente za pripadajočo izbiro informacijskih sistemov med več različnimi proizvajalci. Korporacija Ericsson pa zaposluje več kot 70.000 visoko usposobljenih delavcev, ki delu-

jejo v sto različnih državah. Njihovim bogatim izkušnjam gre torej poglavita zasluga za vodeči položaj tega podjetja na področju telekomunikacij. Pricujoča pobuda je vsakakor zanimiva tudi za uporabnike teh sistemov v Sloveniji.

(Unicom)

GLEDALIŠČA SLOVENIJA

LJUBLJANA MESTNO GLEDALISCE LJUBLJANSKO, tel.: 061/ 210-852

Danes, 21. junija, ob 20. uri: A. Benett - BLAZNOST JURIJA III, za abonma študentski B in izven. Predstava bo se v sredo, 22. junija, ob isti uri, za abonma študentski C, izven in v ponedeljek, 27. junij, ob isti uri, za abonma E in izven.

VPIS ABONMAJEV ZA SEZONO 1994/95

Vse dosedanje in nove abonente vabimo k vpisu do petka, 24. junija, vsako dopoldne od 10. do 13. ure, razen sobote in nedelje. Vpis je v pasazi PIC MGL.

Repertoar:
E. Flisar - STRIC IZ AMERIKE
F. Wedekind - POMLADNO PREBUJENJE
T. Bernhard - PRED UPOKOJITVIJO
F. G. Lorca - YERMA
T. Partljic - STAJERC V LJUBLJANI

Izven abonmaja:
J. Godber - NA SMUCISCU
S. Makarovic - SHOW STRAHOV

CELJE SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALISCE, tel.: 063/ 25-332

V četrtek, 23. junija, ob 21. uri: na celjskem Starem gradu A. Novačan - HERMAN CELJSKI, za izven. Predstava bo se v soboto, 25. junija, ob isti uri.

Režija Franci Krizaj.
Predstavo si lahko ogledate v avtentičnem okolju Starega gradu. Organiziran je brezplačni prevoz s parkirišča Glazija pol ure pred predstavo.

MARIBOR LUTKOVNO GLEDALISCE MARIBOR, tel.: 062/ 26-748

V nedeljo, 26. junija, ob 11. uri: Marjan

Pungartnik - VODNI MOZ IN LEPA POLONA, za izven.

V pričujoči zgodbi o Vodnem mozu in lepi Poloni se zlivata žalost za izginulim svetom in neskončen niz pesmi, ki smo jih peli doma in ki me je kakor najlepša popotnica spremljala v življenju. Na Pohorje so prisli delat številni Furlani, tujci, ki so zapustili sledi v tamkajšnjem življenju. Se vedno se kraju, kjer smo sušili lan, pravi frjaca, italijansko forance. Vsi ti znaki tujerodnosti so v ljudeh pod Pohorjem zbujali hrepenenje za tujimi kraji in ljudmi in jih delali posebne. Ali pa sem videl to le z začudenimi očmi otroka, ki si vse nariše drugače in spremeni v legendo. Nas potok, ob katerem sem preživljal otrostvo, bo zame za vselej ostal bitje, ki mi sepeta na uho samo neskončno prijazno besedo vode. Vodni mož, moje otrostvo. Iz današnjega časa so vsi ljudje, ki sem jih poznal takrat, kakor Gregor in Polona, samo negotov spomin, da je nekaj bilo. Njihovi obrazi, njihove usode, njihovi glasovi so postali legenda.

Marjan Pungartnik

V soboto, 4. junija, ob 15. uri: Pavel Polák - RDECA KAPICA.

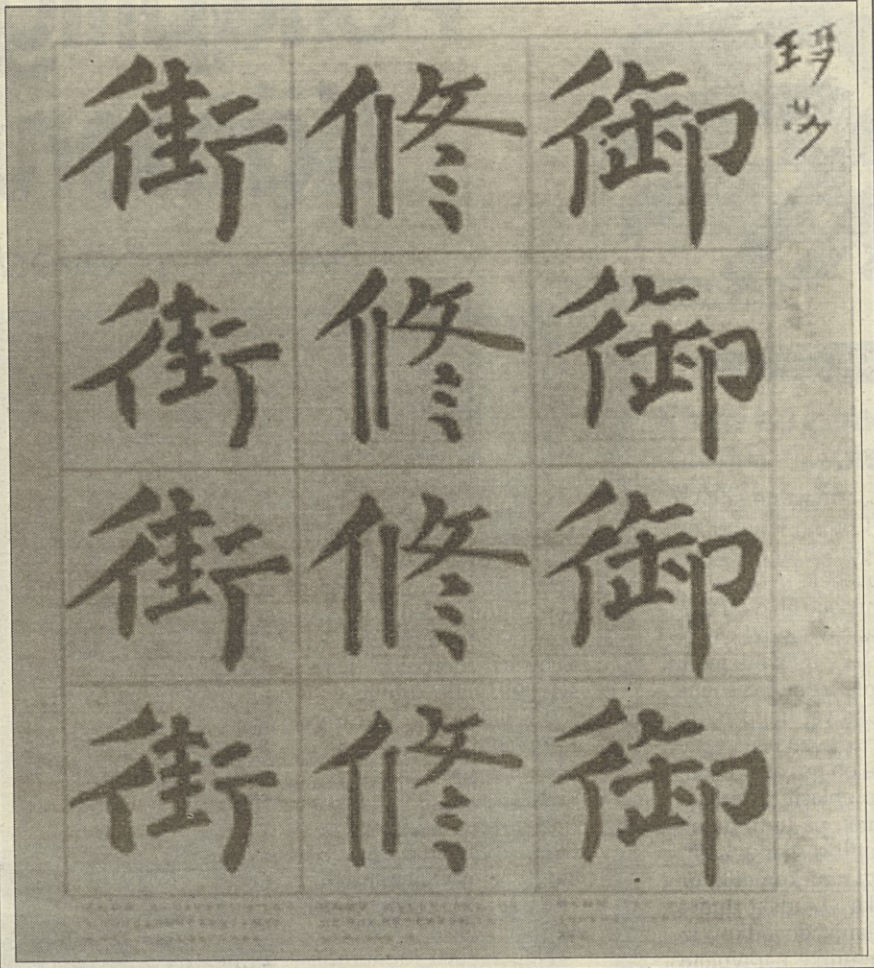
OPERA, tel.: 062/ 221-206

Danes, 21. junija, ob 19.30 uri: G. Verdi: NABUCCO, za red rumeni in izven.
V petek, 24. junija, ob 19.30 uri: G. Verdi - RIGOLETTO, za abonente in izven.

POSTOJNA ATRIJ INSTITUTA ZA RAZISKOVANJE KRASA, tel.: 067/ 22-806

V soboto, 25. junija, ob 11. uri: gledalska predstava za otroke. Lutkovna skupina LUFT se bo otrokom predstavila s sladko zgodbico o medenem mesecu.

Danes, 21. junija, bo ob 19. uri v Muzeju novejše zgodovine v Ljubljani otvoritev razstave likovnih izdelkov tečaja PISEMO IN RISEMO KITAJSKO

RAZSTAVE SLOVENIJA

LJUBLJANA

V sredo, 22. junija, bo ob 19.30 uri v peterokotnem stolpu na Ljubljanskem gradu otvoritev razstave ZIBELKA LJUBLJANE (arheološke raziskave na Ljubljanskem gradu). Razstava bo na ogled do 1. oktobra.

CANKARJEV DOM, Prešernova 10
Razstava Nove bolonjske delavnice. Predstavitev najmlajše umetniške generacije z bolonjske akademije po izboru prof. Concetta Pozzattija. Razstava bo na ogled do 27. julija.

V sredo, 22. junija, bo ob 20. uri v Mali fotogaleriji otvoritev razstave kanadskega fotografa NEALA PANTONA. Razstava bo na ogled do 22. julija.

MODERNA GALERIJA, Cankarjeva 15
Danes, 21. junija, bo ob 20. uri v zgornjih prostorih MG otvoritev prvega Trienala sodobne slovenske umetnosti. Razstava bo na ogled do 28. avgusta. V četrtek, 23. junija, bo ob 20. uri v spodnjih prostorih MG otvoritev razstave MARIJA PREGLJA. Razstava bo na ogled do 28. avgusta. Razstava ZMAGA LENARDICA je na ogled do 28. avgusta.

MESTNA GALERIJA, Mestni trg 5
Razstava Sodobne male plastike iz Spanije v zgornjih prostorih galerije in razstava barvne fotografije ANTONIA GIBESA v pritličju galerije sta na ogled do 30. junija.

MUZEJ NOVEJŠE ZGODOVINE - CEKINOV GRAD, Celovska 23
Danes, 21. junija, ob 19. uri: otvoritev razstave likovnih izdelkov tečaja PISEMO IN RISEMO KITAJSKO. Razstava bo na ogled do 10. julija. Razstava slik (NE)PREPOZNAVNA SLIKA - abstrakcija in figuracija v novejšem hrvaškem slikarstvu je na ogled do 3. julija.

GALERIJA AUSTROTEL, Miklosičeva 9
Razstava umetniških fotografij ANDREJE PEKLAJ je na ogled do 7. avgusta.

BEŽIGRAJSKA GALERIJA, Dunajska 31
Razstava risb BOZIDARJA JAKCA je na ogled do 30. junija.

GALERIJA EQUINA, Gregorčičeva 3
Razstava Majski vrh FRANCA PURGA je na ogled do 19. julija.

GALERIJA KRKA, Dunajska 65
Danes, 21. junija, bo ob 13. uri otvoritev razstave grafik - sitotiskov MILENE GREGORČIC.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Muzej Revoltella: do 31. avgusta bo na ogled razstava Vidiki - Punti di vista.
Galerija Torbandena: na ogled je razstava Wolfganga Wiednerja.
Galerija Cartesius: do 23. t.m. so na ogled slike umetnika Franca Chersicole.
Grad sv. Justa - Bastione Fiorito: do 14. julija razstavlja umetnica Alice Gombacci.
Galerija Art Light Hall - do 2. julija je na ogled skupinska razstava sedmih slikarjev.
Art Gallery - do 29. t.m. je na ogled razstava slikarke Claudie Raza.
Tržaska turistična ustanova - Do 25. t.m. je na ogled razstava slikarke Renate Fanin Favrin.

GRADEŽ

Galerija Villa Romana - Ul. Dante 20 -Do 8. julija je na ogled razstava slikarja Enza Marsija.

TREVISO

V Palaci Scotti bo do 31. julija na ogled zanimiva razstava lesenih igrac.

GALERIJA VISCONTI FINE ART KOLIZEJ, Gospodsvetska ulica

Razstava skupine IRWIN je na ogled do 30. junija.

GALERIJA VODNIKOVA DOMACIJA, Vodnikova 65

V sredo, 22. junija, bo ob 19. uri otvoritev razstave slik članov DRUŠTVA LIKOVNIH SAMORASTNIKOV. Razstava bo na ogled do 12. julija.

GALERIJA SLOVENIJALE, Dunajska c. 22
Danes, 21. junija, bo ob 19. uri otvoritev razstave arhitekta FRANCA POPEKA. Razstava bo na ogled do 23. avgusta.

GALERIJA TIVOLI, Pod turnom 3
Razstava 3. VELIKA NAGRADA RISBE ALPE-JADRAN Z GOSTI je na ogled do 28. avgusta.

JAKOPIČEVA GALERIJA, Slovenska 9
Razstava BOREKA SIPKA - Carodej v oblikovanju je na ogled do 30. junija.

JELOVSKOV LIKOVNI SALON, Zaloska 61
V sredo, 22. junija, bo ob 19. uri otvoritev razstave keramike NATASE PRESTOR - Panjske končnice v keramiki.

ILIRSKA BISTRICA

GALERIJA NA VIDMU, Gregorčičeva 2
Razstava akademskega slikarja ERIKA LOVKA je na ogled do 27. junija.

IZOLA

GALERIJA INSULA, Smrekarjeva 20
Razstava MILANA PERCANA je na ogled do 10. julija.

MARIBOR

RAZSTAVNI SALON ROTOVZ, Trg Borisa Kraigherja 3
Razstava slik JANEŽA PRISTAVCA je na ogled do 5. julija.

NOVO MESTO

DOLENSKI MUZEJ
Razstava 3. bienale slovenske grafike je na ogled do 15. septembra.

PIRAN

GALERIJA MEDUZA 2, Cankarjevo nabrežje 7
Razstava del manjšega formata BORISA ZAPLATILA je na ogled do 8. julija.

TRŽIČ

GALERIJA KURNIKOVA HISA
Razstava Lepota cipke iz Železnikov in Dobrota dražgosega kruhka je na ogled do 6. septembra.

KOROŠKA

CELOVEC

Galerija H.Punkt: Do 25. t.m. razstavlja slikar Bringfried Pögger.
Galerija Slama: do 2. 7. je na ogled razstava Rudija Benetika.

ŽELEZNA KAPLA

Za obiskovalce so zopet odprta vrata v Obirske kapniske jame v Železni Kapli-Bela. SENTPAVEL V LABOTSKI DOLINI V Samostanu bo do 27. oktobra na ogled razstava »Glas - Porzellan«.

ŠTALENSKA GORA

Izkopanine na Staleni gori - Magdalensberg bodo na ogled do 28. oktobra.

BELJAK

Galerija Freihausgasse: do 25. t.m. razstavlja slikarka Judithe Rataitz.

ŠPITAL OB DRAVI

Grad Porcia: do 26. t.m. so na ogled dela Alfreda Hrdlicka.

GLASBA SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM,
tel.: 061/ 222-815

Danes, 21. junija, ob 20. uri: opera v treh dejanjih NEW YORK HARLEM THEATRE - George Gershwin - PORGY IN BESS.

SLOVENSKA FILHARMONIJA

Danes, 21. junija, ob 19.30: koncert SIMFONIKOV RTV SLOVENIJE IN SOLISTOV AKADEMIJE ZA GLASBO. Program: Parma, Bruch, Dvorzak.

CERKEV SV.

FLORIJANA, Gornji trg

V sredo, 22. junija, ob 19. uri: komorni koncert zdravniškega tria PRO MEDICO. Program: Bach, Haydn, Beethoven, Dvorzak, Čajkovski, Tajčević.

KRIZANKE

V četrtek, 23. junija, ob 23. uri: koncert SATANICH TECHNORAVE.

KLUB CHANNEL ZERO NA METELKOVI

V soboto, 25. junija, ob 23. uri: koncert HEAVY LES WANTED.

GORNJA RADGONA

Danes, 21. junija, ob 18. uri: v Kulturnem domu koncert HARMONIKARJEV IN HARMONIKARSKIH SKUPIN.

V petek, 24. junija, ob 20. uri: v avli OS Gornja Radgona koncert Moskega pevskega zbora Markovci pri Ptuj in Zenskega pevskega zbora Manko Golar iz Gornje Radgone.

GRAD BOGENŠPERK

V petek, 24. junija, ob 20. uri: koncert LARE ZURUNIC (flavta). Program: Bach, Paganini, Fauré, Burton, Büsser.

NOVO MESTO

V petek, 24. junija, ob 20.30 uri: v atriju kapiteljske prostije koncert NOVOMESKEGA SIMFONICNEGA ORKESTRA.

ROGAŠKA SLATINA

Danes, 21. junija, ob 20.30 uri: v Kristalni dvorani koncert vokalne skupine CANTICUM. Program: Lasso, Bach, Grieg, Petrassi, Martin, Paulenc.

V petek, 24. junija, ob 20.30 uri: zaključni koncert poletne sole za godala GLASBENI ATELJE TARTINI.

FJK

TRST

Dvorana Tripcovich

V petek, 24. t.m., ob 20.30 - Koncert orkestra gledališča Verdi, dirigent Julian Kovachev. Vstopnice so na prodaj pri blagajni gledališča.

Gledališče Miela

V četrtek, 23. t.m., ob 20.30 bo na sporedu zaključni koncert XXV. Koncertne sezone trzaseke sekcije Glasbene mladine Italije. Nastopil bo pianist Marco Schiavo s skladbami B. Galupija, D. Scarlattija, L.van Beethovna in F.Chopena.

Pivovarna Forst

Danes, 21. t.m., ob 20.30 večer posvečen folk glasbi v skupino Novato Harmonica band.

V četrtek, 23. t.m., ob 20.30 večer folk glasbe z godbo Banda Sluc.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

SSG - Poletne predstave na prostem

SSG gostuje z Molierovo »Zdravnik po sili«, režija Zvone Sedlbauer danes, 21. t.m., ob 21. uri v Prebenegu - v parku; jutri, 22. t.m., ob 21. uri v Zabrezcu - v Hribenci; v četrtek, 23. t.m., ob 21. uri v Repnu - na Mausarju; v petek, 24. t.m., ob 21. uri na Vrhu - na igrišču; v soboto, 25. t.m., ob 21. uri v Zgoniku - na igrišču pod zupanstvom; v nedeljo, 26. t.m., ob 21. uri v Nabrežini - igrišče Sokola; v ponedeljek, 28. t.m., ob 21. uri v Bazovici - na vrtu Gospodarske zadruge.

Verdi - Dvorana Tripcovich

Mednarodni festival operete 1994

V petek, 1. julija ob 20.30 bo na sporedu druga opereta na repertoarju in sicer Leharjeva »Giuditta«. Ponovitve bodo do 3. julija ob

KOROŠKA

CELOVEC:

Mohorjeva I: Jutri, 22. t.m., ob 16.30 - Javni nastopi v oddelkih GS.
Pri Joklnu, Badgasse 7: danes, 21. t.m., ob 20.00 - Branje Jani Oswalda ter odprte razstave Oliverja Marceta in Bostjana Plesnica.
Modestov dom: Jutri, 22. t.m., ob 19.00 - Javni nastopi v oddelkih GS.
Tischlerjeva dvorana Mohorjeve: V četrtek, 23. t.m., ob 20.00 - Multimedijška prireditev »Beseda na meji«.

RAZNE PRIREDITVE SLOVENIJA

LJUBLJANA CANKARJEV DOM, tel.: 061/ 222-815

Danes, 21. junija, ob 19.30 uri: predpremierno predvajanje filma KOT VODA ZA ČOKOLADO, absolutnega zmagovalca mehiškega nacionalnega festivala za leto 1992. Od 22. do 27. junija, ob 19. uri: kitajski film ZBOGOM MOJA KONKUBINA, premierno prikazovanje.

VODNIKOVA DOMACIJA,

Vodnikova 65
V četrtek, 23. julija, ob 18.30 uri: proslava KULTURNI VIKEND OTROK IZ BIH.

CELJE

Danes, 21. junija, ob 16.30 uri: na Glavnem trgu OTROSKI ŽIV-ZAV s CUKI.

OSREDNJA KNJIZNICA CELJE

Danes, 21. junija, ob 18. uri: v Levstikovih sobi predstavitev knjige Wemarus FRANCIJA PUNCERJA.

MULJAVA

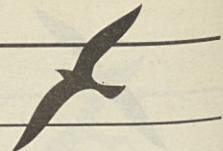
V četrtek, 23. junija, od 10. do 22. ure: v Jurčičevi domaciji kulturne prireditve in podelitev nagrade Društva slovenskih pisateljev in dnevnika Delo za najboljši slovenski roman.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Avditorij Muzeja Revoltella

Jutri, 21. t.m., ob 17.30 predvajanje video »La segretaria privata« z Elso Merlini v sklopu operetnega festivala. Vstopnica Lit. 5.000.-

NOVICE

Trgovec iz Macaua umrl zaradi nogometa

MACAO - Trgovec in lastnik prodajalne kave v portugalski koloniji Macao Lo-Con-Jin je umrl zaradi pretiranega spremljanja nogometnih tekem po televiziji. Kot je novinarjem povedala njegova 37-letna žena, se je mož zgrudil v nedeljo ob delu v trgovini. Kljub temu, da je dve noči zapored gledal nogomet, je podnevi ves čas delal v trgovini, to pa naj bi bilo preveč za njegovo srce. Zaradi časovne rezlike med ZDA in Macaoom so vsi neposredni prenosi na sporedu ponoči, prva tekma se začne ob 23.30 uri, zadnja pa se konča ob pol osmih zjutraj. Tudi na Kitajskem skušajo oblasit prepričati ljudi, da bi manj gledali nogomet, pa tudi, da ob spremljanju nogometa ne bi motili sosedov, ki jih ta sport ne zanima. Kot piše glavni komentator osrednjega partijskega dnevnika »Ljudski dnevnik«, naj imajo Kitajci ob gledanju dogodkov iz ZDA nad sabo nadzor: »Sprejemnike naravnajte na manjšo jakost, da ne boste motili sosedov. Če vidite lep in enkratni zadetek, skušajte potihem slaviti dogodek. Krotite custva. TV prenosi tudi ne smejo motiti vašega dela. Posebej pazite v prometu, da zaradi pomanjkanja spanca ne boste povzročili nesreče,« piše dnevnik.

Gospa premierka se »zanima« za Floja

OSLO - V oddaji norveške televizije, kjer znane osebnosti povedo kaksno o nogometu, so nazadnje nastopili ministrska predsednica Gro Harlem Brundtland, olimpijski zmagovalc v smučarskih skokih Espen Bredesen in trener kluba Rosenborg Nils Arne Eggen. Ministrska predsednica je pokazala veliko poznavanje nogometa in norveške reprezentance, vsem Norvežanom pa se je zapisala v spomin z izjavo o ključnemu norveškemu napadalcu Josteinu Floju. Dejala je: »Zelo lepe plavalice kodre ima, tale Flo!«

Nizozemci le še z 21 nogometaši

WASHINGTON - Nizozemski reprezentanci je na svetovnem prvenstvu ostalo le še 21 nogometašev. Branilec John de Wolf (Feyenoord Rotterdam) si je v soboto na prvem treningu na stadionu John F. Kennedy natrgal mišična vlakna in bo po izjavah nizozemskega zdravnika Fritsa Gessla odpotoval domov na zdravljenje. Selektor Dick Advocaat ne bo naknadno nominiral nikogar. (STA)

SKUPINA B / OBE EKIPI ZADOVOLJILI VEČ KOT 73000 GLEDALCEV

Po lepi igri pravičen remi Kameruna in Švedske

Švedi prvi povedli, toda Kamerunci se niso predali

Švedska - Kamerun 2:2 (1:1)

LOS ANGELES - Stadion Rose Bowl v Pasadeni, 73 tisoč gledalcev, sodnik Tejada Noriega (Peru)

STRELCI: 1:0 - Ljung (8), 1:1 Embe (31), 1:2 Omar-Biyik (47), 2:2 Dahlin (75)

ŠVEDSKA: Ravelli, Nilsson, Bjorklund, P. Andersson, Ljung, Thern, Ingesson (K. Andersson 75), Schwarz, Blomqvist (Larsson 60), Dahlin, Brolin.

KAMERUN: Antoine-Bell, Libih, Song Bahanag, M'fede (Kessack

Mabouang 88), Tataw, Agbo, M'bouh, Vivien Foe, Embe (Mouyeme-Elogance 80), Tchami, Omam-Biyik.

RUMENI KARTONI: M'Bough, Brolin

Nogometaši Kameruna in Švedske zaslužijo pohvale za prikazano nogomet, saj je bilo srečanje izredno dinamično in polno lepih akcij, izid 2:2 pa je najbolj realen. Uvodne minute so pripadle Švedom, ki so že v 9. minuti povedli. Thern je z leve strani izvajal prosti strel, v kazenskem prostoru je najvišje skočil Ljung in z glavo poslal žogo v mrežo. Nekaj minut kasneje je imel podobno priložnost tudi Ingesson, vendar se je namesto strela odločil za podajo. Kamerunci so imeli prvo priložnost v 28. minuti, ko je po samostojnem prodoru mimo gola streljal M'fede, samo minuto kasneje pa je švedska obramba naredila napako. Ingesson je podal nazaj do Nilssona, ta pa je naredil napako in do zoge je pritekel Omam-Biyick, jo nesebično podal do Emba, ta pa je nato premagal vratarja Ravellija in izenčil izid na 1:1. Na 2:1 za Kamerun je že v prvem resnejšem na-

Po končanem srečanju sta bili obe reprezentanci zadovoljni z doseženim rezultatom (Telefoto AP)

padu v drugem polčasu povisal najboljši igralec tekme Biyick, isti igralec pa je 20 minut pred koncem tekme lepo prodril po levi strani, vendar je tokrat preveč okleval in priložnost je splavala po vodi. Pred tem je iz prostega strela na kamerunska vrata močno

streljal Schwartz, izkazal pa se je Bell.

Končni izid je v 73. minuti postavil Dahlin, potem ko je Larsson zadel prečko. Po zadetku so imeli Švedi se tri lepe priložnosti, vendar so bili Andersson, Dahlin in Larsson nenatančni.

Lestvica skupine B

Brazilija	1	1	0	0	2:0	3
Švedska	1	0	1	0	2:2	1
Kamerun	1	0	1	0	2:2	1
Rusija	1	0	0	1	0:2	0

Dosedanja izida

Kamerun - Švedska 2:2

Brazilija - Rusija 2:0

Preostali spored

24. 6. ob 22.00: Brazilija - Kamerun

25. 6. ob 01.30: Švedska - Rusija

28. 6. ob 22.00: Rusija - Kamerun

28. 6. ob 22.00: Brazilija - Švedska

Brazilija brez težav proti Rusiji

Brazilija - Rusija 2:0 (1:0)

Strelci: v 27. min. Romario, v 53. min. Rai (11m)

BRAZILIJA: Taffarel, Jorginho, Ricardo Rocha (od 75. min. Aldair), Marcio Santos, Leonardo, Mauro Silva, Dunga (od 85. min. Mazinho), Rai, Zinho, Bebeto, Romario.

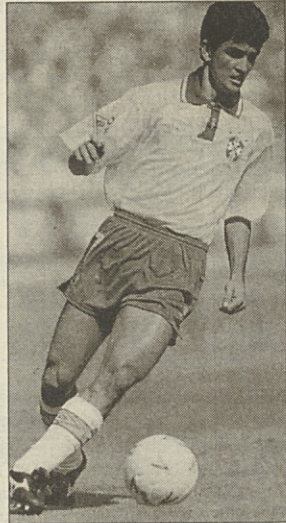
RUSIJA: Karin, Klestov, Gorlukovič, Ternavski, Nikoforov, Kuznecov, Pjatnicki (od 46. min. Salenko), Cimbalar, Karpin, Radčenko (od 78. min. Borodjuk), Juran.

Sodnik: Lim Kee Chong (Mauricius)

SAN FRANCISCO - Brazilija je s pravo nogo začela letosnje svetovno prvenstvo in brez večjih težav premagala Rusijo, ki se je na SP predstavila z improvizirano postavo brez nekaterih »zvezd«, ki so se uprle selektorju Sadrinu in v ZDA sploh niso dopotovale, manjkal pa je tudi kaznovani Onopko. Brazilci so bili veliko boljši, njihova zmaga pa bi bila lahko precej bolj prepričljiva.

»Carice« ne skrivajo velikih ambicij in priznavajo, da bi jih dejansko zadovoljil le svetovni naslov, ki so ga zadnjic osvojili leta 1970 v Mehiki in ambicijam primerno so Brazilci po nervoznem začetku takoj prevzeli pobudo in že v prvih desetih minutah je bilo pred vrati Karina nekajkrat kar precej vroče, toda Romario in Bebeto strelskih naprav na srečo Rusov nista imela dobro naravnanih. Vodilni zadetek je padel v 27. minuti, ko je branilec Leonardo, ki je bil eden najbolj prodornih, po levi strani prodril v kazenski prostor, njegov predložek pa so ruski branilci odbili v kot. Izvedel ga je Bebeto, približno s petih metrov pa je Romario zatresel Karinovo mrežo. Do konca polčasa je ritem igre nekoliko padel in igra je v glavnem potekala na sredini igrišča.

Drugi del se je začel v znamenju premoči Rusov, ki pa ni dolgo trajala. Ze v 53. minuti je Romario prodril v kazenski prostor, kjer pa so ga zrusili. Sodnik Lim Kee Chong je upravičeno pokazal na belo točko, najstrožjo kazen pa je uspešno izvedel Rai. Srečanje jem bilo s tem dejansko odločeno, Brazilci pa so se naprej imeli pobudo, najlepšo priložnost za povisane rezultate pa je v 83. minuti napravil bebeto. Na drugi strani so Rusi sicer poskušali vsaj zmanjšati rezultat, vendar so bila njihova prizadevanja jalova.

Bebeto (Brazilija)

STROGA NAVODILA FIFE / IGRALCI »ZARDEVAJO« ZARADI RDEČIH IN RUMENIH KARTONOV

Sodniki dosledno spoštujejo pravila in »mahajo« s kartoni

CHICAGO - Svetovno prvenstvo se je začelo z veliko barve. Kritiki celo menijo, da s preveč. V otvoritveni tekmi, ki velja kot nekakšen smerokaz, je mehiški sodnik Arturo Brizio Carter pokazal kar šest rumenih in en rdeč karton. Ultimativna zahteva mednarodne nogometne zveze FIFA za strogo spostovanje pravil in brezkompromisno trdnost sodnikov je, kot kaže, učinkovala. In hkrati poskrbela za nemalo jeze. »To je novo navodilo. Morda bomo morali razmisliti o tem, da ne bomo mogli shajati samo z 22 igralci. Na prihodnje svetovno prvenstvo bomo morali priti s 24 igralci,« je dejal nemški selektor Berti Vogts. Mar-

sikateri igralec in trener je zaradi kartonov zardel. FIFA je sodnikom prepovedala dajati intervjuje. Skot David Will, predsednik sodniške komisije, je zaprl sodniški domicil v »Cooper Aerobic Center« v severnem delu Dallasa za vse zunanje ljudi.

24 glavnih in 22 stranskih sodnikov je teoretično se zmeraj dosegljivih po telefonu, vendar je v praksi povsem drugače. FIFA bo prepovedala vse poskuse pogovora s sodniki, na sporocila po telefaksu pa sploh ne bo odgovarjala. Do sodnikov se lahko prebijete samo v parku s teniskimi igrišči in bazenom, sicer pa večino časa tako ali tako prebijajo na potovanjih med Dallasom

in mesti, kjer sodijo. Zmeraj so po štirje skupaj - glavni sodnik, njegova rezerva in dva stranska sodnika. Toda komaj pristanejo v Dallasu, že si morajo rezervirati vozovnico za naslednji polet.

Ze na prvih dveh tekmah je prišlo do novega rekorda svetovnih prvenstev, kar se tiče kartonov. Sodniki so po mnenju sodniške komisije pri FIFA doslej dobro opravili svoje delo, pritožbe reprezentanc pa so doslej zanemarljive. Tudi španski trener Javier Clemente je brez velikega hrupa preživel rdeči karton, ki ga je dobil njegov libero Nadal, čeprav je celo zadevo videl drugače. »Igral je na zogo,« je dejal Bask. Španski kapetan bo moral, tako

kot tudi Bolivijec Etcheverry, počivati dve tekm.

Sodniki so nastopali izredno suvereno in so bili neverjetno enotni po načinu sojenja. Po brezkompromisnem upoštevanju pravil si igralci zaslužijo rumeni karton na primer za zavlacanje igre ali premikanje v živem zidu. Prekrški se najostreje kaznujejo. Sodniki morajo imeti pri tem zelo prefinjen občutek za igro. Toda veliko kritikov je črnogledih. Karl-Heinz Rummenigge, nekdanji kapetan nemške reprezentance, je kratkoma ugotovil: »Upravljanje z rumenimi in rdečimi kartoni je napačna pot. Sodniki so pod prevelikim pritiskom.« Bolivijski trener Xabier

Azkargorta pa je k temu pripomnil: »Veliko kartonov ne more preprečiti ostrih prekrškov.« Sodnik Carter je že pred otvoritveno tekmo povedal: »Nas položaj ni enostaven. S televizijskimi posnetki bodo napačne odločitve se bolj očitne, toda mi smo nova generacija sodnikov, smo mlajši in v boljši formi.« FIFA je z uvedbo televizijskega posnetka kot dokaznega materiala samo nekaj dni pred začetkom svetovnega prvenstva ta pritisk še povečala. Sodnik je na tem SP stalno pod pritiskom. Kdor se ne bo strogo držal navodil predsednika FIFE Joaa Havelangea, je že odpisan. Pozabljeni zvijž lahko kaj hitro razblini sanje o finalni tekmi.

SKUPINA C / PO SLABIH PREDSTAVAH Z JUŽNO KOREJO OZIROMA BOLIVIJO

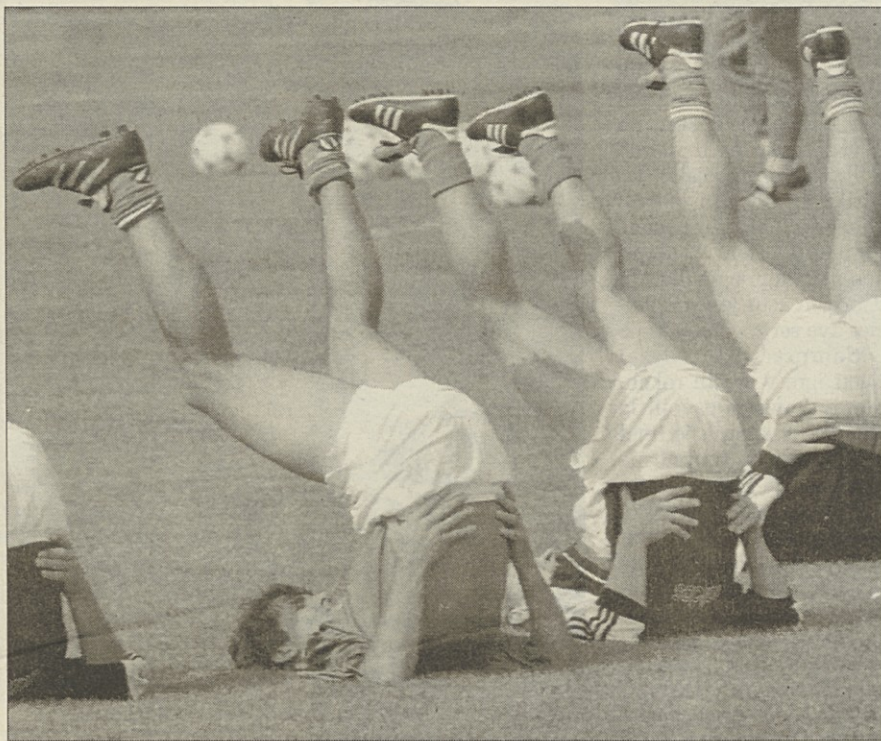
Dvojni popravni izpit za Španijo in Nemčijo

Pri Nemcih »aus« Riedle, pri Špancih »odletel« Guerrero

CHICAGO - V prvi tekmi drugega kola bosta stala nasproti dve izmed tistih ekip, ki na prvi tekmi nista zadovoljili. Nemci so sicer zmagali, a vsi so od svetovnih prvakov proti Boliviji pričakovali precej več. Vsekakor velja poudariti, da je otvoritveni dan bil nadpovprečno vroc: Häfler je imel kar precejšnje težave (Vogts ga je moral celo zamenjati), pa čeprav je bil med manj slabimi na igrišču. Proti Spancem bodo beli igrali v standardni postavi, to je enajsterica, ki je nedavno nadigrala Italijane. V napadu bo Klinsmann imel več prostora, saj bo Riedleja zamenjal desni branilec Stefan Strunz. Skratka, sistem s tremi napadalci je že sel med staro saro in bo tam verjetno tudi ostal, če ne bo prišlo do

nenadnih dogodkov. Po našem mnenju bi znal pri tem račun placati prav Jürgen Klinsmann. Ob slabi igri Möllerja bo prav bivši igralec Interja nosil preveliko breme v napadu in sedanj (v veliki meri nepotrebni) napori bi se mu znali se močno otepati v nadaljevanju prvenstva. Nemski tisk Vogtsu očita tudi, da v traja pri Brehmeju, zapostavlja pa mladega Wagnerja, ki je pri Kaiserslauternu odigral odlično sezono.

Kljub remiju z Južno Korejo so v španskem taboru se naprej optimisti, v primeru naknadnega neuspeha pa bo počilo s podvojeno močjo. V Španiji že grmi, a odmevi čez Atlantik ne sežejo in prve polemike na licu mesta se niso izbruhnile. Edina vidna posledica je menda dokončno slovo od svetovnega prvenstva Guerrero, ki je kot ključni mož sredine edini placal za slabo igro z Južnokorejci. Resnici na ljubo moramo tudi pripomniti, da se je Caminero bolje znašel in med

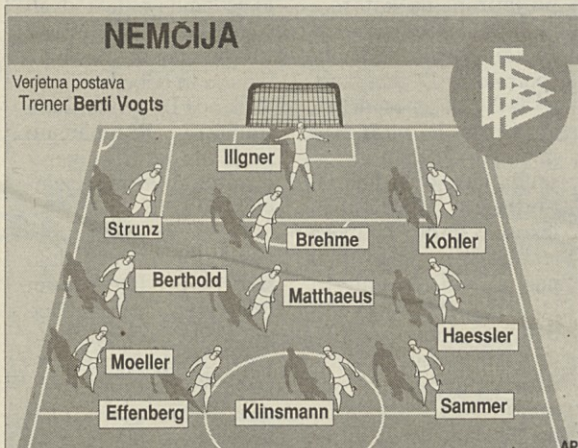

Nemci Kohler, Riedle, Berthold in Hässler (od leve) na zadnjem treningu (AP)

drugim prispeval svoj delež pri obeh španskih golih. Drugi dve spremembi sta pa že bili najavljeni: v vratih bo mesto, ki je že devet let njegovo, spet imel Zubizarreta. Prve tekme namreč ni igral, ker je

bil diskvalificiran, zdaj pa se je moral mlajši kolega Cañizares umakniti, čeprav je dobro branil. Nadala, ki je po rdečem kartonu dobil kar dve koli kazni, bo na mestu libera zamenjal Hierro, namesto njega pa bo na

sredini zaigral Guardiola. Cudno pa je, da je povsem anonimne vloge doslej odigral Bakero, kapetan Barcelone, eden izmed redkih »Spancev« (v resnici je Bask), ki tudi v svetovnem nogometu kaj pomeni.

DANES NA TV

TOREK

21. JUNIJA

Brazilijska - Rusija (ponovitev) ob 10.00 TMC

Nizozemska - S. Arabija (posnetek) ob 13.45 TMC, RAI 2 (ob 14.15)

Argentina - Grčija ob 18.30 RAI 2, TVS 2, TMC

Nemčija - Španija ob 22.00 RAI 1, TVS 2, TMC

Nigerijska - Bolgarija ob 01.30 RAI 3, TMC

SKUPINA D / MARADONA V SREDIŠČU POZORNOSTI

Ko igra »pibe de oro« vse ostalo ni važno

Zvezdnik grške reprezentance je Machlas

BOSTON - O tekmi med Grčijo in Argentino lahko napišemo celo stran ali nič; ljubitelje nogometa zanima le Diego Armando Maradona. Kako bo igral? Bo se vedno zmožen vragolij, s katerimi je zaslovel kot morda najboljši nogometaš vseh časov? Tisti, ki so prisostvovali treningom »blanco-celestes« trdijo, da je »pibe de oro« dobre volje, sproščen, muči ga vročina (»Ze v Mehiki smo igrali ob nemogočih urah, očitno so nogometaši manj važni od vsega, kar se vrti okoli SP,« se pritožuje), sicer pa ni edini, ki mu ameriško podnebje povzroča težave. In ko se govori o Maradoni je vse drugo seveda v ozadju. Trener Basile se je odločil za izredno napadalno postavo, v kateri bodo poleg Diega še Canniggia (igral bo po enoletni diskvalifikaciji), Balbo in Batistuta. Edini dvom zadeva mesto v vratih. Junak izpred starih let Javier Goicoechea ni v najboljši formi, zato ima več možnosti Islas: zanj bi to bil debut na sklepnem delu SP, potem ko je bil že član odprav v Italiji in Mehiki.

Ne glede na končni izid bo srečanje zgodovinsko za Grčijo, ki je prvič prisotna v svetovni nogometni eliti. Trener

Alketas Panagoulas (dalj casa je bil aktiven prav v Združenih državah) v nasprotju s svojimi kolegi že vnaprej obljublja obrambno igro. Možnosti v napadu je stavil na eno samo karto, za katero je treba se preveriti, če tudi v mednarodnem merilu velja kot as ali pa je samo navadna figura. O 20-letnem Nikosu (kar pomeni v grščini zmaga) Machlasu krožijo obetavne govore, ki pa jih mora fant s Krete se potrditi. Potem ko je vročina spravila na kolena »starčka« Mitropulosa, sta stebra moštva desni branilec Stratos Apostolakis in veza Panagiotis Tsaluhidis, ki ima nevaren strel.

Verjetni postavi
ARGENTINA: Islas (Goicoechea); Sensini, Caceres, Ruggeri, Chamot; Redondo, Maradona, Simeone; Balbo, Canniggia, Batistuta. Trener: Alfio Basile.

GRČIJA: Minu; Manolas, Apostolakis, Kalitzakis, Kolitsidakis; Hatzidis, Nioplias, Tsaluhidis, Maragos, Tsiantakis; Machlas. Trener: Alketas Panagoulas.

SODNIK: Artur Angeles (ZDA)

SKUPINA D / MED AFRIŠKIM PRVAKOM IN BOLGARIJO SE OBETA LEPA IGRA

Nigerijska celo med favoriti za uvrstitev v polfinale

DALLAS - Nigerijska - Bolgarija je zadnja tekma prvega kroga, a ne po zanimivosti. Ze samo dejstvo, da bo na igrišču stopilo moštvo, ki v Afriki trenutno nima enakovrednega tekmeča, je zadostno jamstvo za dobro predstavo. Za Nigerijo bi resen nasprotnik znalo biti predvsem podcenjevanje, saj »afriškega velikan« mnogi uvrščajo celo med polfinaliste. Ob dobrem učinku igralcev nizozemskega trenerja Clemencea Westerhofa je tudi tako visok cilj uresničljiv.

Kot vsa moštva s črne celine ima tudi Nigerijska kopico odličnih posameznikov, ki pa so taktično občasno nedisiplinirani in radi nasedejo premetenim igri Evropejcev. Prvi mož belo-zelenih je vsekakor 21-letni Augustine Okocha, ki se je v dresu frankfurtskega Eintrachta uveljavil kot eden izmed najboljših rezerjev Bundeslige. V napadu sta odlična Yekini in Amokachi. Ko smo že omenili taktične pomanjkljivosti, naj potrosimo besedo se o kazni, ki je doletela Keshija: belgijski Molenbeek ga je izključil, ker je rad zamuja treninge.

Westerhofov pomočnik Bonfrere nima dvomov: »Napadalna igra je za nas najbolj primerna. Prave težave so v

obrambni fazi: nasi bi radi kar stalno napadali.« Na igrišču pa bo tudi nasprotnik...

...Pri katerem prav tako vlada optimizem. Nastop zvezdnika Hrista Stojckovega, ki si je pretegnil mišico, ni pod vprašajem. Vezni igralec Barcelone: »Imamo napadalno postavo, naš adut sta vezna vrsta in napad. Prav na sredini se bo odločila tekma: kdor bo tu boljši, bo zmagal.« Presenetljiva pa je vest, da Penev ne bo poslal na igrišče drugega napadalca Sirakovega; zamenjal ga bo vezni igralec Borimirov. Odločitev je najmanj cudna, saj penev tako spreminja že uigran sistem igranja, poleg tega pa tudi Kostadinov ni tip igralca, ki bi sam nosil celotno breme v napadu.

Verjetni postavi
BOLGARIJA: Mihailov; Kremenliev, Ivanov, Cvetanov, Hubcev; Balakov, Jankov, Leckov, Stojckov, Borimirov (Sirakov); Kostadinov. Trener: Dimitar Penev.

NIGERIJA: Agu; Eguavoen, Keshi, N'Wanu, Iroha; Okafor, Okocha, Siasia, Amunike; Yekini, Amokachi. Trener: Clemence Westerhof.

SODNIK: Rodrigo Badilla Sequeira (Kostarika)

Emmanuel Amunike (Nigerijska)

© 1991 WC 94 TM

NOVICE

Koga bo zamenjal Sacchi?

MARTINSVILLE - Zamenjave da, revolucija ne. Nobenega dvoma ni, da bo selektor »azzurrov« Sacchi v četrtek proti Norveški zamenjal enega ali dva igralca, pravijo poznavalci razmer v italijanskem taboru v ZDA, toda verjetno se sam selektor ne ve, koga izločiti iz zacetne postave. Včeraj so se sirile »vznemirljive« vesti, da je na prepihu sam Roberto Baggio. Poskodba na nogi naj bi bila bolj diplomatska, so trdili zlobni jeziki, toda Baggio je včeraj glasno izjavil, da lahko igra in kaže, da afere ne bo. Mnogi se ogrevajo zato, da bi v konici napada zaigral Casiraghi, na sredini pa dinamični Berti. Ni potrebno posebej omenjati, da ima vsak Italijan v mislih svojo idealno postavo, vsak seveda drugačno. Oglasil se je celo Arafatov pooblaščenec v Italiji Nemer Hammad, ki je priporočil...Benarriva. Kakokoli že, Italijanom pogum pesa, odkrili pa so tudi, da jih newyorški prebivalci italijanskega porekla ljubijo manj, kot so si mislili. Bojno razpoložen je le predsednik nogometne zveze Matarrese, ki o izločitvi v prvem krogu noče niti razmisljati. »«To bi bilo nezgodovinsko dejanje«, je dejal.

V več belgijskih mestih pretepi med navijači Belgije in Maroka

BRUSELJ - Po zmagi Belgije na SP nad Marokom z 1:0 je v več belgijskih mestih prišlo do izgrediv. Po podatkih belgijske policije je do največjega pretepa prišlo v mestecu Verviers, kjer se je steplo približno 400 navijačev ene in druge strani. Bilo pa je tako hudo, da so morali enega Maročana zaradi strelne rane odpeljati v bolnišnico. V Lieru je neki Belgijec kar z avtomobilom zapeljal v skupino Maročanov. O pretepih so poročali še iz Antwerpna, Lokerena in Bruslja, kjer je bil ranjen tudi policist. (STA)

Zanimanje za nogomet v ZDA nad pričakovanji

CHICAGO - Nad vse presenečeni so bili pri televizijski družbi ABC, ki je v živo prenašala tekmo med ZDA in Svico (1:1). Na malih ekranih si je srečanje ogledalo več kot šest milijonov ljudi, to pa je več od vseh pričakovanih televizijskega giganta, ki je racunal s stirimilijoni ljudi. »Stevilka je presenetljiva, saj se je prvenstvo sele zacelo. Proti koncu bo gledalcev vedno več,« je vidno zadovoljen pripovedoval Alan Rothenberg, organizator SP. (STA)

NOVICE

Fučka in De Pol v reprezentanci

RIM - Selektor italijanske kosarkarske reprezentance Ettore Messina je v okviru priprav na mednarodni turnir Footlocker, ki bo od 30. junija do 2. julija v Bologni, poklical naslednje igralce: Babbio (Francorosso Turin), Bonora (Glaxo Verona), Bullara (Reggio Calabria), Carera (Buckler Bologna), Casoli (Fortitudo Bologna), Coldebella (Buckler Bologna), Conti (Cagiva Varese), De Pol (Stefanel), Esposito (Filodoro Bologna), Frosini (Glaxo Verona), Fučka (Stefanel), Londero (Reggio Emilia), Moretti (Buckler Bologna), Ruggeri (Monini Rimini), Rusconi (Benetton Treviso), Tolotti (Pfizer Reggio Calabria).

Senna ni naredil nobene napake

SAO PAULO - Ayrton Senna je umrl zaradi pomanjkljivosti dirkalšica v Imoli ali zaradi tehnične okvare na dirkalniku, nikakor pa ne zaradi nenadne slabosti ali napake pri upravljanju vozila, je dejal podpredsednik svetovnega komiteja Interpola, Brazilec Romeo Tuma, ki pobliže sledi delu italijanskih preiskovalcev v Imoli. Če bi ugotovili odgovornosti Williamsa, bi zavarovalnice avtomobilistični hiši ne izplačali 16, 9 milijona dolarjev odškodnine za dirkačevo smrt.

Francini je zadovoljen

GENOVA - Branilec Giovanni Francini, ki ga je Genoa najel od Napolija, je prvi dan v Genovi preživel spokojno. Ve, da ga je društvo najelo na izrecno zahtevo trenerja Scoglija, ki mu je obljubil, da bo lahko spet igral na levem pasu, zato upa, da bo na slednja sezona zanj uspešna. Predsednik društva Spinelli pa je medtem odpotoval v ZDA, kjer bo na prizorišču svetovnega prvenstva poiskal novo tujo okrepitev. Po mundialu v Italiji pred stirimi leti je Genoa najela Ceha Skuhravyja.

V Neaplju pa so predstavili mladega reprezentanta Benita Carboneja, ki ima nevhvalno nalogo, da nadomesti Maradono in Zolaja. Carbone je lani uspešno igral v Turinu, Roma pa ga je odstopila Napoliju v okviru prestopa Urugvajca Fonsece k rimskemu klubu. Pri Napoliju bo v prihodnji sezoni igral tudi Gabriele Grossi, ki je bil lani član Barija.

Totocalcio

PRAVILNA NAPOVED: X22 11X 111 X121; DOBITKI: 13 (46 dobitnikov) 62. 894.000 lir; 12 (1.259 dobitnikov) 2.294.900 lir.

Totip

PRAVILNA NAPOVED: 21 XX X2 X2 11 X1; NAGRADNI SKLAD: 2.839.938.700 lir; DOBITKI: 12 (19 dobitnikov) 49.823.000; 11 (640 dobitnikov) 1.470.000 lir; 10 (6.879 dobitnikov) 135.000 lir.

Teniški turnir Gaje: favoriti naprej

Na teniskem turnirju Gaje »Start sport« favoriti meljejo nasprotnike. Od slovenskih tekmovalcev je Borut Plešničar že prodril v osmino finala, doslej pa s svojimi nasprotniki res ni imel težkega dela. V šestnajstino finala so se uvrstili tudi A. Daneu (6:4, 6:3 proti Brencu), Vavpetić (7:5, 3:6, 6:4 proti Tugliachu) in Pacor (6:2, 6:2 proti Crevatinu), Canoneja pa je izločil favorizirani Del Dejan (6:0, 6:3).

V ženski konkurenci je od Gajinih članic ostala v igri le Chantal Rossman, ki je v šestnajstini finala s 7:6, 1:6, 6:4 premagala 8. nosilko L. Onofri. Daša Grgić je s 3:6, 0:6 izgubila z Masejevo, Neva Grgić je s 4:6, 0:6 klonila pred Radinovo, Tatjana Čac pa s 3:6, 3:6 pred Milanijevo.

Obvestila

SZ SLOGA

prireja od 5. do 13. septembra na Opcinah tecaj miniodbojke za osnovnošolske otroke. Treninki bodo v telovadnicah na Opcinah in Repnu ter na odprtem pod vodstvom mag. Dušana Blahute, prof. Maria Čaca, prof. Franka Drasića, prof. Ivana Peterlina in prof. Branka Saina. Tecajniki se bodo zbrali vsak dan ob 9. uri, trenirali dvakrat dnevno do 17. ure, ob 12. bodo postreženi s kosilom. Poleg odbojke bo v prostem času razvedrilna dejavnost. Cena tecaja znaša 120.000 lir. Prijave zbira urad ZSSDI v Trstu, tel. 635627 v jutranjih urah in prof. Mario Čac tel. 214290.

SZ GAJA

organizira od 25. do 30. junija turnir v odbojki (mesane ekipe 3 ženske in 3 moški) ter od 27. junija do 3. julija turnir v nogometu 7:7. Vpisovanje na sedežu združenja vsak dan od 18. do 19. ure do vključno 22. junija.

SD ZARJA - lokostrelski odsek

prireja začetniška lokostrelska tecaja za mlade od 11. do 18. leta v sledečih izmenah: od 11. do 23. julija; od 22. avgusta do 3. septembra (od 17. ure do 18.30). Opremo daje na razpolago SZ Zarja. Podrobnejše informacije na tel. st. 226261 (Moreno) in 226386 (Marko)

SK KRAS

prireja od 27. junija do 2. julija poletni rokometni tecaj za vse nižje srednješolce, ki bo v jutranjih urah v zgoniski telovadnici. Poskrbljeno bo tudi za prevoz s kombijem. Podrobnejše informacije na tel. st. 723010 (Alan) vsak dan od 14. do 15. ure.

KK ADRIA

vabi na kolesarski MARATON FRANJA v soboto, 25. t. m. s startom ob 8. uri v Tacnu pri Ljubljani. Interesenti se lahko prijavijo v soboto direktno na startu ali pa v četrtek, 23. t. m., po 20. uri v društvenih prostorih v Lonjerju (tel. st. 911275).

TENIS / PRVI DAN V WIMBLEDONU

Edberg izničil 13 zaključnih žog

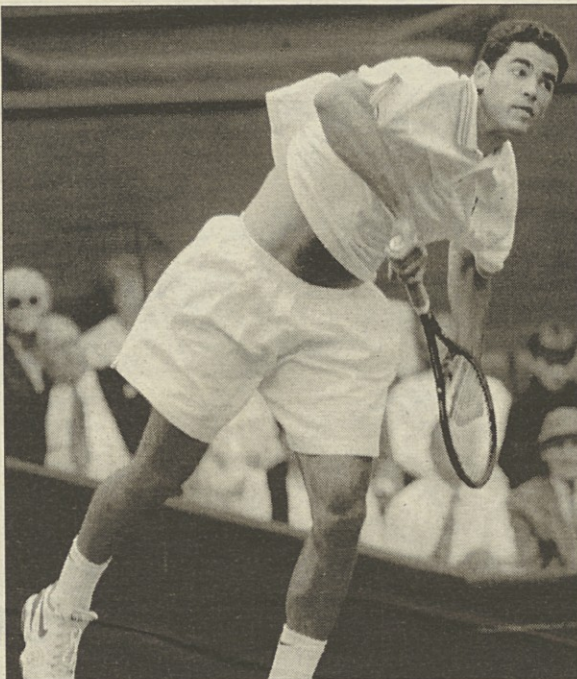
Sampras in Becker po treh setih

LONDON - Branilec wimbledonskega naslova Pete Sampras je svojo pot na letošnjem neuradnem svetovnem prvenstvu na travi začel z zmago po treh setih igre proti rojaku, vrstniku in sosedu Jaredu Palmerju. Oba Američana sta namreč stara 22 let in doma iz Tampe na Floridi. V prvem setu je imel Palmer dve set žogi, potem pa je Sampras trdno držal vajeti igre v svojih rokah, čeprav je vsega osvojil le dve igri, v katerih je imel Palmer servis, skupno pa je dosegel 25 asov.

Najtežjo nalogo je v večerajšnjem prvem dnevu tretjega letošnjega turnirja za veliki slam imel trikratni zmagovalček Wimbledona, Nemec Boris Becker, ki pa je z odlično igro premagal Američana Davida Wheatona, polfinalista leta 1991. »To je bil eden mojih najboljših nastopov na travi«, je dejal Becker, ki je leta 1985 postal najmlajši zmagovalček londonskega turnirja.

Najbolj razburljiv set dneva sta odigrala Sved Stefan Edberg in Južnoafričan Ellis Ferreira. Sved je zmagal s 3:0, a je v drugem setu že zgubljal 5:1. V sedmi igri je izničil stiri nasprotnikove »set-žoge«, v deseti igri pa se dve. V 12. igri je Ferreira vodil s 15:40, si zapravlil sedem zaključnih žog, set pa izgubil po dvojni napaki na servisu.

Italijanska odprava je (kot vsako leto) doživela popolen polom, opravičljiv poraz (proti Agassiju) pa je doživel samo Gaudenzi. Londonski policisti vedo povedati, da na črni borzi prodajajo vstopnice za moški finale po 3.000 funtov. Za odkrivanje peklenskih strojev

Pete Sampras je uspešno začel svojo pot v Londonu

prvic letos uporabljajo trop izurjenih labradorcev.

Pomembnejši rezultati

1. kola, moški: Chang (ZDA, 10) - A. Costa (Spa) 7:6 (7:2), 6:4, 6:2, Korda (Čes, 11) - Fitzgerald (Avs) 6:2, 6:1, 6:4, Sampras (Zda, 1) - Plamer (Zda) 7:6 (7:4), 7:5, 6:3, Edberg (Sve, 3) - E. Ferreira (Jar) 6:2, 7:6 (7:3), Becker (Nem, 7) - Wheaton (Zda 6:2, 6:4, 6:3, Bruguera (Spa, 8) - Cowan (Vbr) 6:2, 4:6, 6:4, 6:3, C. Costa (Spa) - O'Brien (Zda) 2:6, 3:6, 7:6 (7:5), 6:4, 6:1, Agassi (Zda) - Gaudenzi (Ita) 6:2 6:7 (3:7) 6:3 6:2, Pescosolido (Ita) - Connell (Kan) 4:6, 4:6, 4:6, Pereira (Ven) - Furlan (Ita) 2:6 6:4 6:3 6:4, Wilkinson (Ita) - Camporese (Ita) 6:3 3:6 6:3 3:6 7:5, Bates (Vbr) - Pozzi (Ita) 7:5 6:4 6:1. **Ženske:** Coetzer (Jar) - Likovsteva (Kaz) 6:4, 6:0, Spirlea (Rom) - Javier (Vbr) 6:1, 6:2, Tauziat (Fra) - Carlsson (Sve) 6:2, 6:1.

IGRE ALPE JADRAN / BAVARSKA

Danes odprtje

MÜNCHEN - V Burghausnu na Bavarskem se bodo danes začele poletne mladinske igre Alpe Jadran, na katerem bodo sodelovale reprezentance sportnikov in sportnic do 17. leta starosti iz 18 dežel in držav, ki tvorijo delovno skupnost Alpe Jadran. Zamisel za igre je nastala na podlagi pozitivnih izkušenj tradicionalnega troboja treh dežel med naso deželo, Slovenijo in Hrvaško. Da gre za vse bolj pomembno srednjevroško množično prireditve, potrjuje že pomembnejši podatek, da bo na štiridnevih igrah so-

delovalo skoraj dva tisoč mladih različnih narodnosti, jezikov in kultur. FJK bo na igrah zastopalo sedemdeset tekmovalcev, ki bodo merili moči v lahki atletiki, plavanju, košarki in odbojki.

Danes bo v atletskem stadionu v Burghausnu slovesno odprtje iger z mimohodom reprezentanc, ob koncu iger, v soboto, pa bodo zastavo iger z grbom Alpe Jadran izročili predstavnikom švicarskega kantona Ticino, ki bo prihodnje leto organiziral zimske igre. Igre organizira bavarska športna zveza po naročilu bavarske vlade.

NBA FINALS / STANJE JE 3:3

Knicksi zapravili prvo priložnost Jutri 7. tekma

Starks zgrešil odločilni met

Houston Rockets - New York Knicks 86:84 (21:21, 25:15, 19:26, 21:22)

HOUSTON: Horry 11 (3:10 iz igre, 3:4 pm); Thorpe 3 (1:3, 1:4); Olajuwon 30 (11:21, 8:8); Maxwell 10 (4:13, 1:2); K.Smith 7 (3:6, -); Maxwell 9 (2:5, 4:5); Elie 4 (2:2, -) M; Herrera 12 (6:6, -); trener Tomjanovich.

Met iz igre: 32/66 (48%), met za 2: 27/49, met za 3: 5/17 (Horry 2:6, K.Smith 1:2, Cassell 1:3, Maxwell 1:6), pm: 17/23. Skoki: 38 (33+5; Thorpe 10, Olajuwon 10). Podaje: 21 (Thorpe 6). Blokada: 6 (Olajuwon 4). Pridobljene žoge: 5. Zgubljene žoge: 14.

NEW YORK: Oakley 12 (5:11, 2:2); C.Smith 11 (5:10, 1:1); Ewing 17 (6:20, 5:5); Harper 10 (2:10, 5:6); Starks 27 (9:18, 4:5); Mason 7 (3:9, 1:2); Anthony (0:2, -

); Williams; trener Riley.

Met iz igre: 30/80 (37%), met za 2: 24/66, met za 3: 6/14 (Starks 5:9, Harper 1:5), pm: 18/21. Skoki: 40 (26+14; Ewing 15, Oakley 9). Podaje: 24 (Harper 10). Blokada: 5 (Ewing 4). Pridobljene žoge: 7. Zgubljene žoge: 9.

Le tri sekunde pred koncem seste tekme je John Starks, najboljši mož na igrišču (16 točk v zadnji četrtini), imel v rokah žogo, ki bi lahko odločala o letošnjem prvaku NBA, njegov met za 3 točke pa je Olajuwon preusmeril in Houston je s tesno zmago izsilil sedmo (in odločilno) tekmo, ki bo v sredo ponoči (ob 3.00, tudi po TV). Po izenačenju igri v prvi četrtini, je Horry z dvema trojkama in se z enim kosom poskrbel za prvo izdatno vodstvo Rocketsov (35:27), ob polcasu pa je razlika znašala deset točk (46:36). V tretjem delu je vse kazalo, da bo Houston povečal prednost (58:46), Harper in Smith pa sta zmanjšala razliko in ob koncu 3.četrtine je bilo 65:62. Z odličnim Herrerom so Rocketsi spet zanesljivo povedli (72:63), tedaj pa se je prebudil Starks, ki je s tremi trojkami postavil rezultat -1 (77:78). Houston je s trojko Smitha spet povedel s 84:77, s petimi zaporednimi točkami Starksa pa so bili Knicksi spet v igri (84:82) minuto in 20 sekund pred koncem. Obe ekipi sta se dosegli po en kos.

Jutri se bo torej odvijalo res zadnje dejanje. V dosedanjih 14 odločilnih sedmih tekmah za naslov je bil gostitelj kar 11 krat uspešna. Bo torej zmagal Houston? (Vanja Jogan)

KARATE / SHINKAI KARATE KLUB

Še zadnja tekmovanja in nastopi v letošnji sezoni

Člani so opravili tudi društvene izpite za višje pasove

Tudi sezona treningov in tekmovanj, ki se jih udeležujejo atleti Shinkai karate kluba, se približuje koncu. Večina je z uspehom opravila zaključne izpite. V nedeljo, 5. junija, pa je 9 Shinkaievcev sodelovalo na 1. Pokalu »Juvenid« v letoviščarskem kraju Lignano Sabbiadoro. Tekmovanje je bilo namenjeno otrokom, starim do 16 let, s pasovi vseh barv. Mladi atleti iz Furlanije Julijske krajine so se pomerili v katah, višji pasovi, od plavega dalje, pa tudi v prosti borbi. Člani Shinkai k.k. so tekmovali v katah, na 2. mesto se je uvrstil Agron Tema, na 4. Tjaša Mazzucca, ekipno pa so 4. mesto zasedli Eliana Doglia, Agron Tema in Vinko Bandelj. Med sodniki je bil v Lignano tudi tehnični vodja Shinkai karate kluba Sergij Stoka, novost tekmovanja pa je bila v tem, da sodniki niso smeli ocenjevati atletov iz svojega društva.

Trener Sergij Stoka je bil prejšnjo nedeljo, 12. t.m., v Pradamanu kot član izpitne komisije za 1. in 2. dan, to je prvo in drugo stopnjo črnega pasu. Izpiti so potekali v okviru vsedravnih športne organizacije Libertas. Konec prihodnjega tedna, v soboto in nedeljo 25. in 26. t.m., pa čaka člane Shinkai karate kluba še ena zanimiva izkušnja. Klub je namreč vabljen na Vrhniko pri Ljubljani na dvodnevni seminar

tradicionalnega karateja pod vodstvom prof. Vladimirja Jorga (7. dan), sodelavca najboljšega karateista v svetovnem merilu, Japonca Hidetake Nisijame, ki je dosegel 9. stopnjo črnega pasu (najvišji je sicer 10. dan, vendar se trenutno ne more nihče ponasati s tem naslovom).

Kot rečeno, so v telovadnici na Proseku, kjer trenirajo člani Shinkai karate kluba, pred nedavnim bili zaključni izpiti. Atleti sta ocenjevala trenerja Sergij Stoka in Romana Maiano. Od otrok so izpit opravili: Alessandro Chersi (8. kyu - bel pas), Alessia Gerebizza, Katrin Kocjan in Nika Sartori (7. kyu - rumen pas), Fabiana Piano, Manuel Piano in Chiara vidonis (6. kyu - prva stopnja oranžnega pasu), Katrin Stoka, Jessica Stoka, Erika Puc in Alessandra Vasquez (4. kyu - prva stopnja zelenega pasu), Nikolaj Bukavec, Elia Hrovatin, Andrea Hrovatin in Tilen Tavcar (2. kyu - plav pas).

Od odraslih karateistov pa so napredovali: Tanja Pertot in Daniela Gerebizza (7. kyu), Glauco Heidebrunn, Marko Valecic, Andrea Alessio in Dante Vidonis (6. kyu), Agron Tema (5. kyu), Helena Jovanović in David Vesnaver (4. kyu), Eliana Doglia, Vinko Bandelj in Damjan Crisani (3. kyu), Claudio Brezich in Igor Devetak (2. kyu) in Suzana Cappelli (1. kyu - rjav pas). (hj)

Uspel balinarski turnir Kraškega doma

Pred kratkim je balinarska sekcija Kraskega doma priredila za tradicionalni mednarodni balinarski turnir za četverke. Udeležilo se ga je 8 ekip: Stanjel, Repentabor in Brinj-Povir (iz Slovenije) ter Zarja, Gaja, Sokol, Kras in Kraski dom.

Zaradi slabega vremena je bil spored nekoliko okrnjen (koncal se je namreč s polfinalnimi tekmami), vseeno pa je turnir odlično uspel. Zmagal je Stanjel pred Kraskim domom, tretji je bil Kras, četrta pa Zarja. Zvrhano mero smole so imeli prav balinarki Kraskega doma, ki so dopustili Krasu, da je prav v zadnjem krogu zbral 5 točk in jim tako preprečil, da bi posegli po prvem mestu.

To je že drugič v kratkem času, da si kraski dom zapravi prvo mesto prav v končnici turnirja, vseeno je tudi drugo mesto na tem turnirju lep uspeh.

Turnir se je končal v zelo veselem in prijetnem razpoloženju.

Za cicibane Mladosti stop v izločilnem delu

Turnirja cicibanov v Skocjanu ob Soci (nastopilo je 16 ekip) se je udeležila tudi doberdobska Mladost. Nasa ekipa je nastopila okrnjena in z nekaterimi mlajšimi nogometaši in je izpadla že v kvalifikacijah. Na obeh srečanjih so Doberdobci dobro držali do prejetega gola, nakar so popustili in visoko izgubili. IZIDI: Fossalta - Mladost 3:0 (1:0), Real Isonzo - Mladost 4:0 (2:0), Fossalta - Real Isonzo 4:0 (2:0). VRSTNI RED: Fossalta 4, Real Isonzo 2, Mladost 0. MLADOST: Francescotto, Peric, Nikolic, Galiussi, Semolic, Teprin, Ferlez, Bruschina.

PRIREDITVE / DANES V KONGRESNEM CENTRU

Danes na sejmu dan Slovenije

Razprava o tujih vlaganjih in privatizaciji

Danes bo na razstavišču pod Montebellom dan Slovenije, ki se tudi letos udeležuje tržškega Mednarodnega vzorčnega sejma. Osrednja prireditve slovenskega dne bo okrogla miza na temo »Tuja vlaganja in privatizacija«, pospremljena pa jo bo predstavitev posavskega gospodarstva in turizma. Okrogla miza se bo začela ob 11. uri v kongresnem centru, sledil pa ji bo skupen ogled slovenskega razstavnega prostora in degustacija vin iz posavsko-bizeljskega vinorodnega okoliša.

Okroglo mizo bo vodil predsednik združenja mešanih trgovinskih zbornic za države na vzhodni strani Jadrana ACCOA Giulio Petrucco, uvodno poročilo pa bo imel generalni sekretar Gospodarske zbornice Slovenije Janez Bedina. Sledila bodo poročila predsednika območne Gospodarske zbornice iz Kopra Tomaža Može-

ta, predstavnika zasavske GZ iz Krskega, poddirektorja tržške CRT-Banke Neria Benellija in vodje tržškega urada zavoda za zunanjo trgovino ICE, ki je pristojen za vzhodno Evropo, Elene Favale. Po predvidevanjih bi se moral okrogle mize udeležiti tudi ambasador Slovenije v Rimu Marko Kosin.

Poleg Slovenije bo imela danes svoj uradni dan na sejmu tudi Ukrajina, katere gospodarska delegacija se bo ob 12. uri srečala z novinarji in jih povabila na ogled svojega razstavnega prostora, prihodnji četrtek, 23. junija, pa bo na razstavišču pod Montebellom posvečen Hrvaški, katere udeležba poteka letos na temo turizma. V ta namen bo ob 10. uri v kongresnem centru srečanje med gospodarstveniki iz Hrvaske in FJK o možnostih za tesnejše sodelovanje v turističnem sektorju.

Uvoz izvoz zastopstva

Glavni predstavnik

ADRIA

SLOVENIJALES

34123 TRST - Ul. S. Giorgio 1
Tel. (040) 300222
Telex: 460453 ILES I
Telefax: (040) 302515

MADŽARSKA:

INDULES MAGYARORSZAGI KÉPVISELET,
Budimpešta

BJELORUSIJA:

MIINSKITAL, Minsk

ENTE AUTONOMO FIERA DI TRIESTE
Trg de Gasperi 1

Vzorčni mednarodni

17.29. VI. 1994

agrar s.r.l.

IMPORT - EXPORT
ZASTOPSTVA

TRST

Ulica Valdirivo 19
Telefon (040) 631900, 631846
Fax 040/361850

ADRIA OIL S. R. L.

TRST - Ul. Lavatoio 4

Tel. (040) 364118

Fax (040) 638099

Telex 460689

Zastopnik podjetja

INA ZAGREB v Italiji

- petrokemija
- kemija
- rezervni deli

Centralsped

MEDNARODNA SPEDICIJA IN PREVOZ

Sedež: TRST

Ul. C. Ghenga 2

Telefon (040) 3738 (16 linij)

Telex 460140 CENTTS I

Telefax 662211 - 634947

Filiale: MILAN - GORICA - FERNETICI - RABUJEZ

- Carinska služba
- zbirni promet, skladišča, avio promet
- pomorski in kontejnerski prevozi
- suhozemski transport

resim

ZASTOPSTVA
UVOZ
IZVOZ

Resim s.r.l.

Predstavništva - izvoz - uvoz

34133 Trst - Ul. Cicerone 8 - p. p. 101

Tel. (040) 362676

Telex 460561 Resim I

Telefax (040) 361839

Filiala v Gorici: via degli Orzoni 16 - Tel. (0481) 52051

Posluujemo v mednarodni blagovni menjavi
industrijskih proizvodov, repromaterialov in opreme

FARCO s.r.l.
FINE CHEMICALS

34132 TRST

Ul. del Lavatoio 4

Tel. (040) 365424

Tlx: 461012 FARCO I

Fax (040) 363918

PETROKEMIJA
KEMIJA
FARMACEVTIKA
KOZMETIKA

BIO **PRIMA**
COSMETICS ITALY

EUROSAVA

EUROSAVA S.r.l.

34133 Trst

Ul. Cicerone 8

Tel. (040) 361177

Fax (040) 361839

Telex 460561

distributer
pnevmatik

**Sava
Kranj**

Banka Alpe Jadran

BCTKB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

SLOVENIJA / OSKRBA INDUSTRIJE Z EMBALAŽO

Ne sprašujte za ceno in količino embalaže

Če naročite manj kot milijon pločevink, so dražje

LJUBLJANA - Slovenska podjetja, ki se ukvarjajo s prodajo pijac in različnih prehranskih izdelkov, so pri embalaži v precejšnji meri vezana na uvoz. Tako denimo razen Fructala vsa podjetja steklenice uvažajo bodisi iz Hrvaške bodisi od drugod. Izdelava pločevink izredno draga in se z njo v Evropi ukvarjajo samo stirije koncerni. Edino kartonsko embalažo je moč v celoti kupiti na slovenskem trgu.

V polnilnici brezalkoholnih pijac v Zalecu steklenice uvažajo iz Češke in Madžarske. Plastenke jim izdeluje podjetje za izdelavo plastenk iz Zalca (sovlagatelj v to podjetje je avstrijski Radenberger), medtem ko pločevinke uvažajo že napolnjene. Zaboje kupujejo v Iplasu in Straža plastiki iz Hrvaške. Cena steklenic se giblje blizu 45 pfeningov, cena plastenk pa znaša približno 20 tolarjev. V Zalcu sicer polnijo Coca-Cola, Sprite in Fanto. V Rogaskih vrelcih, kjer polnijo Donat, Tempel in De- it, stekleno embalažo in zaboje uvažajo iz Hrvaške, 0,5- in 1,5-litrške plastenke pa iz Italije.

Pri Drogi Portorož kartonsko oziroma papirnato embalažo kupujejo v Sloveniji, konserve in drugo embalažo pa deloma v Sloveniji, deloma pa v Italiji, Hrvaški in Nemčiji. Razen embalaže za sterilno mleko, ki jo kupujejo v Avstriji, v Gorenjskih mlekarnah kupujejo vso embalažo za svoje izdelke v Sloveniji. Količine ku-

Slovenska podjetja so pri oskrbi z embalažo odvisna od uvoza (Foto: Boban Plavevski)

pljene embalaže so poslovna skrivnost, povedali so le, da je uvožene embalaže za manj kot 10 odstotkov. V Ljubljanskih mlekarnah približno polovico embalaže kupujejo v tujini, polovico pa doma. Uvoz embalaže velja pri-

blizno 12 milijonov mark (uvožijo za devet milijonov mark tetrapak embalaže, in sicer iz Nemčije in za milijon mark lončkov iz Avstrije, Nemčije in Italije). Letno nabavijo tudi za približno milijon mark embalaže iz Hrvaške. Od različnih slovenskih podjetij kupijo za približno 11 milijonov mark kartonske embalaže, palice iz sladoled in lončkov za jogurte. V Pivovarni Union kupujejo pločevinke za svoje pijače (Sola cola, Sola orange, pivo Union in Uni) v Nemčiji, kajti v Sloveniji ni (bilo) podjetja, ki bi proizvajalo pločevinke.

Plastenke uvažajo iz Italije, Avstrije in Nemci-

nedavnega vse steklenice in plastenke uvažali iz Italije ali Hrvaške. Cena steklenice znaša od 25 do 35 tolarjev, odvisna je od njene velikosti in teže, cena plastenke pa je nekaj več kot 20 tolarjev. Prejšnji teden so v Vinu Brezice prvič odkupili tudi nekaj tovarnjakov plastenk, izdelanih v Radenski. V nasprotju z drugimi podjetji v Fructalu kupujejo steklenice pri Steklar- ni Hrastnik, nekaj pa jih uvažajo iz Straže na Hrvaškem. Alupak in doipak embalažo kupujejo od domačih proizvajalcev, te- trabrik embalažo pa od Svedov. Plastenke PET dobijo v obliki epruvet iz Italije. Cena steklenice je

V Evropi se s proizvodnjo pločevink ukvarjajo samo stiri veliki koncerni, ki se jim proizvodnja izplača samo, če po naročilu izdelajo najmanj milijon pločevink. Vse drugo pojmujejo kot posebno naročilo in je zato tudi dvakrat dražje.

je, steklenice pa iz Češke, saj so te obcutno bolj kakovostne od tistih, ki so jih v preteklosti kupovali od tovarne Straža plastika iz Hrvaške, medtem ko zaboje, etikete, zamaške, palete, in ovojno plastiko kupujejo doma. Cena embalaže je poslovna skrivnost. V Radencih so letos uvozili samo 500 tisoč steklenic iz Hrvaške, ker se povečuje poraba plastenk, poraba pijač v steklenicah pa se zmanjšuje. Zato so se v Radenski lotili tudi proizvodnje plastenk. Zamaške večinoma uvažajo, razen kronskih in navojnih, ki jih kupujejo od domačih proizvajalcev. V Vinu Brezice so do

odvisna od vrste stekla oziroma steklenice. O cenah embalaže niso dali podrobnejših podatkov.

V Steklarni Hrastnik so povedali, da večino svojih izdelkov izvažajo. Za domači trg izdelujejo steklenice za Fructal. Steklenica z vsebnostjo 0,33 litra stane 0,15 marke, 0,7-litrška 0,39 marke, steklenica za Frutek pa 60 lir. V steklarni izdelujejo tudi steklene kozarčke za majonezo za Kolinsko - ti stanejo 19 tolarjev, kozarčki za Drogine začimbe stanejo 23 tolarjev, za Drogin ali Kolinski kecap (odvisno od velikosti) pa približno deset tolarjev. Irena Pirman

SVETOVNA BANKA / POROČILO O DRŽAVAH V RAZVOJU

Javna dela niso v pomoč revnim

Vsako leto stanejo 200 milijard dolarjev

WASHINGTON - Države v razvoju vsako leto zapravi- jo več kot dvesto milijard dolarjev za precej razpisne projekte javnih del. Da bi zavrli to zapravljenost, bi morali v tej politiki uvesti korenite spremembe, ugotavlja poročilo Svetovne banke o državah v razvoju. Namesto svecanih otvoritev novih podjetij, obratov in cest bi se morale države v razvoju ukvarjati z zmanjšanjem svojih primanjkljajev in se osredotociti na zagotavljanje tistih storitev, ki bi pomagale revezem, ugotavlja Svetovna banka.

»Cena za to razkošje je visoka in nesprejemljiva. Zdaj pa je tudi zadnja prilžnost za zmanjšanje revščine in izboljšanje okolja,« je izjavil predsednik Svetovne banke Lewis Preston. »Povsod bi moralo biti manj pompa pri odpiranju novih obratov in vse bi moralo bolj skrbeti, ali bodo nova podjetja in tovarne uspešno proizvajale tisto, zaradi česar so jih zgradili.« Preston je tako pospremil objavo re-

dnega poročila o svetovnem razvoju za leto 1994, ki se ob petdesetletnici te banke skuša osredotociti zlasti na infrastrukturne projekte, promet, električno energijo, telekomunikacije, težave s pitno vodo in komunalo.

Kar 40 odstotkov vseh svojih posojil banka namena infrastrukturi, njihova skupna vsota pa se je v zadnjih petih letih povzpela na 34 milijard dolarjev. Svetovno banko so

velikokrat kritizirali, ker podpira projekte, ki se pozneje izjalovijo. V ostrem napadu na letosnje poročilo je skupina aktivistov, ki se imenujejo »50 let je dovolj«, kritizirala to finančno ustanovo, čes da noče priznati svojih napak. »Banka se naprej financira velike projekte in opušča kakršnekoli alternativne pristope, zaradi česar je odgovorna za revščino zlasti tam, kjer nimajo ustreznega infrastrukturnega okolja,« so v svoji izjavi zapisali aktivisti omenjene skupine.

Toda tudi poročilo Svetovne banke priznava, da kljub visokim vsotam, s katerimi po vsem svetu financirajo javna dela, milijarda ljudi v državah v razvoju se vedno nima ustreznih pitne vode, kar dve milijardi ljudi pa živi brez elektrike. Velikokrat revni dobijo najslabše storitve, za katere plačujejo najvišjo ceno. »Ce upoštevamo ti dve skrajnosti, so izboljšave in nadaljnja vlaganja več kot nujna,« so zapisali v poročilu Svetovne banke. V njem tudi piše, da neustrezno visoko stroški vzdrževanja infrastrukture pomenijo hudo breme vsem državam v razvoju.

Zaradi tega del kritike leti tudi na donatorje iz bogatih držav, so se dodali. Ti imajo veliko raje nove projekte zaradi donosnih pogodb o dobavah strojev in konsultantskih storitev, ki jih ponuja Zahod. Da bi izboljšali storitve, Svetovna banka za javne projekte predlaga natančen pregled prostega trga, pri katerem bi se za posle dogovarjali pragmatično, ne prek kaksne zaposlovalne agencije. Dvigniti bi morali raven konkurenčnosti in tudi uporabnikom dovoliti, da sodelujejo pri izbiri in načinu, kako bodo nova podjetja vodena. V nekaterih primerih bi morala biti ta privatizirana, kot so storili s telefonijo v Mehiki in z električnim sistemom v Cilu, se ugotavlja poročilo. Tudi v nekaterih drugih primerih, kot je država lastnik, denimo, pristavnik, bi te deleže lahko prepustili zasebnemu sektorju. Na kmetijskih območjih, piše v poročilu, je treba osredotociti napore za zagotovitev infrastrukture v državah, kot sta Indonezija in Malezija, ki sta dramatično zabredli v revščino.

Toda kritiki Svetovne banke ugotavljajo, da vse te zamisli se zdalec ne dosegajo. »Ce banko res tako skrbijo revni, potem bi morala predlagati povečanje davkov na nepremičnine in prihodke, ta denar pa bi lahko porabila za infrastrukturne storitve,« meni Walter Hook, vodja instituta za transport in razvojno politiko, ki je prav tako vključen v kampanjo zoper Svetovno banko. (Reuter)

TELEKOMUNIKACIJE / ZDRUŽEVANJE

Telefonske družbe iščejo nove trge

Nemški in francoski telefonski družbi se je pridružila ameriška

BONN - Državna telefonska monopola v Nemčiji in Franciji sta v okviru svoje lanskoletnje zavezniške strategije sklenila sporazum o sodelovanju z ameriško telekomunikacijsko družbo Sprint Corp., kot je sporočil predstavnik nemške družbe.

Predstavnik Deutsche Bundespost Telecom je povedal, da so sporazum sklenili v okviru francosko-nemškega zavezništva s Sprintom, ki je tretja največja ameriška telefonska družba. »Končali smo pogajanja z družbo Sprint,« je izjavil. Predsednik družbe Deutsche Telecom je na novinarski konferenci govoril zlasti o prihodnjih smernicah razvoja francosko-nemškega telekomunikacijskega zavezništva. V industrijskih krogih pa so se prejšnji teden sporočili, da bodo Nemci in Francozi Sprintu plačali približno štiri milijarde dolarjev za 15-odstotni delež v tej družbi, medtem ko naj bi bila celotna vrednost sporazuma približno 27 milijard dolarjev.

Te številke pa ne Sprint ne francosko-nemška telekomunikacijska družba niso hoteli potrditi. Nemške in francoske telefonske družbe so se zacele lani dogovarjati o povezovanju nekaterih svojih dejavnosti, predvsem z namenom, da bi lahko ponudili mednarodne telekomunikacijske storitve velikim multinacionalnim korporacijam. Ustanovili so EUNETcom, mešano podjetje, ki naj bi vzpostavilo mednarodno omrežje za multinationallke. S tem podjetjem pa naj bi hkrati

znova pridobili nekatere izgubljene posle, ki so jim jih prevzela nekatera zasebna omrežja.

Sistem »nakupa v eni sami trgovini«, kot so ga poimenovali, naj bi tej družbi omogočil, da bo lahko svoje storitve ponujala v mednarodnem okolju ter zanje izstavila en sam račun. EUNETcom je prejšnji teden podpisal pogodbo, ki mu bo prinesla po 200 milijonov dolarjev na leto, ko bo uspel zagotoviti mednarodno povezavo za ameriško družbo Dun & Bradstreet. »Za nas je to zelo pomembno naročilo,« je izjavil Claude Holier, predsednik EUNETcoma. »To naročilo dokazuje, da smo konkurenčni na najbolj konkurenčnih tržiscih.«

ZDA obvladujejo približno 70 odstotkov svetovnega telekomunikacijskega omrežja in storitev. Francozi in Nemci so zacele negovarjati Sprint po dolgi in izčrpujoči pogajanji z največjo telekomunikacijsko skupino na svetu, z ameriško Telephon & Telegraph, s katero so se pogajanja izjalovila. (Reuter)

S pomočjo sklada do delnic

BRATISLAVA - Investicijska skupina, ki se ponasa s podporo ameriške vlade, Slovak American Enterprise Fund (SAEF), si prizadeva zbrati 50 milijonov dolarjev za ustanovitev sklada sklada, namenjenega nakupu delnic v slovaških podjetjih, so sporočili iz SAEF. »Pogovarjamo se z Evropsko banko za obnovo in razvoj, Mednarodno finančno korporacijo (IFC), ter se z nekaterimi zahodnimi in številnimi slovaškimi vlagatelji o ustanovitvi slovaškega investicijskega sklada,« je povedal Leighton Klevana, direktor SAEF, ki ima svoj sedež v Bratislavi. Klevana je tudi omenil, da se bo SAEF osredotocil predvsem na slovaška podjetja, v kateranamerava vložiti med 1 in 4 milijoni dolarjev. Podjetja bodo izbirali predvsem med tistimi, ki so bila ali bodo v kratkemprivatizirana, saj potrebujejo kapital za prenovno, razširitev ali modernizacijo v zameno za delnice, je se dejal. (Reuter)

Poslovneži so za disciplino

BONN - Vodilna nemška poslovna skupina je pozvala vlado, naj se zavzame za strogo proračunsko disciplino ter tesnejše usklajevanje gospodarskih politik v Evropski uniji, saj bo Bonn prihodnji mesec prevzel predsedstvo v EU. Nemška Zveza trgovinskih zbornic (DIHT) je tudi menila, da bi morala EU vztrajati pri dolgoročni perspektivi članstva za nekdanje komunistične države vzhodne Evrope, ne da bi pri njih vzbujala prezgodnje upanje. V navajanju svojih prioritet v obdobju nemškega predsednikovanja EU, ki se bo začelo 1. julija, je ta organizacija zapisala: »Obdobje precej ohlapne mreže je minilo. Zdaj potrebujemo notranje skladno načrtovanje, zmerno proračunsko politiko ter učinkovit nadzor nad porabo.« DIHT tudi poziva Nemčijo, naj se zavzame za večjo usklajenost gospodarske in finančne politike na poti do enotne valute. Po mnenju DIHT je edina prava pomoč, ki jo EU lahko ponudi vzhodnoevropskim državam, da odpre svoje trzišče za uvoz njihovih izdelkov. (Reuter)

SKB BANKA D.D.

MENJALNIŠKI TEČAJI

20. junij 1994

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 ITL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A banka Ljubljana	77,45	78,40	10,92	11,11	7,85	8,08
A banka Koper	77,45	78,40	10,92	11,09	7,83	8,09
A banka Nova Gorica	77,45	78,40	10,92	11,09	7,83	8,08
Banka Celje d.d., t: 063/431-459	77,30	78,40	10,90	11,09	7,80	8,09
Banka Noricum d.d., t: 133-40-55	77,53	78,40	11,01	11,13	7,87	8,01
Banka Vipava NG, t: 065/ 28-511	77,32	78,39	11,00	11,14	7,90	8,10
Bund Ljubljana, t: 18-51-318	77,80	78,30	10,80	11,15	7,90	8,10
Come 2 us*	77,75	78,10	10,96	11,08	7,78	8,05
Tel: 061/ 15-92-635, od 8-15, sob od 9-12						
Creditanstalt Nova banka LJ	77,70	78,80	10,90	11,15	8,00	8,25
Dom caffè Domžale* t: 715-199	77,50	78,00	11,03	11,10	7,95	8,15
Eros Ljubljana*, t: 13-17-197	77,60	77,90	11,00	11,10	7,85	8,00
Hida, od 7-19, sob od 7-14	77,95	78,00	11,02	11,06	7,92	7,96
Idila Sečovelje* t: 066/ 781-082	77,70	78,20	10,60	11,10	7,95	8,10
Ilirika Ljubljana (WTC)	77,90	77,94	11,04	11,05	8,00	8,02
Kompas Hertz Celje*	77,70	78,15	10,96	11,04	7,77	8,07
Tel: 063/ 26-515, od 7-19, sob od 7-13						
Kompas Hertz Velenje*	77,60	78,15	10,96	11,04	7,77	8,07
Tel: 063/ 855-552, od 7-15, sob od 7-13						
Kompas Hertz Idrija*	77,60	78,15	10,96	11,04	7,77	8,07
Tel: 065/ 71-700, od 7-15, sob od 7-13						
Kompas Hertz Tolmin*	77,60	78,15	10,96	11,04	7,77	8,07
Tel: 065/ 81-707, od 7-15, sob od 7-13						
Kompas Hertz Bled*	77,70	78,15	10,96	11,04	7,77	8,07
Tel: 064/ 77-180, od 8-12, 17-19, sob od 7-13						
Kompas Hertz Nova Gorica*	77,60	78,15	10,96	11,04	7,77	8,07
Tel: 065/ 28-711, od 7-19, sob od 7-13						
Kompas Hertz Maribor*	77,60	78,00	10,96	11,04	7,77	8,07
Tel: 062/ 225-252, od 7-19, sob od 7-13						
Kreditna banka Maribor d.d.*	77,00	78,40	10,77	11,01	7,85	8,10
Ljudska banka d.d. LJ, t: 13-11-009	77,40	79,51	10,94	11,30	7,81	8,15
Libertas Koper* t: 066/ 37-110	-	-	-	-	-	-
Madai NG*, t: 065/ 23-083	77,45	78,30	11,04	11,14	7,85	8,05
Niprom Ljubljana t: 12-61-092	-	-	-	-	-	-
Poštna banka Slovenije*	76,50	78,00	10,45	11,02	7,65	8,02
Publikum Ljubljana, t: 312-570	77,94	77,98	11,02	11,04	7,98	8,00
Publikum Celje, t: 063/ 441-405	77,60	78,18	10,98	11,06	7,82	8,07
Publikum Maribor, t: 062/ 222-675	77,45	77,95	10,88	10,99	7,85	8,08
Publikum Robič, t: 065/ 85-983	77,35	78,15	10,90	11,13	7,89	8,07
Publikum Morjane, t: 063/ 831-842	77,70	78,58	10,89	11,09	7,80	8,20
Publikum NM, t: 068/ 322-490	77,60	78,25	10,90	11,07	7,85	8,05
Publikum Kamnik, t: 061/832-914	77,80	78,00	11,02	11,04	7,90	8,02
Publikum Tolmin, t: 065/ 82-180	77,33	78,30	11,00	11,14	7,90	8,07
Publikum Sevnica, t: 0608/ 82-822	77,75	78,25	10,90	11,07	7,85	8,00
Publikum Sentilj, t: 062/ 651-355	77,22	78,55	10,75	11,19	7,85	8,08
Publikum Šentjur/CE, t: 063/ 743-174	77,75	78,25	10,97	11,06	7,80	8,05
Publikum Trebnje, t: 068/ 45-670	77,75	78,20	10,60	11,07	7,85	8,06
Publikum Zalec, t: 063/ 715-114	77,00	78,70	10,98	11,10	7,80	8,10
SKB d.d. * ***	77,20	78,30	10,50	11,15	7,70	8,10
SHP Kranj, t: 064/331-741	77,75	78,05	10,95	11,04	8,00	8,10
SKB d.d. Ljubljana	77,70	78,35	10,97	11,13	7,92	8,10
Tentours Domžale	77,80	78,20	10,90	11,10	7,95	8,15
UBK Ljubljana, t: 061/444-358	77,50	79,20	10,80	11,20	8,00	8,19
Upimo Ljubljana, t: 212-073	77,95	78,00	11,03	11,05	7,95	7,98

Tečaj velja danes: * Zračunavajo provizijo: **

Tečaji po poslovnih enotah SKB banke d.d. so lahko različni:***

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

20. JUNIJ 1994		v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni	
ameriški dolar	1555,00	1605,00	
nemška marka	973,00	993,00	
francoski frank	283,00	292,00	
holandski gulden	863,00	890,00	
belgijski frank	47,00	48,50	
funt sterling	2386,00	2462,00	
irski sterling	2350,00	2420,00	
danska krona	247,00	255,00	
grška dramma	6,20	6,60	
kanadski dolar	1120,00	1156,00	
japonski jen	15,18	15,66	
švicarski frank	1147,00	1183,00	
avstrijski šiling	137,50	142,00	
norveška krona	222,00	230,00	
švedska krona	200,50	207,00	
portugalski escudo	9,00	9,60	
španska pezeta	11,50	12,00	
avstralski dolar	1150,00	1190,00	
madžarski florint	11,00	15,00	
slovenski tolar	11,80	12,30	
hrvaški dinar-kuna	255,00	265,00	

KMEČKA BANKA - GORICA

20. JUNIJ 1994		v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni	
ameriški dolar	1565,00	1615,00	
nemška marka	980,00	998,00	
francoski frank	283,00	293,00	
holandski gulden	865,00	885,00	
belgijski frank	47,00	48,50	
funt sterling	2395,00	2465,00	
irski sterling	2340,00	2430,00	
danska krona	247,00	254,00	
grška dramma	6,50	7,00	
kanadski dolar	1120,00	1155,00	
švicarski frank	1157,00	1177,00	
avstrijski šiling	137,80	141,80	
slovenski tolar	11,80	12,30	

TEČAJ TOLARJA V TUJINI

20. JUNIJ 1994			
država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pliberk	8,50	9,00
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	8,80	9,20
Avstrija	Posojilnica Borovlje	8,50	9,00
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	8,60	9,20
Avstrija	Posojilnica Ločilo	8,80	9,20
Italija	Kmečka banka Gorica	11,80	12,30
Italija	Tržaška kreditna banka	11,80	12,30

FRANKFURTSKI DEVIZNI TRG

20. JUNIJ 1994 v DEM			
valuta	nakupni	srednji	prodajni
ameriški dolar	-	1.604	-
francoski frank	-	29.256	-
nizozemski gulden	-	89.222	-
belgijski frank	-	4.856	-
španska peseta	-	1.202	-
danska krona	-	25.452	-
kanadski dolar	-	1.152	-
japonski jen	-	1.567	-
švicarski frank	-	119.050	-
avstrijski šiling	-	14.215	-
italijanska lira	-	1.010	-
švedska krona	-	20.653	-

*Republika izhaja tudi ob nedeljah,
ker dogodki ne sprašujejo,
kdaj izhajajo slovenski
dnevnik*

Republika

časnik, ki spoštuje
vsak dan v tednu

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 118 z dne 20. 6. 1994 - Tečaji veljajo od 21. 6. 1994 od 00.00 ure dalje

država	šifra	valuta	enota	ZA DEVIZE		
				nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	93,7656	94,0477	94,3298
Avstrija	040	šiling	100	1126,9308	1130,3218	1133,7128
Belgija	056	frank	100	384,9719	386,1303	387,2887
Kanada	124	dolar	1	91,3278	91,6026	91,8774
Danska	208	krona	100	2017,7731	2023,8446	2029,9161
Finska	246	marka	100	2366,4358	2373,5565	2380,6772
Francija	250	frank	100	2319,3449	2326,3239	2333,3029
Nemčija	280	marka	100	7927,7583	7951,6131	7975,4679
Grčija	300	grd	100	—	52,5729	52,7306
Irska	372	funt	1	—	192,5245	193,1021
Italija	380	lira	100	8,0118	8,0359	8,0600
Rep. Hrvaška	385	hrv. kuna	100	—	2100,0000	—
Japonska	392	jen	100	124,2914	124,6654	125,0394
Nizozemska	528	gulden	100	7073,3044	7094,5882	7115,8720
Norveška	578	krona	100	1822,4330	1827,9168	1833,4006
Portugalska	620	escudo	100	76,2175	76,4468	76,6761
Švedska	752	krona	100	1637,3200	1642,2467	1647,1734
Švica	756	frank	100	9437,9962	9466,3954	9494,7946
Velika Britanija	826	funt sterling	1	195,5223	196,1106	196,6989
ZDA	840	dolar	1	127,1930	127,5757	127,9584
Evropska unija	955	ECU	1	152,0465	152,5040	152,9615
Španija	995	peseta	100	95,3392	95,6261	95,9130

Opomba: Tečaj HRK se uporablja za izkazovanje rezultatov iz poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov Banke Slovenije na dan 21. junija 1994

št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 16. 9. 1994:					1,500,000	814,787	785,522	1,600,309
87	108,6383%	104,7363%		106,6873%	150,000	81,479	78,552	160,031

Uradna tečajnica Ljubljanske borze vrednostnih papirjev, d.d. Ljubljana

st.: 111

Datum: 20. 6. 1994

Vrednost. papir	obr. m.div.	ex kupon st.dat(3)	enotni tečaj	% sprem	datum	popravn	ponudil	Max.	Min.	pro. 1000 SIT
UVRSČENA KOTACIJA I - Obveznice										
RSL1	8,0	2(31.12)	103,7	29	20. 6.	103,2	103,5	104,0	103,2	73.967
RSL2	9,5	7(1.4)	108,8	10	20. 6.	107,0	108,4	109,4	108,2	53.135
RSL8	5,0	2(31.5)	85,4	17,6	17. 6.	81,0	85,9			
RS11	7,0	2(31.12)	99,5	34	20. 6.	98,0	99,6	99,5	99,3	61.377
RSL1(0)	8,0	2(31.12)	100,7	1,27	20. 6.	100,5		102,5	100,5	177
RSL2(0)	9,5	7(1.4)	105,0	17,6	17. 6.	105,0				
UVRSČENA KOTACIJA II - Obveznice										
MestoLJ	10,0	4(1.4)	100,3A	14	20. 6.		101,5	100,3	100,3	68
SKB1	10,0	3(1.11)	104,0	1,57	20. 6.	103,0	104,8	104,0	104,0	83
PROSTI TRG - Obveznice										
Gorenje	10,0	7(15.1)	102,6		17. 6.	102,5	104,5			
Lek1	10,0	3(1.1)	101,0		26. 4.					
Lek2	12,0	3(1.11)	108,0	8,6			108,0			
Lesnina1	10,0	(4)	3,0	4,5			66,0			
Občina Smarje	10,0	1(1.9)	91,3A	1,62	20. 6.	91,0		91,3	91,3	726
Občina Lasko	10,0	2(1.10)	87,0	17,6	17. 6.	83,5	86,9			
Občina Zgornje	11,0	3(1.1)	76,9	56	20. 6.	76,2	77,3	76,9	76,7	827
PTT Celje	12,0	5(1.6.94)	101,5	17,6		98,0	101,5			
PTT Ljubljana	12,0	5(1.1)	106,8	17,6		99,0	107,0			
PTT Gorica	10,0	1(1.6.94)	99,3A	1,13	20. 6.	97,3	100,4	100,5	97,3	199
RGS blag.	25,0	5(1.4)	13,000	22,3		4,300				
Rogaška 1	10,0	4(1.6.94)	97,5	15,6		95,5	97,7			
Yulon 1	12,0	9(1.6.94)	104,0	14,9						

POTOPIS

Križem kražem po deželi koles⁽¹⁾

9000 km udobja na transsibirskem vlaku

Bilo je pozno popoldne. Zbežan sem stal pred izhodom iz pekinške železniške postaje. Okoli mene je vrelo življenje. Bil sem prestrašen. Malo prej sem stopil iz varnega in udobnega vlaka. Ugodja, ki ga je nudil transsibirski vlak, ugodja majhnih kupejev s stirim posteljami, strezbe stevardov ter lagodja, ki ga je nudil restavracijski vagon, je bilo naenkrat konec.

S prijateljem Tomazem sva zapustila lupino, ki naju je dober teden varovala pred zunanjimi vplivi na 9000 kilometrov dolgi železni cesti. Tako rekoč v trenutku sem bil prestavljen v meni popolnoma neznan svet. Mnogi drugačni ljudi je nekam hitela, se drenjala, po cestah so vozili in trobili avtomobili ter se borili za svoj prostor pod soncem med neskončno množico koles. Na cestah so bile oznake, napisane

V restavraciji na udobnem transsibirskem vlaku

v meni neznani pisavi, ljudje, ki sem jih nagovoril, so le zmigovali z rameni in se branili z rokami. Prešinilo me je spoznanje, da sem sredi neznanega čebelnjaka.

Iz nemoci, ki je vela iz naju, ko sva stala pred postajo, na kateri so se naju hoteli polastiti razni prevozniki, lastniki malih avtobusov-kombijev, in naju hoteli odpeljati neznano kam, za velik de-

nar seveda, naju je rešil kitajski profesor elektroinike. Govoril je angleško, na kitajski način, prava redkost, kot sva ugotovila kasneje. Po majhnem ne sporazumu, ko naju je hotel nastaniti v dragem hotelu, naju je po enourni vožnji z metrojem in različnimi mestnimi avtobusi pripeljal do hotela Qiaoy Van.

Janez Jaklič
(Se nadaljuje)

Nemoč pred pekinško železniško postajo (Obe fotografiji: Janez Jaklič)

KNJIŽNA NOVOST

Ljubljanski mestni park nekoč in danes

Monografija o Tivoliju je izšla ob jubileju Ljubljane

Zalozba CZP Kmečki glas je ob 850-letnici prve znane pisne omembe Ljubljane izdala razkošno monografijo Tivoli, ljubljanski mestni park. Zasnova, zbral gradivo in strokovno uredil jo je ljubljanski župan Jože Strgar, ki nam v uvodu zgosteno prikazuje zgodovino Tivolija s poudarkom na najnovejših prizadevanjih za novo ureditev in vlogo parka.

Uvodu sledi obsežnejša studija Hildeberta de la Chevallerieja, ki skuša Tivoli umestiti na njegovo mesto v ozvezdju evropskih parkov. Zato s poglobljeno analizo uvede bralca v svet parkov, na koncu pa opozori na možnosti in smeri razvoja ne le Tivolija, ampak načrtovanja zelenih površin v mestu sploh.

Ljubljancanom, pa ne le njim, bo posebej zanimivo branje, ki nam ga na naslednjih straneh razgrne Franc Vardjan. Bogato ilustriran zgodovinski pregled Tivolija začne z njegovimi predhodniki, Auerspergovimi in Zoisovimi vrtovi, ki so bili v veselje in zabavo meščanom v preteklih stoletjih. Razvito parkovno kulturo ljubljanskih meščanov dokazuje opisi prvih znanih parkovnih površin na območju mesta, pa tudi v bolj oddaljeni okolici, na primer v Dolu. Konec devetnajstega in prvo polovico dvajsetega stoletja obravnava še posebno temeljito. Mestni inženir Wagner, arhitekta Fabiani in Plečnik ter vrtnarja Hejnic in Lap so našli zaslužen pozornost, ne brez razloga pa zlasti Plečnik in Lap.

Kratko, a temeljito analizo dogajanja v Tivoliju v tem stoletju podaja v nadaljevanju Greta Jagodič. Njenemu prispevku sledijo podrobni sezname drevesnih vrst, ki rastejo v parku, spomenikov, vodnjakov in objektov na območju Tivolija.

Tem, mogoče suhoparnim stranem, sledi nagrada: šestnajst strani barvnega razkošja, ki pove vse brez besed. Pred nami je Tivoli, kakor se ponuja fotografskemu objektu.

Ko se nauzijemo palete barv, smo pripravljeni za

Tivoli je tudi park spomenikov

Tivolska Švicarija z letnim vrtom leta 1901

spopad z najzajetnejšim prispevkom v publikaciji. Pripravil ga je Damjan J. Ovsec, ki izčrpno predstavi življenje v Tivoliju skozi čas. Najprej razloži samo besedo Tivoli, potem pa obdela Tivolski in Cerkovni grad, Svicarijo in Bellevue ter promenado, velesojem in ribnik. Ne pozabi niti na otroška igrišča in rekreacijo. Prav ima, ko opisom doda še Rožnik in Sišenski hrib, saj Tivoli neopazno prehaja v oba obširna rekrea-

cijska kompleksa. Dostojno predstavi tudi vlogo najmanj opaznih, pa za park najbolj pomembnih vrtnarskih delavcev.

Marjan Rejic se je posvetil tivolskemu ribniku, tej analizi pa sledi natančen prikaz najnovejše pridobitve v Tivoliju: preureditve področja nekdanje vrtnarije, ribnika in otroškega igrišča.

Dragoceno branje je s svojo kleno besedo posrečeno sklenil dr. Matjaz Kmecl.

(A. L.)

Pred tivolskim gradom je nekoč raslo tudi eksotično rastlinje

PODLISTEK / BOB MARLEY

Človek, ki je ritem reggaeja uveljavil po vsem svetu⁽¹⁰⁾

Na zadnjo pot so ga pospremili bogati in revni - Posmrtno odlikovanje

Na zadnjo pot so ga pospremili bogati in bosenogi reveži. Prišli so vladni predstavniki, ki so mu po smrti podelili tretje najvišje državno odlikovanje. Tu so bili tudi vplivneži, ki si za časa njegovega življenja niso mogli ali niso hoteli utrgati časa zanj. Toda ob tem dogodku so bili zbrani vsi, tudi tisti, ki so želeli biti le opaženi.

Družbene razlike so bile začasno pozabljene

Za vstop v Narodno areno so imeli karte le pomembneži, toda prave vibracije in odkritosrčno vzdušje je prihajalo z ulic, od preprostih ljudi, med katerimi si mnogi ne bi mogli privoščiti niti njego-

ve plošče. Toda v teh dneh so Marleyjevo glasbo poslušali prav vsi, tudi tisti, ki so bili prej gluhi za njegova sporočila. Velike družbene razlike so bile vsaj za nekaj dni pozabljene.

Narodna arena je bila za to žalostno priložnost okrašena z barvami Jamajke - črno, zeleno, zlato in rastafarijskimi barvami: rdečo, zlato, zeleno. Poleg vladnih govornikov in predstavnika etiopske ortodoksne cerkve so na pogrebni slovesnosti nastopili tudi glasbeniki. Med njimi seveda tudi spremljevalne pevke Wailersov z ženo Rito - I thees in Marleyjeva sinova Ziggy in Steve.

Krsto v zlati barvi so skozi nepregledne množice

prepeljali v vas Nine Miles, kjer je Bob preživel otroška leta. Na vrhu ograjenega hriba se je v belini bleščala grobnica, kjer je slavni pevec našel zadnje bivalisce. Tudi tu so sprevod docakale množice oboževalcev, ki so zagotavljale, da Marley ne bo nikoli pozabljen.

Grobnica v vasi Nine miles

Vasica sredi vedno zelenih hribov je danes prav prijetna. Čudno, da ni spremenjena v pravo turistično atrakcijo. Pod hribovom, na katerem stoji Marleyjeva grobnica, je le majhna prodajalna s spominki, literaturo, ploščami in pijaco. Marley počiva v nekakšnem belem

sarkofagu, obrnjen je proti vzhodu, da ga skozi steklo, na katerem je davidova zvezda, vsak dan obiščejo prvi jutranji zarki. Nad grobnico se dviguje se manjši hrib, na katerem je pogosto meditiral, danes pa na njem s kitaro v rokah včasih obuja spomine sin Ziggy.

Ob grobnici stoji stara, renovirana hiša, v kateri je Bob preživel del mladosti. Zraven rastea mangovec in avokado - njegova najbolj priljubljena sadje, ter nenavadno drevo, ki ga je iz Afrike prinesla žena Rita. Seveda ne manjka tudi »zel modrosti«, kot rastafarijci radi imenujejo marihuano.

Igor Fabjan
(Se nadaljuje)

Marleyjeva grobnica v vasi Nine miles (Foto: Igor Fabjan)

SLOVENSKA MESTA / SEVNICA (2)

Devetnajsto stoletje je bilo čas največjega razcveta

Kraj je bil zelo priljubljen med dopustniki - Dobro ohranjen grad

Salzburska škofija je leta 1513 Sevnicanom dodelila privilegij sejmskih pravic (sejma sta bila 15. junija in 6. decembra.), leta 1713 pa so dobili pravico prirejanja letnih živinskih sejmov.

O dogajanju na grajskem hribu vse do casa turskih vpadov in kmečkih uporov zal ni nobenih konkretnjših podatkov. Sedanja podoba je grad pricel dobivati v 16. st., ko so ga, podobno kot breziskega, utrdili in dozdali. Tako sta na pravokotni tlorisni zasnovi zrastle dve nadstropji, stolp so zlili z zahodnim traktom utrdbe, na vogalih pa so se bohotili okrogli straznji stolpi. V svoji renesančni podobi je grad bedel nad tgom do leta 1595, ko so si Mosconi tam uredili

udobno rezidenco. Gospoda so dvorišče obdali z arkadnimi hodniki, poenotili so zunanji videz gradu, vstop vanj pa prestavili na južno stran. Svojo pozornost so namenili tudi nizje lezeči »lutrovski kleti«, ki so jo spremenili v mavzolej. Kapela, katere nastanek je se vedno zavil

Grajski stolp...

v meglo neznank, je vzdevek »lutrovska« dobila po studijah prof. Steleta. Iz ikonografskih slikarij in napisov, nanešenih na polbli svod, ki odražajo način postmichelangelovskega manirizma, je prof. Stele izluscil takratno luteransko namembnost kaple.

...in portal

Stropne poslikave, datuma njihovega nastanka se ne da natančno določiti, uspešno zapolnjujejo likovno praznino tistega časa v Sloveniji. Zal pa se vse mojstrovine niso ohranile, te, ki so se danes ohranjene, pa so restavrirali komaj iztrgali pozabi.

Več sreče oz. pozornosti lastnikov je bil deležen grad, ki je baročni čas prezivel brez večjih posegov. Novoromantične težnje je uveljavil sele novi lastnik J. H. pl. Rebenburg v prvi polovici 19. st., ki mu je odvzel se zadnje utrdbene poteze, notranjost pa je casu primerno ozaljšal.

Podobno, kot se je menjalo lastništvo sevniskega gradu, so se menjavali tudi predstojniki zupnije Sevnica. Versko se je trg osamosvojil ze daljnega leta

1545, kasneje pa je prišel pod oglejske in goriske patriarhe, vse dokler ni štajerski del padel pod upravo lavantinske, dolenski pa pod upravo ljubljanske nadškofije. Tako kot v posvetni se je tudi v upravni oblasti odražala razpetost kraja med dve regiji, ki je bila vseskozi cokla njegovemu razvoju. Tega so bile krive tudi naravne - vodne ovire, ki so razmejevale nekdanji trg in danasnjo občino. Promet med savskima bregovima se je kar dolgo odvijal s splavi in colni, saj so most zgradili zelo pozno. Tudi zato se je mesto vseskozi razvijalo vzdolz levega brega, kjer je konec 17. st. zrastle prva sola, konec 18. pa prva hranilnica.

Z industrijsko revolucijo se je v Sevnici pojavila

Sevnška cerkev (Vse fotografije: Rastko Skaljak)

prva industrija - zgradili so kopitarno. Verjetno je bilo prav 19. stoletje za Sevnicanane čas najsijajnejšega razcveta njihovega kraja. Razvil se je turizem, domačini in tujci so prihajali dopustovat v letovisce pod obronki Bohorja, od koder so se odpravljali v zavetje mirnih koticov

ob bregovih takrat se ciste Save in na številne izletniške točke v okolici, kot so Jurkloster, Zabukovje, Lisca in Zajčja gora.

Rastko Skaljak
(Konec)

(Viri: dr. Ivan Komelj: Sevniski grad z okoljem; Mojca Trčelj: Etnološka topografija slov. etn. ozemlja - 20. st.)

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Vcasih boste zaradi hitenja tako zelo površni, da boste s popravljanjem napak napravili trikrat več casa, kot ce bi delali pocasi. Upocasnite torej tempo.

BIK 21. 4. - 20. 5.: V potrebi po razjasnitvi ne boste omahovali; priblizali se boste dragi osebi ter se ji izpovedali. Tezava bo v največji meri presla ze med pogovorom.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Ponudila se vam bo priložnost za zaslužek večje količine denarja. Novici ne boste hoteli verjeti, saj ne verjamete, da ste vredni tolikšnega bogastva. Ste.

RAK 22. 6. - 22. 7.: V objemu sladkih spominov boste pokritizirali nekoga, s katerim se prebijate skozi sivino življenja. Z njim je morda res težko, brez njega pa bi bilo se bolj.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Nekdo se bo zaradi vase nove simpatije počutil prikrajsanega, a ker ljubi svobodo, vas bo razumel in vam dal prav. Ugodite se vi njemu in bo vsem lepo.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Nekomu boste razkrili nekaj tehtnih razlogov za svojo osamitev. Razumel bo, vendar bo vztrajal se naprej - najbrž zaradi vroče potrebe po vaši družbi.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Vse bolj ugotavljate, da je delo, ki ga trenutno opravljate, preslabo vrednoteno. Odločili se boste, da zahtevate povišico ali pa zamenjate delodajalca.

ŠKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: V kratkem času si boste pridobili vse potrebno znanje in spretnosti. Uspeh bo v tem, da boste razmisljali pretežno s svojo glavo. Tudi delajte tako.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Vasa prijaznost se vam bo vsekakor obrestovala, vendar kljub temu ne boste povsem zadovoljni - se zmeraj boste namreč čutili, da vam nekaj manjka.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Goro ste resda že premaknili, vendar jo bo treba dvigniti še nad oblake. Ce si boste ukradli dan ali dva za temeljit počitek, vam bo uspelo tudi to.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Ce se od garanja ne morete enostavno posloviti, poskrbite vsaj za to, da ga prevzame nekdo drug. Nikar ne skrtarite z razkrivanjem majhnih trikov.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Po dolgem raziskovalnem razmisleku boste naposled ugotovili resnico, ki vam je ne bo treba dokazovati niti sebi, kaj sele drugim. Tak je čar prave resnice.

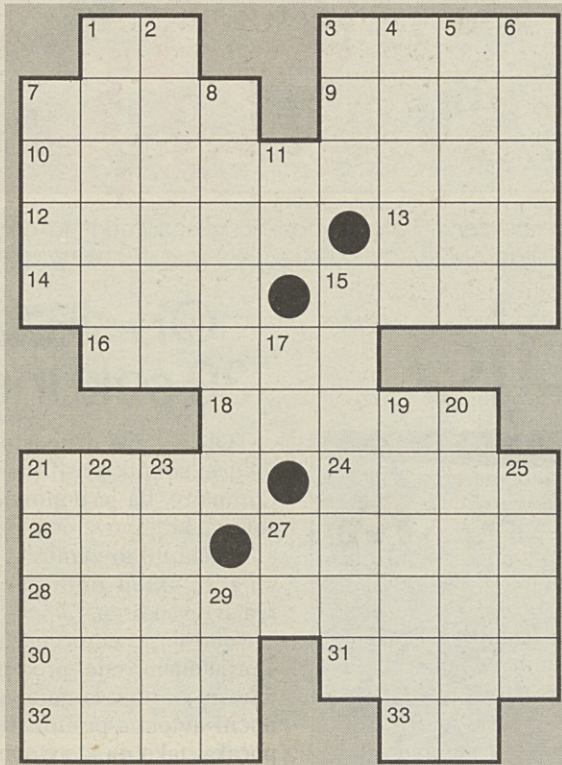
KRIŽANKA

Vodoravno:

1. kemijski simbol za prometij, 3. spremljevalec grškega boga Erosa, 7. starogrski pesnik, 9. mesto ob Addi v Italiji, 10. težka zoga za vaje za moč trupa in rok, 12. Obri, 13. cerkveni pevski zbor, 14. grška upravna enota, 15. skupek snega ali prsti, 16. grški filozof iz Eleje, 18. avstrijski slikar, vodilni predstavnik dunajske secesije, (Gustav), 21. vrsta pokrivala, 24. reka v Crni Gori, ki skupaj s Pivo sestavlja Drino, 26. nekdanji japonski telovadec (Takasi), 27. posledica telesne ali duševne preobremenitve, 28. kdor veruje v enega boga, 30. literarni junak ameriskega pisatelja Jacka Londona (Martin), 31. travnik ob vodi, 32. ameriški filmski režiser (Gregory), 33. kemijski znak za natrij.

Navpično:

1. transport, 2. francoski nagovor za žene, 3. ime ameriskega filmskega igralca Wallacha, 4. kraj med Dberdobom in Devinom, 5. podzemeljski prostor za dobianje mineralnih surovin, 6. nekdanja papeževa krona, 7. glavno mesto Jordanije, 8. samovoljna, nasilna vladarica, 11. rimska stoena, 15. švicarski pisatelj (John, Via Mala), 17. pijaca starih Slovanov, 19. ime ameriske filmske igralke Davies, 20. pritok Vardarja zahodno od Skopja, 21. kraj na Krasu, 22. pozitivna elektroda, 23. posoda za pečenje, 25. ime danske filmske igralke Nielsen, 27. avtomobilska oznaka Splita, 29. osebni zaimek.

stres, monoteist, Eden, Ioka, Nava, Na
kor, noma, kepa, Zenon, Klimt, kapa, Tara, Ono, Vodoravno: Pm, erot, Lodi, medicinka, Avari, RSTIEV

Danes goduje

Alojzij

Sv. Alojzij je bil potomec italijanske plemiske rodbine Gonzaga, ki je skoraj stiri sto let vladala v Mantovi in imela v lasti več gradov v njeni okolici. Rodil se je 9. marca leta 1568.

Oče je hotel svojega prvorojenca vzgojiti za vrednega dedica mejne grofije, zato ga je že v rosni mladosti učil vojaških vrlin. Tako je petletni Alojzij neznanško užival, ce so mu dovolili sprožiti puško. Nekoc, ko so očetovi vojaki dremali v senci, pa je naskrivaj sprožil top in povzročil neverjeten preplah.

Kasneje, ko je bil paz na nadvojvodskem dvoru v Firencah, je postal zelo pobožen. Vzdržnost pri hrani, ki mu jo je zaradi boleznih predpisal zdravnik, je spremenil v prostovoljni post in pokoro.

Leta 1583 je želel stopiti v jezuitski red, vendar mu oče tega ni dovolil. Več kot dve leti je prepričeval sina, naj si premisli, na koncu pa je le moral popustiti. Alojzij se je z veseljem odpovedal pravicam prvorojenca in vstopil v jezuitski noviciat v Rimu.

V naslednjih letih, ko se je posvetil studiju bogoslovja, se je izkazal s številnimi krepostnimi dejanji. Med epidemijo kuge leta 1591 si je nekega zapusčenega bolnika naložil kar na rame in ga odnesel v bolnišnico. Pri tem pa se je okuzil in žbolel. Umrl je 21. junija 1591. leta, in sicer na dan, ki ga je vnaprej napovedal.

Svetnika so leta 1729 razglasili za zavetnika mladine, zlasti studentov.

(Vir: Leto svetnikov)

LABIRINT ZNANJA

Kviz »Labirint znanja« je na sporedu vsak torek od 20. do 21.30 na valovih Radia Glas Ljubljane (100.2 in 99.5 MHz), v njem pa lahko sodelujete le s prijavnico, ki jo objavljamo na tej strani.

LABIRINT

Z N A N J A

Ime in priimek: _____

Telefonska številka: _____

Naslov: _____

Glasbena želja: _____

Prijavnico pošljite na naslov:
RGL, Kopitarjeva 6, Ljubljana,
za LABIRINT ZNANJA

JUTRI

Pisalo se je leto
1941

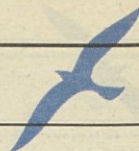
Operacija Barbarossa

Pomembno mesto v kroniki 20. stoletja zavzema 22. junij 1941, ko je Hitler sprožil tako imenovano operacijo Barbarossa, napad na Sovjetsko zvezo. Načrt Barbarossa je določal hitro uničenje domnevno manjvrednega slovanškega sovražnika in Hitler je bil tako samozavesten, da je 54 divizij pustil na zahodu. Stalinovo zaupanje v nacistično-sovjetski nenapadalni pakt, podpisan avgusta 1939, je se okrepiło prepričanje o sovjetski šibkosti. Stalin je vztrajal, da SZ ne sme z nobenim dejanjem izzivati Nemčije, čeprav so ga britanski in sovjetski obvesčevalci opozarjali na nemške namene. Poleg tega je sovjetski voditelj v prizadevanju, da bi ustvaril politično enotnost, odstranil številne najsposobnejše osebnosti v vrhovih armade, zlasti maršala Tuhačevskega, in tako zanesljivo škodoval strateškemu in oskrbovalnemu načrtovanju. Sovjetske oborožene sile so bile slabo opremljene in brez operativnih načrtov za morebitni napad.

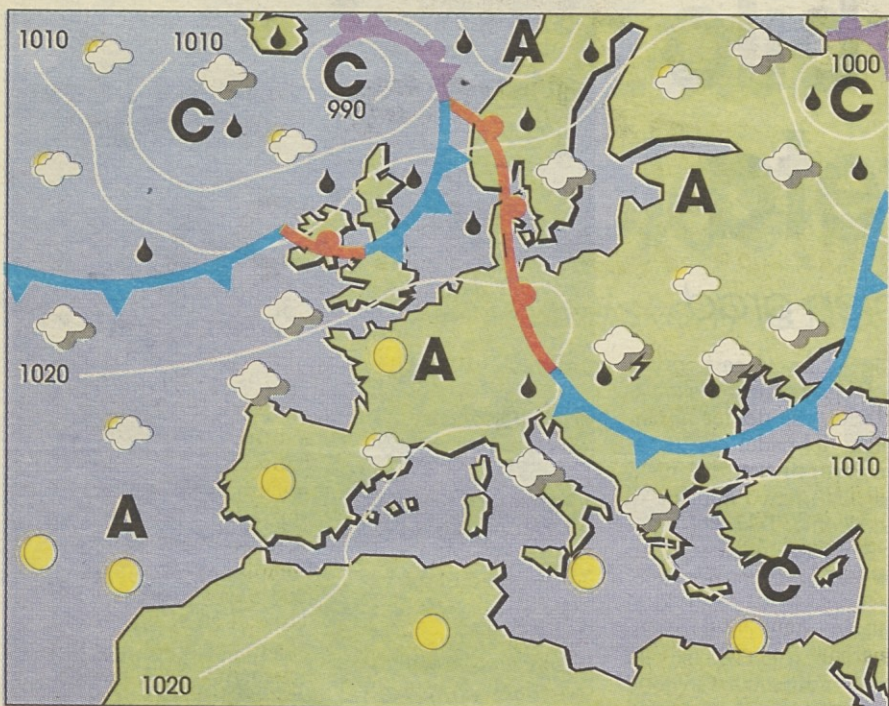
Nemske enote so tako zavzele veliko ozemlja, ker so popolnoma presenetile sovjetsko obrambno črto. Večino zastarelih letal je nemško letalstvo uničilo na zemlji. V šestih mesecih je bil zavzet velik del gospodarskih središč Sovjetske zveze, vendar so z naglo preureditvijo gospodarskih zmogljivosti vzhodno od Urala in z uvajanjem učinkovitega odločanja ohranili gospodarsko podlago, potrebno za vojna izcrpavanja, s katero Nemci niso računali.

PREBLISK

Vojna je sod brez dna.
nemski pogovor

EVROPA / OHLADITEV NA SEVERU

Vremenska slika:

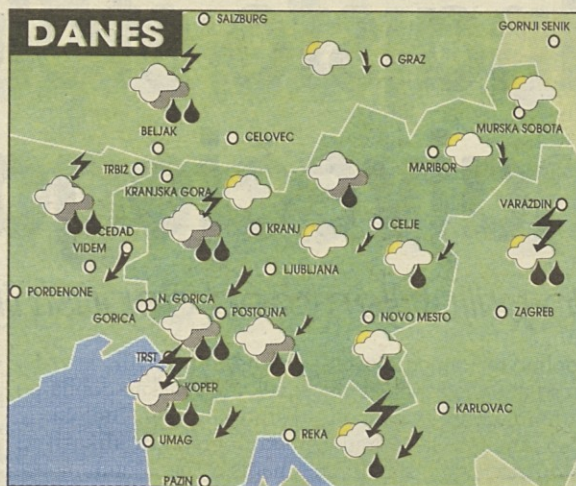
Nad srednjo Evropo je območje enakomernega zračnega pritiska. V visinah doteka od zahoda hladnejši in bolj vlažen zrak. Oslabljen hladna fronta se iznad severnega Balkana pomika proti vzhodu.

Podatke posreduje Hidrometeorološki zavod.

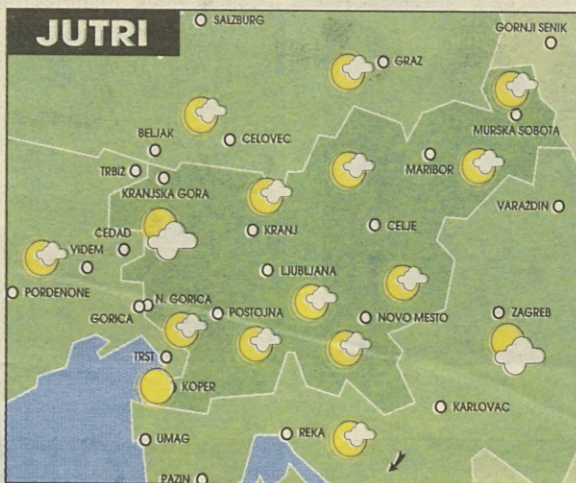
ALPE JADRAN / OBLAČNO, PONEKOD PLOHE

OBLACNOST	DEŽ/SNEG mm na dan
pod 10%	pod 5
10-30%	5-10
30-50%	10-30
50-80%	30-60
nad 80%	nad 60
VETER	NEVIHTE
5-10 m/s	
nad 10 m/s	
	MEGLA

Slovenija: Danes bo spremenljivo oblačno, na zahodu bodo se manjše padavine. Na Primorskem bo pihala burja. Temperature bodo do 27 °C.

Sosednje pokrajine: V Italiji in na Koroskem ter v zahodni Hrvaški bo spremenljivo oblačno. Drugod bo po večini suho vreme.

V Sloveniji: Sončno in topleje bo. Burja bo postopno ponehala.

Obleti: V četrtek bo sončno.

TEMPERATURE ALPE JADRAN

včeraj ob 8. in ob 14. uri

LJUBLJANA.....	18/24
TRST.....	21/26
CELOVEC.....	16/19
BRNIK.....	16/20
MARIBOR.....	20/26
CELJE.....	20/27
NOVO MESTO.....	17/23
NOVA GORICA.....	18/28
MUR. SOBOTA.....	18/26
PORTOROŽ.....	20/26
POSTOJNA.....	14/22
ILIRSKA BISTRICA.....	13/26
KOČEVJE.....	17/17
CRNOMELJ.....	19/26
SLOV. GRADEC.....	16/20
BOVEC.....	-/-
RATECE.....	14/15
VOGEL.....	14/13
KREDARICA.....	7/6
VIDEM.....	20/29
GRADAC.....	17/25
MONOSTER.....	18/25
ZAGREB.....	20/27
REKA.....	-/-

TEMPERATURE PO EVROPI

včeraj ob 8. in ob 14. uri

HELSINKI.....	9/15
STOCKHOLM.....	9/17
MOSKVA.....	6/15
BERLIN.....	14/23
VARSAVA.....	14/20
LONDON.....	13/21
AMSTERDAM.....	14/19
BRUSELJ.....	12/24
PARIZ.....	15/27
DUNAJ.....	18/30
ZÜRICH.....	15/27
ZENEVA.....	15/27
RIM.....	16/26
MILAN.....	16/28
BEOGRAD.....	17/30
BARCELONA.....	18/23
ISTAMBUL.....	19/26
MADRID.....	13/28
LIZBONA.....	16/24
ATENE.....	19/29
BUCAREST.....	15/29
MALTA.....	22/31
PRAGA.....	10/28

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA ŠE RES JE

Uganka o vzrokih Napoleonove smrti

LONDON - Ameriška zvezna policija FBI bo v kratkem enkrat za vselej ugotovila, ali je 52-letni Napoleon Bonaparte umrl zaradi zastrupitve z arsenikom ali zaradi raka na želodcu. Skrivnost Napoleonove smrti bo razkrita v nekaj tednih na podlagi preiskav 9 Bonapartovih las.

Perica madame Noverraz je Napoleonu na smrtni postelji odrezala pramen las, ki je nato prišel v roke francoskemu zbiratelju Jeanu Fichouju. Ta je na prošnjo ameriškega društva Napoleonovih obcudovalcev »Napoleonic Society of America« lase dal FBI, ki ima v Washingtonu najboljši laboratorij za sodno medicino v svetovnem merilu. Vrsta posebnih preiskav bo lahko končno zanesljivo razkrila prisotnost arze-

nika ali kakega drugega strupa v telesu bivšega cesarja, ki je umrl v izgnanstvu 5. maja 1821 na otoku Sv. Helene.

Vecina zgodovinarjev je prepričana, da je slavní vojskovodja umrl zaradi raka na želodcu, mnogi pa menijo, da je Napoleon umrl zaradi zastrupitve, ker je med umiranjem imel krce, ki nekaterim dajejo misliti na zastrupitev z arsenikom. Po eni od najbolj neverjetnih teorij, so velike količine arzenika dolili barvi, s katero so prepletkali Napoleonovo hišo na Sv. Heleni. Po tej teoriji se je Napoleon polagoma zastrupil z vdihovanjem strupenih hlapov. Kdor verjame zastrupitvi, obsoja za to dejanje Louisa XVIII. oziroma Veliko Britanijo.

Znanstveni ali pornografski dokumentarec?

LONDON - V Veliki Britaniji je že izbruhnila polemika zaradi dokumentarca BBC o spolnem aktu, med katerim televizijske kamere niso posnele ljubeče dvojice, temveč so ju namestili kar v nožnico 31-letne Wendy Duffield in na penis njene moža Tonyja. Državna televizijska mreža BBC je za pogled na spolni akt »iz notranjosti« plačala zakoncu Duffield kar 12 tisoč funtov. Da bi uresničila dokumentarec, sta se zakonca ljubila trikrat na dan za tri tedne z nameščenima mikroskopskima televizijskima kamerama. V nožnico so poleg telekamere namestili tudi mikroskopski zaromet. Dobromislecí so ze zagnali vik in krik, ker smatrajo, da je BBC uresnicila porno-grafski dokumentarec.

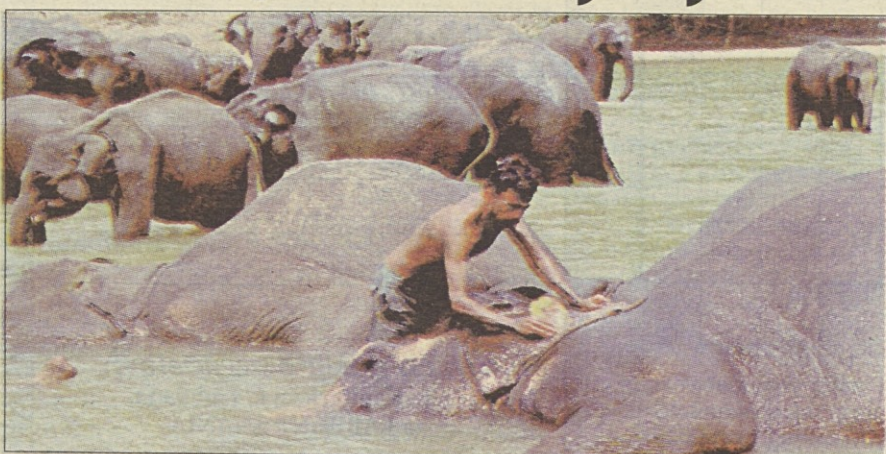
Hongkonška regata

Na tradicionalni mednarodni hongkonški regati tako imenovanih zmajskih čolnov je zmagala posadka iz južne Kitajske, ki je dala duška svojemu nepopisnemu veselju. (Telefoto AP)

Včasih podivjajo

DAKA - Na sliki (telefoto AP) so sicer videti krotki in v resnici to sloni tudi so, vendar se od casa do casa zgodi, da pobešijo in potem je bolje zadevo opazovati od daleč. V Bangladesu se je prav te dni zgodilo, da je čreda slonov podivjala, vdrla v vas Kalkamanda, poteptala hise in posadke ter do smrti pregazila stiri vaščane.

Ob službo zaradi 30 sekund zamude

TOKIO - Na drugostopenjski razsodbi je včeraj tokijski sodnik prisilil avtobusno podjetje Seibu Bus Company, da je ponovno sprejela v službo nekega soferja, ki je povzročil, da je neki avtobus odpotoval s 30-sekundno zamudo. Takao Ono je bil takoj ob službo, sklep podjetja pa je potrdilo tudi neko krajevno sodišče.

Sofer je po 24-urnem neprekinjenem službovanju s prijateljem sedel pred nekim barom pri končni avtobusni postaji, ko je opazil, da se je začel poslednji nočni avtobus premikati. Kolegi je zakrlical, naj ga počaka, tako da je avtobus odpotoval s 30-sekundno zamudo. Sodnik Hiroto Miyake je včeraj poudaril, da je bil sklep podjetja skregan z zdravo pametjo in povsem pretiran. Med drugim se je Ono z avtobusom vracal v remizo, kjer bi spal do naslednje izmene.

Srd zaradi previsoke mostnine

LIZBONA - Zaradi 50% podrazitve mostnine so portugalski avtomobilisti včeraj pred Mostom 25. april v Lizboni uprizorili neobičajen protest. Mostnino so namreč plačevali ali z bankovci najvišje vrednosti, tako da je mostničarjem zmanjkalo drobiža, ali pa s kovanci najnižje vrednosti. Nastala je tako 15 km dolga hupajoča avtomobilska kolona